AGATHAR. CHIDIS ET MEMNONIS HISTORICORUM, quæ ſuperſunt,

omnia, è Græco iam recèns in Latinum traducta:

per

RICH. BRETTVM, Oxonienſem, è Collegio Lincoln.

OXONIÆ,

Ex officinâ Typographicâ IOSEPHI BARNESII. 1597.

HONORATISSIMO viro D. THOMAE EGERTONO, Custodi Magni Sigilli *Angliæ, Regiæq; Maiestati à Consiliis, fœlicitatem.*

IN aureâ illâ ingeniorum fœcunditate, quę Ptolomæi Philadelphi & ævum ornavit, & famam, Græcos inclaruisse poetas legimus, ob excellẽtiam illos & numerũ Pleiades vocatos. Quorum Isaac. Tzet. in Lycoph.

rum è familiâ non minimus Theocritus regiam ita pertentavit munificentiam:

Εἰδυλλ'. ιζ'.

Μυσάων ὑποφῆτ' ἀοιδοῦ Πτολεμαῖον
Αὐτ' ἐνεργεσίης.

Et veriſsimè quidem poeta hoc de ſe ſuiſq; coætaneis. Solebant enim per omnia retro ſæcula inopes literæ magnatum pulſare domos, ut ſub diviti umbrâ ſolarentur inopiam. Te verò (ampliſſime Heros) hujus inſulæ Ptolomęum, qui utramq; in uno geſtas Academiam pectore, non fictitiæ Chimæræ, ſed ſacræ cõpellant Muſæ, nec Pleiades modò, ſed univerſum adeo cœlum miratur Theologorum. Cujus tantæ obſervantiæ ſtuporẽ, quæ in tę eſt ſupra cæteros divinior mul-

multò, peperit benignitas. Nam cum ſuadelâ non ita pridem argenteâ, & miſellâ miniſtrorum plebe noſtræ laborarent Eccleſiæ, tuâ unius jam demum effectum eſt operâ, ut ſelecti utriuſque Academiæ juvenes, ſine cujuſpiam infamiâ ſymbolę, ſanctioribus curis deſtinentur, & in piiſſimâ animarū deſudent provinciâ. Sic nimirum voluit ſupremi numinis effuſior in nos indulgentia, ut ſub fœliciſſimâ Principe communis vitæ Deâ, fœliciùs adulta jam viveret Eccleſia. Quo nomine cùm tibi alii dudum gratulętur omnes, & ad alterum quaſi Deum tutelarem obſequia præſtituri undecunq; cõvolęt, mihi perinde viſum eſt

haſce chartulas eidem fortunæ cõſecrare. Auſum, fateor, nimis quàm præcipitem, ut ne dicam fuiſſe temerarium, quòd tanti viri genium auguſtiſſimas verſantem curas diſtraxerim, & ad lacera hiſtoricorum membra contuẽda invitârim. Verùm in hoc delinquere me fecit ambitioſus ille tui & votivus amor, quem noſtratiũ Theologorum ſpirãt præcordia; in illo autem altero, è mutilis utcunq; corporibus non ingrata manãs utilitas. Si enim læſa omnino fide, ſuperſtitio Divorum reliquias ad miraculum uſque ſuſpexerit, etiam adamârit, Muſarum quid-ni Reſpublica ſuas in ſanctiſſimis fidenter habeat reliquias? Sed

verò

verò, ut rei ipsius, quæ corã est, animam attingamus, Agatharchidem Cnidium instituto fuisse Peripateticum, & commentariorum scriptorem; nec tractatulum hunc modò, sed & bene-multos etiam de rebus Asiaticis contexuisse, non è vulgo autores tradiderunt. Conspicuus enim is est, & in præcinctu locus apud Athenæum è 28. Περὶ τῆς ἀσιανῶν desumptus, ubi narrat Ephoros Spartę magistratus Gnosippo intemperanti omnem cum adolescentibus interdixisse consuetudinem, ne facilem cereamq; ætatẽ ad comessationes flecteret, & delicias. Judicii autem quàm fuerit inter cæteros verè magni,

Str. Geographi. 14.

Athe. Dipnosoph. 4.

illud

Biblioth. Lib. 1.

illud nobis unum abundè esse poterit, quod Diodorus Siculus in causis de Nili inundatione retexendis, refutandis, non alios tantùm omnes, præ Agatharchide, sed & puriores illas animas AEgyptios sacerdotes, male-sanæ mentis arguerit. Siquidem in eâ ego semper fui blandiente hæresi, ut ex Ægyptiacæ philosophiæ utero, Græcanicam universam & spectatissimam, non secus atq; è Nili quaquaversum discurrente latice, totius regionis fœcunditatẽ, prodiisse existimârim. Quam tamen non ille solam in præsenti causarum lite reiecit, ut in solam hujus nostri concederet sententiam. Ad ipsum porrò quòd

quod ſpectat Memnonem, prę-
ter in eo relucentem antiqui-
tatis effigiem, nihil admodum
niſi hiſtoriæ commendat no-
men. Quam, librum viventi-
tium, & ſonoram buccinam,
Nicetæ aliquando vocavit fa-
cundia, cuius inſigni fit nu-
mine & inſtinctu, ut mortui
vivere, & tacentes loqui vide-
antur. Si enim vel genus
quo de venerit, vel ætatem
in quâ vixerit, vel patriam,
vel educationem deprehende-
re cupiamus, nequicquam oc-
curret certi, niſi forſan in iis quę
ſæpiſſime fallunt conjecturis.
De cætero (Illuſtriſſ.) ut Au-
guſtus placentas ſibi à philoſo-
pho miſſas Damaſceno, lautiſ-
ſimi

Βίβλος ζώντων· σάλπιγξ πτελέκεος
In præfat. operis.

Heſychi. Mileſ. in Nicolao.

simi instar accepit muneris, & in opimis duxit divitiarum, utcunq; perexiguas: sic & nos tuam oramus impendiò celsitudinem, ut pauperculam hanc veterum monumentorum ruinam novâ indutam facie, heroicâ, quâ summâ est, amplexetur gratiâ. Habent enim nescio quid insignioris afflatus magnatum & mens, & lingua, quo solent studiosorum chartulas etiam abiectissimas beare.

Et nisi hoc fortasse injucundius, Socrati non iniquè assimilârim Platonico, cùm in tenellis iuvenum Musis expediendis, obstretricũ & operas; & amores interponant. Quo te denuo

In Theæte. to.

denuo magis obteſtor, ut mihi alia parturientem genium ex infantiâ adhuc pronum nimis & verecundum erigere velit, etiam confovere. Siquidem & brevi, ſi Deus otium, ſi vitam conceſſerit, Eclogas ſacras ex intimâ Theologiæ medullâ, varietateq; linguarum petitas, concinnatas dabimus. Nec quicquam ſpero nervorum defuerit, modò tanti herõis affulgeat benignitas. Vale: Deuſq; tuam illam integerrimam caniciem Principi, Eccleſiæ, Academiæ, regno, in longius producat ævum.

20. Auguſti. 1597.

Tuæ devotiſſimus celſitudini,

RICH. BRETT.

In eandem Caldaica.

פליגיך עך אימתי
אמך אליחך אחיך
חדא הך לנא מלכותא
תהי בך הימנותנא
ארי ויי תרחך פל-
גרך סנא סנאיך

In eandem Syrica.

3 *Inconsultis aut invitis parentibus, nec contractus fieri debent, nec coniugia.*

Miraris cauſam? Deus eſt in utroq; parente,
Qui iubet alternâ voce, negatq; tibi.
Miraris cauſam? Natura in utroq; parente
Suadet in amplexum mentis abire ſuæ.
Ille mihi, cœloq; igitur gratiſsimus unus,
Quem ius naturæ & iuſſa ſuperna movent.

In eandem Arabica.

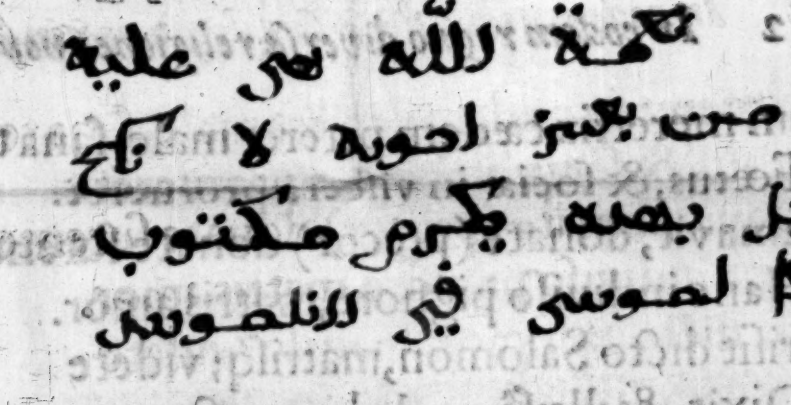

In eandem AEthiopicum ſtrangelo.

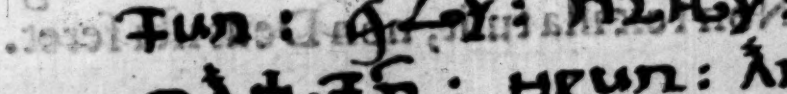

Theſes Mri Bret reſpondentis in Comitiis. Oxon. 1597.

1 *Politia Eccleſiæ Anglicanæ cum iure divino non pugnat.*

DIvinam ſobolem divino è pectore ſuſam,
Primæva erroris neſcia gens habuit.
Ornârunt hanc ſacræ acies & numina, quorum
E ſupero tantùm nomine nota cohors.
Vidit & invidit primævis Anglia turmis,
Indulſitq; eadem munera ſacra ſuis.
Salvete ô proceres, & quam non unus in unâ
Ordo gente ornat, macte venuſta cohors.

In eandem Græca.

Θαυμάζεις πόθεν ἰῶ ἱερὸς ϛρατὸς ἀλλαίη τι;
Εἰμὶ τέκϴ θείης σὴ θεοσάμβρόσιον.
Ὠλινέν με θεὸς, καὶ Ἀπόϛολοι κόσμον ἔδωκαν,
Εἰμὶ ἄρα θαυμαϛῶν θαῦμα σοι ἀμφοτέρων.

In eandem Hebraica.

דאגי גוים רבתי אני.
מורה אגליאה בגרים
אשה בני סדרי הבתם
אשה בי יפות מרגרת
אלהים שוחך וישמרך
אלהים שישמחך יפה

2 *In eodem regnò diverſa religiones non ſunt ferendæ.*

Cum meretrix cædem peteret male-ſana tenelli
Fœtus, & ſociæ in viſcera prorueret:
Clamavit, donate (precor) donate furentem
Hanc indiviſo pignore, matris amor.
Arriſit dicto Salomon, matriſq; videte
Dixit, & illæſâ prole beate ſinum.
Nec pueri diviſa placent, nec viſcera regni:
Non rex illa tulit, non Deus iſta feret.

In can-

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΑΘΑΡΧΙΔΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΘΑΛΑΤΤΗΣ ΕΚΛΟΓΑΙ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΤΙ Πτολεμαῖόν φησι τὴν τοῦ Λάγου, σῶμα τῶν ἐλεφάντων θήραν συνήσασθαι· ἀλλὰ γὰρ καὶ τῶν ὁμοιοτρόπων· καὶ τὰ τῇ φύσει κεχωρισμένα, τῇ διανοίᾳ συναγαγεῖν εἰς μίαν οἴκησιν. σκεπτέον δὲ τί φησιν ἐνταῦθα ὁ ἱστορικός. καὶ γὰρ καὶ περὶ τοῦ Πτολεμαίων ἐλέφασι πολλοὶ χειρώσασθαι καὶ ἐν πολέμῳ ἐχρῶντο, ὡς Πῶρός τε ὁ Ἰνδὸς ὁ πρὸς Ἀλέξανδρον πολεμήσας, καὶ ἄλλοι οὐκ ὀλίγοι. ἢ ὅτι Πτολεμαῖος οὕτω πολὺς περὶ τοῦτο περὶ ταύτην ὤφθη τὴν ἀσυνήθειαν, ἢ σῶμα τοῦ μὲν Ἀλέξανδρον, ἢ τοῦ αἰγύπτου βασιλέων πρῶτος.

Ὅτι δὲ ἐρυθρὰν θάλατταν τὸ ὄνομα ἐλκύσασθαι φησιν, ὅτι ὄρος τι ἀερσίου καλουμένου κόλπου τὰ μὲν πρὸς ἑσπέραν ὄρη, σπιλάδας καὶ

διαπύρου τ ἡλιακῆς ἀκτῖνος βαλόσης, ἄνθρακος φαντασίαν ἀποδίδωσι· τὰ δὲ περὶς ἀνατολάς, δῖνες ἄμμου γεώδεις ὑπερυθροι, ἔνθα πολλὰ σάδια τ αὐτόθι φαλαρίας ἐπικέχυνται· ἄμμος δὲ οὐκ ἐστι τότε ἐρυθρὰ κέκλη)ται. εἰ γὰρ καὶ ὁ φλὰπλους μίαν ὄψιν ἔσχε, τῇ τῶν λόφων καὶ δινῶν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ κόλπου παντὸς ὑπερκειμένων, ἡ πίπτουσα φλὰξ ἀμφοτέρων εἰς τ πόδον τὴν πίσω ἀυγὴν, ἴδιῃ χέρσῳ παρεσχυκὼς τ θάλατταν ὁμοίαν, τ μὴ ἰδέας πᾶσιν ὁρωμένης, τοῦ δὲ πάθους ἐπὶ πᾶσι γινωσκομένου· μὴ οὖν ἐπὶ τούτου φησὶ τ κλῆσιν λαβεῖν τ θάλατταν, εἰ καὶ τ πρῶτ ἀυτῷ τοῦτο πολλοῖς ἔδοξεν. οὕτω μὲν ἂν ὁ πρῶτος, εἰ καὶ μὴ ἀληθὴς, τ αἰτίας λόγος. Δεύτερος δὲ ὁμοίως ἔχων· τ ἥλιον ἐκεῖσέ φησιν ἐπιτέλλοντα, ὡς παρ' ἡμῖν λαμπραῖς τ ἀκτῖσιν εἰς τ πόδον βάλλειν, ἀλλὰ παρομοίαις αἵματι. ἐξ ὧν τοῖς ὁρῶσιν ὕφαιμον φλογοειδάζειν τὸ πάθος τ θαλάττης ἔμφασιν, καὶ ἐκεῖθεν ἐρυθρὰν καταγομάζεσθαι.

Τρίτος δέ ἐστιν ὁ ἀργολικὸς λόγος, ὃς ἔστι, φησὶ, τῇ μὲν τόλμῃ μέγας, τῇ δὲ δόξῃ, κενός. οἱ γὰρ περὶ Κλεινίαν ἰσοεικοὶ φασὶν, ἀπὸ τ ποιητικῆς ἐξουσίας καὶ αὐτοὶ ἄδειαν λαβόντες, ἐξ ἄργους εἰς αἰθιοπίαν (ἐκαλεῖτο δὲ τότε κεφωσία) φλαγεγονότα ὑπὲρ λύσεως τ Κηφέως θυγατρὸς

τὸν

τὸν Περσέα, ἐκεῖθεν ἡ εἰς Πέρσας μεταπέμψαντα, πέρσαις μὲ ἀπό τινος ἦν ἐγγόνων, τῆς κλήσεως μεταδοῦναι, Ερύθρην ἡ γενέσθαι φάσαν, καὶ ἐξ ἐκείνου τὴν θαλάσσην τ κλῆσιν σχεῖν. τοιοῦτος μὲ καὶ ὁ ἀργολικὸς φέρει τ ἐρυθρᾶς θαλάσσης χεδιασμός. τέταρτος ἡ καὶ ἀληθὴς, ἔστιν ὃν αὐτὸς μεμάθηκεν ἐκ τῶν Περσῶν. Βόξος δ' ἰῶ τούτῳ ὄνομα, φησὶν, ὃν καὶ ἐλλιπέσαι γλῶτταν, καὶ γράμμα, καὶ τ ἀθυμίαις, λιπόντα τ πατρίδα, ἐμβιῶναι. ἔλεγε ἡ ὁ τῶν Περσῶν λόγος ταῦτα. γίνεταί πως κατ' εὐτολμίαν καὶ πλοῦτον εὐδοκιμῆσαι, Ερύθρας ὄνομα, γένος μὲ Περσῶν, υἱὸς ἡ Μυοζαίου. κατοικῶν δὲ θαλάττης μὲ ὑπόρρουν, κατεναντίον ἡ νήσων ἐρήμων ἐσῶν (ὑγιῶν, ἀλλ' ὅτι τ μήδων ἡγεμονίας, τότε γὰρ καὶ ὁ Ερύθρας ἐγνωρίζετο) ὡς τῶν μὲ χθαμῶνος ἐν παραλίᾳ δαίας ἐποιεῖτο τ οἴκησιν, ἔαρος ἡ μετέβαινεν ἐπὶ τ ἰδίαν κλῆσιν, τ τε ἄλλης ἕνεκα χρείας, καὶ χάριν πρὸ τῷ βίῳ διὰ τ τοιαύτης μεταβολῆς ἀπονέμων. τότε φορβάδων ἀγέλη μείζονι λέοντες ἐπορεύσαντες, πρὸς μὲ αὐτῇ ἀπίκοντο, αἱ ἡ θρεσσομένου, τῷ δέει τ ὄψεως οἴστρον λαβοῦσαι, ὅτι τ θάλατταν ἠλαύνοντο. καὶ (ἰῶ γὰρ αὖθις ἐπὶ τὸν λόγον ἀπόκαιρος) ἐυμεγέθης ἐμπεσοῦσαι τοῖς ῥείθροις μὴ πλώσασαι, τὰ μὲ φρῶτα παρὰ τὸν λιμῶ ἐπήλθον-

το, τῦ ἢ λείμαλος ὐλήζονλος, ἐξεκωμάνθη· κὴ μόλις ὅτε τὸ τ ἀνπκρὺ νήσυ πέρας διεσώθη, ἐνὸς τῶν αἰπόλων, νεανίυ κὴ τόλμη διαφέροντ⊙, συμπεραιωθέντ⊙, ἄλλοτε ἄλλης τ ὥμων ἀντεχομένυ. ὁ δ' ἦν Ερύθρας ζητῶν τὰς ὐφαινομένας φορβάδας, φρῶτες τ ἐπείσε χειρίαν ἐπήξατο, μεγίθει μ' σύμμετρον, τῇ διωάμι ἢ στερίφλω· κὴ λαβὼν σάσιν ὑρίου κὴ συμμέτρου πνεύμαλ⊙, ἀφῆκεν εἰς τ πόρον. ταχὺ ἢ τῦ κύμαλ⊙ αὐτὸν περιώσαντος, ἔυρε μ' πρὸ ἴππους, ἔυρε ἢ τ νομέα. θαυμάσας ἢ πλὼ νῆσον, κὴ πόλισμα ὅπ' λιμέν⊙ ἐυκαίρου ἱδρύσατο, κὴ ἐκ τ ἀνππέραν πρὸ ἀποστάντας βίου μετενεγκὼν ἐπόλισεν. ἐκεῖθέν τ κὴ τὰς ἄλλας νήσους, ἐρήμους ὔσας ἀνθρώπων, οἰκήσεσιν ἐξημέρωσεν· κὴ πλειχύπλω δόξαν ἐκ τῆ περιχθέντων πολλοῖς ἐνεποίησεν, ὥστε τ ἐκεῖσε θάλαπαν, ἔσαν ἄπειρον μεγίθει, πάντας ἐπ κὴ καθ' ἡμᾶς ἐπονομάζειν ἐρυθρὰν. τὰ μ' οὖν αἴπια τ κλήσεως, ἔχοντα διαφορᾶν. μέγα γὰ τὸ παραλλάπον, Ερύθρα θάλαπαν εἰπεῖν, ἢ θάλαπαν ἐρυθρᾶν. τὸ μ' γὰ τ χρειεύσαντα σημαίνῃ τ θαλάπης ἄνδρα, τὸ ἢ τ πυῤῥότητα διὰ τοῖ τ ῥιπτείσης φύσεως, ἐν τούτοις. ἔστι δ' ἐ, φησὶ, τὸ μ' ὑπὸ τῦ χρώμαλ⊙ τ κλῆσιν καλασκευάζον, ψεῦδος (ἔγαρ ὄζιν ἐρυθρὸ) τὸ δ' ἀπὸ

ἀπὸ τῦ διωκευσαντ Θ, ἀληθὲς, ὡς ὁ πέρσης λόγ Θ ἐπεσώσατο.

Οπ ὐδὲ ἀπό τιν Θ τῶν τῦ Περσέως ἐγγόνων ἀξιοῖ ἔδη (καί τοι πολλῶν ἄλλων λεγόντων) τὴν κλῆσιν τοὺ πέρσας κληρώσασθ. μηδὲ γὰ ἐκείνους σφᾶς αὐτοὺ πέρσας παρωξυλόνως ὀνομάζειν, ἀλλὰ περσᾶς, ὅπ τέλοις τ πρεπωμένης τιθεμένης.

Οἱ τὰ κ' τ Περσέα εἰς ψεῦδ Θ κὴ δι' ἄλλων πολλῶν ἀπάγειν σπουδάζων, προσίδησι κὴ ταῦτα, Πλὴν εἰ μὴ τραγικῶς ὁ Περσεὺς ἐστράτευ) τὸ πρόσωπον πρεσθέμ Θ κὴ τὴν ἅρπην λαβὼν, κὴ πρὸ τῦ ἐξῆς ὅπ τρέψας ὑποκριτὴ κὴ χορῷ διαλύεσθ, κὴ τὰ τ' ἀντιλογίας εἰς μῦθον ὡς οἱ πολλοὶ συγχωρήσασιν, ἐπιγράμμωμ τῦτ τοιέτων τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων· Κένταυρον γεγονέναι, Γηρυόνην, Κύκλωπα, Χρύσην, Κίρκην, Καλυψὼ, Μινώταυρον, Σκύλλαν, Χίμαιραν, Πήγασον, Δαναΐδας, Κέρβερον, Γλαῦκον θαλάττιον, Ατλαντα, Πρωτέα, Νηρέα, Νηρεΐδας, τοὺ παῖδας τῦ Αλωέως, ἐννεοργυίαις μὲν αὐξηθέντας μῆκος, ἐννεαπήχεις δ' εὖρος. ἔτι γ' ἡλίους μὲν ἀναφῶναι καθ' Ησίοδον, πρῶτον μὲν χρυσᾶν, ὕπατα ἀργυρᾶν, εἶτα χαλκᾶν. πάλιν, ἵππους μὲν ἡλίου πρεσθέντος ἐπὶ τῦ μελλόντων συλλαλῆσαι Αχιλλεῖ,

Σφίγγα ἢ τ̃ ἀηβαίων πεισὶν ἄινιγμα πεο-
σάλλυδ̃, Σφρῶ ας ἢ ἐπ' ὀλέθρῳ τ̃ ἀκροωμέ-
νων ἁλόσας, Νιόβην ἢ χ̀ Πολυδέκτην διὰ
φόβον ἀπολιθουμένους. ἐπὶ ἢ τύτοις, τὸν Ο-
δυσσεῖ συμπλεύσαντας, ἐκ μ̃ ἀνθρώπων, εἰς
σῦς, ἐκ συῶν ἢ εἰς ἀνθρώπων μεταβλῆσαι διά-
θεσιν. ἐπ, Τάνταλον πιᾶδ̃ μ̃ διὰ σωφροσύ-
νλω, σωτέριον ὄνλα θεοῖς, πλωρεῖδ̃ ἢ δι' ἀ-
χολασίαν, ἐν ἀέει φερόμλιον. ἑτέρους εἰς ᾅδου
καταβαίνοντας διὰ πεοαίρεσιν, τὸν μ̃, ὅπως
ὑπὲρ φ̃ ζώντων τοῖς νεκροῖς μάντεσι χρή-
σαιντο· τὸν ἢ, ἵνα τλὼ Περσεφόνλω, ὡς ἔρημον
ὑπαέρχου̃, βίᾳ νυμφεύσωσι. χ̀ κώδλον ἐπὶ
πεοβάτῳ ψυχὰ̃ χρυσόμαλλον. μυλέας ἐν τῇ
λιβύῃ πεφυκέναι μῆλα φερέσας χρυσᾶ. σῶμα
ἔμψυχον πάντα ϯ βίον διακαρτερεῖν ἄχρυπ-
νον. βορέαν χ̀ νότον μ̃ τ̃ ἄλλων ἀνέμων ἐν
ἀσκῷ πνίγλδ̃ συγκεκλεισμένους. πεὸς τύτοις,
Παιφάλω μ̃ ταύρῳ, Τυρὼ ἢ πολαμῷ μίγνυδ̃,
πεὸς ὃδὲν γλύος ϯ ἐυνλὼ ἐχέσας ἀλλόφυλον.
χ̀ Φιλομήλαν μ̃ ἀηδόνος ἐξαγάξαι μορφλὼ,
Τηρέα ἢ ἔποπος, Ἑκάβλω ἢ εἰς κυνὸς οἰκεῖον
καταστρέψαι φύσιν. ὀπὶ τύτοις, ϯ Ἰὼ γενέσθαι
μ̃ ποταμῶ δυγατέρα, ταυροκέρῳ ἢ μορφῇ δι-
απλῶσαι βοὸς ἰσχνώσης τὸ πονλικὸν πέλαγος,
ἀφ' ἧς χ̀ ϯ Βόσπορον ἐπληφέναι ϯ κλῆσιν. ἔπ,

Καινέα

Καινέα τ Λαπίθων τὸ μὲ ἀπ' ἀρχῆς γυνᾶσθαι παρθένον, καὶ γυναῖκα· ἀβίαστον δ', εἰς ἄνδρα μεταστῆναι· τὸ δ' ὕστατον, εἰς τ γῆν ὑπὸ τῶν Κενταύρων καταδυῶσαι, τ ἐλάταις τυπτόμενον, ὀρθὸν τ καὶ ζῶντα. καὶ Λήδαν μὲ ἀντὶ τ καθηκούσης γυναικὶ τεκνώσεως, ὠοῦ τεκεῖν φύσιν, ἐξ οὗ τὸ ἀνεμάχην εἶδος, τ Ελένην λέγω, τυπωθῆναι. τ δ' Ελλην καὶ Φείξον ὑπὸ χριᾶ τῆς ποσὶ πεπομένους, τ πόρον καταπύσαντας, τ ἐφ' ἑκάτερα θάλαττα, ἐλλήσποντον ἀφ' ἑαυτῶν προσαγορεῦσαι. τὸν δὲ Ηρακλέα καὶ τὰ πλάγη μὲ, ἃ μέγιστοι χειμῶνες, ἐν λέβητι διαπλεῖν· τὸν δὲ Λιβύην, ἄπορον, ἄνυδρον, ἀπόρατον ὑπαρχοῦσαν, μόνον διεξέρχεσθαι· τῷ δὲ Ατλαντι τὸν πηλικοῦτον διαδέξασθαι κόσμον, προστάγμα μὲ ὐκ ἔχοντα, χάριν δὲ πλέμιον. καὶ τῷ μὲν Ορφεῖ κιθαρίζοντι, διὰ φιλομουσίαν τὰ ὄρη, καὶ τὰς πέτρας ἀκολουθεῖν· χρέα δὲ ὀστώμια τῆς ἡλίου βοῶν φωνὴν προῆσθαι τοῖς ἀνθρώποις συνετόν. τῆς δὲ μεπιλλαχότων τὸν Σίον ὑπὸ χολῆς πρὸς Οδυσσέα διεξέρχεσθαι παντοδαπῶν ἀδολεσχίαν, ἐκ τ ἀμόρφω σκιᾶς τὸ τ ὄψεως γνώσκοντας ἰδίωμα· καὶ τοὺ μὲ αὐτῆς ὑπὸ τοῦ πίνειν, οὐ κοιλίας, ἃ ῥόγχοις ἔχοντας· ἑτέρους δὲ φοβεῖσθ τ σίδηρον, οὐκέτι δυνα-

μένοις προθῦσαι· τινὰς δὲ πέδον κυλίειν, τὴν σωμάτων πάλαι καταικισμένων· ἄλλοις δὲ διδάζειν ἑτέροις τεθνηκόσιν, ἀδικήματος ἀδένδρου ὑπάρχοντος· τὸ δ' ἔσχατον, τὴν ἀκέτι ὄντων τοὺς τύπους ἐν πορθμῷδι διαπλεῖν, ἔχοντας χάρωνα ναύκληρον καὶ κυβερνήτην, ἵνα μὴ καταγραφέντες, ἐπιφορᾶς ὀπιδέωνται πάλιν. καὶ τὸν μὲν Αλκησιν καὶ Πρωτεσίλαον καὶ Γλαῦκον τετελευτηκότας, πάλιν ἀναστῆναι τοὺς μὲν, ὑφ' Ηρακλέους ἀναχθεῖσαν τὴν, διὰ τὴν γυναικὸς ἔρωτα· τὴν δὲ, ὑπὸ τοῦ μάντεως τοῦ συλλατομυχθέντος. τῆς δὲ Αμφιαράου ζῶντος τὸ σῶμα καταδέξασθαι μὴ τὴν ἵππων καὶ τοῦ δίφρου τὴν γῆν. ἔτι τοίνυν ὀδόντας ἐκ Κάδμου ἀναρρῶσαι δράκοντος· ἐκ δὲ τούτων ὁπλίτας ἀναστῆλαι μαχομένους ἀλλήλοις. τὴν δὲ Τάλων τὴν φύλακα τοῦ Μίνω, βίᾳ μὲν ἐν ἡμέρᾳ πᾶσαν περιπολεῖν τὴν κρήτην, τρισὶ καὶ τοῦτον ἕξ, τοῖς δὲ ζωὸν μόνον τὴν ἐμφύχων τοῦτον ἐν τῷ σφυρῷ κεκλῆσθαι. καὶ τοῦ Μίνω δὲ ἀμήχανον εἶδος δρᾶσαι τὸν βίον, εἰ μή τις αὐτῷ ζέον ὕδωρ καταχέαι. περὶ τούτοις, ὑπὸ μὲν τὴν Μηδείας γέροντα κριὸν ἐπῳδαῖς μεταποιῆσαι, νέον ἡμέραν πάλιν· ὑπὸ δὲ τὴν Πελιάδων καταψηφίσασθαι τὸν πατέρα Πελίαν, ἵνα γένηται νέος. τὰς δὲ Φορκίδας, τρεῖς μὲν οὔσας γραίας, ἑνὶ δὲ χρωμένας

μένας ὀφθαλμῷ, διεξάγειν τὸν βίον, ἄλυτον παρ' ἀλλήλων τὴν μέσην ἀμειβομένας πίστιν. ὅπη δὲ, τοῦ τὴν ἀρχαιότητα οἰκεῖαν καὶ τὴν ἀτελῆ, γηγενεῖς τε εἶναι καὶ ἀνδρὰ φύσιν γεγονέναι. καὶ τὴν μὲν ἐν Αὐλίδι σφαγεῖς, ἐν Ταύροις ἀναφανῆναι ζωάς· τὴν δ' ἐν πελοποννήσῳ καταπολιαθεῖς, ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ακρισίου τῇ παραλίᾳ τῇ σειρήνων ἀβλαβῆ μὴ τοῦ βρέφους περασθεῖν. τὴν δ' ὑπὸ Μενελάου τὴν τὴν μονομαχίαν ἤδη χειρόμηνον, ἐξαίφνης ἁρπαγέντα, ἐν τῷ θαλάμῳ γενέσθαι, πρὸς συνουσίαν ἕτοιμον ὄντα, τῆς δεινῶν ἁπάντων ὑπολελησμένον· τοῦ δὲ δυρείου τὸ κύτος ἐκ ἐφ' ἁλώσει συμπαγῆναι πόλεως, ἀλλ' ἐπὶ προδοσίᾳ τῆς τὴν Οδυσσέα καὶ τὴν Νεοπτόλεμον. τοιαύτην ὁ τρόπος ὑπογράφει τὴν εὐήθειαν καὶ τοῦ καλασκευάσαντος τεχνίτου, καὶ τῆς ἐμβατῆς ἀειστέων, καὶ τῆς ὑποδεξαμένων εἰς τὴν ἰλίαν πόλιν. ἐπὶ τούτοις, ὅπ τὴν τιλικοῦτον ἔργον μὴ τῆς ἐν αὐτῷ διαιρεθόντων θεῶν τοῖς ἰδίοις ὁ Ατλας ὦμοις ὑπεδέξατο, ὅμως τὰς καλουμένας Ατλαντίδας ἐτεκνοποιήσατο. ὅθεν ἀμήχανον. Οπ τὴν ἅπασαν οἰκουμένην ὠκεανὸς περιέχει κλοϊ, ῥοῦν καὶ συνέχων τοῖς ἑαυτοῦ ῥεύμασιν· ἔφησι πέραν οἰκεῖν τὰς Γοργόνας Ησίοδος. Οπ τῆς ὑρῶν πηγὰς ἁπάντων τὴν διαμονὴν

τὴν

θλιὸ τ̃ σωμάτων διαφυλάπτει πάντα τ̀ χρόνον ἐν τ̃ μακάρων νήσοις· ἃς ἐλεὶς χυρίως ἱστόρηκεν. κ̀ ταῦτα μ̀ εἰς ἄπορον καταφέροντα δόξαν, πολλαῖς κ̀ τ̃ γυναικῶν ἔυλογον ἐνδιδόασι χλευασμόν. τ̃ δ' αὖ θεῶν πῶς ἐνδεξώμεθα, τ̀ μ̀, ἐν μηρῷ καταῤῥαφέντα τεφθῆναι· τ̀ δὲ, τῇ τ̃ Διὸς κεφαλῇ χοιλίᾳ χρήσασθ̃· τ̀ ἢ, ἄνδ τ̃ παχὸς τελειωθῆναι (λέγω δὴ τ̀ Ηφαίστον)· τ̀ ἢ πλεον, διὰ τὰς Αἰρέως εἰς Θυέστην ἐπεξόδους, τ̀ μ̀ δύσιν, ἀναλολυῖ ποιῆσαι, τ̀ ἢ ἀναλολυῖ, δύσιν; ἐπὶς ἢ τάπις, Απόλλωνα μὲν κ̀ Ποσειδῶνα ἐν Τεγέᾳ ἐπιτεύσαντας ἐνιαυτὸν, οἰκοδομίας ὑποζευχθῆναι μισθὸν, κ̀ βυθοφίας, τ̃ δεινοτάτας ὑπὸ Λαομέδοντος ἐπιπούτας ἀπειλαῖς· Διόνυσον ἢ ὑπὸ Λυκούργυ διὰ φόβον καταδιωχθέντα εἰς τ̀ θάλατταν, ἐπὶς Θέτιν καταφυγεῖν. ἐπὶς ἢ τάπις, ἔειν ὑπ̀ κάλλυς κατασῆναι θεᾶς, ὧν ἑκάτη μὲν ἐδέκαζε τ̀ κριτὴν τοῖς παρ' ἑαυτῇ δώρεις, ἵνα παρίδῃ τὸ δίκαιον· ἑλμιᾷ δὲ παρεκολούθει τὸ συμπεσούμενον ἐκ τ̃ κρίσεως τέλος. ἔτι, τὸ μ̀ Αθηνᾶς μέγεθος εἰς χειλέδονος συγκαταβαίνειν ὄγκον, τὸ ἢ τ̃ Διὸς ἀξίωμα εἰς κίνησιν καταχαλινῶσαι τάξιν· τὸ ἢ τ̃ Δημήτρας κάλλος εἰς τὴν αἰσχίσην μετασχηματίσαι διάθεσιν· τὸν δὲ νομιζόμενον μέγιστον Δία

ὄπιβου-

ὑπβουλεθθῆναι μὴ ὑπὸ τῆς ἀναγκαιοτάτου τ γυναικὸς ἀδελφοῦ, σωθῆναι ἢ ὑπὸ τ ἐχθίστων, λέγω δὴ τῶν Τιτάνων· οἷς ἀναβάντας ἐπὶ τ δεσμῶν, καὶ τῆς σκότους; καὶ τ ἐπεῖσε φυλακῆς, ἐπὶ τ χρείαν παρέχοντο, φοβήσαντες τὸν θεὸν τ Ποσειδῶνα, καταβῆναι πάλιν ἐκουσίως εἰς τ ἀχέρουσιαν, καὶ τ ᾅδου τόπον. ἔτι, τὸν μὲν Αφροδίτην τετρωσκομένην ὑπὸ θνητῆς δυναμένης, τ δ' Αρεα δεσμούμενον ὑπὸ Ωτου καὶ Εφιάλου· τ ἢ Αθηνᾶν, ἐν ᾧ τόσῳ τὴν βασιλείαν εἶχεν, ἐπεῖσε ὑφ' Ηρακλέους τοξευθέντα τ μηρὸν ἀλγηδόσι θεῖσθαι· τ ἢ Ηφαιστον, ὑπὸ τῆς κτ τ ἐρανὸν ὑπορριφθέντα ὕψους, εἰς Λῆμνον ἐνεχθῆναι, διαπεμψάμενον ἐχθρῶς. τ δ' Ηραν ὑπὸ τῆς Διὸς κρεμαμένης ἐν τῇ ποδῶν ἐνδεθῆναι παμμεγέθεις ἄκμονας. καὶ δόλου ἢ θεοὺς μοιχεύοντας, κερατουμένους, κυλλόποδας, κλέπτην εἰθισμένους, ἀνθρώπων ἀδεκτοτέρους, πρεσβυτέρους λοιδορῆντας, ἀδικῆναι, μεμψιμοιρῆναι πέρας, ὅθεν Θ πάθους ἐπὶ δὲ καθεζῶντας, ὑφ' ὧν ἡμεῖς ὀχλούμενοι, τὸν θεὸν ὑπαλύβα. οἱ ἂν τὰ τοιαῦτα τ ἐρατυόμενοι, πόρρω τ ἀληθείας ἱσάμενοι, ἂν ἂν ἑτέροις ταύτην εἰσηγεῖσθαι χρὴ εἶεν ἂν ἀξιόλογοι. διὰ τοιούτων καὶ τοσούτων Αγαθαρχίδης τὰ θεὶ τ Περσέα εἰς ὁμοίους ἀπάγων μύθους,

ὧδε

ὐδὲ τὴν ἐρυθρὰν ἐκ τῆς θαλάσσης αὐτῆς κληθῆναι δίδωσιν.

Ὅτι αὐτὸς, φησὶν, ἑαυτῷ αἴτιος καθίστα ἐλέγχων ὁ τὴν μυθοποιῶν ἐξουσίαν εἰς πραγματικὴν μετάγων ἐνέργειαν· ἧς ἂν τις ἀφέλῃ τὸν ἔλεγχον, οὐδὲν εὐτελέστερον καταλείψει γένος τῆς πίστεως ἠρμένης. ἐπεὶ διὰ ποίαν αἰτίαν Ὅμηρον οὐκ εὐδύνω, Διὸς καὶ Ποσειδῶνος φράζοντα διαφοράν, ἀδυνάτου ἀνθρώπῳ πίστιν βεβαιοῦσθαι· οὐδ' Ἡσιόδῳ μέμφομαι, δηλοῦντι τολμῶντι θεῶν γένεσιν· οὐδ' Αἰσχύλον ὁπλίζω, πολλοῖς διεψευσμένον, καὶ πολλὰ συγγράφοντα τῆς ἀσυγχωρήτων· οὐδ' Εὐριπίδου κατηγορῶ, τὸν μὲν Ἀρχελάῳ περιτεθεικότος τὰς Τιμένου τραγῳδίας, τὴν δὲ Τηρεσίαν βεβιωκότα παρεισάγοντος πεντήκοντα γλυεῶν πλέον· οὐδὲ τοὺς ἄλλους εἰς ὀπτίμησιν ἄγω, διασκευαῖς ἐν τοῖς δράμασι χρωμένους ἀδυνάτοις, ὅτι πᾶς ποιητὴς ψυχαγωγίας ἢ ἀληθείας ὄζει τοχαστής.

Ὅτι καὶ τὴν ἰνδικὴν χώραν ἐλέφαντας τρέφειν φησὶ καὶ αἰθιοπίαν, ἣ τοῖς ἐσχάτοις ὁρίοις ἐστὶν ὅμορος· καὶ δὴ καὶ λιβύλω.

Οἱ πέριξ τόποι τὴν αἴγυπτον περιελήφασιν· ἀπὸ μὲν τῆς ἄρκτου τὸ πέλαγος, ἀπ' ἀνατολῆς δὲ καὶ δύσεως, ἐρημίαι· ἀπὸ δὲ τῆς μεσημβρίας, αἰθίοπες.

ΕΚ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

ΟΤΙ Πτολεμαῖος, φησὶν, εἰς ἡ χώρ Αἰθιόπων πόλεμον ἀπὸ τῆς ἑλλάδος πεντακοσίους στρατιώτας ἔστειλεν ἱππεῖς. ὧν τοῖς θερμοτέροις μέλλοισι καὶ καθηγουμένοις, τὸ πλῆθος ἔσιν ἑκάστου, ὁπλισμοῦ θεμιτὸν ἔθηκεν τρόπον. στολὰς γὰρ αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἵπποις ἀνέδωκε πλατὰς, ἃς οἱ χῶραν ἐκείνην θερμαυγεύουσι πάσας· ὥστε πᾶν κρύπτειν σῶμα, πλὴν τῆς ὀφθαλμῶν.

Οἱ ἀπὸ μεμφίτιδος ἄστεως εἰς τὴν θηβαΐδα πέντε εἰσὶ μεταξὺ νομοὶ ἐθνῶν, ἔχοντες πολυάνθρωπον τάξιν. πρῶτος μὲν, ὁ ἡρακλεοπολίτης· δεύτερος, ὁ λυκοπολίτης· τρίτος, ὁ ὀξυρυγχίτης· τέταρτος, ὁ ἑρμουπολίτης· πέμπτος, ὃν οἱ μὲν φυλακὴν, οἱ δὲ θηβαΐδα καλοῦσιν. ἐν ταύτῃ τῆς ἄνωθεν καταγομένων εἰσπράττουσι καὶ τιθέασι τὸ τέλος. πρὸ δὲ εἰρημένοις ὑποβάλλουσι τόποις, ἀρχὴ τῆς θηβαΐδος ἡ λύκων πόλις. εἶτα Ἀφροδίτης ἄλλη. πρὸς δὲ τούτοις πανοὺ, ἔπειλα θοινὶς, μετὰ ταύτην βοποὺ, ὑφ' ἣν Διὸς πόλις ἣν καλοῦσι μικράν. μετὰ δὲ τὸν θερμαυγούμενον τενλυρίτην νομὸν, Ἀπόλλωνος ὀνομάζεται πόλις· ἧς ἐπάνω μὲν κοπτὸς, ἔπειτα ἐλεφαντίνη, εἶτα αἰθιόπων χώρα, κορτία πρώτη. τὰ μὲν οὖν ἀπὸ μέμφεως ἕως αἰθιοπίας, εἴρηται.

ΟΤΙ

Οτι πλησίον τ ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καθ' ὃν ὀνεῖλο πολλὰς ἐκδοχὰς καὶ διαφορὰς ποιέμενος, ὅμως ἐκεῖσε ἀποκάμπτει φερόμενος, καὶ ποιεῖ χτ τ δεξιὰν ῥύσιν τ ἀγκώνων τ μεγάλων κλίσιν, ἐκλε τῶν παλαίων κόλπος εἰς τ ἤπειρον ἀναπίνεται πολύς, ὥστε τ μεταξὺ διαμένειν τ ὑδάτων τῶν τε ἀλμυροῦ, καὶ ποτίμου διὰ πλησίον πηλῷ τ συχολιὰ λαμβάνειν. χτ γοῦν τ εἰρημένην θάλατταν πλησίον ἐστί τινα τ καλουμένων γησίων πλῆθος ἔχοντα μετάλλων, τῇ χρόᾳ μὲν ὄντα καθ' ὑπερβολὴν μέλανα, μαρμάρου δὲ ποιοῦντα τοιαύτας ἐν ἑαυτοῖς ἐκφύσεις, ὥστε πᾶν λείπεσθαι τὸ διαμιλλώμενον, τ λευκότητος κρίσιν ἐκ ἐχούσης.

Οἱ δὲ ἐχθάτες, φησὶ, καλέχη ἀκλύσημα, λύτης ἡ πυρανὶς εἰς τ τ χρυσωρυχίαν ἀπάγει πρὸ ἑπτὰ ἡμερῶν ἀλείαν· τοῦ μὲν, ἅμα γυναιξὶ καὶ παισὶ ταλαιπωρουμένους, τοῦ δὲ καὶ χωρὶς τ εἰρημένων. ὑπερβολὴν δ' ἔν ἔδειγε τὸ πάθος δυσχήμαλι καὶ ἀλισκεῖν ἐπτεραγωδήσας, τ τρόπον ἀπαγγέλλει τ περὶ τὸ χρυσίον ἐργασίας. τ δ' ὁρῶν, φησὶν, ἐν οἷς ὁ χρυσὸς εὑρίσκε, τὰ μὲν ἀπότομα καὶ πελέως σκληρὰν ἔχοντα φύσιν, ἐμφήσαντες ὕλῃ, καὶ καύσαντες τῷ πυρὶ ποιήσαντες, ὕστως αὐτοῖς θεραπόντοις τ πεῖραν. τὰ δ' ἀγεν-

ἐγκειμένα τῇ πέτρᾳ σιδήρῳ καλομένῳ κερματίζοντ. καθηκεῖ δὲ τῶν ἄλλων τρηχύτης ὁ λίθον διαιρῶν· ὅταν δὲ τοῖς μεθοδεύουσι τὰς ὁδοὺς ὑποδείξῃ, τὸ πᾶν ἔργον καταμερίζεται τῇ τῶν ἀτυχέντων ἀνάγκῃ. τοῦτον δὲ τρόπον οἱ μὲν εὔρωστοι καὶ νέοι τυπίσι σιδηραῖς κόπτουσι τὴν χώραν καὶ μαρμαρίζουσι, καὶ τέχνῃ τὴν πλευρὰν, ἀλλὰ βίᾳ· καὶ τέμνουσι διὰ τῆς πέτρας ὑπονόμους πλείονας ἢ εὐθεῖς, ἄλλοτε μὲν ἄνω τὴν χρυσῖτιδος ὑπονόμευσιν λίθου, ποτὲ δὲ κατωτέρω· πάλιν δὲ εἰς τὴν εὐώνυμον πλίσιν· ἐνίοτε δὲ σπολιὰν καὶ διεστραμμένην, καὶ ἀδιαπλησίαν τῶν τῶν λίνδρων ῥίζαις. οἵτοι μὲν ἐν λύχνοις φορεσθεμένους τοῖς μετώποις ἔχοντες, λατομοῦσιν, ἀκολουθοῦντες οἷ φλεβὶ, τῷ λαμπαδίζοντι. καὶ πολλαχῶς καταχηματίσαντες τὴν σωμάτων τὰς θέσεις, καταβάλλουσι τὰ θραύματα εἰς ἔδαφος, ὃ φορεῖ τὴν ἰδίαν ἕξιν τῆς καὶ δυώαμιν, ἀλλὰ φορεῖ ὀφθαλμὸν ὀπταίτης, πλησῆς τῆς ὀπτήμησιν ἀδέποτε χωρίζοντος. οἱ δὲ ἄνηβοι παῖδες εἰς τοῦ ὑπὸ τούτων ὀρυχθέντας ὑπονόμους εἰσδυόμενοι, καὶ τὴν χάλικα τῶν ῥιπτουμένων ὀπίσω συλλέγοντες, ἐντὸς τῆς σοφίαν κομίζουσι. παρὰ δὲ τούτων οἵ τε πρεσβύτεροι καὶ τὴν ἀθλητῶν οἱ πολλοὶ τὴν λίθον μεταφέρουσι, μετακομίζουσι δὲ οἵτοι τοῖς καλυμένοις ἐποπτεύσιν·

οἱ

οἱ γὰρ ἐνιαυτὸς τὴν τεσσαρακοντα ἐτῶν καὶ τοῖς εἴδεσι καρτεροὶ, ὅλμοις λιθίνοις παρεληφότες ὑπὲρ ξυλίνων πίσσαις ὀπτρεφῶς, καὶ ποιήσαντες τὸ μέσον τρύφος ὀρόβῳ παραπλήσιον, πρὸς τὴν αὐτὴν ὥραν ἀπομέτρησιν ἑτέροις. ἔστι δὲ ὄζιν ὁ πόνος τὴν γυναικῶν τὴν εἰς τὰς φυλακὰς σωφρονισθέντων ἀνδρείαν ἢ γενέσθαι. μύλοι γὰρ ἑξῆς πλείους ἐστήκασιν, ἐφ' οἷς τὸν ἐπισμένον ὀπισθίοις λίθον· καὶ παραστᾶσαι τρεῖς ἑκατέρωθεν πρὸς τὴν μίαν κοπὴν, ὅπως ἐζωσμέναι δυσχερόστομοι, ὥστε μόνῳ τὴν αἰσχύνῃ τῷ σώματος κρύπτειν, ἀλήθοισιν. ἀλήθοισι δ' ἕως ὑπὸ τὴν τετραδάλεως τόπον ἀχθῇ τὸ παραδοθὲν μέτρον. ἔστοι πάντες οἱ τὴν εἰρημένον τὴν τύχης κλῆρον ὑπελθόντες, ποθεινότερον ἔχουσι τοῦ βίου τὸν θάνατον. παρὰ δὲ τοῦ θήλεος γένους διαδέχονται τὸ κατειργασμένον οἱ καλούμενοι σπλαγγεῖς. εἰσὶ δ' ἔστοι, τεχνίτῃ πρὸς τὸ πέρας ἄγειν διωκόμενοι τὴν βασιλικὴν χρείαν. ἡ δὲ ἐργασία, τοιαύτη· καταβάλλουσι τὴν ἀλισκομένην μάρμαρον ἐπὶ σανίδος πλατείας μὴ καὶ κατεξυσμένης εἰς εὐθεῖαν τομὴν, ἐκ ἐν ὀρθῇ δὲ χώρᾳ σεβηκυίας, ἀλλὰ μικρὰν ἐχούσης ὄπισθεν. ἔπειτα καταχέοντες ὕδωρ, τρίβουσι τὴν χερσὶ, τὰ πρῶτα μὲν κύφωσ, ἔπειτα δὲ μᾶλλον. ὅθεν, οἶμαι, τὸ μὲν γοῦν

γιῶδες ἐκπιπτόμενον ζωωποιεῖ καὶ ἡ ἐπίνοια τῶν σανιδώματος· τὸ δὲ ἰσχύον καὶ δυνατὸν ἐπὶ τῶν ξύλων μένει ἀκίνητον. πολλάκις δὲ τοῖς ὕδασιν ἀποπλυνόμενος ὁ καλάμινος σηλαγγεὺς, μεταλαμβάνει πόδας μαλακοὺς καὶ πτυχάς. οἷς ἐφαπτόμενος τῶν μυρμήκων κόπτει, καὶ θλίβων ὅπου ποσὸν, τὸ μὲν ἐλαφρὸν καὶ χαῦνον ἐμπλεκόμενον τοῖς ἀραιώμασιν ἀπὸ τοῦ σίτου ἀναφέρει καὶ ἐκρίπτει, τὸ δὲ ἐμβριθὲς καὶ σίλβον ἐπὶ τῶν σανίδος ἀποκεκρυμμένον ἀπολείπει, δυσκινήτου διὰ βάρος τοιαύτης φύσεως ὑποκειμένης. οὕτως οὖν ὁδῷ ὁ σηλαγγεὺς περιπατῶν τὰ ψήγματα τοῦ χρυσοῦ παραδίδωσι τοῖς ἐφηλαῖς. οἱ δὲ, λαβόντες μέτρῳ τε καὶ σταθμῷ τὸ σωρευθὲν εἰς ἄγγος κεραμοῦν ἐνέβαλον, καὶ μίξαντες μετὰ πλήθους μολίβδου βῶλον, καὶ χόνδρους ἁλῶν, καὶ καστόρου βραχύ, καὶ κριθίνου πίτυρον, καὶ πιλα ἐπιθέντες ἐπίθεμα καλῶς ἡρμοσμένον, καὶ πάντοθεν χέσαντες, ἕψουσιν ἐν καμίνῳ πέντε ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀδιάλειπτος. τῇ δ' ἐχομένῃ σύμμιξον τῇ πεπυρωμένῃ σποδὸν ζύειν, εἰς ἀγγεῖον καθέψαντες ἁλὸς μὴ τῶν σωμεμβεβλημένων ἀδίκως δὲ εἰσκοντες, αὐτὸ δὴ τοῦτο χρυσίου τὸ χύμα, βραχεῖαν εἰληφὸς ἀπουσίαν ἀπὸ τῶν ψήγματος. ἢ μὴ οὖν σπὸς τοῖς με-

τάλλοις

τἀλλοις ἀπώλεια τῶν πολλῶν σωμάτων. ὧδε τὸ ῥηθὲν τέλος λαμίζειν καὶ διέξοδον, ἀφθὸν αὐτῆς τῆς φύσεως δεικνύσης ὅπου τὸ χρυσίον συμβέβηκεν ὑπάρχειν καὶ τὴν γῆν ἐστὶν ὅπου, καὶ τὴν φυλακὴν σφαλερὰν, καὶ τὴν ἀσυδίην μεγίστην, καὶ τῶν χρῆσιν, ἡδονῆς καὶ λύπης ἀνὰ μέσον κειμένην· τῶν τ' ἐργασίαν τρόπον τινὰ τῆς γένους ἀρχαιοτάτην. εὗρον γὰρ ὑπὸ τῶν φαράων τῆς Αἰγύπτου βασιλέων, τῶν μετάλλων ἡ φύσις. διέλιπεν ὑπ' ἐνεργείας, ποτὲ μὲν αἰθιόπων ἐπὶ τὴν αἴγυπτον πλήθους συνελθόντος, καὶ πολλὰ τὰς πόλεις ἔτη φρουρήσαντος (ὑφ' ὧν καὶ τὰ μεμνόνεια συντετελέσθαι φασὶ) πολὺ δὲ μήκιστον καὶ βραχύτατον ὅπου κρατησάντων. εὐρίσκον γὰρ ἔτι καθ' ἡμᾶς ἐν τοῖς χρυσίοις τοῖς ὑπ' ἐκείνων καταδαδαπανῆσιν καταλομίδες μὲν χαλκαῖ, διὰ τὸ μήπω τῆς σιδήρου κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐγνωσμένης χρείαν ὅσα γὰρ ἀνθρώπων ἅπτεται πλήθει πραγμάτων (ὅπερ εἰκὸς γίνεσθαι) μὴ ὀλίγων ἐν τοῖς χαύνοις καὶ πλαδαρώδεσιν ὑπονόμοις γενομένων. ἐπιλιπόντα δὲ ὀρυγμάτων μεγέθη καὶ διατείνοντα βάθεσιν ἐπικαρσίοις ἐπ' αὐτῷ τῷ θαλάττῃ.

Ὅτι παρὰ τὸν νότιον τῆς αἰγύπτου κλίσιν τέσσαρά ἐστι σφόδρα τὰ μέγιστα, τὸ μὲν, πῖς ποταμοῖς παρεζευγμένον, ὃ ἀπίησι σήσαμον καὶ κύγ-

κεῖχεον· τὸ ἦ, σὲι τὰς λίμνας οἰκεῖν, ὃ τὸ καλάμου καὶ τ ἴλυος ἄπεδ τ ἀπαλῆς· τὸ ἦ, εἰκῆ πλανώμενον, σαρκὶ καὶ γαλακτὶ παραπέμπον τ βίον· τὸ ἦ ἐκ τῆς θαλαττίας ὁρμώμενον, τοῦ ἰχθύας ἀγρεῦον. τοῦτο ἦ τὸ γένος ἔχει μὲ ὅτι πόλεις, ὅτε χάρας, ὅτ' ἄλλης ἐντέχνου καλασκευῆς ὑπογραφὴν ἔσεμίαν· ἔστι ἦ τ ὑπολοίπων, ὡς ἔνιοί φασι, μέγιστον. ἀπὸ γὰρ αὐταίων οἱ τ ἔχαλον μυχὸν καλοικοῦσιν, ὃν τῇ μεγάλῃ σι μβέβηκε συγκλείεδ θαλάττῃ, μέχρι τ ἰνδικῆς καὶ κεδρωσίας, ἔτι ἦ γερμανίας καὶ φρυσῶν, καὶ τῶν τοῖς εἰρημένοις γένεσιν ὑποκειμένων νήσων, ἰχθυοφάγοι πάντα καλοικοῦσι, γυμνοὶ μὲ ὄντες αὐλοὶ, γυμνὰς ἦ ἔχοντες τὰς γυναῖκας, κοινὰ ἦ τέκνων γένεσιν· ἔτι ἦ ἡδονῆς μὲ καὶ πόνου διαφορὰν ἔχοντες γνῶσιν, αἰσχρῶν ἦ καὶ καλῶν ἐδὲ τ ἐλαχίστην ἐπιφερόμενοι ἔννοιαν. τούτοις δὲ τὰ μὲ ἀγχιβαθῆ πάντ' ἔστι πρὸς τ βίον ἀλλότρια, παραπλησίως ἦ τὰ παρακείμενα μακραῖς νήσοις. θήρεαν γὰρ ὅτι ἰχθύ, ὅτ' ἄλλου γένους ὁμοιοπαθοῦς ἀνθρωπέραν παραδίδασιν ἡ τοιάδε χέρσος. αἱ ἦ οἰκήσεις πᾶσιν ἔκκειν τοῖς εἰρημένοις παρὰ τὰς ῥαχίας. αἱ καὶ κοιλάδας βαθείας ἔχουσι καὶ σάραγγας ἀνημμένους, καὶ στενοὺς αὐλῶνας, καὶ σκολιὰς ἐκβολάς. ὧν πρὸς τ χρείαν

ὑποκειμένων οἰκείως, ἀναθέμενοι πέδης αὐ-
τοπαγεῖς ὅπῃ τ κοιλίας οἱονεί πνας ἀραιάς· ὅ-
ταν οὖν ἐπ πελάγους ἡ πλημμυρὶς ὅπῃ τ χέρ-
σον φέροιτο (ὃ ποιεῖ δὶς ἑκάστης ἡμέρας, πρὸς
ὥραν ἑνάτην τ καὶ τετάρτην) ἡ μὲ θάλαττα πᾶ
τὴν ῥαχίαν ἐπικαλύπτει, σωματάρουσα ἐπ τ
πόρου πρὸς τ ἠϊόνα βίᾳ καὶ τ ἰχθύων ὐκ ὀλί-
γους, οἳ τέως μὲ ἐν τῇ θαλάττῃ μένοισιν, νομῆς
χάριν πλανώμενοι πρὶ τὰς ὑποδύσεις· ἐπὰν
δ' αὖθις ἀναδύῃ τὸ τ ἀμπώτεως, τὸ μὲ ὑγρὸν
διὰ τ λίθων καὶ τῆς φαραγγων ἀπορρεῖ εἰς τὸν
ἐπιφερῆ καὶ κατεπείγοντα τόπον· οἱ δ' ἰχθύες
ἐν τοῖς κοιλώμασιν ὑπολειπόμενοι, ἕτοιμον
δεῖπνημα καὶ βορὴ γίνονται τοῖς ἰχθυοφάγοις.
ἀλλ' οἱ μὲ ἄλλοι ἰχθύες, ὡς ἔφημεν, εὐπετῶς
καταγωνίζονται· ἐπὰν δ' πίσωσι κύνες τ καὶ φω-
κὰς μείζους, καὶ σκορπίοι, σμύραινάι τ καὶ πᾶν
τὸ τοιοῦτον γένος, μὴ κινδυνῶν ἡ συμπλοκὴ
γίνεται. ὅταν δ' ἐπιρεύσωσιν ὅσοις δὴ ποτε τῶν,
μετενέγκαντες ὅπῃ τὰς πέτρας τὰς κειμένας
πρὸς μεσημβρίαν οὔσας διαπύρους, ταύταις
δ' ἐπέρριψαν· χρόνον δ' οὐ πολὺν ἐάσαντες,
φρέασιν ὅπῃ τοὔμπαλιν ἅπαντες. εἶθ' ὅ-
ταν λάβωνται τῆς ὀπῆς, καὶ τὸν ὅλον ὄγ-
κον σείσωσιν, ἐκ ταύτης ὁ μὲν σαρκώδης
τόπος ἅπας ἐκπίπτει, ἐρυπτόμενος διὰ τῶν

εἰρη-

εἰρημένῳ θερμασίαν· ἢ δ' ἄχνην σωρεύ-
σιν αὐτοὶ, ἀφ' ἧς ἐκ πλείονος τόπου κολω-
νοὶ παμμεγέθεις ὁρῶνται. ἢ ἡ σάρκα ἢ ἰχθύων
εἰς λεωπίδαν σωναγαγόντες, παστὸν ἐκλεγῶς
ὀπὸ χρόνον οὐκ ὀλίγον, καὶ μίξαντες ἢ πάλιν τῷ
παλαιῷ. τοῦτο γὰρ συμμιγοῦτος κολλᾶσιν,
εἰς μὲ τὸ πᾶν πολὺ μᾶλλον γίνεται, δοκεῖ δ'
οἷς ἡδύσματος ἢ παρεμπλοκῆς ἰδέαν ἔχειν·
ἐπὰν δ' ἱκανὸν χρόνον τοῖς ποσὶ δεψήσωσι, πλιν-
θίδας σφραγιδικὰς ποιήσαντες πάλιν εἰς ἢ ἥ-
λιον πυθέσιν· ὧν ξηρασίαν λαβόντων, καθίσαν-
τες συνάγουσι πάντες, οὐ φειδόμενοι καὶ σαθ-
μοῦ, ἀλλὰ φειδόμενοι τοῦ ἑκάστου βούλησιν καὶ χά-
ειν.

Ὅταν φειδῶνται τοὺς αἰφνιδίους χειμῶνας, οἱ τοῦ
ὑπὸ ἢ ἰχθύων αὐτοὺς θήραν ἀφαιροῦνται, τοι-
όνδε τὴ μηχανῶνται. πλανώμενοι φέρε πᾶσαν
τοῦ πλησίαν φάραγγα, κόγχοις σωαίρουσι (μέ-
γιστοι δ' τυγχάνουσιν, ὥστε τοῖς μὴ ἰδοῦσιν, ἄπι-
στον αὐτοῖς τὸ μεγέθους τοῦ ὑπερβολὴν εἶναι)
ὧν τὸ χρέας ὠμὸν, τῆς ἐνδείας ἀναπλήρωσιν
κατ' ἐκεῖνο χαιροῦσιν ἔχουσιν. τῆς δὲ χρεί-
ας τῆς ἀπὸ τῶν ἰχθύων ἔτι τούτοις. φάρα-
γγας, τοὺς εἰρημένους κόγχους συλ-
λέγουσιν· καὶ τούτους φύκεσι φυσφάτῳ
καὶ ἰχθύων τῷ ἐλαττόνων κεφαλαῖς ἐν ὀρύ-

γμαπ κα πο θέντες, διατρέφουσιν· τῆς ὃ ἐυ-
δείας αὐτοὺ καταχούσης, ταῦτα, ὡς εἴρη-
ται, παῦνται σίπσιν. εἰ δέ ποτε ἑκατέρα
αὐτοὺ σίπσις ὑπολείψει, ὑπὸ σαυλὸς τῆ ἀ-
καυθῶν σωροῦ τὰς εἰχύμους αὐτῶν κὴ σεσο-
φάτους ὑπλέγουλες ἀφαιροῦσι κατ' ἄρθρον.
κἄπιλα τὰς μὲ κόπτουτις ὑπὸ πλρώδεις τό-
που, τὰς ὃ κατεργαζόμ.οι διὰ τῆ ὀδόντων,
τοῖς φωλεύουσι τῆ θηρίων τ' αὐτῶ διάθε-
σιν λαμβάνουσι. πολῶ ὃ πλὺ θαυμασιωτέ-
ρῳ χρῶνται. ὅτι μὲ γὰ τέτταρας ἡμέρας σρὸς
τ' θήρας γίνον), κὴ πρὸς ὑδαῖς ἀνάρθροις
κὴ πρὸς τ' σωουσίκις τ' παιδιᾶς χάριν γι-
νομένας, ὑπ' ὑδρὸς σελαυόμ.οι, διὰ τὴν
ὑυκοπίαν τ' ζοφῆς. τ' ὃ πέμπτης ὑπβαλόσης,
ἐξορμῶσιν εἰς τ' ὑπώρειαν, ποτὶ χάριν, εἰς
τὰς συῤῥύσεις τῆ νομάδων, πρὸς αἷς κὴ τὰ
κλυὴν ποῖζουσιν. ἐασέριος ὃ ἡ πορεία γίνελαι.
καὶ αλυσαντες ὃ εἰς τὰς σολίσχας τῆ νομά-
δων, τὸ κοιλώμαλος κύκλῳ σελέσησαν. εἶτ' ἀ-
περεισά μ.οι τὰς χεῖρας εἰς τ' γλῶ, κὴ θέντες
τὰ γόνελα, βοσδὸν πίνουσιν, ἅ πρὸς μίαν ἀνα-
πνοῆς ὁρμὴν, ἀλλὰ πολλάκις αὐτοὺ ἀνα-
παύουλες. πληρώσαντες ὃ τὰς κοιλίας τῆ ὑ-
γρῶν, καθάπες ἀγλεῖα, πρὸς θάλαπαν μό-
λις ὑποχωρῦσιν. εἶτα ὑπανελθόντες, ἐκείνην

μὲ

μὶ τ ἡμέραν ἔναρ ὅτι ἰχθὺ ὅτι ἄλλω πρὸς μυε, πεῖ ὃ ὑφηγέμων καὶ δύσπνοις ἄστε εἰ τρόπον τινὰ τῷ μεδύοντι παραπλήσιον, τὸ ζάρος. ἀπὸ δ τ ἐχομένης ὅπι τ εἰρημένων λίμνας ἐπαναίσει. καὶ τοῦτο κύκλῳ λιὰ βίου γίνε, πρὸς ἀχολίαν καὶ μέριμναν ὠλεγος ἀποβλεπόντων αὐτῶν θεάγματος. καὶ νοσήμασι μὶ διὰ τ ἀπλότητα τ διαίτης, ἀπανίοις ὀλιγοπίπλουτι, τοσούτῳ δ' ἀφαιροῦσιν ὑπὸ τοῦ χρόνου τ ἐπῶν, ὅσῳ θᾶσσον ἀπονωτέραν τῶν λοιπῶν ἔχουσι τ ἀναστροφήν. ἀλλ' οἱ μὶ ἐντὸς τῶν ξενῶν τὰς οἰκήσεις ἔχοντες ἰχθυοφάγοι, ὅπως κατοίνον οἱ δ τ ἐκλὸς παραλίαν κεκτήμενοι, ἄγρας μὶ ἐνδελεχῶς τοιαύτης εὐποροῦσιν, ὑγροῦ δ ἁπλῶς ὀλίγου). ὥστε νεοικήμενοι δ τ ἰχθὺν ἔλαχυλον, ὥστε μικρὰν εἰ τῶν ὠμῶν τινὶ παραλλαγὴν, οὐκ οἶδ ποτὸν ὀπτίζουσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἔννοιαν ἔχουσι τοῦ γένους. φέρουσι δ ἀλύπως ἅθ' αὐτοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἡ τύχη παραδέδωκεν.

Οἱ τοὺ ἐν τοῖς εἰρημένοις τόποις οἰκοῦντας φησὶ, πρὸς τοῖς εἰρημένοις, ἔτι μηδὲ πρὸς τὰ μέγιστα τῶν παρ' ἡμῖν ξενῶν ὁμοίαν ἡμῖν ἔχειν τ ἔννοιαν. ὅτε γὰ σίδηρον κατ' αὐτῶν ἐπαιρόμενον φεύγειν, ὅτε προπλακισμῷ ἐρεθίζεσθαι, ὅτε τοὺ μὴ πάσχοντας τοῖς πάσχου-

σι συναγαγακτεῖν, ἀλλ' ἐᾶ πηδᾶν τοὺς περὶ αὐτοὺς ἐξ ἀλλοφύλων τοιοῦτον, βλέπουσι μὴ οὕτω ἀτενῶς εἰς τὸ χαμαιζηλότερον, καὶ τὰς κεφαλὰς πυκνὰ διανεύουσιν, τὸ δὲ εὐθυμούμενον ἀνθρώπῳ πρὸς ἄνθρωπον ἀεὶ τὴν ἐλαχίστην διδόασιν ἔννοιαν. ὅθεν, φησὶν ὁ συγγραφεύς, ἔγωγε νομίζω μηδὲ χαρακτῆρα εὐγνωστον ἔχειν αὐτοὺς, ἐθισμῷ δὲ καὶ νεύματι, ἢ χοιρικῷ, καὶ μιμητικῇ δηλώσει διοικεῖν πάντα τὰ πρὸς τὸ βίον.

Περὶ τῶν ἀδήφων ἰχθυοφάγων καὶ τῶν φωκῶν ξένων.

Οτι, φησὶ, πλησίον τῶν ἀδήφων ἰχθυοφάγων οἱ κατοικοῦντες, ὡς τὰ ἀμφίβια τῶν ποδῶν μεταξὺ τεθεισῶν αὐτοῖς τε καὶ τῶν φωκῶν, ἅτε αὐτοὶ τὰς φώκας σίνονται, ἀεὶ ὑπ' ἐκείνων ἕτοιμοι βλάπτονται. ἀλλὰ καὶ ἀλλήλων θύραις ἀνεπιβουλεύτοις τῷ θηρᾶσαι ἑκάτερον χρῶνται· καὶ σωφρονέστερον ἔστως ἀλλήλοις, ὡς μόλις ἂν εὑρεθεῖεν πρὸς ἀνθρώπους συμβιοῦντες ἄνθρωποι.

Οτι τῶν ἰχθυοφάγων, φησὶν, οἱ μὲν σκιωμάμενοι τοῖς ἀπελαίοις, ὑπτιασμένοις πρὸς μισημβρίαν, διὰ τὸ πνιγῶδες, ἀλλὰ τοῖς ἀπτερωμένοις αὐτῶν, χρῶνται· οἱ δὲ ὑπὸ τῶν ἰχθύων πλευραῖς, φυκία ἐπιβάλλοντες αὐτοῖς· οἱ δὲ, τὰς τῶν ἐλαιῶν κορυφὰς ἀλλήλαις σωμᾷ-

συμπίπτοντες, εἶτα χεῶνται σκιυάμασιν. τὴν δὲ τοιαύτην ἐλαίαν καρπὸν φέρειν φησὶ καταναϊκῶς καρύῳ προσεμφερῆ. τὸ δὲ τέταρτον μέρος ἰχθυοφάγων μύρος τὴν οἴκησιν ἔχει τοιαύτην· ἄμμου φόρτος ἄπλετος ἐκ τοῦ παντὸς αἰῶνος ὄρει παραπλήσιος σεσώρευται, καὶ πᾶς οὗτος ὑπὸ τῶν προσβάλλοντος ἀεὶ κύματος σκληρῶς πεπλημμύρος, ὥστε ὁμογενῆς ὄγκου καὶ μίαν φύσιν ἔχοντος, διὰ τὴν μίξιν καὶ συμπλοκὴν τῆς ἄμμου, μηδὲν παραλλάσσειν. εἶτα ὑπονόμους αὐτοῖς ἀνδρομήκεις ὀρύττουσι, τῇ μὲν κορυφὴν ὄγκον ἐῶντες ὠχυρωμένης καὶ σέβειν διὰ τὴν εἰρημένην σωτηρίαν, ἐκ δὲ τῆς κάτωθεν ἐδάφους παραμήκεις αὐλῶνας κατασκευάζομένοι, πρὸς ἀλλήλους πάντοθεν συμπεφλεγμένους, ἐν οἷς τέως μὲν πνοὴ τὰ πρὸς τὴν ἄνεμον φωτίσαντες, ἄγουσιν ἡσυχίαν· ἐπὰν δὲ πλημμυρὶς ἀπέλθῃ, τὰ πρὸς τὴν ἄγραν, ὡς καὶ προείρηται, παρασκευάζονται. πρὸ μέντοι γε λαμβάνειν τὰς αὐτῶν ἀναμονὰς ἀξιοῦσι προσοίας, ἀπαθῆ πρὸς τὴν ἐκ δόξης ἔλεον κεκτημένοι τὴν γνώμην. διὸ καὶ κατὰ ἐρημένης ἐῶσιν, ἕως ἂν ἄμπωτις ἐπιγνωσθῇ ξοφὼ εἰς τὴν θάλασσαν κομίσῃ τούτους τοῖς ἰχθύσιν. Ὅτι φησὶν ἐνίους τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης σιτευμένων, μετὰ τῶν ἄλλων,

καὶ

καὶ τοῦτο ἔχειν παραδοξότερον. καὶ εἰς λοιμικὴν καταχωρῆσαι πίστιν ῥᾴδιον. ὅτε γὰρ πόθεν εἰς τὴν χῶραν ἐν ᾗ οἰκοῦσιν, ἀφίκοιτο, ἔστιν ὅπως λιμὸς μὲν πέτρας ἄνωθεν ἐπιζευγμένης, ἐκ πλαγίου δὲ κρημνῶν ἀφαιρουμένων τὰς παρόδους, τὴν δὲ ἀπέναντι πᾶσιν ὁρίζοντες· ὃ καὶ πιζῆ μὲν ἐλθεῖν παντελῶς, ὡς εἶπον, ἀδύνατον, ῥᾳδίαις δὲ ὁμοίως, ἔπειτα τὴν παρ' ἡμῶν, ἐξίπτου ἄπορον. τύπων δὲ ὑφεστώτων, φησὶ, λοιπὸν εἰπεῖν ὡς αὐθιγενεῖς εἰσι, λύμῃ τῇ τοιούτου σπέρματος οὐ λαβόντες, ἀεὶ δὲ ὑπάρχοντες, ὃν τρόπον ἔνιοι τὴν καλαμέων ὠείσαντο φυσικῶν. Οπ τὴν στενῶν ἐπέκεινα, φησὶ, τὴν συγκλείοντων τιὰ τε ἀερόβιαν καὶ τὴν ἀπέναντι χώραν, νῆσοι κεῖνται ἀποῤῥῶγες, ταπειναὶ πᾶσαι, μικρὰ τῷ μεγέθει, τὸ πλῆθος ἀμύθητοι, καρπὸν οὐδένα γεννῶσαι τοῖς τὸν βίον, οὔτε ἥμερον, οὔτε ἄγριον· ἀπέχουσαι μὲν τῆς εἰρημένης ἠπείρου σταδίους ὡς ἑβδομήκοντα, τεταμέναι δὲ τοῖς τὸ δοκοῦν πέλαγος παρεκλείειν τιὰ ἐνδικὴν καὶ γεδρωσίαν. ἐντοῦθα κῦμα μὲν οὐ γίνεται, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἄλλης τοιαδημένη τῆς κλύδωνα τοῖς ἀκρωτηρίοις λαμβάνει. ἄέρων δὲ τῆς ἄεισον δοκοῦσιν ἔχειν. ταύταις ἄνθρωποι καταίρουσι ἀειθαλέσι σύμμετροι, ζῶντες

τες ἢ βίον τοιοῦτον. ἐν τῷ παρήκοντι πελάγει τεσχεῖ καὶ χειμερίῳ ὑπάρχοντι πλέως, γίνεται τῷ πλάτει καὶ τῷ μεγέθει πλῆθος ἄπειρον χελωνῶν, ἃς θαλατίδας πάντες νομίζομεν. αὗται νυκτὸς μὲν ἐν τῷ εὐθὺ νέμονται, ἡμέρας ἢ εἰς τὴν ἐπὶ νήσους ἡσυχίαν καὶ γαλήνην ἀφικόμεναι κοιμῶνται, καὶ τότε τοιοῦτοι ὡς ἥλιον μετέωροι, καὶ κατεσκιασμέναις πορθμίσιν ὁμοιοπαθεῖς. ταύτας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ οἱ ἐπιχώριοι τέχνῃ καὶ ἀσυδησίᾳ καὶ μερμήναις εἰς τὴν χέρσον ἐκβαλόντες, τὰ μὲν ἐντὸς ἅπαντα σπιοῦνται, βεβαχὼ παρεμπήσαντες ἐν τῷ κώματι χρόνον· τῆς ἢ κύτεσι χρῶνται τὰς σκληρώσεις καθιστῶντες, οἱονεὶ καλύβας ἐφ' ἱπλοῖς τόποις σφισιν εὐκαθιστάντες. καὶ ὡς τοὺς διαπλοῦς ἢ καὶ ὑδρείας ἕνεκα κέχρηνται αὐτοῖς· ὥστε εἶναι τὸ αὐτὸ ναῦν, οἰκίαν, ἀγγεῖον, τεφρὸν τοῖς εἰρημένοις ἀνθρώποις.

Οἱ δὲ πολὺ διεστῶτες τῆς εἰρημένου χώρας, σύμμιξοι τῷ ἀειθαλῶ βίον ἔχουσι τοιοῦτον. ἐκ τῆς ἐκπιπτομένων εἰς τὴν χέρσον κητῶν ἀποζῶσιν· ἀναιρέσεως ἢ αὐτοῖς τοιαύτης στάσεως (γίνεται ἢ πολλάκις) ἐκ τῆς ὀστῶν τοὺς τε χόνδρους καὶ τὰ ἄκρα τῆς πλευρᾶν κατεργαζόμενοι, τὴν ἔνδειαν, εἰ καὶ χαλεπῶς, ὅμως

ἀπο-

φθαμυδοῦσι. τὰ μὲν οὖν ὑπὸ ἰχθυοφάγων γῆν, φησὶν, ἃ καλειλήφαμεν (μυείων ὄνειων ἃ τινὰ ἡμῖν λέφυγα γῶσιν) τοσαῦτα. Ὅτι τ ζωῆς ἡμῖν ἡμῶν ἐφεστώσης ἔν τε τοῖς περιττοῖς καὶ τοῖς ἀναγκαίοις, τὰ εἰρημένα γῆν ὑπὸ ἰχθυοφάγων, τὰ μὲν ἄχρηστα φθειρόφασιν ἅπαντα, φησὶ. τῶν δὲ καθηκόντων οὐδὲν ἐλλείπουσιν, τῇ θείᾳ προὸς τὸ ζῆν ὁλῷ βεβαδόμενοι πάντες, ὑπὸ τῆ φθαρτοφιζομένη τ δόξαις τ φύσιν. ὑπὸ μὲν ἀρχῆς ἰμειρόμενοι, τύχης ἀγωνίᾳ φιλονείκῳ καὶ δυσυχεῖ συμέχονται· ὑπὸ δὲ πλεονεξίας ῥᾳθῦντες, πολλὰ μὲν ἄλλοις δρῶσιν, πολλὰ δὲ πάσχουσιν ὑπὸ ὑπ ἀναγκαίων· ὑπὸ ἔχθρας ἐνισάμενοι μείζοις ὀπὶ βλάβη σώματ & πολεμίου. ὑ σφάλλονται δὲ ἐν ἀτυχίαις οἰκείων, ὑπὸ δὲ ναυπλλόμενοι, κέρδους ἕνεκα τὸ ζῆν ὑποβλείναντες, θεσπαίσμασι τῶ βίᾳ μεξόδσι τινὰ λύπην· ἀλλὰ μικρῶν δεόμενοι, μικρᾶ καὶ πενθῆτι· τὸ μὲν ἀρκοῦν κτώμενοι, τὸ δὲ πλέον ὑ ζητοῦντες. ἐνοχλεῖ δ' ἕκαστον ὑ τὸ ἀγνοούμενον εἰ μὴ πάρεσιν, ἀλλὰ τὸ βιαίδον, ὅταν ὑστερίζῃ τῶ καιρῶ τῆς ἐπιθυμίας ἀπευδούσης. οὐκοῦν ἐκεῖν & πάντ' ἔχων ἃ θέλει, εὐτυχήσει κτ τ φύσεως λογισμὸν, ὑ κατὰ τὸν τῆς δόξης. νόμοις δὲ οὐ δικαιοῦται. τί γὰρ δεῖ θεσπάγματι δουλεύειν τὸν χαρὶς γρά-μ-

χεάμματ☉ ἐυγνωμονεῖν δυνάμθιον; Οτι μὴ τὸν ἰχθυοφάγους, παρὰ τὸν ἀσταβάραν ποταμὸν, ὃς φέρεται μὲ διὰ τῆς αἰθιοπίας ϗ τῆς λιβύης (ἔστι ϗ τ νείλου πολλῷ ταπεινότερ☉, συμβάλλων ϗ τῳ οἰκείαν ὁρμὴν τῷ μείζονι ῥείθρῳ, νῆσον ποιεῖ τῇ ἐπιῤῥύσει τῳ μεσόγαιν) ἀλλ' ἐγωμὲ τὸν εἰρημένον ποταμὸν ἐπ' ἀμφοτέρας κατοικεῖ τοῖς χείλεσιν ὄχλος, οὐ πολὺς μὲ, τῷ ϗ βίῳ τοιοῦτ☉. ἐν τῷ παρήκοντ☉ ἕλοις τὰς ῥίζας τῶν καλάμων ὀρύττει, κἄπειτα πλαύας καθαρῶς, ἐκκόπτει λίθοις φῶς μέρ☉. ποιήσας ϗ λεῖον ϗ κόλλωδες, ἀνέπλασεν ἐκμαγίδος οἱονεὶ χειροπληθεῖς ὄγκους· εἶτα ἐν τῷ καύματι παροπτῶν, ταύτῃ ἔχει φερσφορεῖν. ἔχουσι ϗ οὗτοι κακὸν ἄφυκτον, τοὺ ἐν τοῖς ἕλεσι λέοντας, ἐπιδημέντας αὐτοῖς. ὑπὸ ϗ τῳ ἐπιτολῇ τῆς κυνὸς γίνεταί τι κωνώπων πλῆθος ἄπλετον, τηλικαύτῃ ἔχον δυνάμιν ὥστ' ϯ λαὸν εἰς τὰς λιμνώδεις ὑγρασίας ἀπελθόντα, ἐκεῖ μένειν ἀφανῆ· ὑφ' ὧν ϗ οἱ λέοντες ἐκλοπίζονθ· ὑχ ἕτως ὑπὸ τ δήξεως δηλέμενοι καίπερ ὄγλος ἐπαχθὴς, ὡς ϯ ὑπὸ τ φωνῆς ἦχον ἀλλόφυλον ἀδυναλοῦντες φέρειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲ ἀπεγέλθω τῆς φιλοδόξου χάριν. τί γὰρ ἰδιώτερον ἢ λέοντας μὲ ἐκχωρεῖν κώνωψιν,

νωψιν, ἀνθρώπους ἢ σώζειν ὑπὸ πίστεως κινδυνεύου;

Οπ τοῖς εἰρημένοις, φησὶ, τῆς ὑλοφάγων, καὶ τῆς τὰ σπέρματα σπυμένων ἐγγίζει γνώσεως ἔχειν ἔχον τὴν σφραγῖδα. οἱ μὲν γὰρ, τὸν πίπτοντα καρπὸν ἀπὸ τῆς δένδρων σιτοῦνται, καὶ ὑπὸ τῆς θηρείαν τὸ ἢ λοιπὸν, τὰς πόας ἅπτονται τὰ ἐν τοῖς σπερμοῖς ἄγηπ γινομένης, στερεάς τε τὴν φύσιν, καὶ καυλὸν ἐκβεφύσης παρόμοιον τῇ καλουμέναις βουνιάσιν· οἱ δὲ, τὰς ὕλης τὰ ἀπαλὰ σιτοῦνται. οὔτε τὰς μὲν νύκτας κοιμῶνται, τόπον ἀπὸ τῆς ἐκεῖθεν θηρίων πρὸς ὀχύρωσιν ἐξειλεγμένοι καὶ φυλακὴν, ἅμα ἢ ἡλίῳ μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ὀπὶ τὰ δένδρα πάντες ἀναβαίνουσι, ἀσυδῆ καταλαβεῖν ζητοῦντες τοὺς ἄκρους κλῶνας. κἀκεῖθεν τὰ ἀπαλωτάτην ὕλην ἀμέλγοντες εὐμαρῶς σιτοῦνται. τοιαύτην ἢ ἐν τῷ παντὸς βίου πεποίηνται τὰ ἕξιν, ὥστε καὶ τὰ τὰ ἀναδρομὰς ἄπτον ἔχειν τὰ θέαν, καὶ τὰ χειλοτέαν ὑ χειρῶν μόνον καὶ δακτύλων καὶ ποδῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς μερῶν τῆς ὑπολοίπων ἁπλῶς. μεταπηδῶσι γὰρ εὐπόρως ἀπ' ἄλλου πρὸς ἕτερον ἀκρέμονα. καὶ τοὺς κλάδους ἀλλήλων πολλάκις ἐν τοῖς ὑπερφαλεστάτοις τόποις ἀφαιροῦνται. καὶ τοιαῦτα ἐνδείκνυνται, ὥστε τὸν ἰδόντα, αὐτὸν

τὸν μὲν ἐκπλήττεσθαι, μὴ μέντοι θαρρεῖν εἰς τοὺς ἀπείρους ἐξαγγέλλειν. καὶ πάντα ἢ κλαίδον τοῖς ὀδοῦσιν ἐσχυλον κατεργάζονται, καὶ τὰ χειλίμας εὐπόρως πέπλοισιν, καὶ τὸ σφαλὲν ἄνωθεν σῶμα, διὰ τὴν ἰσχνότητα, ὑ βαρείας πλοχάνει τὰ πτηνῶς. οὗτοι ἢ γυμνοὶ μέν εἰσι πάντες, χρῶνται ἢ κοινοῖς καὶ τέκνοις καὶ γυναιξίν. πολεμοῦσι ἢ περὶ τῶν τόπων ἀλλήλοις. μεταλλάττοισι ἢ οἱ πλεῖστοι λιμῷ πεζόμενοι, γλαυκωμάτων περὶ τὰ ν' ἐπὶ τοῖς ὄμμασιν ὑπεχόντων.

Περὶ τῶν λεγομένων κυνηγετῶν.

Οτι μὲν τοὺς εἰρημένους εἰσὶν οἱ παρὰ τοῖς ἑσπερίοις λεγόμενοι κυνηγέται· οὗτοι διὰ τὴν θηρίων φορὰν, ἣν ὁ τόπος ἄπασιν φέρει, ἐν τοῖς δένδρεσι μένουσιν, ἐξ ἐνέδρας ἢ ἀγρεύοντες τὰ θηρία δοφῶν ἑαυτοῖς ταῦτα ποιοῦνται. εἰσὶ καὶ τοξεῖαι ὑπηρέται. ἐπὰν ἢ θήρας ἀπορῶσιν, τοῖς δέρμασι τῶν προτεθηρευμένων τὴν ἔνδειαν ἀναπροῦσιν, βρέξαντες τὰς βίρσας καὶ ἐπ' ἀιθρακιὰν κύφλων ὑπιβαλόντες, εἶτα ἀποδύσαντες καὶ εἰς διαίρεσιν ἀγαγόντες.

Περὶ τῶν ἐλεφαντοφάγων.

Οτι μὲν τοὺς εἰρημένους, πολὺ τῶν ἄφεστώτες καὶ πρὸς ἑσπέραν μᾶλλον ἀναδεινοῦντες εἰσὶν

εἰσὶν οἱ ἐκ τῆς ἐλεφάντων θήρας τὸν ὄιον πειρωῶται· οἱ μὲ, ἀπὸ δένδρου ἐφ' ᾧ κάθηνται, σκοπουῦντες τὰς παρόδους τῶν θηρίων, ταῖς μὲ χερσὶ τὰς ὄρας λαβόμενοι, τοῖς ποσὶ δὲ τὸ μεσὸν τῶν ἀκεστρῶν ἐπιβαίνουσιν· εἶτα πελέκει, ὃν ὀξυτάτην καὶ ἕτοιμον ἔχουσι, τὴν δεξιὰν ἰγνύην, πυκναῖς τε πληγαῖς χρώμενοι, νεκροποιοῦσιν. ὅπου δὲ κινδυνώδης τὴν μὲ καταφέροντες, τῇ δὲ τῆς ὄρας κρατοῦντες, ὡς ἄθλου τοῦ κειμένου τῆς ψυχῆς. ἢ γὰρ ἀποκτεῖναι χρὴ ἢ τελευτᾶν, ἄλλως τῆς χώρας διέξοδον οὐκ ἔχοντος. ἐπὰν τὸ ζῶον ἐκ τῆς πληγῆς καὶ τῆς αἱμορραγίας πέσῃ, οἱ σωθέντες ἀναπαύονται ὀλίγον· εἶτα τὸ σῶμα, καὶ τῶν θηρίου ζώντος ἔτι ἀναστέμνοντες ἐκ τῶν ὀπισθίων τὰς σφήκας, ἐκκόπτουσι, τὸ ἔσχατον τῆς καταπονηθέντος ὅπως ὑπομένοντες θάνατον. ἀλλ' οἱ μὲ μὴ τῆς ἐσχάτου κινδύνου ἐλεφαντοθῆραι, τοιοῦτοι· ἕτεροι δὲ θηρῶσιν αὐτοὺς ὅπως· τρεῖς ἄνδρες ἓν μὲ ἔχοντες τόξον, οἵτινες δὲ πλείους κεχρισμένους τῇ χολῇ τῶν ὄφεων, ἑστᾶσιν ἐν δρυμῷ παρὰ τὰς τῶν θηρίων διεξόδους. ἐπὰν οὖν προσάγῃ τὸ ζῶον, ὁ μὲ εἰς κατέχει τὸ τόξον τῷ ποδὶ προσβεβληκώς· οἱ δὲ δύο, τὴν ὑδρὰν ἑλκύσαντες ἐκ τῶν ἀπάσης βίας ἀφῆκαν τὸ βέλος, ἕνα σκοπὸν ἔχοντες ὅπὶ μέσην τὴν πλευρὰν

ἐὰν

ἐὰν ὥστε διανῦσαι τὸ ἐπιοχῆς ἐνίοις, καὶ τοῦ καρποῦ τεμεῖν καὶ βῶσαι τόποις. ἐπεὶ δὲν τὸ τηλεκοῦτον θηρίον ἐλαυνόμενόν τε καὶ ἀπαρατόμενον διαλύει, καὶ πίπτει. πείτον δὲ ὄζει γλίος ἐλεφαντοδόγων, οἳ, ἐπειδὰν αἱ ἐλέφαντες τὰ νομῆς ἐμφορηθέντες, ἐπὶς ὕπνον βαπέως ζητῶσιν· (ἐκ ὀπὶ γῆς ἢ ἀναπεσόντες κοιμῶνται, ἀλλὰ τοῖς παχυτάτοις καὶ μεγίστοις δένδρεσι ἐπιπαραπλίνοντες ἑαυτούς· ὥστε τοῦ μὲ πόδας τοῦ πλησίον τῶ στελέχους ἐπὶς γῆν ἐλαφρῶς ὑπερείδεσθαι, τὸ δὲ πλευρὸν τὸ πᾶν σῶμα ἐπιδεχομένω, ὀχείως ἐπὶς τῇ φύσει τοῦ ξύλου· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον τὰ καταφορᾶς τυγχάνειν ἐκ εἰλικρινοῦς, ἀλλὰ παρεψευσμένης, διὰ τὸ ἐπιτηδείως τοῖς βαθέσιν ὕπνοις ἀγωνίαν ἐχειν, φόβος ὑποκειμένης ἐπιβαλλόμενα τῷ σφαλέντι, διὰ τὸ ἔκλυσιν τὸ φυσικὴν· οἱ δὲν ἀπὸ τὰ τούτων θήρας τὸ εἶον ποιούμενοι, τοῦ δρυμοὺς ἐπιπλανώμενοι, καὶ τὰ τοῦ θηρίου κοίτια ὑποσημαινόμενοι, ἐκ τὸ ὄπιθεν τοῦ δένδρου τόπων ὀρύουσιν, ἕως ἂν μήτε κλίνῃ τὸ πᾶν, μήτε ἰσχύον ἄγαν καὶ ἰσχυρὸν ἀπολείποιτο· μένει δὲ ἑστηκὸς ὀπὶ βραχίας ῥοπῆς. τὸ δὲ ζῶον ἀπὸ τὰ νομῆς ἐπὶ τὰ σωλήνη τὰ κοίτης τόπον ἀναπλινόμενον, αἰφνίδιόν τε πίπτει τοῦ ξύλου κλασθέντος, καὶ ἐπέκειται τῆς θηρώσαις δεῖ-

σιτον ἕτοιμον. τὰς γὰρ ὀπὰδίας κόψαντες ἔτοι σάρκας, καὶ ποιήσαντες ἕξαιμον τὸ ζῶον, εἶτα νεκρὸν, πρὸς τὴν ἑαυτῶν χρείαν ἕκαστος τὰ μέλη διαιροῦσιν. Οπτέτοις τοὺς κυνηγοὺς Πτολεμαῖος ὁ αἰγύπτου βασιλεὺς ἀποχαίρει τῷ φόνῳ τῶν ἐλεφάντων παραινῶν, ἵν' ἔχοι αὐτὸς ζῶντας, καὶ πολλὰ καὶ θαυμαστὰ αὐτοῖς ὑπαχνέμενος, ἃ μόνον οὐκ ἔφθεισεν, ἀλλ' ὧδ' ἂν τὴν ὅλην ἀλλάξαιτο βασιλείαν πρὸς τὸ ἐφεξῆς τε βίον, εἰ πόντων ἀπόχρισιν ἤκουσεν.

Περὶ αἰθιόπων τῶν σιμῶν, καὶ τῶν στρουθοφάγων.

Οτι τῶν κυνηγῶν τούτων, οὓς οἱ νομάδες ἀκαλήθρους καλεῖν εἰώθασι, τὸ μὲν πρὸς ἑσπέραν ὑπόπασμα, αἰθιόπων νέμεται ἔθνη καλούσι σιμοὺς· τὰ δὲ πρὸς μεσημβρίαν, ἃ μέγα ἔθνος, οἱ καλούμενοι στρουθοφάγοι, οἳ ταύτας τέχνῃ καὶ δόλῳ καὶ ῥοπάλοις θηρεύοντες, ἐκ τούτων βιοῦσιν· σιτούμενοι μὲν τὰς σάρκας, ἐνδύσει δὲ καὶ στρωμνῇ τοῖς αὐτῶν χρώμενοι δέρμασιν, πολεμούμενοι δὲ ὑπὸ τῶν σιμῶν. ὅτι τοῖς τῶν ὀρύγων κέρασιν, ὅπλοις χρῶνται, μεγάλοις καὶ τιμιωτάτοις οὖσιν. Φέρει δὲ ἡ χώρα πολυπλανὲς τὸ ζῶον τοῦτο.

Περὶ

Περὶ ἀκριδοφάγων.

Ὁπόσῳ εἰρημένων ὑπολυ διεσῶτες εἰσὶν οἱ ἀκριδοφάγοι τὸ ἦθος, βραχύτεροι μὲν τῷ λοιπῶν, ἰσχνοὶ δὲ τοῖς εἴδεσιν, μέλανες δὲ ἐξαισίως. ὑπὸ δὲ τοῦ ἐαυτῶν ἐπιμερίαν ὅτε λίσσυες παράυτοῖς καὶ ζέφυροι πνέυσιν, παμμεγεθῶν ἀκρίδων πλῆθος ἀμύθητον ἐκ τῆς ἀνισορήτου μὲν τῷ ἀνέμων φορᾶς γίνεται χώρας· τῇ μὲν δυνάμει τῆς πτήσεως, τῷ ὄρνίθων μικρὸν ὑπολλάττον, μακρὸν δὲ τῷ σώματι. ἀπὸ τούτου τοῦ ζώου φέρονται πάντα τὰ χόρτον, ἄλλως τε τούτοις καὶ τετειχυμένοις χεώμενοι. κατανῶ δὲ ταύτας ἐπιρῶσιν, ἐκ τοῦ ἄέρος ὅπῃ γῆν καταφέρονται. ἔστι κοῦφοι μὲν εἰ λέγονται καὶ τοῖς ποσὶν ὀξύτεροι, ζῶσι δὲ ὑ πλεῖον τεσσαράκοντα ἔτῶν, ἔτεσι κοινωνοῦντες τελείως ὕφης. τελευτῶσι δὲ τοῦ ζῆν ἀθλιώτερον. ἅμα γὰρ πλησιάζειν τὸ γῆρας, ἐγγίνεται τοῖς σώμασιν αὐτῶν περὶ τὰ γῆν φθειρῶν· ὅμοια μὲν τῷ τύπῳ τοῖς κρότωσι, βραχὺ δὲ ἐλάττω τῶν ἐν τοῖς κυσὶ φαινομένων· ἀρχόμενα μὲν ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τῆς κοιλίας, ὀπτεμόμενα δὲ ζωοτόμως μὲν τοῦ παντὸς σώματος ὅλου ἀπεφάνεται· οἱ τὰ μὲν ἔσω τοῦ τοῖς ὑπὸ

φώρας ἠρεθισμένοις ὁμοίως διάκεινται· ὕστερον δ' ὀπτάνους ἑαυτοὺς ἀπεφάπτοισιν· εἶτα τῷ πάθους εἰς ἀκμὴν ἑλκομένῳ, καὶ μὴ τῶν ἔνδον ἐκφύσεως, καὶ λεπτῶν ἀναχεομένων ἰχώρων, ἀκαρτερήτως ὑφίσασθαι τοὺς ἀθλίους δριμύτητας συμβαίνει. ἤτοι μὲν εἴτε τοὺς χυμοὺς, εἴτε τὴν ὀσφὺν, εἴτε τὰ ἕδρα τὰ κακίας ἔχοντες αἴτιον, ἔτως ἀπόλλυνται.

Ὅτι τῶν ἀκριδοφάγων, φησὶν, ἀσυγκίτων χώρα πολλὴ, καὶ νομὰς ἔχουσα ποικιλίᾳ διαφερούσας, ἔρημος ἢ τελείως, καὶ πᾶσι τοῖς θηρείοις ἄβατος, ἐκ ἀπ' ἀρχῆς ἀπαρίσασα ἀνθρωπίνου γένους, ἀλλ' ὑπὸ πλήθους ἀπίστου σκορπίων καὶ φαλαγγίων, ἃς τετραγνάθους ἐπονομάζουσιν ἔνιοι. τοῦτο γὰρ τὸ φῦλον ἔκπυος ἐπομβρίας λέγουσιν ὀπτολάσαι· καὶ τῶν ἐνοικούντων περὶ τὸ κακὸν ἀνιᾶσθαι ἢ δυναμένων, ἀλλὰ φυγῇ τὴν ἐκπερόνησον τὴν ὀλέθρου, καὶ σωτηρίαν ἀνὶ τῆς πατρίδος ἑλομένων, ἔρημον, ἐξ ἐκείνου, γένους ἀνθρώπων τὴν χώραν ὑπολιφθῆναι. καὶ μυῶν ἢ πλῆθος ἀρχαίων ὡς τοῖς περὶ Ἰταλίαν, καὶ σκυθοὶ τὰ ἀπέρμαλα καλεόμενοι, ὡς περὶ μηδίαν, καὶ βάλλαχοι, ὃ λέγονται περὶ τοὺς αὐλακιάτας· καὶ ὑπὸ λεόντων ὀπτολασθέντων πόλις μιλανέσης, ὡς ὅτι λιβύης. καὶ πολλὰ ἄλλα ἀνέλπιστα πάθη καὶ λαλαδόμενα πολλὰς χώρας τῶν οἰκητόρων ἐξερήμωσε. Πε-

Περὶ κυναμολγῶν, καὶ τραγλοδυτῶν.

Οἱ ὕσαλοι, φησὶ, τὴν πρὸς μεσημβρίαν οἰκούντων εἰσὶν οὓς ἕλλιγες μὲν κυναμολγοὺς καλοῦσιν, οἱ δ' ἀσυλήτους, ὡς ἄν τις εἴποι, ἀχρίους βαρβάρους. οὗτοι κομῶσι μὲν εἰσι, καὶ πώγωνας φέρουσιν ἐξαισίους· κύνας δὲ τρέφουσι πολλοὺς καὶ μεγάλους, ὁμοίως τοῖς ὑρκανοῖς· καὶ τοὺς ἐπιφοιτῶντας αὐτοῖς τὴν χώραν ἐνδικοὺς βόας δι' αὐτῶν θηρῶσιν, πλῆθος ἐπιφαινομένους ἀμύθητον, ἀπὸ ὄρους θεινῶν ἕως μέσου χειμῶνος. εἶτα καὶ τὰς τῶν κυνῶν θηλείας ἀμέλγουσι, τῷ γάλακτι τρέφουσι. καὶ ἐξ ἄλλων δὲ θήρας ζώων. καὶ τὰ μὲν τελευταῖα τῆς πρὸς μεσημβρίαν, τοιαῦτα. τὰ δὲ καθ' τοὺς τραγλοδύτας, τοιαῦτα.

Τὸ μὲν γένος τῆς συστάσεως, τυραννὶς· αἱ δὲ γυναῖκες, κοιναὶ, καὶ οἱ παῖδες· μόνη δὲ ἐπ' ἐξουσίαν πλησιάσαι τῇ τοῦ τυράννου· τῷ δὲ τολμήσαντι, θάνατος κατακρίνει τὸ ἐπιτίμιον δέδοται, ἡ δὲ ἀναστροφὴ αὐτοῖς· τὰ μὲν παρ' αὐτοῖς χειμῶνα (ἔστι δ' οὗτος ὁ τοῦ θέρους) πᾶσι αὐτοῖς τοῦ θείου τὴν χώραν ὕδασι λάβρος ἐπέχοντος, ἀφ' αἵματος καὶ γάλακτος ζῶσιν, εἰς ταὐτὸν μίξαντες καὶ κωλίσαντες, ἐν ἀσκοῖς εἰκῇ πεπυρωμένοις· ἐπὰν δὲ ὀπωρινὸν τὸ θέρος, ἐν λοῖς τελματώδεσιν ἀναστρέφονται χωρίοις, μαχόμενοι

πρὸς ἀλλήλους περὶ τῦ χιλώματος. καὶ τὰ πρεσβύτερα τῶν βοσκημάτων καὶ νοσοῦντα διαπαύσι, διὰ τ μαγείρων ταῦτα κτείνοντες, ὃς καλοῦσιν ἀκαθάρτους. ὅτοι ἀνθρώπων μὲ ὑλεκὶ περιλιθέασιν τὼ τῶν γονέων κλῆσιν, ταύρῳ ἢ κ.βοῖ, τ μὲ, πατέρα καλοῦντες, τὴ ἢ, μητέρα· ὡσαύτως κριῶ τε καὶ προβάτῳ· διὰ τὸ λαμβάνειν τὼ ὄφιν τ καθ' ἡμέραν ἐ παρὰ τῶν τοκέων, ἀλλὰ παρ' ἐκείνων. ὅτοι καὶ ποτῷ, ὁ μὲ πολὺς ὄχλος, ὑποβρέγματι παλιύρου χρῶνται, οἱ ἢ πύραννοι ἀπό τινος ἄνθους σκληθέντος πίνουσι μεθυπλησίως μοχθηρῷ γλυκεῖ. γυμνοὶ ἢ τὸ ἄλλο σῶμα τυγχάνοντες, τὰ ἰσχία δέρμασίν εἰσι διεζωσμένοι. τὰ ἢ κιθόνια τοῖς μὲ ἄλλοις προγλοδύταις ἐστὶν εἰθισμένον περιτέμνεσθαι, καθάπερ αἰγυπτίους πάντας· τοὺς δὲ ὑπὸ τῶν ἑλλιμένων καλυμένους κολοβοὺς, πᾶν τὸ τοῖς λοιποῖς μέρος περιλομῶς τυγχάνον, ξυρεῖς ἀφαιρεῖν ὄζιν ἔθος νηπίων ὄντων. ἐξ ὃ καὶ τὼ εἰρημένῳ κλῆσιν ἑαυτοῖς περοίλωται. Οπ κέχρηται ὁ συγγραφεὺς, ἀπλικιστὶ καίτοι ὤν, τῇ τ καμάρας λέξει. Οπ οἱ προγλοδύται περὶ τοὺς μετηλλαχότας, φησὶν, ὅτω περάπτουσιν. ἢ ἐκ τῶν παλιύρων λύγοις τ αὐχένα περὶς τὰ σκέλη ζωύσης. εἶτα ἐπ' ὄχθον ὀπι-

ἐπιδήλες, βάλλοισι χερσὶ πλήξεσι λίθοις, τω-
θασμῷ χρώμενοι καὶ γέλωτι, ἕως ἀποκρύψω-
σι τὴν τετελευτηκότος τὴν μορφήν. καὶ τοῖς
ἄνωθεν ἐπιδήλες κέρας αἶγος, ἀπαθεῖς ἀπο-
λύονται καὶ παντελῶς ἀλαφροί. ὕστω, φησὶ, τὴν
κηδείαις καταχρῶνται συνεχῶς, εἰ μὴ λυ-
πεῖν ἑαυτοὺς ὅτι τοῖς ἀλυπήτοις, συνέπεται
σημεῖον. τὰς δ' ὑπὸ τῶν ἀναφυομένης αἰφ-
νιδίως νομῆς ἔχθρας τε, καὶ μάχας, καὶ πολέ-
μους αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους, (ἐδὲ γὰρ ὑπὸ ἄλ-
λου τινὸς μάχον) ἀλλ' οὕτω ταύτας αἱ πρεσ-
βύτεραι γυναῖκες προπηδῶσαι διαλύουσι, καὶ
τὸ μέσον ἐλθοῦσαι, καὶ τοῖς πρεσβύτεροις λόγοις
τοὺς θυμοὺς ἀνηρεθισμένους καθιστέλλουσαι.
ὕπνῳ γὰρ, φησὶν, οὐκ ἔτι τοὺς ἄλλους τῶν ἀνθρώπων
χρῶνται, ἀλλὰ θρεμμάτων μὲν πλῆθος ἑαυ-
τοῖς ἔχοισι ζωοτρόφιον, κώδωνας δ' ἐξέλκει
ἐκ τῶν κεράτων τῶν ἀρρένων πάντων, ὅπως
διὰ τοῦ αὐτῶν φόβου διώκῃ τὰ θηρία. ἐπὰν δὲ
νὺξ ἐπῇ, εἰς μάνδρας μὲν ζωάγοισι τὰ λεία,
ἄνωθεν δὲ ἐπιβάλλοισι ῥιπτοὺς ἐκ φοινίκων. καὶ
αἱ μὲν γυναῖκες μετὰ τῶν νηπίων τύπτεις ἐπι-
βαίνουσιν· οἱ δ' ἄνδρες πυρὰ κύκλῳ καίουσιν,
ᾄδοντες πατρίους πρὸς μύδους, καὶ τὸ ὕπνον
ὕστω παρωθοῦνται, ἐν πολλοῖς τε μελέτης διὰ
τῶν ἀναγκαίων τοῦ φύσιν νικώσης. ἐπὰν δὲ

τινες τ̃ πᾶσιν ὀφειλομένου ζήρους βαρυόντος μηκέτι δυώων) τ̃ πίμνειν ἐπακολουθεῖν, πειθόντες βοᾶς ἄρξειν φεὶ τ̃ αὐχένα τ̃ αὐτῶν, κ) τ̃ ὀπίσω τῶ τραχήλω δεσμὸν, ὃν μάλα φειδομένως ἐπιφίγξαντες, ἀπολύουσι τ̃ βίου. εἰ δέ τις αὐτῶν τ̃ τελευτὴ ὑπεξάλλοι, πυρὸς ὁδὸν ἄλλων ἄφνω, ὡς ἐπ' εὐνοίᾳ τ̃ ὄντων ἀφαιρούμενος, νεκθεῖν ἅμα τῷ φόβῳ τ̃ ἀναστροφῆς, διὰ τ̃ αὐτῆς ὁδοῦ παρέλυσεν. ἢ τοὺ γηράσκοντας ἢ μόνον ὅπως τ̃ ζῆν ὑπεξάγουσιν, ἀλλὰ κ) ὃς ἢ νόσος ὀπίμου Θ , ἢ μελῶν τινὸς πήρωσις ἀχρήστους εἰς τὸ τ̃ ἀγέλαις συμπολιτεύσει συνέπεσθαι. Οπ φησὶ τ̃ ὅλης οἰκουμένης ἐν τέτταρσι κυκλιζομένης μέρεσιν, ἀνατολῆς λέγω, δύσεως, ἄρκτου κ) μεσημβρίας, τὰ μ̀ πρὸς ἑσπέραν ἐξείργασαι Λύκος τ̃ κ) Τίμαιος· τὰ ἢ πρὸς ἀνατολὰς, Εκαταῖος κ) Βάσιλις· τὰ ἢ πρὸς τὰς ἄρκτους, Διόφαντ Θ κ) Δημήτριος· τὰ ἢ πρὸς μεσημβρίαν, (φορτικὸν, φησὶ, τὸ ἀληθὲς) ἡμεῖς. Οπ τοὺ τῶν ἀνθρώπων διαφορωτάτους βίους ἡ πολὺς διαμετρεῖ κ) διορίζει τόπος. ἐν γὰ τ̃ μαιώτιδος λίμνης πολλοὶ τῶν φορτιζομένων ἐν φορτηγαῖς ἀκάτοις, διὰ ταῖοι κατῆραν εἰς τ̃ ῥοδίων λιμένα· ἀφ' ὧν ὑπὸ τ̃ αὐλὸν καιρὸν τεταγμένοι μ̀ ἀφίκοντο εἰς τ̃ ἀλεξάνδρειαν, ἐπὶ ἢ ταύτης, ἐναντίῳ τῷ ῥεύματι πλέοντες

ἀνὰ

ἀνὰ τ πολαμὸν, ἐν ἄλλαις λέκα ϖδραγίνοιντ ἂν ἐ χαλεπῶς εἰς αἰδιοπίαν. ὥστε ἀπὸ τ ὑϖερβολῆς τ ψυχρὸς εἰς ἄκραν τ καύμαλος τ ἀκμὴν μὴ πλείους εἴκοσι γίνεδς καὶ τεσσαρας τοῖς καμζομένοις ἐνδελεχῶς ἡμέρας. ἀλλ' ὅμως τοσαύτης ὄυσης τ τοπικῆς διαϛάσεως, ἀνυπέρβλητον ἔχουσι ϖρὸς ἀλλήλους οἱ ἄνθρωποι τὸ τε βίου, καὶ τ ἐδῶν, καὶ τ ἀέρος τ διαφοράν· ὥστε μηδὲ πιστεύεδς παρ' ἑτέροις τὰ παρ' ἄλλοις σωφρονῆ τ καὶ ὁμολογούμενα, μηδὲ στέγειν ὅλως δυνάδς ὧν χαρὶς ἕτεροι ἐδὲ ζῆν ἂν ἐλοιντο. ὅτως ἔχει π φίλτρον μία πᾶσα σωφροσύνη καὶ γυναῖ τ ἀπὸ τ ϖρωτείχοντος δυσχέρειαν ὁ χρόνος ὁ τ ϖρώτιμα δεξάμενος εἰς τ βίον ἡμερότητα.

Περὶ τ καὶ τ ἀεργβίαν λεόντων.

Οτι οἱ καὶ τ ἀεργβίαν λέοντες, φησὶ, ψιλώτεροι μέν εἰσι καὶ θρασύτεροι, τῷ χρώματι δ' ὁμαλοὶ, καθάϖερ οἱ γινόμενοι ϖερὶ τ βασιλωνίαν· ὅτω δ τοῖς ῥιχώμασι σίλβοντες, ὥστε ἀπὸ τῆς αὐχένων ξανθότητα ἀπολάμπειν χρυσῷ ϖλησίαν.

Περὶ

Περὶ μυρμηκολεόντων.

Τῶν δὲ καλουμένων μυρμηκολεόντων οἱ μὲν πλεῖσοι κατὰ τὴν ἰδέαν, τὴν λοιπὴν ὑδὲν παραλλάττουσιν, τῷ δὲ τὴν αἰδοίων φύσιν ἀπεφαμμένην ἔχουσιν ἑαυτῶν τοῖς ἄλλοις.

Περὶ παρδάλεων.

Ὅτι αἱ παρδάλεις οὐκ εἰσὶ καθάπερ ἐν τοῖς τόποις τοῖς περὶ καρίαν καὶ λυκίαν, μακραὶ δὲ τὸ σώματι, καὶ κακοπαθεῖν ἐν πραύμασι καὶ πόνοις διωκόμεναι πολὺ μᾶλλον. τῇ δὲ ἀλκῇ τοσούτῳ διαφέρουσι τῆς ἄλλων, ὅσον ἄρκτου ἥμισυ.

Περὶ ῥινοκέρωτος.

Ὅτι ὁ ῥινόκερως ἐλέφαντος μὲν οὐκ ἀλίσκεται, τῷ δὲ ὕψει καταδεέστερος ὑπάρχει· κέρωμα δὲ ἔχει πύξῳ παραπλήσιον. ἐυτελὴς δὲ καὶ τὴν ἀφλοιὸν τοῦ δέρματος. σημεῖον δὲ ἐπ' ἄκρων φορεῖ τῆς μυκτήρων κέρας, σιδήρῳ τὴν βίαν ἐκπλήσιον· ᾧ δὴ μὲν ἄλλον χρόνον, περὶ ὃν ἂν πόλαν ἐκδυσχύηται, ῥήσσει περιβαλὼν τὰ στέρνα·

σέρνα· συμπεσὼν ὁ ἐλέφας, (τέτῳ γὰρ τὸν πάντα χρὸν ἡ νομὴ διαμιλλᾶται βίον) ὑποδὺς τὴν κοιλίαν, καὶ τῷ κέρατι τὸ κύκλωμα τὸ σαρκὸς ἀναῤῥήξας, ἔξαιμον αὐτὸν ποιεῖ. καὶ πλείστις ἐστὶν ἐλέφαντας ἰδεῖν ὕστερον τετρωμένους. ἂν μέντοι συμβῇ τῷ ῥινοκέρωτι τῆς κοιλίας μὴ ἅψασθαι, τἀναντίον αὐτὸς ὑπὸ τῆς στρουθοκάμηλου καὶ τῶν ὀδόντων τυπτόμενος, πολλαχῶς ἐξασθενεῖ, καὶ ἀποκάμνει, μεγάλης ὑπαρχούσης καὶ τὴν ἰσχὺν καὶ βίαν τὴν παραλλαγῆς.

Περὶ καμηλοπαρδάλεως.

Ὅτι μὲν τοῖς βασιλεῦσιν ἐστὶ καὶ ἡ λεγομένη παρ' Ἕλλησι καμηλοπάρδαλις, συνάπτον βόπον τινὰ καὶ τὴν κλῆσιν, καὶ τὴν φύσιν λαχοῦσα. τὴν μὲν γὰρ ποικιλίαν ἔχει παρδάλεως, τὸ μέγεθος δὲ καμήλου, τὸ πάχος δὲ ὑπερφυές· καὶ δὴ αὐχένα τοιοῦτον, ὥστε ἀπ' ἄκρων ἀμίλλεσθαι τοῖς λίνδροις καὶ δόρκωσι.

Περὶ σφιγγός.

Ὅτι αἱ Σφίγγες, φησὶ, καὶ οἱ κυνοκέφαλοι καὶ πῆποτε πεζεύσαντος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐμ-

τῆς

τ̃ ζωγλοδυτικῆς καὶ τ̃ αἰθιοπίας. εἰσὶ δ̃ αἱ μ̃ σφίγγες, τ̃ γραφομέναις παρόμοιαι· πλὴν ὅτι πᾶσαι θασεῖαι καὶ τ̃ ψυχαῖς ὑπερφι καὶ θεᾶσι· καὶ πανουργίας κοινωνοῦσι πλείστης, διδασκαλίας τ̃ μυθοδευτικῆς ἐπὶ πολὺ ἄπορ Ͻ. ὥστε τ̃ εὐρυθμίαν ἐν πᾶσι θαυμάζειν. ὁ δ̃ κυνοκέφαλος τὸ μ̃ σῶμα ἀνθρώπου δυσειδῶς ὑπογράφει, τὸ θηρίον δ̃ κυνός. φωνὴν δ̃ ἀφίησι μυγμῷ θλαπλησίαν, ἄγριον δ̃ ὑποβολῇ, καὶ τελείως ἀντιδάκτυλον, καὶ τ̃ ὄψιν ἐμφαίνον ἀπό τε τῶν ὀφρύων καὶ τῶν ὀμμάτων ἀυστηράν. περὶ μ̃ τ̃ ἄρρενα ταῦτα· τῇ δ̃ θήλει φρόνησιν Ͻ καὶ τὸ τ̃ μήτραν ἔξω τοῦ σώματος φορεῖν, καὶ ὅτω διαλύεσθαι πάντα τ̃ ζῶον.

Περὶ κήτους τοῦ θηρίου.

Ὁ δ̃ κῆτος ἔχει τὸ μ̃ πρόσωπον λέοντι, τὸ δ̃ σῶμα πάνθηρι, τὸ δ̃ μέγεθος δορκάδι· καὶ τ̃ ποικιλίαν καὶ τ̃ θερμοτερίαν λαβών. πάντων δ̃ τ̃ εἰρημένων ἀγριώτατον καὶ δυσκατεργαστότατον τὸ τ̃ ταύρων τ̃ σαρκοφάγων γένος, ὃ τῶν μεγίστων μ̃ ὑπάρχει τῶν ἡμέρων ἀνδρότερον, πάχει δ̃ ὑπερβάλλον, πυρρὸν δ̃ ἐξαισίως· καὶ τὸ μ̃ σῶμα μέχρι τ̃ ὤτων αὐτῶν διήκειν, ὄμμα δ̃

ἢ ὑποφαίνει γλαυκότερον λέοντος. τὰ δὲ κέρατα τῆς μὲν ἄλλου χρόνου τοῖς ὠσὶ παραπλησίως κινεῖ· μάχῃ δὲ χρώμενον ἴσασιν ἀφροδότως. τῆς δὲ ἐπαγωγῆς τὸ τεῖχος ἐναντίαν ἔχει τοῖς ἄλλοις. τοῦτο δὲ τοῖς τῆς ἀλκιμωτάτης ὀπιπάπτεται, καὶ κωπεῖ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων. καὶ τὰς ποίμνας τῶν ἐπιχωρίων μάλιστα κακοποιεῖ, καὶ μόνον ἐστὶν ἄτρωτον λόγχῃ καὶ τοξεύματι. διὸ καὶ ποιῆσαι μὲν ὑποχείριον ἀδύνατος, πολλῶν ὀπισθεβλημένων, κατίσχυσεν, τὸ δὲ εἰς ὄρυγμα ἐμπεσὸν, ἤτινα δόλον τούτῳ παραπλήσιον, ὑπὸ τοῦ θυμοῦ σωτόμως γίνεται παρατηρῆς. καὶ τὸ μὲν θηρίον ἀκόπως κρίνει καὶ παρὰ τρωγλοδύτας, ἀλκὴν μὲν ἔχειν λέοντος, τάχος δὲ ἴσασιν. ῥώμῃ δὲ ταύρου. σιδήρῳ δὲ ἀχανέστερον. Ὅτι δὲ τὴν αἰθιοπίαν ὀνομαζόμενος κροκόττας, ἔστι μὲν ὀνομαζόμενος ὡς ἐκ λύκου καὶ κυνὸς σωίθειλον, ἀμφοῖν δὲ ἀχρειώτερον, καὶ πολλῷ βαρύτερον, ἀπὸ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ἄκρων ποδῶν· ἀλκῇ δὲ θαυμαστὸν· ὀδοῦσι δὲ καὶ κοιλίᾳ δυνατώτατον τῶν ἄλλων. καὶ γὰρ καταγνῶσιν εὐπόρως πᾶν ὀστοῦν γόμος, καὶ τὸ διαιρεθὲν, εὐθέως διαπέπτωκε· καὶ πρὸς τὰς πέψεις ἀδιήγητον. τοῦτο δὲ καὶ μιμεῖσθαί τινες τὴν ἀνθρωπίνην διάλεκτον δεινοὶ μιμεῖσθαι, ἡμᾶς μὲν ὑπέδυσιν, ἐκεῖνοι δὲ καὶ τοῦτο προσεπάσαν, ὡς καὶ ἐξ ὀνόματος

τ⊙ χτ⁽ τὰς νύκτας καλοῦντες, τοὺ ἢ ὡς ἐπ᾽ ἀνθρώπου φωνῆ ἀφιέντας· οἱ ἢ ἀθρόον ἀπειπίπτοντες, καταθύουσιν.

Περὶ ὄφεων μεγάλων τῷ μεγέθει.

Ὁπ ὄφεων, φησὶ, λέγεται μεγέθη μεγάλα ἐν τοῖς τόποις ἐκ) κ᾽ χώρα θαυμαστὰ, κ᾽ πάντα ἀπὸ κυνηγίας ἔχοντα τ᾽ βίον. τῶν μέντοι ἀπὸ τοὺ ἡμετέρου, φησὶν, ὄψιν πεπωκότων ὁ μέγις⊙ πέφυκε πηχῶν τεσσαράκοντα. γίνεται ἢ πᾶς, φησὶν, ὄφις, κ᾽ ὁ μέγις⊙, χειροήθης, ἐνδεὴς τῶν ἀναγκαίων πεζόμενός τε κ᾽ κακουχούμε⊙. κ᾽ γὰρ κ᾽ ὃν ἰδεῖν ἐκεῖνος φησὶν, ὅτι τ᾽ ζοφοῦς ἀποδεδεμένης ζωοτροφῶς, ἅμα τ᾽ θυμὸν ἐταπείνου κ᾽ ζοφοῦς ὄρεξιν ἐνεποίει σφοδροτέραν, τιμωρῶν τὰ ἐντὸς τοῦ πλέγματος ἀποβαλόντες ἱερεῖα ἀπὸ τ᾽ ἐπιθυμίαν, ὅτω παρεσκευάζ᾽ χειροήθη κ᾽ φιλον τὸν ἄγριον, ὥς τε μηδὲν τῶν ἄλλων νομίζειν μήτε πιερώτερον, μήτε φοβερώτερον. εἰκότως, οἶμαι, τοῖς ἀποχειρίοις τῶν ζώων τότε σιωπώντος. τὸ μὲ γὰρ αὐτίκα ἔαινον κακουχεῖται, τὸ ἢ συλλαμβάνου φέρεται. πᾶν ἢ ἥμερον διδάσκεται σωφρονεῖν, ὑπὸ λόγῳ τιμῶν ἐνδοχιμῶ τοῦ κρείττονο⊙ μανθάνον, ἀδαπανήτως

ἢ

ἢ ἐνηλαξ τῷ πάθει τ μνήμης. Ὅτι φησὶ, πολλῶν ὑπαρχόντων θαυμασίων καὶ πόρρω κειμένων ἀπὸ τ Ἰωνηδείας, αὐτοὺ ἐπιλεύσομαι, ὧν τόπων τοὺ μνήμης ἀξίους. πρόσ-τον μὲ ἀπ' ἀρσινόης ὠδραθέοντι τιὼ λιξιὰν ἤπειρον θερμὰ πλέουσιν αὐλοῖς ἐκ πέρας ὑψηλῆς εἰς θάλασσαν ἐκδεῖται, ῥεούς ἔ-χοντα πόρους, ἁγλυκέος ὕδατος, ἀλλὰ πη-γᾶς ἁλμυρίδος τε καὶ πηγῆς φύσιν ἐχούσης τοιαύτιω. εἶτα ἀπὸ τ λίμνης συμβέβληκεν ἐνεῖλος, ὀχετῷ διά τινων ἀφανισμάτων εἰς τ κοιλότατον ὑποδεόντος τόπον. πλησίον ἢ τ λίμνης, ἐυμεγέθει πολίῳ βεβηκὸς ὄρος ἀνα-φαίνεται μιλτῶδες, ἄλλιω μὲ ἐρυθρίαν ὑπο-δεικνύον ἰδιότητα, χροιὰν ἢ τοιαύτιω ἀπὸ τ κορυφῆς σημαῖνον τ ἄκρας, ὥστε τῷ ἀτενι-ζόντων τὰς ὄψεις ὑπερβλέπειν βλάπτειν, ἐφεξῆς ἢ λιμνὶω μέγας ἐκδέχεται· ὃς πρότερον μὲ μυὸς ἐκαλεῖτο ὄρμος, ἔπειτα ἢ ἀφροδίτης ὠνομάσθη. ἐν οἷς κὴ νῆσοί βεῖς εἰσιν κατοικεί-σθαι· ὧν αἱ μὲ ἐλαίαις πεπύκνωνται, μία ἢ ἵππον μὲ δασεῖα, τῷ ἢ καλουμένων μυρτα-γρείδων ἐκφέρουσα πλῆθος, τέτοις δ' ἐγγί-ζει κόλπος ὃν καλοῦσιν ἀκάθαρτον. ὃν περι-πλεύσαντι νῆσος ἔκκειται, τῇ μὲ θέσει πε-λαγία, μῆκος ἔχουσα σταδίων ὡς ὀγδοήκοντα,

ἰω

λιῶ καλοῦσιν ὀριώδη, πρότερον μὲν γέμουσα παντοίων ἐρπετῶν, ἐφ' ἡμῶν δὲ ἐλαττέρα τούτων. ἐν δὲ ταύτῃ γίνεται τῇ νήσῳ, φησὶ, καὶ τὸ καλούμενον παίζιον· ἔστι δὲ τοῦτο, λίθος διαφανόμενος, ὑάλῳ πεποσμενερὴς, ἡλεῖαν ἐν χρυσῷ θεωρίαν ἀποδιδοὺς. τοῦτον τὸν λίθον οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦντες, καὶ τὸν λίθον βασιλικῷ φυλάττοντες καὶ συλλέγοντες πεπαγμένοι, ὅτω λαμβάνουσιν· ἐν τῇ νυκτὶ πρὸς μέρος πεποιοῦσιν, ἔχοντες παντοίας τοῖς μεγέθεσι σκαφίδας. ὁ δὲ ἐν τῇ πέτρᾳ λίθος, τὴν μὲν ἡμέραν ὑπὸ τοῦ φέγγους κρατούμενος, διὰ τὸ πνίγος οὐ γίνεται σωρός. σκότους δὲ ἐπιτάντος ἐν ᾧ ποτ' ἂν ᾖ τροφικῶς, διαλάμπει πάντοθεν. ὁ δὲ σωρὸν φύλαξ τηλικοῦτον πεπέθηκεν ἄγγος σημεῖα χάειν περὶ τὸ διασίλβον, ἡλίκον ἂν ᾖ τὸ θεωρεμένου φαντάσματος τὸ μέγεθος· εἶτα τὴν ἡμέραν ἐπέρχόμενος, ἐσπλησθῆ τῇ πεπερασμένῃ πεπτεμὼν πέτραν, τοῖς ἐπλεαίνειν δυναμένοις τεχνίταις πεδαλίδωσιν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ πέλαγος ὅτως ὅσον ταπεινὸν, ὥστε μήτε πλεῖον δυεῖν ὀργυιῶν ἀναμετρεῖσθαι· καὶ χλωρὸν πάντοθεν, ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ὑγροῦ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ διαφαίνοντος μυός τε καὶ φύκους· ὅθεν καὶ κυανοῦν ἔχει θαλαττίων ἀναρίθμητον πλῆθος. διὸ καὶ αἰτίαν ὁρῶσιν πολλοὶ τοῦ μὴ μαχρᾷ καὶ

τοῖς

τοῖς ἐπὶ πρεσπ πλοίοις γίνε) ἐυαφμος ☉. ἀκύ-
μων τε γάρ ὄντων, οὐκ ἐκ πολλοῦ κυλίων
ἢ κλύδωνα, κ) θήραν ἰχθύων ἀβλαβῆ δωσιν
ἄπτον. τὸ ἢ πρὸς τὰς ἐλεφαντηγοὺς κακὸν πο-
λλῶ ἔλεον τοῖς πάσχουσιν, ἀπὸ ἢ ὁρώντων ἐκ-
καλεῖ). τὰ γὸ πλοῖα τὸ κῦμα ἐξαίφνης τῇ πέ-
τρᾳ πιεσθὲν, ἢ ὡς ἀμμώδη σωπλάσειν
ὠκειοχλῶ, κ) ἄπορον, ἢ σωτηρίαν παρέχε τοῖς
ἐμπλέουσι. διὸ τὰ μὲ πρῶτα ὀδυρμὸς τοὺ ἐ-
πιπλέοντας σωέχει, πολὺς μὲ, ἐκ ἀποκινώ-
σεων ἢ τῶ ἀμένων ὠφελοσδοκίαν. ἤδη γάρ τι-
νας ἤτοις ἀπενεχθέντας σέσωκε πλημμυρὶς ὑ-
πολαβοῦσα τοῖς ἀνοιδοῦσιν αἰζηδὸν ἐκ τ
θαλάτης ὄγκοις. ἐπὰν δὲ λήγῃ τὰ τ ὄφρῆς,
μυρία μὲ ἀναδέχονται πάθη, τέλ☉ δὲ ἀνα-
λίσκονται πάντες, ἢ λιμῶ, ἢ, τῶ λιμοῦ τὸ
μακροχρόνιον οὐ φέροντες, ξίφει, ἢ αὐτῇ
θαλάσῃ σφᾶς αὐτοὺ ἐπιῤῥίπτοντες. Ὁπ
φησὶ, τὰ μὲ ἕως τῆ ταύρων κ) πολεμαίδ☉
ἁρμιῶδαι· τὰ δὲ ἀνωτέρω τέτων, οὐ τῶ
τυχοῦσιν λαμβάνει μετάβασιν. κεῖται γὰρ
ἐυκίνητα τὰ ἐπέκεινα πρὸς μεσημβρίαν τῆς
χώρας, ἀεὶ δὲ παρὰ τῶ ἀναπλῶ ἀνα-
στρέφει μᾶλλον, κ) τὰς σκιὰς βάλλει τέως
λυεῖν ὡρῶν, εἰς τὸν ἀντικείμενον τόπον τ
ἄρκτου. ἔτι δὲ καταῤῥύτους τὰς πηγὰς ἀνά-

φαίνουσιν ὑπὸ τῶν ψεβαίων καλουμένων ὀρῶν. τὴν χώραν ἡ μὲν εἰς τὸ μεσόγειον ἀνατείνουσα, πλήρης ἐλεφάντων, καὶ ῥινοκέρων, καὶ ταύρων, καὶ ὑῶν· τὰ δὲ εἰς τὸ πόρρω καθήκοντα, νήσοις ἄπασι πυκνοῖ, τῇ φύσει μὲν ἀκάρπους, γεμούσας δὲ ἀνισορρόπτοις ὀρνέων ἰδέας ἐχόντων. τὸ δὲ ὑπὸ τῇδε, ἡ μὲν θάλαττα βαθεῖα τε καὶ πλωΐμους, κήτη δὲ ἔχει τηλικαῦτα, ὥστε ἀγωνιᾶν τὸ ἐνόντα. ἡ μέντοι γε διαφώνησιν ὑδρεῖς, πλὴν τῶν παρεμπεφωνότων ἀκουσίως τε λοφίαις, διὰ τὸ τῶν εἰρημένων ἄγνοιαν. καὶ γὰρ ὑδρὲ διώκειν δοκοῦσα θρασύτερον τοὺς πλέοντας, τῶν ὀμμάτων τοῖς θηρίοις ἀμαυρουμένων, ὅταν ἐκ τῆς θαλάττης τὰ πρόσωπα ἀναφαίνωσιν. Οἱ δὲ φοινικῶνος τὰ μὲν ἄνωθεν ὀρώμενα, πέτρας ὑψεσιν ποικίλαις κατέχει· τοῖς δὲ πρὸς θάλασσαν κλίνουσιν ἠὼν ὑπόκειται στενὴ τε καὶ μακρά· τῇ δὲ εἰρημένῃ θαλάττῃ σωτάτω μὲν τόπος ὃν προσηγόρευσαν νῆσαν, ἀπὸ τοῦ ζώου πολυπληθίας· αὕτη δὲ ἡ νῆσος κεῖται μὲν ἐγγὺς ἀκρωτηρίου καθ' ὃν ὑδρόλιθοι ὑλάδους, διατείνει δὲ ἐπ' εὐθείας θεωρουμένη πρὸς τὰ πέτρας καλουμένας καὶ παλαισίνας. εἰσὶ δὲ γεῤῥαῖοι καὶ μυναῖοι, καὶ πάντες οἱ πλησίον ἔχοντες τὰς οἰκήσεις ἄρρενες, τόντε λιβανωτὸν, ὡς λόγος, καὶ τὰ φορτία τὰ πρὸς εὐωδίαν ἀπή-

ἀνήκουσα ἀπὸ τ χώρας τ ἄνω καταίρουσιν. Οἱ μὲν τ καλούμενον λαυανίτιν κόλπον, ὃν ἄραβες φελοιχῦσιν, ἢ βυθεμανέων ἐστὶν γῦ, πολλή τ καὶ πεδιὰς, καὶ πᾶσα καταῤῥυλος, καὶ βαθεῖα· ἀρχώσει δὲ μόνον καὶ μυσικὴ καὶ λωτὸς βάθος ἀνδρόμικες ἔχουσι πᾶς ὁ καιρὸς αὐτῆ φελιχάφε, ἕτερον δὲ γεωργεῖ ὐδέν. διὸ πολλαὶ μὲν ἐν αὐτῆ ἄγελαι κάμηλοι, πολλαὶ δὲ ἐλάφων καὶ δορκάδων ἀγέλαι, συχναὶ δὲ ποίμναι φοσβάτων, καὶ ἀμύθητος ἀριθμὸς ἡμιόνων καὶ βοῶν. τούτοις δὲ τοῖς ἐυκληρήμασιν ἀντικείμενον φλαπέπλεκται κακόν· λεόντων γὰρ καὶ λύκων, καὶ παρδάλεων σωναναφέρει πλῆθος ἡ γῆ· ὡς εἶναι τὸ τ χώρας ὀπίτευγμα τοῖς οἰκήταις αἴτιον ἀκληρίας. ἀπὸ δὲ τῆς ἐφεξῆς αἰγιαλῶν κόλπος ὃς ἐν νευδικῶς μὲν εἰς τ μυχὸν τ χώρας, ὃν ἐλαττον δὲ σταδίων πεντακοσίων ὑποδείκνυσι τὸ βάθος. οἱ δὲ τ ἐντὸς τοῦ κόλπου καθοικοῦντες, καλοῦνται μὲν βατμιζομανεῖς, εἰσὶ δὲ κυνηγοὶ τῶν χερσαίων ζώων. τ δ' εἰρημένην χώραν νῆσοι τρεῖς ἐκδέχονται, λιμένας ποιοῦσαι πλείους· ὧν τ φωτίνη, Ἰσιδος ἱερὰν ὠνόμασαν· τ δὲ δευτέραν, σουκάβαν· τ δὲ τρίτην, σαλυδώ. εἰρήμους δὲ πάσας καὶ συκίνους ἐλαίας, ἃς τ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ τ ἐν ὀρείνοις τοῖς τόποις φυομένας. μὲν δὲ τὰς

νήσους τὰς ἐκκειμένας ἐστὶν ἰλεῖν αἰγιαλὸν λιθώδη καὶ μακρὸν. ἡ δὲ χώρα, δαιμονίων ἀερόβων. ὁ δὲ πρὸς ταύτην ὡς ἀπλοῦς, ὅτι σαρδίοις τε χιλίων πλείοις, πάντων χαλεπώτατος. ἐὰν γάρ ὄζειν, ἐκ ἔστιν ὑ λιμένι εὔορμος, ὑ σάλῳ ἐστὶ ἀσκίρας, ὑ κόλπῳ ὅπῃ σκέπει, οὐ χηλῆς ἐντύπωμα, ἀναγκαία καταφυγὴ, τὸ ναυτίλον δεχόμενον. μὴ ταῦτα δὲ, ἐκ εὐδὺς ἐφεξῆς, ἀλλὰ μῆκος ἔτι ῥέοντα, ἔστιν αἰγιαλὸς εἰς ὑποβολὴν κάθυδρος ἐκτεινόμενος, καὶ τὸ προσηρεφὲς λαμὸν ὄρος, ἀμύθητον μὲν ἀναφαίνων τὸ πρεπὲς τοῦ μεγέθους, παντοίας δὲ ὕλης δρυμοῖς διεζωσμένον. Οτι τὰ ἀσυγκίτονα τὰ ὀρεινῆς χέρσου δεδεβαὶ κατοικοῦσιν οἱ μὲν, νομάδες, οἱ δὲ, γεωῦχοι. ὧν τὴν μέσην τὴν χώραν ποτομὸς διαφέρει τειμερὴς μὲν τῇ φύσει, ψῆγμα δὲ χρυσοῦ καταγων, ὅτω σωθῆναι τὸν διαφίλειαν ἔχειν, ὥστε τῷ ἰλυῒ τῷ πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς σωμηγμένῳ πόρρωθεν ἀποσκάλλειν. οἱ δὲ τὸν τόπον οἰκοῦντες, τῆς μὲν ἐργασίας εἰσὶ τῆς τοιαύτης ἄπειροι, φιλόξενοι δὲ εἰς ὑποβολὴν, οὐ πᾶσιν ἀνθρώποις, ἀλλὰ τοῖς ἀπὸ πελοποννήσου διεκβάλλουσι καὶ βοιωτίας, διά τινα μυθικὴν ἀφ' Ηρακλέους ἱστορίαν.

Τούτων ἀσυγκίτονές εἰσιν ἀλλήλοις οἱ κα-

σαν-

σανδραῖς, κέκλωται δὲ γλίσχρως ἐσικυῖαν τῇ σφενδαμίνῃ. ὅτε μὲν ἐφυγμένον ὁ ἀὴρ, ὅτε ξηρὸς, ὅτε ἔμπυρος, μαλακὴν ἢ κὴ δασεῖαν νεφέλιμα ὑποδεικνύων· ἀφ' ἧς κὴ χειμῶνες γίνονται κὴ διέσεις εὐκαιροι. τῆς χώρας ἡ πλείστη πάμφορος μέν ἐστιν· ἁπάσης δὲ πυγχάνει δεομένη, τῶν ἄλλων ἀπειρότερον ὄντων. τὸν μὲν γὰρ χρυσὸν ὀρύσσοντες ἐν τοῖς πλακώδεσι τῆς χώρας ὑπονόμοις διορύσσουσι πολλαχοῦ, καὶ τὸν σωτικόμενον μετ' ὀπτασίας κὴ τέχνης ἐν τῷ ψήγματος, ἀλλὰ τὸ αὐτόματον, καλούμενον δὲ, διὰ τὸ συμβαῖνον, παρ' ἔλλησιν, ἄπυρον· ἔστι δὲ τὸ μὲν ἐλάχιστον ἔχει μέγεθος πυρῆνος, τὸ δὲ μέσον, μισσίλου, τὸ δὲ μέγιστον, ὥστε βασιλικοῖς ἐμβαλλέσθαι χαλκοῖς· ὃν πρήσαντες ἐναλλὰξ διαφανέσι λίθοις, φασὶ τοὺς καρποὺς φορεῖσθαι τῶν χειρῶν κὴ περὶ τοὺς αὐχένας. περός τε τοὺς ἀσυγείτονας μεταλλεύοντες, πωλοῦσιν εὐτελῶς. τὸ μὲν γὰρ χαλκὸν πρὸς τὸν χρυσὸν τρίσαθμον ἀλλάττονται, τὸν δὲ σίδηρον περὸς δίπλοῦν χρυσίον. ὁ δὲ ἄργυρος τοῦ χρυσοῦ δέκα διπλάσιαν μοίρας, τῇ διαφυλείᾳ κὴ σπάνει τῆς ἀξίας ἐμβαλλομένης. ἐν οἷς ἀποβλέπων πᾶς ὁ βίος οὐ πρὸς τὴν φύσιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν χρείαν. πύστων δὲ τῶν ἀνδρῶν σωεχεῖς ἀρέσθαι καλέχκη

τὴν ἤπειρον ἐκδεχομένου λιμένα ἀγχίβα-
θους, ἐν ᾧ χρῆναι πλείοις ἀναβάλλοισιν. ἐ-
φεξῆς δὲ τὸ τῆς σαβαίων ἐπισωρεύει γῆν,
μέγιστον τῆς χθ' ἡ ἀραβίαν, καὶ παντίας κύριον
εὐδαιμονίας. καὶ γὰρ ἡ γῆ πάντα φέρει τὰ παρ'
ἡμῖν γινόμενα θεὸς ἄριστον· καὶ τὰ σωματώδη
τῆς καταπικρωτῶν ἀξιολογώτερα. εὐσκημά-
των κεχορήγηται πλήθεσιν ἀμυθήτοις. εὐωδίᾳ
τε πᾶσαν ἐπέχει τὴν θάλασσαν, θέας τε καὶ λό-
γου κρείττω τέρψιν τοῖς ἀφικνουμένοις κατα-
σκεάζουσα. τῶν γὰρ αὐτόθι πίφυκε τὸ
θάλαθρον τό, τε κάλαμον πολὺ καὶ κασία, καί
τις ἄλλη πρόσφατος μὲν, ἡδίστην δὲ ἔχουσα τῆς
ὀσμάτων τέρψιν, ἐν ᾗ τῷ χρονίζειν, γινομένη
σωτήριος ἐξίπλως· ὥστε πρότερον ἀπαυ-
σθῆναι τὸν φυτὸν τὴν χρείαν, ἢ πρὸς ἡμᾶς πα-
ραπέμπειν τὸν θησαυρὸν δυνάμιν. ὑπὸ δὲ τὸ με-
σογείου δρυμοὶ συνεχεῖς εἰσὶ καὶ μεγάλοι.
δένδρεα γὰρ ἠλίβατα σμύρνης τε καὶ λιβανωτοῦ,
πρὸς δὲ καὶ κινναμώμου, φοινικός τε καὶ καλάμου,
καὶ τῆς ἄλλων ἀνεῖται τῆς τοιούτων· ὥστε εἶναι
μηδενὶ λόγῳ τὸ θέαμα δηλωτὸν, ὃ συμ-
βαίνει τοῖς περὶ τὰς αἰσθήσεις εἰληχόσι τῆς
θησαυροῦ δοκιμασίαν. ὃ γὰρ τὸ τιθησαυρισμέ-
νον καὶ παλαιὰν ἔχει τῆς ἀρωμάτων ἀπόλαυ-
σιν· ὃ δὲ τὸ θυνῶντος καὶ βέφοντος ὄγκου
δια-

διακεχωρισμένων· ἀλλὰ τὴν ἀνθοῦσαν ἀπὸ τῆς θείας ἀκμῆς, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν οἰκείων καὶ φυσικῶν τὸ θαυμαζόμενον ἀποπεμπούσῃ, ὥστε πολλοὺς εἰς λήθην ἀφικομένους τῶν θνητῶν εὐτυχημάτων, τὴν ἀμεταστασίαν ὑποτοπεῖν ἀπολαμβάνειν, ὄνομα τῷ πεφυκότι ἐπιζητοῦντος οἰκεῖον τὴν ὑπερβολῆς. δεῖ δὲ τοὺ δρυμοὺς τῶν ἐυανθῶν, ὧν ἐστὶν ὄρεων ἐδιώτατον πάντων, οἱονεὶ φθονούσης τῆς ἀδροῖς ἐπιτεύγμασι τῆς τύχης, καὶ ἀνθοπλεκούσης τὰ ἀγαθῷ τὸ βλαβερὸν· ὅπως μηδεὶς εἰς τέλος ἐξυβρίζων πτανῶδες, καὶ κατεγνωκὼς τοῦ θείου, τὸ φρόνημα λαμβάνῃ τῶν ἀγαθῶν εὐτυχούντων, παιδεύηται δὲ τῇ ἀνθρωπίνῃ καὶ μιμήμῃ τῶν ἐναντίων. τὸ δὲ ψυχρὸν τῶν ὀρέων, χεῖμα μὲν ἔχει φοινικοῦν, μῆκος δὲ ὅσον ἀσταθμήτου· δῆγμα δὲ ἀνίατον, ἂν τὸ λαγόνος ἀνώτερον αἱμάξῃ· ἢ δὲ πληγὴν δίδωσι παλλόμενον εἰς ὕψος. παρ' αὐτοῖς δὲ τοῖς σαβαίοις ἡ μὲν ὀσμὴ τῶν ἐυανθῶν, ἀκροτάτη, ἡ δὲ χάρις, ἐλλιπὴς. τὸ γὰρ ἐναλειχὲς ὂν ὑπνώσιν κινεῖ μὲν τὴν αἴσθησιν ἥπιον, ἀμβλυτέραν δὲ καταστιβάζει, μεταβολῆς τοῖς βίοις οὐχ ὑποκειμένης. ἡ μὲν ἀλλὰ καὶ παιδὰν ἡ δύναται τὴν ζωὴν παιδαγωγεῖν παραπλησίως εὐταθεῖ, διαφωτιζομένου τοῦ σώματος ὑπ' ἀκράτου καὶ τραπικοῦ διαιμίας καὶ τοῦ συμμε-

Τὸν πύκνωσιν ὅτι πλεῖον ἀγοῦσιν, ὥστε ἄγειν
εἰς ἔκλισιν ἐφάπαξ· τότε δὲ ἀσφάλτῳ ἁλόν-
τες ξεσχὺ καὶ πέρνου πώγωνα πὶς
πίσσης, ἀφαιροῦντα τὴν ἄγαν ὑγρὰν τὴν ἐπι-
φορᾶς ὑποβολὴν· καὶ τῇ μίξει τῶν δοκοῦντος
λυτεῖν τὸ τῆ ἡδονῆς ὑλαδερὸν ἀφοκατασέλ-
λειν. ὅπως ἂν πᾶν ἐπίχυμα μισόπνοον μὴ καὶ
τάξῃ κυβερνώμενον, ἀλλ' ἁπαλὸν τὸν βίον· συμ-
μετρίας ἢ καὶ καιροῦ στερηθέν, ὑπὲ ἔχει τὴν πᾶσιν
ὠφελιμοφόρον. τὸ δὲ τῶν σαβαίων ἄστυ τῶν παλαι-
ὲθνους θεσπιῳδείαν δηλοῖ, ἐφ' ἕρμις ἐστὶν ὁ
μεγάλου, πολὺ κάλλιστον τῶν καὶ τὴν ἀρετὴν,
ὃν καλεῖται σάβας· ὁ δὲ βασιλεύων τῶν παλαι-
ἐθνους, θεσεσρίαν ἔχει καὶ τὸν λαὸν, τὴν μὲν
ἔνλιμον, τῇ δὲ ἀκλυεστάτην· ἔνπνουν μὲν,
ὅτι πολλαῖς ὑπνοτάτοις, κατὰ κρίσιν ἀνυ-
πνύοντον ὁ βούλεται θεσπέσαι· ἄκλυστον δὲ, ὅτι
καὶ δηλαβὼν τὴν ἐπιμέλειαν, ἀδιάλειπτον καὶ
πάλιν ὑπὸ τῶν βασιλέων ἐξελθεῖν· εἰ δὲ μὴ, λιθόλιθος
κάτω τὰ πάντων γίνεται, καὶ χαμαὶ ἀρχαῖον.
ὥστε εἶναι τὴν ὑποχὴν βλαδερὰν. τῶν δὲ
ἀνδρῶν οἱ μὲν καταγιόβλητοι θεὸς τὸ οἴκοι
ἀνδιατείβειν, βεσχύ τι τοῦ ἀνδρὸς χά-
ρας ἀκλινεστέρων ἄγουσι, κάτω τῆς συνε-
χοῦς ἀπορμιαιχούμενοι μαστῶνες· οἱ δὲ ἄλ-
λοι τὰ τε θεὸς πόλεμον μελεπᾶσι καὶ τὴν
χώραν

χώραν ἅπασαν ἐργάζονται, καὶ στέλλουσιν ἀποικίας, ταῖς μείζοσι χερώνησοι χεδίαις. χομίζουσι δὲ ἄλλα τε καὶ μάλισα τὸν εὐώδη καρπὸν τὸν ἐν τῷ πέριξ φυόμενον· ἀμαβιστὶ δὲ λέγεται λαρίμαν, μυρίσην ἔχων τῶν ἄλλων θυμιαμάτων εὐωδίαν· ᾧ χρᾶσθαι λέγεται γένους ἀῤῥωστίας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ σωματικῆς. ὑδρείαν δὲ τῆς γῆς ἄλλην ὕλην φερούσης, ἀναγκάζονται πρὸς τὰ καθ' ἡμέραν τὸ χρησόμενον ἢ πίνειν ἢ καίειν, ἢ πρὸς τὰς ἀναγκαίοις ἐν τῷ βίῳ χρείας. ἔστω ἀνίσως τὰ αὐτῆς ἡ τύχη μεμέρικεν· τοῖς μὲν ἀφθονίαν τῶν ἀναγκαίων, τοῖς δὲ πλῆθος διδοῦσα. τῶν δὲ καλαίων χρῶνται καὶ τοῖς λεγομένοις ἐκ ὀλίγοι πορείοις, διδασκούσης τὴν χρείαν ἡ ἀναπόδοθ, καίπερ ἐν τρυφῇ καταγομένοις. ὑδὲν γὰρ εὐπορώτερον καβαίων καὶ χερραίων εἶναι δοκεῖ χώρων, ἐκπεταμιαμένων πᾶν τὸ πίπτον εἰς διαφορᾶς λόγον ἀπὸ τῆς ἀσίας καὶ τῆς εὐρώπης. ἔτοι πολὺ χρυσὸν τῶν Πτολεμαίου συρίαν πεποιήκασιν, ἔτοι τὴν φοινίκων φιλεργίαν κατεσκεύακασι λιστελεῖς ἐμπορίας, καὶ μυρία ἄλλα. ἔστι δὲ πολυτέλεια παρ' αὐτοῖς οὐ μόνον ἐν τροφαῖς θαυμασοῖς καὶ ποτηρίων ποικιλίαις, ἔτι δὲ κλινῶν καὶ στρωμάτων μεγί-

μηλόβοτα τῶν ἄλλων τῶν κατ' οἰκίαν παρ' ἡμῖν ἐπιτηδευομένων λαμβάνει τὴν ἐπιβολὴν πολλῶν, ὡς ἔοικε, κεκτημένων χρημάτων βασιλικήν. κίονάς τε πολλοὺς αὐτοῖς φησὶ κατεσκευάσθαι ἐπιχρύσους τε καὶ ἀργυρέους· τοὺς δὲ, καὶ τὰς ὀροφὰς καὶ θύρας φιάλαις λιθοκολλήτοις ἐξειλῆφθαι πυκνῶς· ὡσαύτως καὶ τὰ μεσόδμια θέαν ἔχειν εὐπρεπῆ· καὶ καθόλου, πολὺ τοῦτο τῶν ἄλλων πλούτους ἐπικεῖσθαι τε καὶ διαφορᾶν μεγάλην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἕως τοῦ καθ' ἡμᾶς παρ' αὐλοῖς ἐπαγγέλλεται εἶδον· εἰ δὲ μὴ πόρρω διεσκήνηται τὴν οἴκησιν κατεῖχον τῶν ὅπου πάντα τόπον τὰς δυνάμεις τρεφόντων, οἰκονόμοι τῶν ἀλλοτρίων ἂν ὑπῆρχον, οἱ κύριοι τῶν ἰδίων ἄθλων· τὴν ῥᾳθυμίας ἀδυνατώσης τὸ ἐλεύθερον πλείω χρόνον διατηρεῖν. παρὰ δὲ τὴν χώραν ταύτην, ἣ μὲν θάλαττα λευκὴ φαίνεται τοῦ μὴ ἐμφερὴς, ὥστε ἀπαλλήττεσθαι τοῦ γινομένου τὴν αἰτίαν· νῆσοι δὲ εὐδαίμονες παρήκμηνται· ἐν αἷς βοσκήματα λευκὰ μέν ὅτι πάντα, ἄδενδρα δὲ τῶν ἐπιφυομένων ἅπαντα. ἐν ταύταις τὴν νήσοις ἰδεῖν ὅτιν ἁρμόσας ἐμπορικὰς τῶν ἐς χώρων ὁδοὺς, πλεῖσαι μὲν ἐπεῖθεν ἀπεστάλησαν ἀπὸ τὴν ἰνδὸν ποταμὸν ὁ Ἀλέξανδρος ναύσταθμον, οὐκ ὀλίγας δὲ ἀπὸ τῆς Περσίδος καὶ Καρμανίας καὶ τῆς σωρεύσεως πάσης. ἔστι δὲ

ἢ αὐτοῖς καὶ τὰ κατ' ἀέρα θαυμασίως ἔχουσι· ὧν ὅτι καὶ τὸ περὶ τὸν ἄρκτον συμβαίνον. ἀπὸ γὰρ μαμμακτηριῶνος, ὃς ἄρχει παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, ὑδεῖς ἀστὴρ τὴν ἐπὶ τὰ φαίνεσθαι μέχρι φυλακῆς πρώτης· ἐν ᾗ ποσειδεῶνι, μέχρι δευτέρας· ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς τοῦ μηνῶν, κατὰ λόγον. τῶν δ' ἄλλων ἀστέρων οἱ μὲν πλάνητες, ἀόρατοι, τινὲς δὲ τοῖς ὄγκοις μείζονες· οἱ δὲ ἀεὶ κατὰ τοὺ ὑφεστῶτας χαμεροὺς τὰς δύσεις ποιούμενοι καὶ τὰς ἐπιτολάς. τὴν δὲ ἡλίου τοῦ ἐκφασιν ἐν τοῖς ἐπέκεινα πολεμαΐδος εἶναι λέγουσι, καὶ παραλλαγμένου. πρῶτον μὲν γὰρ οὐ καθάπερ παρ' ἡμῖν φῶς ἀνήλιον ἔωθεν ὁρῶμεν ἐπὶ χρόνον οὐκ ὀλίγον, εἶτα τὴν ἀνατολήν· ἀλλὰ νυκτὸς σκοτίας ὑπαρχούσης, ἐξαίφνης ἀνέλαμψεν ἥλιος, ἡμέρα τε ἐγένετο ἐκεῖσε πρὶν τὸν ἥλιον ἰδεῖν. δεύτερον· ὁ ἥλιος ἀναφερόμενος φαίνεται ἐκ μέσου τοῦ πελάγους. τρίτον· ποιεῖ τοῦτο ἄνθρακι μὲν ὧν τοῦ πυρωδεστάτων παρόμοιος, ἀστεροειδὴς δὲ μεγάλοις ἀπορρίπτων, τοῦ μὲν εἰς τὸν κύκλον τόπον τοῦ φωτίζοντος, τοῦ δὲ, εἰς τὰ ἀπωτέρω. τέταρτον· καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἡλίου δισκοειδὲς ἔχειν τὴν ἥλιον φασὶν, ἀλλὰ κίονι παρεῖναι τὰ μὲν πρῶτα ἐμφερῆ, μικρὸν ἐμβριθέστερον ἔχοντι τὸ ἀπὸ τοῦ ἄκρου φαντασίαν, οἱονεὶ κεφαλήν. πέμπτον ἔτι

τοίνυν

τοίνυν ὅτι αὐγὴ, ὅτε ἀχλὺν ἀπολάμπειν ἤελίῳ, ὅτε ἐπὶ γῆν, ὅτι ἐπὶ γῆν θάλασσαν, ἕως φαύσης ὥρας· ἀλλ' ὅτι σκότος πῦρ ἀλαμπές. λυτέρας δ' ἐπισαμένης τὸ ὅλον ἄστρον ἀναβαῖνον ἀποδοκιδὲς καθισάμενον, τῷ σχήματι τὸν τύπον καὶ τὸ φῶς ὅπου τε γῆν καὶ τὸ πέλαγος καλλει, ἕως ἄτοπον καὶ πυρῶδες, ὥστε ἀμφοῖν νομίζεσθαι παμμελδεις τὰς ὑπερβολάς. ἕκτον· εἰς δὲ τὴν ἑωσφόρον ἐναντίον τὸ περὶ τὸν ἥλιον πάθος φασὶν ὁρᾶσθαι· ὑποδείξαντα γὰρ ὅτι λέλυκε καὶ τὴν γῆν, ἐκ ὀλάπτω χρόνον ἐρῶν τεινῶν μὴ ταῦτα φαντάζειν. ὃν καὶ νομίζοισι παρ' αὐτοῖς καμεῖν ἐν τῇ τῆς ἡμέρας τὴν ἧδιστον. Οπ εἰπὼν περὶ ἀμπώτεων ὁ συγγραφεὺς διαφόρους αἰτίας, καὶ πάσας, ὡς ἐδὲν ἔχούσας ἀληθὲς, ἀποδοκιμάσας, ἐφάνει, ὅτι ἡ ταῦτα πάντα λαλιὰν μὲν ἔχει σιγᾷν αἰσχυνομένην, πεφύκασι δὲ ἡδενὸς ἀντιλαμβάνειν βοήθειαν διδαμένην τοῖς εἰρημένοις παρασχεῖν, ἐυχερές ὃς μαθεῖν. εἶτα περιδεὶς καὶ ἕτερα τ' αὐτῆς ἐννοίας ἐχόμενα, πάλιν ἐπιφέρει, διὸ περὶ μὲν ἀμπώτιδος, καὶ σεισμοῦ, καὶ πνευμάτων, καὶ κεραυνῶν καὶ τ' τοιούτων ἁπάντων, τὰς μὲν αἰτίας δι' ἃς γίνεται, παραχωρεῖν τοῖς ἑτοιμότερον ἔχουσι πρὸς ἐυπορίαν, ἐμοὶ· τὰ δὲ πάθη τὰ γινόμενα τὰς περι-

φαινεῖς

φανεῖς συμφορὰς, δεδιλώκαμεν, μαθόντες δὲ τὴν τοιούτων, εὑρίσκειν ἢ πλανώτερα τέτων εἰς μὲν ὑποδοσιν εὐφάδεξον, φιλοτιμούμεθα ἰσοτείαν ἀπαγγέλοντες ἀληθινὴν, ἣν ἂν ὑπομείναιμεν.

Οτι ἐν τῷ περιεχομένῳ πόρῳ φησὶ περὶ τὰς ἐλαίας τοιοῦτόν τι ξένον συμβαίνειν. πλημμυρίδος ὑπαρχούσης, πᾶσαι καλύπτονται· τῆς δ' ἀναπώτεως γινομένης ἐν τῇ θαλάττῃ, πάντα τὸν χρόνον θάλλουσιν. ἔστι δέ τι φυόμενον αὐτόθι χαμαιβάδος ἐν τῇ ῥαχίαις, μέλανι χρίνῳ παραπλήσιον. ὅ φασιν οἱ ἐπιχώριοι καλοικοῦντες, Ἰσιδος εἶδος τεῖχωμα, μυθώδει πλάσματι πίστιν εὐήθη περιθέναι ζητοῦντες. συμβέβηκε δ' αὐτῷ, τυπτομένῳ μὲν ὑπὸ τῶν κυμάτων, κάμπτεσθαι πολλαχῶς, ἀπαλῆς οὔσης τῆς ὅλης φύσεως, καὶ τοῖς ἄλλοις παραπλησίας φυτοῖς· ἂν δέ τις ὑποκόψας εἰς τὸ ὕπαιθρον ἀναφυὴν τόπον, σιδήρου παράσχῃται γίνεται τὸ διηρημένον, σκληρότερον.

Περὶ αἰθιόπος τοῦ ἰχθύος.

Οτι καὶ ἄλλοι μὲν πολλοὶ, φησὶν, ἰχθύες περὶ τοὺς περιεχομένους πίπτονται τόπους, παραλλαγμένην ἔχοντες τὴν φύσιν· γίνεται δέ τις ἰχθὺς ὑποβαλλόντως μέλας, ἀνδρὸς ἔχων μέγεθος, ὃν καλοῦσιν αἰθιο-

αἰθίοπα, διὰ τὸ κὴ τῦ προσώπου σημὸν ἔχειν τ τύπον. τοῦτο κατ' ἀρχὰς μ̃ οἱ ζητεύσαντες, διὰ τ ὁμοιότητα, ὅτε πωλεῖν ἠξίουν, ὅτε καταναλίσκειν· τ ἢ χρόνου προϊόντος, ἀμφότερα προσέπονλες, ὕδὲν ἁμαρτάνουσι. τὰ μ̃ οὖν ὑπ' τῶν ἐθνῶν τ ἐκκειμένων περὶς μισημβρίαν, ὡς ἰω̃ ἐφ' ἡμῖν ἐν πάντε βιβλίοις ἐπιμελῶς ἱστορήκαμεν· ὑπ' ἢ τῶν ἐν τῷ πελάγει νήσων ὕστερον τεθεωρημένων, κὴ τῶν ἐξῆς ἐθνῶν, κὴ τῶν ἐυωνύμων ὅσα φέρειν συμβαίνει τ προωλοδύπην χώραν, ἡμεῖς μὲν παραιτησάμενοι τ ἐξήγησιν, ἄρδην ἀπολελοίπαμεν, ὅτε τ πόνον τ ἡλικίας ὁμοίως ὑποφέρειν δυναμένης, πολλ̃ ἡμῖν ὑπ' τε τ ἐυρώπης, κὴ τ ἀσίας ἀναγεγραμμένων, ὅτε τ ὑπομνημάτων, διὰ τὰς κατ' ἀγυπτον ἀποδάσεις, ἀκριβῆ δοκιμάζοντων σκέψιν. ὁ ἢ κὴ τοῖς κατὰ μέρ⊙ προσέσμασιν ἐντετυχηκὼς, κὴ λόγοις κατασκευασμέν⊙ ἱστορίας ἀξίοις, κὴ προαίρεσιν ἔχων δυναμένην δόξαν πόρῳ ζητεῦν, ὐκ ἀφέξεται.

ΕΚ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΜΕ-
μνονος.

ΤΟΥ Μέμνονος βιβλίου ἐπιτομὴ, ἀπὸ τῆς ε΄ λόγου ἕως ς΄ καὶ ι΄, ἡ περιγραφεῖσα, ὅσα περὶ τὴν πολιτικὴν πρᾶξιν συνελέχθη, σκοπὸν ἀναγράψαι προῃρημένη, τοὺς ἐν αὐτῇ πραγματευσαμένους ἀναλεγομένη, καὶ πράξεις αὐτῶν, καὶ ἤθη· καὶ τοὺς ἄλλων βίους, καὶ τὰ τέλη οἷς ἐχρήσαντο, καὶ ὅσα τῶν εἰρημένων ἐξήρτηται.

Κλέαρχον μὲν οὖν ὁπηνίκα πρῶτον τυραννίδι κατέσχε πόλεως ἀναγράφει φησὶ παιδείας μὲν καὶ φιλοσοφίαν οὐκ ἀγύμναστον, ἀλλὰ καὶ Πλάτωνος τῶν ἀκροατῶν ἕνα γεγονέναι, καὶ Ἰσοκράτους τῆς ῥήτορος τετραετῆ ἀκροάσασθαι· ὠμὸν δὲ πρὸς ὑπηκόους, καὶ μιαιφόνον, εἴ τινα ἄλλον, ὁπηνικοῦν καὶ εἰς ἄκρον ἀλαζονείας ἐλάσαι, ὡς καὶ Διὸς μὲν ἑαυτὸν ἀνειπεῖν, καὶ τὸ πρόσωπον μὴ ἀνέχεσθαι ἐκ φύσεως χρωματίζεσθαι βαφαῖς, ἄλλαις δὲ καὶ ἄλλαις ἰδέαις ποικιλλόμενον, ὅτι τὸ σιλπνόν τε καὶ ἐρυθρὸν τοῖς ὁρῶσιν ἐπιφαίνεσθαι· ἐξημεῖσθαι δὲ καὶ τοὺς χιτῶνας ὅτι τὸ φοβερόν τε καὶ αἰσχρότερον. ἃ ταῦτα δὲ μόνον ψυχῆς ἦν πάθη, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς εὐεργέτας ἀχάρι-

στον,

σον, καὶ πάνυ βίαιόν τε καὶ τὰ ἄτοπα τολμηρὸν φῶναι ἢ καὶ δρασήριον † παλαμναῖον οἷς ἂν ἐπιβάλοι, ἐκ τῆς ὁμοφύλων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔστι ἐν ἀλλοφύλοις ἐφρόνει πολέμιον. βιβλιοθήκην μέντοι καλασκευάσαι, ὡς φησ ἄλλων ὃς ἡ τυραννὶς ἀπέδειξεν ὀνομάζεσθαι. τούτων ἢ ὀπισθίας μὲ πολλὰς πολλάκις διὰ τὸ μιαιφόνον, καὶ μισάνθρωπον, καὶ ὑβριστὴν κατ' αὐτῆς συστάσας διαφυγεῖν· ὅθεν ἢ καὶ μόλις ὑπὸ Χίωνος τοῦ Μάτριος, ἀνδρὸς μεγαλόφρονος, καὶ κοινωνίαν ποιὰς αὐλὸν † ἐξ αἵματος ἔχοντος, καὶ Λέοντος, καὶ Εὐξένου, καὶ ἑτέρων ὀλίγων συσκευασθῆναι, πλησίον καιρίαν ἐπενεγκεῖν, καὶ πλαθῆσαι πικρῶς ἀπὸ τοῦ τραύματος. ἔθυεν μὲ γὰρ δημοτελῆ θυσίαν ὁ τύραννος· οἱ ἢ περὶ † Χίωνα, ὑπηρέσιον εἶδος † καιρὸν τῇ πράξει νομίσαντες, τῇ † Χίωνος χειρὶ τὸ ξίφος διὰ τῆς κοινοῦ πολεμίου λαβόντων ἐλαύνουσιν. ὁ δὲ, πολλῶν αὐλὸν καὶ πικρῶν ἀλγηδόνων καταλειπόντων, καὶ τοσούτων φασμάτων ἐπιλειματούντων (εἴδωλα ἢ τὰ φάσματα ἰδὼν ὧν ἐκεῖνος μιαιφόνως ἀνηρήκει) ὕστερος † βίον κατέστρεψε· ζήσας μὲ ἔτη ν' καὶ γ', τούτων ἢ τυραννήσας δυοκαίδεκα. εἶχεν ἢ † πρῶτον ἀρχὴν Ἀρταξέρξης τότε, εἶτα καὶ Ὦχος ὁ παύτου ἐκ πατρὸς

ἐπιδεξάμε-

ἐπιδιεξάμενος· ὡς ἐς ἢ πολλάκις ἔτι ζῶν ὁ Κλέαρχος διαπρεσβεύσαιτο οἱ μὲν λοιπὸι ἐπαινέσαντες τὸν τύραννον, μικροῦ πάντες οἱ μὲν ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων κατ' αὐλὸν καὶ ἐπιδέσεως καιρὸν, ὑπ' ἀγλυνῶς ἀνδριάμενοι κατεκόπησαν· οἱ δὲ καὶ ὕστερον συλληφθέντες καὶ πικραῖς τιμωρίαις ἐξασκησάμενοι, ἀνῃρέθησαν. Σάτυρος δὲ ὁ τοῦ τυράννου ἀδελφὸς, οἷα δὴ ὀπάδων πολλῶν καταλειφθεὶς τῶν παίδων, Τιμοθέου καὶ Διονυσίου, τούτων ἀρχὴν ὑποδέχεται· ὃς ὡμότητι μὲν ὑπὲρ Κλέαρχον, ἀλλὰ καὶ πάντας τυράννους ὑπερέβαλεν. οὐ μόνον γὰρ τοὺς ὀπαδεύσαντας τῷ ἀδελφῷ ἐτιμωρήσατο, ἀλλὰ καὶ τῶν τέκνων οὐ μὴν συνήδει τοῖς γεγονόσιν, οὐδὲν ἀνεκτότερον ἐδηλήσατο· καὶ πολλοὺς ἀναιτίους, κακούργων δίκας ἀπήτησεν. τοῦτον δὲ καὶ μαθημάτων τῶν ἐπὶ φιλοσοφίαν, καὶ τῶν παιδὸς ἐλευθερίου ἄλλα παιδείων ὑπάρξαι ἀπαράδεκτον· καὶ νοῦν δὲ πρὸς τὰς μαιφονίας μόνον ὀξύρροπον ἔχοντα, φιλάνθρωπον μηδὲν, μηδὲ ἥμερον, μήτε μαθεῖν ἐθελῆσαι, μήτε φύναι ἐπιτήδειον. ἀλλὰ πάντα μᾶλλον ἦν κάκιστος, εἰ καὶ χρόνῳ αὐτῷ κόρον λαβεῖν τῶν ἐμφυλίων αἱμάτων, καὶ τῆς μαιφονίας ὑπερέλυεν· ὅπου δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὸ πρῶτον ἠνέσχετο. πάλαι γὰρ ἀρχὴν τοῖς τοῦ ἀδελφοῦ

παισὶν ἀνεπηρέασον σωτηρῶν. ἐπὶ τοσοῦτον
τ' αὐτῆς κηδεμονίας λόγον ἐπιδείλο, ὡς κ' γυ-
ναικὶ σωῶν, κ' τότε λίαν σεργομένη, μὴ ἀνα-
χέδαι παιδοποιῆσαι, ἀλλὰ μηχανῇ πάσῃ,
γονῆς σέρησιν ἑαυτῷ δικάσαι, ὡς ἂν μηδόλως
ὑστερίπι τινὰ ἐφεδρεύονία πῖς τῦ ἀδελφοῦ
παισὶν. οὕτω ἔτι ζῶν κ' γήρᾳ βαρυνόμενος, Τι-
μοθέῳ τῷ πρεσβυτέρῳ τ̃ παίδων τῦ ἀδελ-
φοῦ, ἐγχειρίζει τ' ἀρχὴν, κ' μὴ χρόνον ἐ πολ-
λὺν, ἀνιαρῷ πάθει, κ' χαλεπωτάτῳ συνοχε-
θεὶς. καρκίνωμα γὰρ μεταξὺ σουβῶνός τ' κ' ὀ-
χέως ὑποφυὲν, τ' νομὴν ποιὸς τὰ ἔνδον ἐπιδί-
δου πικρότερον· ἐξ ὧν ἰχῶρες ἀναστομωθέντες
τ' σαρκὸς ἐξέῤῥεον σαρὺ κ' δύπιον πνέοντα,
ὡς μηκέτι μήτε τὸ ὑπερτέμνιον, μήτε πρὸ
ἐαυτοῦ τὸ τ' σπλῆνα σέγειν δυσωδες, καὶ
ἀνυπόστατον. κ' σωεχεῖς ἡ ὀδύνα κ' δριμεῖα
ὅλον τὸ σῶμα κατέτεινον· ὑφ' ὧν ἀγρυπνίαις
τ' κ' ἀσθμοῖς ἐξεδίδοτο. ἕως σεσκόψα-
σα μέχρις αὐτῆς τῆς ἀπολαύγχενος τῦ πάντοις
νομὴ, τῦ ζῆν ἀπέῤῥηξεν. ἐδίδου μὲ κ' οὕτως, ὥ-
σπερ κ' Κλέαρχος, πολλοῖς, τοῖς ὁρῶσιν ἐννο-
εῖν, δίκας ἀπαιτεῖσ, ὧν ὠμῶς τε κ' ἀθεμι-
τόμως τοὺς πολίτας διέθεσαν. πολλάκις γὰρ αὐ-
τὸν φησὶν ἐν τῇ νόσῳ, τ' θάνατον ἐπιθεῖν
αὑτῷ κατευχόμενον, μὴ τυχεῖν, ἀλλὰ συνχαῖς
ἡμέ-

ἡμίεργις τῇ πικρᾷ καὶ βαρείᾳ καταδαπανώμενον νόσῳ, ἕως ἀποπίσαι τὸ χρεὼν ἔτη μὲ διώσαντα ἑ καὶ ξ' ὧν ἡ τυραννὶς ἔσχεν ζ'. Ἀγησίλαος δὲ τὴν καθ' Ἑλλησπόντα Λακεδαιμονίων ἐβασίλευσεν.

Ὁ δὲ Τιμόθεος παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν, ὅπως ταύτην ὅτι τὸ πρόσπεσον καὶ δημοκρατικώτατον μεταῤῥύθμιζεν, ὡς μηκέτι τύραννον ἀλλ' εὐεργέτην αὐτὸν, οἷς ἔπραττεν, καὶ σωτῆρα ὀνομάζεσθαι. πάντα γὰρ χρέα τοῖς δανεισταῖς παρ' ἑαυτοῦ διέλυσατο, καὶ πᾶσι χρήζουσι πρὸς τὰς ἐμπορίας, καὶ τὴν ἄλλην χρείαν τόκων ἄνευ ἐπήρκεσεν. καὶ τῶν δεσμωτηρίων ἐκ τοῦ ἀνδραπόδους μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφειλὰς διηφίει· καὶ δικαστὴς ἀκριβὴς ἦν ὁμοῦ, καὶ φιλάνθρωπος, καὶ τἆλλα χρηστός· καὶ τὰς ὑποθέσεις ἐκ ἀπεσύμην, ἐφ' οἷς καὶ τὸν ἀδελφὸν Διονύσιον τά τε ἄλλα παρεκώλυεν, καὶ κοινωνὸν μὲ εἶχεν αὐτίκα τῆς ἀρχῆς, ἐχομένως ὄν, καὶ διάδοχον ἐκείνου ἀλλὰ γὰρ καὶ πρὸς τὰς πολεμικὰς τῶν πράξεων ἀνδρείως ἐφέρετο. μεγαλόφρων ὢν ἦν καὶ γενναῖος σῶμα, καὶ ψυχὴν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τῶν μάχης διαλύσεις εὐγνώμων τε, καὶ ἐκ ἄχαρις· πράγματα μὲ σωιδεῖν ἱκανὸς, ἐξικέσθαι δ' πρὸς τὰ σωτηρούμενα δραστήριος· εἰκπέμπων τε τὸ ἦθος καὶ χρηστός. καὶ τῇ μὲ εὐ-

τολμίᾳ δεινῶς ἀπότομος, τῇ ἢ μετριότητι φιλάνθρωπός τε καὶ μειλίχιος. διὸ σφόδρα μὲν φοβερὸν τοῖς πολεμίοις φοβερὸς ἦν, καὶ πάντες αὐτὸν καταῤῥᾴδουν, ἐπειδάν ἀπηχθάνοιτο, τοῖς δ' ἀρχομένοις γλυκύς τε καὶ ἥμερος. ἔνθεν καὶ τελευτῶν, πόθον αὐτοῦ κατέλιπε πολλὸν, καὶ πένθος ἤγειρε τῷ πόθῳ ἐνάμιλλον. ὁ δὲ τούτου ἀδελφὸς Διονύσιος καίει μὲν τὸ σῶμα πολυτελῶς, σπένδει ἢ αὐτῷ καὶ τὰ ἀπὸ βλεφάρων δάκρυα, καὶ τὰς ἀπὸ τῆς αὐλαγχόνος οἰμωγάς· ἐπιτελεῖ ἢ καὶ ἀγῶνας ἱππικοὺς· οὐχ ἱππικοὺς ἢ μόνον, ἀλλὰ καὶ σκηνικοὺς, καὶ θυμελικοὺς, καὶ γυμνικούς· τοὺς μὲν, αὐτίκα, τοὺς ἢ λαμπροτέρους, καὶ ὕστερον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἢ θ' καὶ ι' τοῦ Μέμνονος ὡς ἐν ἐπιδρομῇ φάναι διαγράφει ἱστορία. τὴν ἢ ἀρχὴν διαδεξάμενος Διονύσιος, ἤυξησε ταύτην, πέρας ἐπὶ χρηστῷ τοῦ Αλεξάνδρου μάχῃ καταγωνισαμένου, καὶ παραχρῆμα ἄδειαν τοῖς ἁλισκομένοις αὔξειν τὰ ἑαυτῆς, τ' τέως ἐμποδὼν πᾶσιν ἱσταμένης φρουρᾶς ἰσχύος, ὑποστελλομένης. ὕστερον ἢ ποικίλας ὑπέσχε φυγάδων πρὸς Αλέξανδρον, φανερῶς ἤδη τ' ἀσίαν κρατοῦντα, διαπρεσβευομένων, καὶ κάθοδον καὶ τὴν τῆς πόλεως πάλιν δημοκρατίαν ἐξαιτουμένων.

μένων. δι' ἃ δὴ ἐγγὺς μὲν κατέστη τοῦ ἐκπεσεῖν τῆς ἀρχῆς, καὶ ἐξέπεσεν ἄν, εἰ μὴ συνέσει πολλῇ καὶ ἀγχινοίᾳ καὶ τῇ τοῦ ὑπηκόων εὐνοίᾳ, καὶ θεραπείᾳ Κλεοπάτρας, τοὺς ἀπειληθέντας αὐτῷ πολέμους διέφυγε· τὰ μὲν ὑπείκων, καὶ τῷ ὀργῷ ἐκλύων, καὶ μεθοδεύων τὴν ἀναβολάς, τὰ δ', ἀντιπαρεκδιαζόμενος. ἐπεὶ δὲ ἢ θανάτῳ, ἢ νόσῳ, καὶ Βαβυλῶνα μεγονὼς Ἀλέξανδρος βίον διέδραμε, εὐδυμίας μὲν ὁ Διονύσιος ἄγαλμα, καὶ ἀγγελίαν ἀκέσας, ἰδρύσατο· παθὼν τῇ προτέρᾳ περιβολῇ τὸ φήμης ὑπὸ τὸ πολλῆς χαρᾶς ὅσα ἂν ἡ σφόδρα λύπη διράσειεν. μικρὸν γὰρ ὑπεξαπεὶς, εἰς τὸ πεσεῖν ὑπήχθη, καὶ ἄνους ὤφθη γιγόμενος. Περδίκκα δὲ τοῦ ὅλων ὀπισάντος, οἱ μὲν τῆς Ἡρακλείας φυγάδες, πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ τοῦτον παρώξυνον, Διονύσιος δὲ τοῖς ὁμοίαις μεθόδοις χρώμενος, ὅτι ξυεγὸν ἀκμῆς, πολλοὺς κινδύνους κατ' αὐτὸν συστάντας πάντας διέδραμεν. ἐπὴ δὲ μὲν Περδίκκας ὑπὸ τῶν ἀρχομένων, μοχθηρὸς γεγονὼς, ἀνῄρη, καὶ αἱ τῶν φυγάδων ἐλπίδες ἐσβέννυντο· Διονυσίῳ δὲ παλαχόθεν τὰ πράγματα πρὸς τὸ εὐδαιμονέστερον μετεβάλλοντο. ἦν δὲ πλοίσιον ῥοπὴ τῆς εὐδαιμονίας, ὁ δεύτερος αὐτῷ κατέστη γάμος. ἠγάγετο μὲν γὰρ Ἀμαστριν· αὕτη δὲ ἦν Ὀξάθρου τοῦ γαμβροῦ· ἀδελφὴ

ἧ υἱῷ τοῦ Δαρείου, ὃν καθελὼν Ἀλέξανδρος, Στάτειραν τ' αὐτοῦ θυγατέρα, γυναῖκα ἠγάγετο· ὡς εἰ) τὰς γυναῖκας ἀλλήλαις ἀνεψιὰς, ἔχειν δέ τι πρὸς ἑαυτὰς καὶ φίλτρον ἐξαίρετον, ὃ τὸ σωτήριος ὑπάρξαι, ταύταις ἐνέφυσεν. ἀλλὰ ταύτῃ τῇ Ἀμαστρὶν Ἀλέξανδρος, ὅτε Στατείρα συνήπτετο, Κρατερῷ (τῷ φιλουμένων υἱῷ τοῦτ' ὡς μάλιστα) συναρμόζει. Ἀλεξάνδρου ἧ ἐξ ἀνθρώπων ἀποπάντες, καὶ Κρατερὸς πρὸς φίλαν τ' Ἀντιπάτρου ἀποκλίναντος, γνώμῃ τῇ λιπόντος, Διονυσίῳ ἡ Ἀμαστρις συνοικίζεται. ἐξ ὃ ὅτι μέγα ἡ ἀρχὴ αὐτῷ δήπου, πλήν τε ἀβεβολῇ τῇ διὰ τ' ἐπιγαμίας προστεθείσῃ, καὶ ἰδίᾳ φιλοκαλίᾳ. καὶ γὰρ καὶ τ' τοῦ Διονυσίου πᾶσαν ἐπισκιὼν τὴν σικελίας τυραννίδα υἱὸς, αὐλὸν ἐπῆλθεν ἐξωνήσασθαι, τ' ἀρχῆς ἐκείνης διαφθαρείσης. καὶ ταῦτα ἧ μόνον αὐτῷ τ' ἀρχὴν ἐπεκράτησεν, ἀλλὰ καὶ εὐσεβείαν, καὶ εὔνοιαν τῶν ὑπηκόων, καὶ πολλῶν ὧν ἐκ ἐκράτει πρότερον. ἡ κυριότης. καὶ Ἀντιγόνῳ δὲ τῷ ἀσίαν κατέχοντι λαμπρῶς συμμαχήσας, ὁπότε τ' κώπρον ἐπολιόρκει, τ' ἀδελφιδοῦν Πτολεμαῖον, (στρατηγὸς ἧ τοῦτ' ἦν τῷ πρεῖ τ' ἑλλήσποντον) φιλοπμίας ἀμοιβὴν ἔρρωτο παρὰ Ἀντιγόνου, γαμβρὸν λαβεῖν ὅτι θυγατεί. ἡ ἧ τ' ἐκ πρότερον υἱῷ αὐτῷ μνηστευθεῖσαν γάμων.

ὅπως

ὅπως γοῦν εἰς μέγα δόξης ἀνελθὼν, καὶ τὸ πύργαγον ἀπαξιώσας, τὸ βασιλέως ἀντέλαβεν ὄνομα. φόβων δὲ καὶ φρενίδων ἐλαθεικάσας, καὶ τῇ καθημερειναῖς τροφαῖς ἐναπαυθεὶς, ἐξωλισθήθη τὸ σῶμα, καὶ τῇ κατὰ φύσιν πολὺ πλέον ἐλιπάνθη. ὑφ' ὧν οὐ μόνον τῇ ἀρχῇ ῥαθύμως εἶχεν, ἀλλὰ καὶ ἐπιδὰν ἀφυπνώσειεν, βελόναις μακραῖς τὸ σῶμα διαπειρόμενος, (τοῦτο γὰρ ἄκρον μόνον τοῦ κάρου καὶ τῆς ἀναισθησίας ὑπελείπετο) μόλις τοῦ κατὰ τὸ ὕπνον καταφορᾶς ἐξανίστατο. τεττωσάμενος δὲ γ' παῖδας ἐκ τῆς Ἀμάστρης, Κλέαρχον, Ὀξάθρην, καὶ δυγατέρα ὁμώνυμον τῇ μητρὶ, μέλλων τελευτᾶν, ταύτην ἁπάντων θέσσιναν καταλιμπάνει. καὶ τῶν παίδων κομιδῇ νηπίων ὄντων, σύνπασιν ἑτέροις, ὑπὲρ τοὺς ἰδίους μὲν ἐπὶ καὶ ν', ὧν ὅπερ τῆς ἀρχῆς ἐγνωρίζετο πρεσβύτατος ἐν αὐτῇ, ὡς εἴρηται, γεγονὼς, καὶ τὸ χρησὸν ὑπέκλεπτον ἐκ τῆς ἠθῶν ἐνεγκάμενος, καὶ πολλῷ πόδον τοῖς ὑπὸ χεῖρα καὶ πόνδος λιπών. ἐδέη δὲ ἵππον καὶ μὴ τοῦ ἐκείνου ἐξ ἀνθρώπων ἀναχώρησιν, τὰ τῆς πόλεως πρὸς εὐδαιμονίαν ἐφέρετο, Ἀντιγόνου τῆς τε παίδων Διονυσίου, καὶ τῆς πολιτῆς τε παρέργως προνοουμένου· ἐκείνου δὲ πρὸς ἕτερα τὰς φρενίδας βεβαμένου, Λυσίμαχος πάλιν τῆς τῆς Ἡρακλείαν καὶ τῆς παίδων ἐπιμελῆ-

μελεῖτο. ὃς καὶ Ἀμασεῖν ποιεῖται μαχαίρᾳ καὶ καὶ καθ' ἁρπὰς μάχην ἔσεξεν, φεύγοντων δὲ αὐτῷ φεύγοντων, αὐτίκα μὲν ἐν ἡσυχίᾳ λείπει, αὖθις δ' εἴχετο φεύγοντων. εἰς τάφρειν δὲ μετ' ὀλίγον χρόνον, πολλῶν πόνων ῥαίσας, μετεπέμψατο ταύτην, καὶ ἔσεξεν ὁμοίως. ὕστερον δὲ θεὸς τὴν δυνατέραν Πτολεμαίου τοῦ φιλαδέλφου (Ἀρσινόη δ' ἦν ὄνομα) τὴν ἔρωτα μεταθεὶς, διαζυγῆναι τὴν Ἀμασεῖν αὐτῷ παρεῖχεν αἰτίαν, καὶ καταλιπεῖν τὸν τόπον, καταλαβεῖν τὴν ἡσυχίαν. ἐλίπει δὲ αὐτὴν θεραπευομένη καὶ συνοικίζει πόλιν Ἀμασρίν. Κλέαρχος δὲ ἀνδραποδεὶς ἦλθε τὴν πόλεως ἦρχεν, καὶ πολέμοις ἐκ ὀλίγοις, τὰ μὲν συμμαχῶν ἄλλοις, τὰ δὲ καὶ τοῖς ὑπηφεσμένοις αὐτῷ, ἐξηπάτησε. ἐν οἷς καὶ τὴν γενομένην Λισιμάχῳ στρατόμηθε, ἐάλω τὴν σὺν αὐτῷ, καὶ ἀνεδέντος τὰ αἰχμαλωσίας ἐκείνου, καὶ αὖθις ὕστερον τῇ Λισιμάχου προνοίᾳ ἀφίετο. οὗτος ὁ Κλέαρχος ἅμα τῷ ἀδελφῷ τὰς ἀρχὰς καταστάντες διάδοχοι, θεὸς μὲν ἡμερότητα καὶ χρηστότητα πολὺ τοῦ παρὸς ἑλλήνοις τοῖς βαρβάροις ἀπέβησαν· εἰς ἐνδεσμον δὲ καὶ μιαρώτατον ἔργον ἐξέπεσον. τὴν μητέρα μηδὲν θεοὶ αὐτοῦ μέγα πλημμελήσασιν, μανίᾳ δεινῇ, καὶ κακουργίᾳ ἐπιβαίνοντος, θαλάσσῃ ἀποπνίγμασι καθῆρε σάσιλο. δὲ ἦν αἰτί-

αν

αν καὶ Λυσίμαχος ὁ πολλάκις ῥηθεὶς, μακεδονίαις ἐβασίλευεν, εἰ καὶ τὴν Ἀμασεῖαν διὰ τὴν συνάφειαν Ἀρσινόης λιπεῖν αὐλὸν παρεσκευάσατο, ἀλλ' ἓν τότε φερτέρω πόθῳ φέρων ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐμπύρευμα, καὶ τὸ μυσαρὸν καὶ ὠμὸν, τῆς φερεξέως καὶ ἀναγκαίου ποιούμενος, σεμνώτατα μὲν τῷ αὐτὸν κατεῖχεν ἔνδον γνώμῃ, τὴν ἀρχαίαν δὲ φιλίαν φερὸς τὸν φεὶ Κλέαρχον τῷ χήματι ὑποδεικνὺς, διὰ πολλῶν τε μηχανῶν, καὶ τὸ λανθάνειν στρατηγημάτων (κρύψαι γὰρ τὸ εὐκαιρότατον δηρότατος ἀνθρώπων γενέσθαι λέγεται) ἐν ἡσυχίᾳ μὲν ὡς ὑπὸ τῆς δεχομένης σωσίσωνι φεφυλάχθη. πατρὸς δὲ σοφίᾳ τῷ φερσωπείῳ τοῖς φερὶ Κλέαρχον φερβαλόμενος, ἀναιρεῖ μὲν τὸν μηχανοποιὸν, φερὸν μὲν Κλέαρχον, εἶτα καὶ Ὀξυάθρῃ, μηχανικῆς ἀπαιτήσας μιαιφονίας δίκας καὶ τὴν πόλιν ποιησάμενος ὑπὸ τὴν φερόνοιαν τὴν αὐτοῦ, καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ λαφυραγωγήσας ὧν ἡ πυραννὶς ἠθροίκει χρημάτων, ἀδικίαν τὴν δὲς δημοκρατείοις τοὺς πολίτας, ἃ ἐφίεντο, φερὸς τὴν ἰδίαν βασιλείαν ἐτέλεσε. Λυσίμαχος δὲ τὴν ἰδίαν ἀρχὴν καταλαβὼν, δι' ἐπαίνων μὲν τὴν Ἀμασεῖαν εἶχεν, ἐθαύμαζε δὲ αὐτοῦ τὸν τρόπον, καὶ τὴν ἀρχὴν, φερὸς ὄγκον, καὶ μέγεθος, καὶ ἰσχὺν ὡς ἐκραλύναλο· ἐξαίφνων μὲν τὴν ἡσυχίαν, μέφος δὲ τὸν ἐπαίνων καὶ τὴν

πον καὶ τὴν ἀ-

ἅμασειν, ὧν ἐπώνυμον ἤγειρεν ἐκείνη, πεμ-
μῶ. καὶ ταῦτα μὲν λέγων, τῇ Ἀρσινόῃ ἠρέθι-
ζεν, δεδιὼς τὴν ἐπαινουμένων ψυχὴν· ἡ δὲ ἐ-
δεῖτο τυχεῖν ὧν ἐπόθει. καὶ ὁ Λυσίμαχος σεμ-
νύνων τὸ δῶρον, κατ' ἀρχὰς μὲν οὐ προσίετο·
ἐπιπαρηθεὶς δὲ χρόνῳ παρεσχεν. ὧν δὴ δεινὴ
προελθεῖν ἡ Ἀρσινόη, καὶ τὸ γῆρας ἤδη Λυσί-
μαχον παρεῖχεν εὐεπιχείρητον. δεξαμένη δ'
οὖν ἡ Ἀρσινόη τὴν ἡγεμονίας τὴν ἀρχὴν, πέμ-
πει τὸν υἱωνὸν Ηρακλείτου, ἄνδρα μὲν ἔννουν αὐ-
τῇ, ἀπότομον δὲ ἄλλως, καὶ δεινὸν ἐν βουλευ-
μάτων ἐντρεχείᾳ καὶ ὀξύτητι· ὃς δὲ, τὴν ἡγεμονί-
ας ὀπτῆρας, τά τε ἄλλα σφόδρα ὑπερφόβως τῇ
προσχήματα ἐξηγεῖτο, καὶ πολλοὺς αἰτίαις ὑ-
ποβάλλων τῶν πολιτῶν, οὐκ ἐλάττους ἐπεμω-
ρεῖτο· ὡς πάλιν ἀποβαλεῖν αὐτοὺς τὴν μόλις
ὑπαρχεῖσαν εὐδαιμονίαν. ὁ μέντοι Λυσίμα-
χος θεωρούμενος Ἀρσινόης, τὸν ἄριστον τῶν
παίδων καὶ πρεσβύτερον Ἀγαθοκλέα (ὃν πρεσβύτερον
φύσει καὶ αὐτῷ γεγονότα) κατ' ἀρχὰς μὲν, λανθά-
νοντι φαρμάκῳ ἐκείνης τὴν πρόνοιαν ἐξεμε-
δέντος, ἀναιδεστάτῃ διαχειρίζεσθαι γνώμῃ· δεσ-
μωτηρίῳ ἐμβαλὼν κελεύει καταπαῦναι, ὑπο-
βαλλὼν αὐτῷ καταψευσάμενος. ὁ δὲ καὶ Πτολε-
μαῖος, ὃς αὐτόχειρ τῦ μιάσματος ἐγένετο,
ἀδελφὸς μὲν Ἀρσινόης, καὶ ἐπώνυμον μὲν αὐτῆς

σωμα-

σημιότητα καὶ ἀπόνοιαν, τ χειρωνδν ἐφερεν. ὁ τοίνυν Λυσίμαχος διὰ τ παιδοκτονίαν μῖσός τε δίκαιον παρὰ τῶν ὑπηκόων ἐλάμβανεν, καὶ Σέλευκος ταῦτα πυθόμενος, καὶ ὡς εὐχερὲς εἴη τοῦτον ἀφελέσθαι τ ἀρχῆς, τῶν πόλεων ἀφεσταμένων αὐτοῦ, μάχην συνάπτει πρὸς αὐτὸν· καὶ πίπτει ἐν τῷ πολέμῳ Λυσίμαχος παλτῷ βληθείς. ὁ δὲ βαλὼν, ἀνὴρ Ἡρακλεώτης ἦν, ὄνομα Μαλάκων, ὑπὸ Σελεύκῳ τεταγμένος. πτόλις δὲ, ἣ τότου ἀρχὴ διεχωρήσατο τῇ τοῦ Σελεύκου, μέρος κατέσχη. ἀλλ' ἐπὶ ταῦτα μὲν καὶ τὸ ιβ' τ Μέμνονος ἱστορίας λήγει.

Ἐν δὲ τῷ ιγ' τοῦ Ἡρακλεώτας λέγει, πυθομένους τ ἀναίρεσιν Λυσιμάχου, καὶ ὡς εἴη ὁ τοῦτον ἀπολουὼν Ἡρακλεώτης, τὰς τε γνώμας ἀναῤῥάπτειν, καὶ πρὸς τ τ ἐλευθερίας ἀνδραγαθίζεσθαι πόθον· ἐν δ' καὶ π' ἔτεσιν ὑπό τε τῶν ἐμφυλίων πυρέττειν, καὶ μὴ ἐπείνους, ὑπὸ Λυσιμάχου ἀφῃρῆσθαι. πρεσβῆναι δὲ πρέσβεις Ἡρακλείδῃ, πείθοντες αὐτὸν μὴ ἐκχωρεῖν τ πόλεως, ἐκ ἀπαθῆ κακῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ λαμπρῶς δώρεις ἐφοδιαζόμενον, ἐφ' ᾧ τ ἐλευθερίαν ἐκείνους ἀναλαβεῖν· ὡς δὲ μόνον ἐκ ἔπειθον, ἀλλὰ καὶ εἰς ὀργὴν ἐκπεσόντα εἶδον, καὶ πύας αὐτῷ καὶ πυρσίαις ὑπάγοντα, συνθήκας θέμενοι πρὸς τοὺς φρουράρχους οἱ πολῖται,

λῖται, οἳ πρώτε ἰσοπολιτείαν αὐτοῖς ἔνεμον, καὶ τοὺς μισθοὺς λαβεῖν ὧν ἐστέρηντο, συλλαμβάνειν τὴν Ἡρακλείδην, καὶ φυλακτήριον εἶχον ὀπὶ χερόνου· ἐνεῖθεν λαμπρᾶς ἀδείας λαχόντες, τὴν τῆς ἀκροπόλεως, μέχρις ἐδάφους, τὰ τείχη κατέβαλον, καὶ πρὸς Σέλευκον διεπρεσβεύοντο, τῆς πόλεως ἐπιμελητὴν προσποιούμενοι φάκριτον. Ζιποίτης δὲ ὁ Βιθυνῶν ἐπάρχων, ἐχθρῶς ἔχων Ἡρακλεώταις, πρότερον μὲν διὰ Λυσίμαχον, τότε δὲ διὰ Σέλευκον (διάφορος γὰρ ἑκατέρῳ) τὴν κατ' αὐτῶν ἐπορεμὴν, σπέρμα κακώσεως ἀπολειπὼν, ἐπιεῖτο. ὑμεῖς δὲ τὸ αὐτῶν στράτευμα, καινῶν ἀπαθεῖς, ἔσφαλτην ἀσφάλειαν· ἔπαθον δὲ καὶ αὐτοὶ ὧν ἑλπίζων οὐ κατὰ πολὺ ἀνεκτότερα. ἐν τούτῳ δὲ Σέλευκος Ἀφροδίσιον πέμπει ἀποικητὴν εἰς τε τὰς ἐν φρυγίᾳ πόλεις, καὶ τὰς ὑποκειμένας τῷ πόντῳ. ὁ δὲ, διαφθαρεὶς ἀργυρίῳ ἐβούλετο, καὶ ἐπαινῶν, τὴν μὲν ἄλλων πόλεων ἐν ἐπαίνοις ἦν, Ἡρακλεωτῶν δὲ κατηγόρει, μὴ εὐνοϊκῶς ἔχειν τοῖς περὶ Σελεύκου πράγμασιν. ὑφ' ἧς Σέλευκος παροξυνθεὶς, τοὺς πρὸς αὐλὸν ἀφικομένους πρέσβεις ἀπειλητικοῖς ἐξεφαύλιζε λόγοις, καὶ κατέπληττεν· ἐνὸς δὲ Χαμαιλέοντος οὐδὲν ὀρρωδήσαντος τὰς ἀπειλὰς, ἀλλὰ φαμένου, Ἡρακλῆς χαίρων Σέλευκε (χαίρων δὲ, ὁ ἰσχυρότερος, ἀεὶ φιλεύσιν) ὁ δ' ὃν Σέλευκος τὸ μὲν ῥηθὲν οὐ συ-

νῆκεν, ὀργῆς δ' ὡς εἶχεν, καὶ ἀπέπλο. τοῖς δ' ἐπὶ τὸ ἀναχωρεῖν οἴκαδε, ἐπὶ τὸ προσμένειν, λυσιτελὲς ἐδόκει. ταῦτα δ' Ἡρακλεῶται πυθόμενοι, τάς τε ἄλλας παρεσκευάζοντο, καὶ συμμάχους ἐτίθεσαν. πρός τε Μιθριδάτην τὸν πόντου βασιλέα διαπρεσβεύσαντο, καὶ πρὸς Βυζαντίους, καὶ Χαλκηδονίους. οἱ δὲ ἐκπεμφθέντες ἀπὸ Ἡρακλείας φυγάδων, Νύμφιδος, καὶ αὐτοῦ ἐνὸς ὑπάρχοντος τούτων, κάθοδον ἐβούλοντο αὐτοῖς, καὶ ῥᾳδίαν εἶναι ταύτην ὑπεδείκνυον, εἰ μηδὲν ὢν οἱ πρόγονοι ἀπέπεμψαν, αὐλοὶ φανεῖεν διὸ χαλκοῦν ἀναλήψεσθε ἔπεισαν τε σὺν τῷ ῥάσῳ, καὶ τὸν κάδον ὃν ἐβούλοντο βόπον λεγομένης, οἵ τε κατιόντες, καὶ ἡ δεξαμένη πόλις ἐν ὁμοίαις ἡδοναῖς, καὶ εὐφροσύναις ἀνεστρέφοντο, φιλοφρόνως τε ἐν τῇ πόλει τοὺς δεξιωσαμένων, καὶ μηδὲν τὸ εἰς ἀνίαν αὐλοῖς σωλελεγμένων, παραλελοιπότων. καὶ οἱ Ἡρακλεῶται τὸν εἰρημένον βόπον τῆς παλαιᾶς εὐχωλῆς, καὶ πολιτείας ἐπελαμβάνοντο. Σέλευκος δὲ οἷς καλῶς θωμένοις Λυσιμάχου ἐπαρθεὶς, εἰς τὴν μακεδονίαν διαβαίνειν ὥρμητο, πόθον ἔχων τῆς πατρίδος, ἐξ ἧς σὺν Ἀλεξάνδρῳ ἐστράτευτο· κἀκεῖ τὸν βίου τὸλειπον διανύσαι, γηραιὸς ἤδη ὤν, διανοούμενος, τήν δὲ ἀσίαν Ἀντιγόνῳ παραδοὺς τῷ παιδὶ. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Κεραυνὸς, τὸν Λυσιμάχου στρατιωτῶν ὑπὸ Σε-

λεύκῳ γεγυμνημένων, καὶ αὐτὸς ὑπὸ αὐλοῦ ἐτέλει, οὐχ ὡς αἰχμάλωτος, παρορώμενος, ἀλλ' οἷα δὴ παῖς βασιλέως, τιμῆς τε καὶ θεραπείας ἀξιούμενος· ὃ μὲν ἀλλὰ καὶ ὑποχέτοσι λαμπρυνόμενος, ἃς αὐτῷ Σέλευκος παρεῖτεινεν, οἱ πολλάκις ὁ γεννάδιος, καὶ αἴγυπτον, παρῴχηκεν ἔσεσθαι ἀρχήν, καταγαγεῖν. ἐπεὶ ὁ μὲν τοσαύτης ἀπολαύσεως ἠξίωτο· κακὸν δὲ ἄρα αἱ εὐεργεσίαι, ὅδ' ἐν ἐκείνοις. ὁπόταν γὰρ συσπάσας, παρασκευὴν τῆς εὐεργέτιδος ἀναιρεῖ, καὶ ἵππου ὀπίσω, πρὸς λιπαραχίαν φεύγει· ἐν ᾗ διάδημα περιθέμενος, μὴ λαμπρᾶς δορυφορίας καταβαίνει εἰς τὸ στράτευμα, δεχομένων αὐτὸν ὡς τὸν ἀνάξιον, καὶ βασιλέα καλούντων οἱ πρότερον Σελεύκῳ ὑπήκουον. Ἀντίγονος δὲ ὁ Δημητρίου, τὰ συμπεσόντα μαθὼν, ὅτι μακεδονίαν διαβαίνειν ἐπιχείρει, πεζῷ καὶ νηΐτῃ στρατεύματι περιφθάσαι σπεύδων τὸν Πτολεμαῖον. ὁ δὲ Πτολεμαῖος τὰς Λυσιμάχου νῆας ἔχων, ἁπάντα καὶ ἀντιπαρετάττετο. ἦσαν δὲ ἐν αὐταῖς ἄλλαι τε καὶ τῆς βασιλείας αἱ μεταπεμπτοὶ, ἑξήρεις τε, καὶ πεντήρεις, καὶ ἄφρακτοι, καὶ ὀκτήρης μία, ἣ λεοντοφόρος καλουμένη, ἣ μεγέθους ἕνεκα καὶ κάλλους ἦκουσα εἰς θαῦμα. ἐν ταύτῃ γὰρ μὲ ἄνδρες ὀκτὼ ἐστόνσυχον, ὡς σ' ἐν δευτέρου μέρους γε-

γράψω,

γέδαι, ἐξ ἑκατέρων ἦ χιλίους καὶ ἑξακοσίους. οἱ δ' ἀπὸ τῆς καταςρωμάτων μαχησόμενοι, χίλιοι καὶ διακόσιοι, καὶ κυβερνῆται δύο. τῶν οὖν συμβολῆς γενομένης, κρατεῖ Πτολεμαῖος, τὸ ναυτικὸν διαφθείρας τοῦ Αντιγόνου, ἀνδρειότερον τῆς ἄλλων ἀγωνισαμένων, αἷ ἦσαν ἐξ Ἡρακλεώπολος. ἀυτῶν δὲ τῆς Ἡρακλεωτίδων τὸ ἐξαίρετον ἔφερεν ἡ λεοντοφόρος ὁπλίτης. ὅπως καλῶς Αντίγονος τῷ σόλῳ χρήσας, εἰς τὴν Βοιωτίαν ἀνεχώρησεν. Πτολεμαῖος δὲ ὁπὶ μακεδονίαν διέβη, καὶ βεβαίως ἔχειν τὴν ἀρχήν. αὐτίκα γοῦν τὴν οἰκείαν μᾶλλον ἐμφαίνων σκαιότητα, Αρσινόην μὲν, ὡς πάτριον τοῦτο τοῖς αἰγυπτίοις, τὴν ἀδελφὴν γαμεῖ· τοὺς δὲ ἐκ Λυσιμάχου δὲ παῖδας αὐτῇ γεγονότας ἀναιρεῖ. μεθ' ὃν καὶ κλείνην τὴν βασιλείας ἐξεκήρυξεν· καὶ πολλὰ καὶ παράνομα ἐν δυσὶ διαφερόντως ἔτεσι, γαλατικοῦ μέρους τὴν παρίδος μεταναστάντος διὰ λιμὸν, καὶ μακεδονίαν καταλαβόντων, καὶ εἰς μάχην αὐτῷ συμφάντων, ἀξίως τὴν ὠμότητος κατασρέφει τὸν βίον, διαπαραχθεὶς ὑπὸ τῆς γαλατῆς. ζῶν γὰρ ἐλήφθη, τοῦ ἐλέφαντος ἐν ᾧ ὠχεῖτο, τρωθέντος, καὶ καταβαλόντος αὐτόν. Αντίγονος δὲ ὁ Δημητρίου ἥττηθεὶς τῷ ναυτικῷ, Πτολεμαίου ἀνῃρημένου, τὴν μακεδόνων λαμβάνει ἀρ-

χὴν.

χλιὼ. ὁ δὲ Σελεύκου Ἀντίοχος πολλοῖς πολέμοις, εἰ μὴ μόλις, καὶ ἀδὲ πᾶσ' ὅμως ἀνασωσάμενος τὴν παρῳκίαν ἀρχὴν, πέμπει στρατηγὸν Παυσανίαν σὺν ἐπιστρατεύματι εἰς τὴν ὀπὶ τάδε τῆς Ἰωνίας. ὁ δὲ Ἑρμογένην προσαιρεῖ τὸ γένος ἀπόνδιον, ὃς ὑπὲρ τὴν πόλεις ἄλλας, καὶ ὑπὲρ τῶν Ἡρακλείαν ὥρμητο εἰσβάλλειν. τὴν δὲ Ἡρακλεωτῶν πρὸς αὐλὸν διαπρεσβευσαμένων, τὴν χώρας ἀναχωρεῖ, καὶ φιλίαν σωλίθη ὑπὲρ τὴν Βιθυνίαν διὰ τὴν φρυγίας στρατόμπιος. ἐνεδρευθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Βιθυνῶν, διεφθάρη τε αὐλὸς, καὶ ἡ σὺν αὐτῷ στρατιὰ, ἀνδρὸς ἔργα τὸ καθ' ἑαυτὸν εἰς πολεμίους ἐπιδειξάμενος. διὰ ταῦτα δὴ ὑπεστρατεύειν ἐγνωκότος Ἀντιόχου τῇ Βιθυνῶν, ὁ τότων βασιλεὺς Νικομήδης διαπρεσβεύεται πρὸς Ἡράκλειαν, συμμαχίαν αἰτῶν· καὶ πυνθάνεται τὴν αὐτοῦ, ἐν ὁμοίοις καιροῖς καὶ χρείαις τὴν ἀμοιβὴν ὑποσχόμενος. ἐν τούτῳ δὲ Ἡρακλεῶται τῷ τε κίεσον, καὶ τὴν τῶν ἀνεστάλο, καὶ τὴν Δυνίδα γῆν, πολλὰ τῶν χρημάτων διαπαντήσαντες· τὴν δὲ Ἀμασρὶν (ἣν γὰρ καὶ αὐτὴ μὴ τῶν ἄλλων ἀφειμένη) καὶ πολέμῳ καὶ χρήμασι συλλαβέντες τέως ἀναλαβεῖν αὐτῶν, ἃ κατώρθωσαν· τὸν κατέχοντος αὐτῶν Εὐμήδους, Λεοβαρζάνη τῷ Μιθριδάτου παιδὶ πρεῖπα μᾶλλον ἢ δόσθαι ταύτην, ἢ πα-

ρέχοιτο

ρέχοισι χρήματα τοῖς ἡρακλεώταις, διὰ τὸ τῆς ὀργῆς ὑπαχθέν[illegible] ἀλόγιστον. ὑπὸ ἢ τοῦ αὐτοῦ χρόνοις ἐπολέχεται τοῦ ἡρακλεώτας ὁ πρὸς Ζιποίτιον τὸ βιθυνὸν πόλεμος, ὃς τῆς θυνιακῆς ἐπῆρχεν θράκης, ἐν ᾧ πολέμῳ πολλοὶ τῶν ἡρακλεωτῶν γθαίως ἀνδρισάμενοι κατεκόπη· καὶ νικᾷ μὲν χ' κράτος ὁ Ζιποίτης, συμμαχίδος δὲ δυνάμεως τοῖς ἡρακλεώταις ἐπελθούσης, φυγῇ τὴν νίκην καταισχύνει. οἱ ἢ ἡττημένοι, τοῦ σφετέρους νεκροὺς ἀδεῶς ἀναλαβόντες, εἶτα καὶ πάντων κύριοι σφᾶς ὧν ἐν τῷ ὁ πόλεμος, κατασάντες, καὶ τὰ ὁσιᾶ τῶν ἀνῃρημένων ἀνακομίσαντες εἰς τὴν πόλιν, ὅπφανῶς ἐν τῶν ἀειστέων ἔθαψαν μνήματι. κατὰ δὲ τοῦ αὐτοῦ χρόνους, Αντιόχῳ τῷ Σελεύκου καὶ Αντιγόνῳ τῷ Δημητρίου μεγάλων ἑκατέρωθεν στρατευμάτων ἀντιπαρατασσομένων, κινεῖται ὁ πόλεμος καὶ χρόνον συχνὸν κατέτριψεν· συνεμάχει δὲ τῷ μὲν ὁ τῆς βιθυνίας βασιλεὺς Νικομήδης, Αντιόχῳ δὲ πολλοὶ ἕτεροι. οὕπω δὲ συρράγεις Αντιόχου Αντιγόνῳ, τὸν πρὸς Νικομήδην χειρίζεται πόλεμον. ὁ δὲ Νικομήδης ἀλλαχόθεν τε δυνάμεις ἀθροίζει, καὶ συμμαχεῖν πρὸς ἡρακλεώτας διαπρε-

σβδσάμιος, τειήρεις τεισκαίδεκα συμμάχους λαμβάνει· καὶ λοιπὸν ἀνθικαθίσταται τῷ τ' Ανθιόχου στόλῳ. ἐπὶ χρόνον δέ τινα ἀνθικατασάντες ἀλλήλοις, ἀδέτεροι μάχης ἦρξαν, διὰ ἄπορίαν διελύθησ. ἐπεὶ δὲ γαλάται πρὸς τὸ βυζάντιον ἦκον, καὶ τ πλείσην αὐτῆς ἐδήωσ, τῷ πολέμῳ ταπεινωθέντες οἱ ἐν βυζαντίῳ πέμπουσι πρὸς τοὺς συμμάχους, δόμιοι ὠφελείας. καὶ παρέχον μὲ πάντες ὡς εἶχον ἰσχύος, παρέχον δὲ καὶ οἱ τ ἡρακλείας. τοσοῦτον γὰρ ἡ φρεσβεία ἦτει, χρυσοῦς χιλίους. μετ' ὀλίγον δὲ Νικομήδης τοὺ γαλάτας δίς ἢ καταδρομὴ τῆς βυζαντίων ἐγένητο, πολλάκις μὲ ἐπιχειρήσαντας τ ἀσίαν περαιωθῆναι, πλειστάκις δ' ἀπολυχόντας, ἐκ ἀνεχομένων τ πρᾶξιν βυζαντίων, ὅτι σωθήκασ ὅμως παρασκευάζει περαιωθῆναι. οἱ δὲ σωθῆκαι, Νικομήδει μὲ καὶ τοῖς ἐκγόνοις ἀεὶ φίλα φρονεῖν τοὺ καρβάρους, καὶ τ γνώμης τῆ Νικομήδους χωρὶς, μηδενὶ συμμαχεῖν τ πρὸς αὐτοὺ διαπεπολεμωμένων· ἀλλ' εἶναι φίλοις μὲ τῖς φίλοις, πολεμίους δὲ τῖς ἐχθροῖς. συμμαχεῖν δὲ καὶ βυζαντίοις, εἴπερ δεήσει καὶ παντὸς, δὲ καὶ ἡρακλεώταις, καὶ καλχηδονίοις, καὶ κιερηνοῖς καὶ τισιν ἑτέροις ἑλλήνων ἄρχουσιν. ἐπὶ τούτοις μὲ δὴ σωθήκασ Νικομήδης τὸ γαλατικὸν πλῆθος

οἰς ἀσίαν διαβιβάζῃ ὧν ἀφικνεῖς μὲ ὅτι τὸ ἄρχειν, ἐπαναίδικα τ' ἀειθμὸν ἦσαν· οἱ δὲ καὶ αὐτῶν ἰάτων ἀποκριμένοι, καὶ κορυφαῖοι λεωνιώεις ἦσαν, καὶ λουτέια. ἄυτη πίνω τῆς γαλατῆς ἢ ὅτι τ' ἀσίαν διάβασις, κατ' ἀρχὰς μὲ ὅτι κακῶ τ' οἰκητόρων ἀφεγγθεῖν ἐνομίσθη, τὸ δὲ τέλος ἔδειξεν ἀποκριθὲν πρὸς τὸ συμφέρον. τῆς γὰ βασιλέων τ' τῆς πόλεων δημοκρατίαν ἀφελεῖν ἀπουδαζόντων, αὐτοὶ μᾶλλον ταύτῃ ἐβεβαίουν, ἀντιπαθισάμενοι τοῖς ὑπτιθεμένοις. Νικομήδης δὲ χτ' βιθυνῶν ἀφ' ὧν συμμαχουίων αὐτῷ, καὶ τῆς ἐξ ἡρακλείας τοὺ βαρβάρους ἐξοπλίσας, τ' τε χώρας ἐκράτησεν, καὶ τοὺ ἐνοικοῦντας κατέκοψεν, πλὴν ἄλλων λείαν τῆς γαλατῆς ἑαυτοῖς διανεμαμένων. ἔτι ἢ πολλὰ ἐπελθόντες χώραν, αὖθις ἀνεχώρησαν, καὶ τ' αἰρεθέισης αὐτοῖς ἀποτέμνοντο, τὴν νῦν γαλατίαν καλουμένην, εἰς τρεῖς μοίρας ταύτην διανείμαντες. καὶ τοὺ μὲ, τολιστοβοίους, τοὺ ἢ, τεκτοσάγας. ἐδείμαντο δὲ πόλις, τολιστοβοιοὶ μὲ ἄγκυραν· τολιστόβοιοι ἢ, ταβίαν· τεκτόσαγες ἢ, τσιννῦντα. ὁ ἢ Νικομήδης εἰς λαμπρὰν εὐδαιμονίαν ἀφθεὶς, πάλιν ἑαυτῷ ὁμώνυμον ἀνεγείρει ἀντικρὺ ἀσκανίου. τ' ἀσκανὸν δὲ μιγαδέων ὤκησαν ἄποικοι, ὁλλυμπάδος ἱστα-

μήνης ιζ', ἀφανὲς ἐπικλίνω τῇ χειμερίῳ δέ-
μνιος, ἀπὸ τῆς λεγομένης ἀναρτῆς, καὶ γη-
γενῶν τῆς ἀποζόνων τῆς ἐν Θήβαις, Ἀσκλη-
πιὰ κλῆσιν, ἀνδρὸς γηναίου καὶ μεγαλόφρο-
νος. αὕτη πολλὰς ἐπιθέσεις παρά τε τῆς ὁ-
μοροώντων ἔσεσθαι, καὶ πολέμοις πολλάκις
ἐντευχωθεῖσα, ἀθλιωτάτην αὐτὴν μὲν με-
γαρέας ἐποιήσατο, ἕλκος δέ τι τῶν συμφορῶν
καὶ ὅπη μέγα δόξης καὶ ἰσχύος ἐγένετο, Δυσκλε-
ους τοῦ τιμιωτάτου τῶν βιθυνῶν ἀρχὴν ἔχοντος.
ὃς τελευτήσαντος, ἄρχει Βοτείρας, ζήσας ϛ' καὶ
ο' ἔτη. τοῦτον διαδέχεται Βᾶς ὁμώνυμος, ὃς καὶ Κά-
λαντον Αλεξάνδρου στρατηγὸν, καὶ ποιμελίαν
παρεσκευασμένον πρὸς τὴν μάχην, κατηγωνί-
σατο, καὶ τὴν βιθυνίαν παρεσκεύασε τοῦ μακε-
δόνας ἀποφήξ. τούτου βίος μὲν ἐγεγόνει ἐτῶν α'
καὶ ο'. ὧν ἐβασίλευσε ιε'. ὃ παῖς, τὴν ἀρχῆς διάδο-
χος, Ζιποίτης, λαμπρὸς ἐν πολέμοις γεγονὼς
καὶ τοῦ Λυσιμάχου στρατηγοῦς, τὴν μὲν, ἀνελὼν,
τὴν δὲ ὑπὸ μήκιστον τῆς οἰκείας ἀπελάσας ἀρχῆς·
ἀλλὰ καὶ αὐτὸν Λυσίμαχον· εἶτα καὶ Ἀντιόχου τὴν
παιδὸς Σελεύκου ὑπερατέστερον γεγονὼς,
τῆς τε τῆς ἀσίας βασιλεύοντες, καὶ τὸ μακεδό-
νων κλίζει πόλιν ἐπὶ τοῦ λυπέρου ὄρει, τὴν αὐ-
τῶν κλήσει ἐπώνυμον. ἐβίου μὲν ἔτη ἓξ καὶ
ἑβδομήκοντα, κρατήσας δὲ τῆς ἀρχῆς ὁπλῶν καὶ

πανα-

πεντηκόντα, καταλείπει παῖδας τέσσαρας. τοῦτον ὁ πρεσβύτερος τῶν παίδων Νικομήδης διαδέχεται, τοῖς ἀδελφοῖς οὐκ ἀδελφὸς ἀλλὰ δήμιος γενόμενος. ἐνεστώσατο μέντοι καὶ ἐπὶ τῶν Βιθυνῶν ἀρχῶν. μάλιστά γε τοὺς Γαλάτας ὑπὸ τῶν ἀσίαν διαπραιωθῶσαι σωσάμενος· καὶ πόλιν, ὡς φασίν, τῶν αὐτῶν πρεσβηρίαν ἀνέστησε φέρουσαν. οὐ πολλῷ δὲ ὕστερον χρόνῳ πόλεμος ἀνερράγη Βυζαντίοις πρὸς Καλατιανούς (ἄποικοι δὲ εἰσὶ τῶν Ἡρακλεωτῶν οὗτοι) καὶ πρὸς Ἰστριανούς, περὶ τόμους τοῦ ἐμπορίου, ὃ τοῖς Καλατιανοῖς ὅμορον ἦν· μονοπώλιον τοῦτο διανοουμένων κατασκάσαι τοὺς Καλατιανούς. διεπρεσβεύοντο οὖν πρὸς Ἡρακλεώτας ὅπως συμμαχίᾳ ἑκάτεροι. οἱ δὲ πολεμικὴν μὲν ῥοπὴν οὐδετέρῳ ἔνεμον μέρει, διαλλακτηρίους δὲ ἄνδρας ἑκατέροις ἀπέστελλον· κἂν ἔπραττον αὐτῶν ἡ σπουδὴ τότε γένοιτο. πολλοὶ δὲ οἱ τῆς Καλατιδος ὑπὸ τοῦ πολέμου πάσχοντες, ὕστερον εἰς διαλύσεις ἦλθον, ἀπὸ ταύτης τῆς συμφορᾶς ἐκεῖθι ὄφελος ἀναλαβεῖν αὐτοῖς δυνηθέντες. ὑπολοιπὸν δὲ πάνυ ῥυέντος χρόνου, ὁ τῶν Βιθυνῶν βασιλεὺς Νικομήδης, ἐπεὶ ὁ μὲν πρεσβύτερων αὐτῷ

γάμων γενομὸς παῖς Ζηίλας φυγὰς ἰὼν πρὸς
τ τῶν ἀρμενίων βασιλέα, ἔτ τ μητρυᾶς Ε τα-
ζέτας μηχαναῖς ἐλαθεὶς, οἱ ἦ ἐκ ταύτης αὐτῷ
γενόμενοι ἐπαίζον πρὸς τὸν τελαυταῖον γε-
νομὸς, κληρονόμοις μὲ τοὺ ἐκ τ δευτέρας γυ-
ναικὸς χάριν παῖδας, ὀπτρόπιος ἦ Πτολε-
μαῖον κὴ Αντίγονον, κὴ τ δῆμον τῶν βυζαντίων
κὴ δὴ κὴ τῶν ἡρακλεωτῶν, κὴ τῶν κιανῶν ἐφίστη-
σιν. ὁ μέντοι Ζηίλας ὡς δωμάτιος ἰὼν αὐτῷ τ
γαλατῶν οἱ τολοσοβόγιοι δάρτους ἐπλήρουν,
ὅθὶ τ βασιλείαν κατέχει. βιθυνοὶ ἦ τ ἀρχὴν
σώζειν τοῖς γνησίοις ἀπουδάζοντες, τ μὲ τού-
των μητέρα ἀδελφῷ συνοικίζουσι τῷ Νικο-
μήδους, αὐτοὶ ἦ στράτευμα παρὰ τῶν εἰρημένων
ὀπτρόπων λαβόντες, ἐπέμψαν τ Ζηίλαν.
συχναῖς ἦ μάχαις κὴ μεταβολαῖς ἑκάτεροι ἀ-
ποχρησάμενοι, τὸ τελαυταῖον κατέστησαν εἰς
διαλύσεις, ἡρακλεωτῶν ἐν τ μάχαις ἀειτευ-
όντων, κὰν τ συμβάτεσι τὸ συμφέρον κατα-
σκοπόντων. διὸ γαλάβως ἐχθρὰν τ ἡρακλε-
αν κατέδραμον, ἕως κάλλιθ ποταμοῦ· κὴ
πολλῆς κώμης γενόμενοι λείας, οἴκαδε ἀνεχώ-
ρησαν. βυζαντίοις ἦ Αντιόχου πολεμοῦντος,
τειρέσι συνεμάχησαν τεσσαράκοντα οἱ ἡρα-
κλεῶται, κὴ τ πόλεμον παρεσκευάσω μάχης
ἀπειλῶν σχεδόψαι. συνέβη δὲ μετ᾽ ὀ πολὺ

ὀξ

ἐξ ἀνθρώπων Λειοβαζζάνῳ ψυέντος, παῖδα Μιθριδάτῃ καταλιπόντα, καὶ ἐν διαφορᾷ τοὺς γαλάτας γενόμενα. διὸ καὶ αἰτίαν καταφρονήσαντες τοῦ παιδὸς ὅτι, τῆς αὐτῶν βασιλείαν ἐσήνεγκε. καὶ ἀπορίας αὐτοὺς καταλαβούσης, ἀνελάμβανον οἱ ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, σῖτον εἰς ἅμισυ πέμποντες, ἐξ ἧς ῥᾴον διὰ τοῦτο τοῦ Μιθριδάτου σπουδὴν ἑαυτοῖς, καὶ ἐξακεῖσθαι τῆς ἔνδειαν. διὰ ταῦτα πάλιν οἱ γαλάται εἰς τὸν Ἡρακλεῶτην ἔπεμψαν στράτευμα, καὶ ταύτην κατέτρεχον, μέχρις ἂν οἱ Ἡρακλεῶται διεπρεσβεύσαντο πρὸς αὐτούς. Νύμφις δὲ ὁ ἱστορικὸς ὁ κορυφαῖος τῆς πρέσβεων· ὃς τὸ μὲν πρῶτον ἐν τῷ κοινῷ χρυσοῖς πεντακισχιλίοις, τοὺς δὲ ἡγεμόνας ἰδίᾳ διακοσίοις ἐθεράπευσας, τὴν χώραν ἀπαλλαγῆναι παρεσκεύασεν. Πτολεμαῖος δὲ ὁ τοῦ αἰγύπτου βασιλεὺς εἰς ἄκρον εὐδαιμονίας ἀναβὰς, λαμπροτάταις μὲν δωρεαῖς εὐεργετεῖν τὰς πόλεις προήγετο· ἔπεμψε δὲ καὶ τοῖς Ἡρακλεώταις ἀρτάβας πυροῦ πεντακοσίας, καὶ νεὼν αὐτοῖς προκοννησίας πέτρας ἐν τῇ ἀκροπόλει Ἡρακλεῖ ἀνεθήματο.

Μέχρι τούτου φθάσας ὁ συγγραφεὺς, εἰς τὴν ῥωμαίων ἐπικράτειαν τὴν ἐκβολὴν ποιεῖται· ὅθεν τε γένος ἔφυ, καὶ τίνα τρόπον τὴν ἰταλίας

ἐνταῦθα κατῴκησε· ὅσα τε εἰς τὴν Ῥώμης κλῖσιν ἐπεξῆλαβέν τε καὶ ἐπεφέρετο· καὶ τὴν ἐπαρξάντων αὐτῶν ὑπετρέχων, καὶ πρὸς οὓς πολέμοις διηγωνίσαντο· καὶ τίνι τε τὴν βασιλέων κατάστασιν, καὶ τίνι εἰς ὑπάτους τῆς μοναρχίας μεταβολῇ. ὅπως τε ὑπὸ γαλατῶν Ῥωμαῖοι ἡττήθησαν· καὶ ὅπως ἂν ἡ πόλις, εἰ μὴ Κάμιλλος ὑπεβοηθήσας, τὴν πόλιν ἐρρύσατο. ὅπως τε ὑπὲρ τῆς ἀσίας Ἀλεξάνδρῳ διαβαίνοντι, καὶ χρήματα ἢ κρατεῖν, ἐὰν ἄρχειν δίδωσιν), ἢ τῆς κρείττοσιν ὑπείκειν· στέφανον χρυσοῦν ἀπὸ ἑκατὸν ταλάντων Ῥωμαῖοι ἐξέπεμψαν. καὶ ὡς πρὸς Ταραντίνους καὶ Πύρρον τὸν Ἠπειρώτην συμμαχοῦντα τούτοις ἐπολέμησε· καὶ τὰ μὲν παθόντες, τὰ δὲ κακῶς τοὺς πλησίους διαθέμενοι, Ταραντῖνοι μὲν ὑπηγάγοντο, Πύρρου δὲ τὴν τῆς Ἰταλίας ἀπήλασαν. ὅσα τε πρὸς Καρχηδονίους, καὶ Ἀννίβαν Ῥωμαίοις ἐπεφέρετο· καὶ ὅσα πρὸς Ἴβηρας ἄλλοις τε καὶ Σκιπίωνι κατωρθώθη· καὶ ὡς παρὰ τὴν Ἰβήρων βασιλεὺς ψηφισθεὶς, οὐκ ἐδέξατο· ὅπως τε καταπολεμηθεὶς ἔφυγεν Ἀννίβας· καὶ ὡς πέραν τοῦ Ἰονίου Ῥωμαῖοι διέβησαν· καὶ ὡς Περσεὺς ὁ Φιλίππου τῶν μακεδόνων ἀρχὴν ἐκδεξάμενος, καὶ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς τοὺς αὐτῶν πατέρας Ῥωμαίοις γεγενημένας νεότητι

κινῶν

κινῶν κατεπολεμήθη, Παύλου τὸ κατ' αὐλὸν
ἀνασήσαντ⊙ τρόπαιον· ὅπως τε πρὸς Αντί-
οχον τ̃ συρίας, καὶ κομαγίνης, κ̀ τ̃ ἰουδαίας
βασιλέα δυσὶ μάχαις νικήσαντες, τ̃ ἐυρώπης
ἐξέβαλον. τὰ μ̀ οὖν περὶ τ̃ ῥωμαϊκ̃ς ἀρχ̃ς
μέχρι τ̃δε δίεισιν ὁ συγγραφεύς· ἀναλαβὼν
δ̀, γράφει ὅπως πρεσβευσάμενοι πρὸς τὸν τ̃ ῥωμαίων στρατηγὸν ὅτι
τ̃ ἀσίαν διαβεβηκότας, ἀσμένως τ̃ ἀπεδέχ-
θη, κ̀ σπουδ̃ς φιλόφρον⊙ μ̀ ἔτυχον, Πο-
πλίου Αἰμυλίου ταύτῃ ἀποστείλαντ⊙, ἐν
ᾗ φιλίαν τε πρὸς αὐτοὺς τ̃ς συγκλήτου βε-
βαίως ἐνίσχυεν το, κ̀ τὰ ἄλλα προνοίας τ̃, κ̀ σπου-
δ̃ς, ἐπειδάν τν⊙ αὐτ̃ δέοιντο, μηδεμιᾶς ὑστερεῖσθαι· ὕστερον δ̀ κ̀ πρὸς Κορ-
νήλιον Σκιπίωνα τ̃ τ̃ λιβύλλη ῥωμαίοις κατα-
σάμενον διαπέμποισι πρεσβείαν, τ̃ ὡμολο-
γημένην φιλίαν ἀνακαινίζοντες. μετὰ ταῦτα
δὲ πάλιν, πρὸς τὸν αὐτὸν διαπρεσβεύ-
ονται, διαλλάττειν, πρὸς ῥωμαίους ἀξι-
οῦντες τὸν βασιλέα Αντίοχον· κ̀ ψήφισμα
πρὸς αὐτὸν ἔγραψαν, παραινοῦντες αὐλὸν τ̃
πρὸς ῥωμαίους διαλύσασθαι ἔχθραν. ὁ
δὲ Κορνήλιος Σκιπίων· ἀντεστέλλων
τοῖς ἡρακλεώταις, σπουδάφει ὅπως, Σκιπίων,
στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ῥωμαίων, ἡρακλεωτῶν
πρ̃

τῇ ἐκλῃ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. ἐν ταύτῃ τιμῶντε πρὸς αὐτοὺς εὔνοιαν ὑπάρχουσαν βεβαιῶν, καὶ ὡς διαλύσαντο πρὸς Ἀντίοχον μάχην. τὰ αὐτὰ καὶ Λευκίῳ Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίων ὁ ἀδελφὸς, καὶ στρατηγὸς τοῦ ναυτικοῦ, τοῖς ἡρακλεώταις διαπρεσβευσαμένοις ἀντέγραφεν. μετὰ δὲ πολὺ καὶ πάλιν εἰς μάχην Ἀντίοχος Ῥωμαίοις κατέστη· καὶ ἀνὰ κράτος ἡττηθεὶς, ὅτι σωθῆναι διελύσατο τὴν ἔχθραν. αἰ καὶ τὴν οὐσίαν αὐτὸν ἅπασαν ἀποδοῦναι, καὶ τοὺς ἐλέφαντας, καὶ τὴν ναῦν σωαφηρεῖσθαι τὸν στόλον, καὶ κομμαγένης αὐτῷ καὶ τὴν Ἰουδαίας εἰς ἀρχὴν ὑπολειπομένων. ἡ δὲ τῶν ἡρακλεωτῶν πόλις πρὸς τοὺς ἐκπεμπομένους ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων τῆς στρατηγῶν διαδόχοις τὰ αὐτά τε διεπρεσβεύετο, καὶ τὴν ὁμοίαν ἀντεδέξιῶτο εὐνοίαν, καὶ φιλοφρονήσεσι· καὶ τέλος, σωθῆναι προῆλθον Ῥωμαίοις τε καὶ ἡρακλεώτας, μὴ φίλους εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ συμμάχους ἀλλήλοις καθ' ὧν τε, καὶ ὑπὲρ ὧν δεήσειεν ἑκάτεροι· καὶ χαλκοῖ πίνακες δύο τὰς ὁμολογίας ἴσας καὶ ὁμοίας ἔφερον· ὧν ὁ μὲν ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐν τῷ ἐπὶ τὸ καπιτώλιον ἱερῷ τῆς Διὸς καθιλώθη, ὁ δὲ ἐπ' ἀκρωτηρίου, καὶ αὐλὸς ἐν τῷ τῆς Διὸς ἱερῷ. ταῦτα διεξιὼν ὁ συγγραφεὺς ἐπὶ τὸ ιγ' καὶ δ' τῆς ἱστορίας, οἷς τιμὴν ἐπιβαλὼν,

λῶν, διηγεῖται ὅπως Πρυσίας ὁ Βιθυνῶν βασιλεὺς, δραστήριος ὢν καὶ πολλὰ πράξας, μὴ τὴν ἄλλων καὶ κίερον, πόλιν Ἡρακλεωτῶν ἔλῃ, ὑφ' ἑαυτὸν ἔθετο τῷ πολέμῳ, ἀντὶ κιέρου Ἑρμιονίδα καλέσας. εἶλεν ἢ καὶ τὸ τεῖον, καὶ αὐτὸ ὑπήκοον αὐλοῖς ἔθηκε, ὥστε καὶ θαλάσσης εἰς θάλασσαν τὴν Ἡρακλειαν πρεμνάψαι. ἐφ' οἷς καὶ εἰνίλω κρατιῶς ἐπολιόρκει· καὶ πολλοὺς μὲν τῶν πολιορκουμένων ἀπέκλεινεν, ἐγγὺς δ' ἦν καὶ ἡ πόλις τῷ ἁλῶναι κατέσχη, εἰ μὴ ὅτι τῆς κλίμακος ἀναβαίνων Πρυσίας, λίθῳ βαλόντος ἑνὸς τῶν ἀπὸ τῆς ἐπάλξεως, συνετρίβη τὸ σκέλος, καὶ τὴν πολιορκίαν τὸ πάθος διέλυσεν. φοράδην γὰρ ὁ Κληθεὶς, ὑπ' ἄνδρ' ἀγαθοῦ, ἀπὸ τῆς Βιθυνῶν ἀναχωρηθεὶς, εἰς τὰ οἰκεῖα ἀνέστρεψεν. κἀκεῖ βιοὺς ἔτη ὑ πολλὰ, καὶ χωλὸς καὶ ὢν καὶ καλούμενος, τὸν βίον κατέστρεψεν. οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ πόντου γαλάται, ὅπως τῶν ῥωμαίων εἰς τὴν ἀσίαν διαβεβηκότων, πόθον ἔχοντες πεῖραν λαβεῖν τῆς θαλάσσης, πρῆξαι ἐπεχείρουν τὴν Ἡράκλειαν· καὶ ὑ χαλεπὸν ἐνόμιζον. πολὺ γὰρ τῆς παλαιᾶς ῥώμης ὑφεῖτο, καὶ ὡς τὸ καταφρονούμενον ἀπέρρει. στρατεύουσι δὴ κατ' αὐτῆς ἅπασαις τὴν δυνάμεσιν, ὑπ' αὐτῆς συμμάχων ἀμυνόσης, ἀλλ' εἰς ὅσα παρεῖχεν ὁ καιρὸς, παρασπαζομένης. ὁ πολιορκεῖτο μὲν αὖ-

τη,

αὖτη, καὶ χρόνῳ ἐτρίβετο, ὡς τοῦ γαλάτας εἰς ἐνδειαν τῆς ἀναγκαίων συνήλαυνεν. ὑμῶν γὰρ καὶ ἡ παρασκευὴ δεύσῃ γαλάτης ἀνὴρ τὸν πόλεμον διαφέρειν οἶδεν. ἐφ' οἷς οὖν συλλογιῶ τῆς ὑπηδείων τὸ στρατόπεδον ἀπολειποτῶν, ἐνδραμόντες οἱ τὴν πόλεως καὶ ἀδοκήτοις ὀπιπεσόντες, αὐτό τε εἷλον, καὶ πολλὰς ἀνεῖλον. καὶ τοῦ ὄπι τὴν χώρας σκεδασθέντας, ἃ χαλεπῶς συνελάμβανον· ὡς μηδὲ τὴν γ' μοῖραν τῶν γαλατικοῦ στρατεύματος εἰς γαλατίαν ἀνασῴζαι. ὁκ δὲ τῷ καταρθώματος πάλιν εἰς τιὰ ἐφετέραν εὐκλειαν καὶ εὐδαιμονίαν ἐλπίδας ἐλαμβανον ἀναβιῶναι· ῥωμαίοις δὲ ἐφὸς μάρσοις τε, καὶ πλιγξοὺς, καὶ μυρρυκίνοις (ἔθνη δέ εἰσι ταῦτα ὑπὲρ λιβύης καλφκημένα γαλείρων ὅμορα) δυσὶ τεθήκεσι καταφράκτοις ἠραχλεῶται συνεμάχησαν. καὶ συναγωνισάντες τὸν πόλεμον, καὶ πολλῶν ἀειδῶν ἀξιωθέντες, ἐνδεκάτῳ ἔτει πρὸς τὴν πατρίδα ἀνεκομίσθησ. μετὰ ταῦτα δὲ ὁ ἐφὸς ῥωμαίοις βαρὺς Μιθριδάτης τῷ πόντῳ βασιλεῖ συνέστη πόλεμος, φανομένῳ λαβὼν αἰτίαν, τὴν τῆς καππαδοκίας κατάληψιν. ταύτης γὰρ, δι' ἀπάτης καὶ ὅρκων συμβατηρίων, τὸν ἀδελφιδοῦν Ἀριάθην συλλαβὼν ὁ Μιθριδάτης, αὐτοχειρίᾳ ἀποσφάξας, ἐκράτησεν. πᾶς

δὲ ὁ Ἀριάθης ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Μιθριδάτου Λευκαράτῳ γεγόνατο. φονικώτατος δ' ἐκ παιδὸς ὁ Μιθριδάτης ἦν. τὴν γὰρ ἀρχὴν τρισκαιδεκαέτης ἀδελφοκτονῶν, μετ' ὀλίγον καὶ τὴν μητέρα κοινωνὸν αὐτῷ τῆς τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας καταλειφθεῖσαν, δεσμωτηρίῳ καταχὼν, βίᾳ καὶ λιμῷ ἐξανέλωσεν· καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινεν. καὶ ἐς πόλεμον καὶ τοὺς περὶ τὸν Φάσιν βασιλεῖς ἐκ τῶν κλιμάτων τῶν ὑπὲρ τὸν Εὔξεινον, καὶ τὴν ἀρχὴν ἤυξησεν. καὶ ὅτι μέγα ἀλαζονείας ἐφρόνησεν. δι' ἃ μᾶλλον Ῥωμαῖοι τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ὕποπτον ποιούμενοι, τοῖς σκυθῶν βασιλεῦσιν ἐψηφίσαντο τὰς πατρῴας αὐτὸν ἀρχὰς ἀποκατασῆσαι. ὁ δὲ μετρίως μὲ τοῖς πρεσβευομένοις ὑπήκουεν, συμμάχους δὲ πάρθους, καὶ μήδους, καὶ Τιγράνην ἀρμένιον, καὶ τοὺς σκυθικοὺς βασιλεῖς, καὶ τὸν ἴβηρα προσηταιρίζετο. πρόσθεσις δὲ καὶ ἑτέρας τοῦ πολέμου αἰτίας. τὴν γὰρ ἐν τῇ Ῥώμῃ συγκλήτου Νικομήδην τὸν ἐκ Νικομήδους καὶ Νύσης, βασιλέα βιθυνίας καθιστῶσης, Μιθριδάτην ἦρχεν ὑπολαβόντα Νικομήδην ἀντεκαθίστη. ἐπεκράτει δ' ὅμως ἡ Ῥωμαίων κρίσις καὶ ἄκοντος Μιθριδάτου. ὕστερον δὲ Σύλλα καὶ Μαρίου περὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν πολιτείαν ἀναρριπτούντων

σάντων

σάντων τ' σάσιν, τέτταρας μυριάδας πεζῶν καὶ μυρίους ἱππέας Ἀρχελάῳ τῷ στρατηγῷ παραδοὺς ὁ Μιθριδάτης, κατ' Βιθυνῶν ἐκέλευσε στρατεύειν. καὶ κρατεῖ τ' μάχης συμβαλὼν Ἀρχέλαος· φεύγει δ' καὶ Νικομήδης μετ' ὀλίγων. ταῦτα μαθὼν Μιθριδάτης, παραγενόμενος αὐτῷ καὶ τὸ συμμαχικόν, ἅμα ἀπὸ τὸ πρὸς τῇ ἁλμασίᾳ πεδίου, διὰ τ' παφλαγονίας ἦγεν, πεντεκαίδεκα μυριάδας στρατὸν ἐπαγόμενος. Μάλιστα δ', τῶν ἀμφὶ Νικομήδην συστρατευομένων αὐτῷ μόνῃ τῇ τῶ Μιθριδάτους φήμῃ διασκεδαζόντων, κατ' ῥωμαίων ὀλίγων ἀντιπαρατάσσεται Μιλωφάνει τῷ Μιθριδάτου στρατηγῷ, καὶ τραπεὶς φεύγει, πᾶσι τ' ὅπλα ἀποβαλών. ἐμβαλὼν δ' σὺν ἀδείᾳ Μιθριδάτης εἰς τ' Βιθυνίαν, τὰς τ' πόλεις καὶ τ' χώραν ἁπάσαν κατέσχεν, καὶ τῶν ἄλλων δ' πόλεων τῶν κατ' τ' ἀσίαν αἱ καὶ ἠλίσκοντο, αἱ δ' μετεστιχώρουν τῷ βασιλεῖ. καὶ μεταβολὴ τῶν ὅλων ἀθρόα κατέστατο, ῥοδίων μόνων πρὸς ῥωμαίους στρατιώτων φιλίαν. διὸ καὶ κατ' αὐτῶν Μιθριδάτης καὶ κατ' γῆν καὶ κατ' θάλατταν ἐκίνει τ' πόλεμον. εἰ καὶ τὸ πλέον ῥόδιοι ἔχον δ' ὡς καὶ αὐτὸν Μιθριδάτην ναυμαχοῦντα ἐξ γῆς τ' ἁλῶναι ἐλθεῖν. μαθὼν δ' ταῦτα Μιθριδάτης ὡς οἱ κατ' τὰς πόλεις στρατιῶται ῥωμαῖοι

μαῖοι τὴν παρ' αὐτῶ διανυμένων ἐμπορίων ἴσαν), χαίρει πρὸς πάσας, ὡσὸ μίαν ἡμέραν τὸν παρ' αὐταῖς ῥωμαίοις φονεύειν. καὶ πολλοὶ πειθόμενοι, τοσοῦτον φόνον εἰργάσαντο, ὡς μυριάδας ὀκτὼ ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τὸν διὰ ξίφους ὄλεθρον ὑποσῆναι. ἐρετρίας δὲ, καὶ χαλκίδος, καὶ ὅλης εὐβοίας τοῖς τοῦ Μιθριδάτου προσθεμένων, καὶ ἄλλων πόλεων αὐτῷ προσχωρούντων, καὶ μιλῶ καὶ λακεδαιμονίων ἡττηθέντων, Σύλλαν ἐκπέμπουσιν οἱ ῥωμαῖοι, ἱκανὸν αὐτῷ συνεκπέμψαντες στρατιάν. ὁ δὲ, διαγεγονὼς τὰ πόλεων τὰς μὲ, ἐκουσιότητι μεταβαλλομένας, τὰς δὲ καὶ βίᾳ κατέχειν, ἐκ ὀλίγον στράτευμα τῶν ποντικῶν μάχῃ τροπάμενος. εἷλεν δὲ καὶ τὰς ἀθήνας· καὶ κατέσκαπτον ἂν ἡ πόλις, εἰ μὴ δᾶττον ἡ σύγκλητος ῥωμαίων τιμὼ τοῦ Σύλλα γνώμην ἀνέκοψεν. συχνῶν δὲ παρατάξεων συνισταμένων, ἐν αἷς τὸ πλεῖον εἶχον οἱ ποντικοὶ, καὶ συμμεταβαλλομένων τῶν πραγμάτων τοῖς κατορθουμένοις, ἔνδεια τοῖς βασιλικοῖς τὸ διαίτης ἐπῆσαν, ἀσῶστως τὸ πρὸς ταύτιμ διακειμένοις, καὶ ταμιεύειν τὰ κεκτημένα μὴ ἐπισταμένοις. καὶ εἰς συμφορῶν ἂν ἐξέπεσον τὸ ἐσχάτιμ, εἰ μὴ Ταξίλλης ἀμφίπολιν ἑλὼν, καὶ διὰ ταῦτα τὸ μακεδονίας πρὸς αὐτὸν μεταβαλομένης, ἐκεῖθεν

κεῖθεν τ' ἀφθονίαν ἐχορήγησεν τῷ ὑπατικῷ στρατεύματι. ὅθεν ὁ μὲν Ἀρχέλαος συμμίξαντες τὰ στρατεύματα, ἀφ' ὧν τὰς ἐξ Μυρεικάλας τὸ πλῆθος ἦγον, καὶ στρατοπεδεύονται κατ' τ' φωκίδα χώραν, ὡς ἂν πάσοντες τῷ Σύλλᾳ. ὁ δὲ καὶ Λουκίνσιον Ὀρπίνσιον ἀφ' ὧν τὰς ἐξ Χαλκίδας ἄγοντα ἐξ Ἰταλίας συμπαραλαβὼν, ἀπὸ συχνοῦ διαστήματος ἀντεστρατοπεδεύετο. ὑπὲρ σιτολογίαν δὲ πρῶτον τῷ περὶ τ' Ἀρχέλαον τραπέντων, ἀπροόπτως Σύλλας ἐπιπίπτει τῷ τῶν πολεμίων στρατοπέδῳ· καὶ τοὺς μὲν εὐρώστους τῶν ἀλόντων αὐτίκα κτείνει, ἐξ ὧν ὁ φόβον ὑπεθέσπιζεν ἔτι εἶχεν, τούτοις φειδόμενος τῷ χωρίῳ, καὶ πυρὰ κελεύει καίειν, ὡς τοὺς ἀπὸ τῆς σιτολογίας ἀφικνουμένους δέξοιντο, μηδεμίαν ὑπόνοιαν παρεχόμενοι τῶν πάλαι. καὶ συνέβη ὡς ἐστρατηγήθη, καὶ λαμπρὰν τ' νίκην ἔλαβον οἱ περὶ τ' Σύλλαν. Χίους δὲ ὡς ῥοδίοις συμμαχήσαντας αἰτιασάμενος ὁ Μιθριδάτης, κατ' αὐτῶν Δορύλαον ἐκπέμπει, ὃς, εἰ καὶ πολλῷ πόνῳ, τ' πόλιν κατέσχεν· καὶ τ' μὲν χώραν κατέκαιεν τοῖς πονηροῖς, τοὺς δὲ πολίτας πλοίοις ἐμβαλὼν, διέφερεν ὅπη τ' πόντον. ἡρακλεῶται δὲ, ἐπὶ φιλίᾳ αὐτοῖς πρὸς χίους ὢν, ἐν τῷ παρόντι τὰς πονηρὰς ναῦς αἱ τοὺς αἰχμαλώτους ἦγον, ἐφορμήσαν-

μήσαντες αὐταῖς ἐπ' ἀνδισαμέναις (ἐδέχθ ἐξήρκουν) καπῆγον ὅπι τὴν πόλιν. καὶ παραυλίκα τὰ πρὸς τὴν χεῖαν χορηγοῦντες ἀφθόνως τοῖς χώταις, τέκνους ἀνελάμβανον· καὶ ὕστερον μεγαλοπρεπῶς δωρησάμενοι, ἐν τῇ πατρίδι ἀποκατέστησαν. ἡ δὲ σύγκλητος Φλάκκον Οὐηγέιον καὶ Φιμβρίαν πέμπει πολεμεῖν Μιθριδάτῃ, ὅστις τρέψασα καὶ Σύλλα συλλαμβάνειν τῷ πολέμῳ, ὅμοια φρονοῦντι τῇ συγκλήτῳ· εἰ δὲ μὴ, τὴν πρὸς αὐτὸν πρότερον σωάψαι μάχην. ὃς κατ' ἀρχὰς μὲ, ποικίλαις ἐπάλαιε συμφοραῖς (λιμόν τε γὰρ καὶ τὰ ἀπὸ τῆς μάχης πάθήματα ἔχειν) κατώρθωσε μέντοι τὰ πλείω· διὰ δὲ Βυζαντίων ὅπι Σιδυνίαν διαβαλὼν, κἀκεῖθεν ὅπι νίκαιαν, τῆς πορείας ἔση. ὡσαύτως δὲ καὶ Φιμβρίας ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ διεφθάρθη. Φλάκκου δὲ δυσχεραίνοντος ὅτι Φιμβρίαν μᾶλλον, ἅτε δὴ φιλανθρώπως ἄρχοντα, τὸ πλῆθος ἄρχειν ἠξίωσε, καὶ διαλοιδορηθέντες αὐτῷ τε καὶ τῷ στρατιωτῶν τοῖς ὁπαδεστέροις, δύο τῶν ἄλλων πλέον εἰς ὀργὴν ἐξαφθέντες ὑποσφάττουσιν αὐτόν. ἐφ' οἷς ἡ σύγκλητος κατὰ Φιμβρίου ἠγανάκτησεν· ὅμως οὐ τὴν ἀγανάκτησιν κρύπτουσα, ὑπατείαν αὐτῷ ψηφίζεσθαι διεφυλάξατο. ὁ δὲ,

πάσης γεγονὼς ἡγεμὼν τ δυνάμεως, τὰς μ̃ν, ἐκόσας, τὰς δὲ κ̀ διαζόμενος τ̃ν πόλεων προσήγετο· ὁ δὲ τ̃ Μιθριδάτου υἱὸς Ταξίλλιον, κ̀ Διόφαντον, κ̀ Μένανδρον τοὺς ἀρίστους τ̃ν στρατηγῶν ἔχων μεθ' ἑαυτ̃, κ̀ πολλὴν ἄγων δύναμιν, τ̃ Φιμβρίᾳ ὑπελιπάζετο. τὰ μ̀ οὖν πρ̃τα, τὸ ὅπι κρατέστερον οἱ Κάρβαγοι ἔφερον· Φιμβρίας δ' ἀναστρώσαντος στρατόπεδα τὰς ἐν τ̃ παρατάξεως ἐλαπώσεις διανοούμενος· (τὸ γὰρ πολέμιον ὑπ̃ρχεν πλήθει) ὡς ἐπί τινα ποταμὸν τ̃ν μαχομένων ἑκατέρα δύναμις ἦκεν, κ̀ μέσον ἀμφοῖν τ̃τον ἐποιήσαντο, ὄμβρου περὶ τ ὄρθρον ῥαγέντος, ἀπροσδόκητος· ὁ τ̃ν Ῥωμαίων στρατὸς διαβαίνει τ ποταμὸν· κ̀ ὕπνῳ τ̃ν πολεμίων ἐν τ σκηναῖς κατεχομένων ἐπιπεσὼν, μηδ' αἰσθανομένους κατέκλεινεν, ὀλίγων τ̃ν ἐν ἡγεμονίας διαφυγόντων τ ὄλεθρον, κ̀ τ̃ν ἱππέων· μεθ' ὧν κ̀ Μιθριδάτης ὁ Μιθριδάτου, κ̀ πρὸς τὸ πέργαμον πρὸς τὸν πατέρα Μιθριδάτην ἅμα τοῖς σωθεῖσι παρεμένοις διασώζεται. ἔπειτα δὲ Καρείας τ συμφορᾶς κ̀ λαμπρᾶς τοῖς βασιλικοῖς συμπεσούσης, αἱ πλεῖσται τ̃ν πόλεων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους μετέθεντο. Μαρίου δ' ὑπὸ τ φυγῆς ἀναστρεφέντος εἰς τ Ῥώμην, Σύλλας δεδιὼς (τ̃ν ἀντιστασιωτ̃ν γὰρ ὢν ἐκεῖνος) μὴ τῇ ὁμοίᾳ φυγῇ

πλὴν

τὴν εἰς αὐλὸν ὕβριν ἀπαιτήσῃ, πρὸς Μιθριδάτην διεπρεσβεύετο, συμβάσεις αὐτῷ τὰς πρὸς Ῥωμαίους ποιούμενος. τοῦ δὲ καὶ τὴν συμβάσεσιν ἀσμενίσαντος, ἀφικέσθαι τὸν αὐτὸν τούτοις αἰτήσαντος, αὐλὸς μὲν οὐδαμῶς ἐγένετο. ὅπου γοῦν τὴν ἀναμεταξὺ ἀλλήλων πρόφασιν ἐποιοῦντο, διάφανον αὐτοῦ ὁ τὴν σωφροσύνην ὑποδέχεσθαι. καὶ τοῦ μὲν αὐτοῦ ἀποχωρησάντων, ὁμολογίαν γίνονται, Μιθριδάτην μὲν Ῥωμαίοις ἐκχωρεῖν τῆς Ἀσίας, καὶ βιθυνῶν δὲ καὶ καππαδοκίας ἄρχειν τοῦ ἐκγόνους βασιλέας· βεβαιοῦσθαι δὲ Μιθριδάτῃ τὸ πόντου παντὸς τὴν βασιλείαν, ἀπάγειν δὲ ἰδίοις Σύλλᾳ μυρίους πεζοὺς καὶ τάλαντα τετρακόσια, πρὸς τὴν ἰδίαν ὁδὸν τὴν ῥώμην καὶ ὁδὸν· καὶ Ῥωμαίοις μηδὲν τῶν πόλεσι μηπολεμῆσαι ἀνδ' ὧν μετέβαλον εἰς Μιθριδάτην, εἰ καὶ μὴ κατὰ τὰς ὁμολογίας τοῦτο συνέβη. πολλὰς γὰρ ὕστερον τὴν πόλεων ἐδουλώσαντο. Σύλλας μὲν οὖν ὅπως λαμπρῶς εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀφίκετο, καὶ Μάριον ἄνδρα τῆς πόλεως ὑπεχώρησεν, καὶ Μιθριδάτης ἀνέστρεψεν οἴκαδε, πολλὰ τὴν διὰ τὴν ἐν ᾗ κατεῖχε συμφορὰν, ἀποστάντων ἐθνῶν, ἐξ ὧν ἀφῆκε χειρωσάμενος. ἀπὸ δὲ τοῦ συλλήτου ὁ Μουρηνᾶς ἡγεμὼν πέμπεται, καὶ Μιθριδάτης διαπρεσβεύεται πρὸς αὐτὸν, τὰς πρὸς Σύλλαν ὁμο-

λογίας ἅμα τε σεμνύνων, καὶ βεβαίους ἀξιῶν
εἶναι. ὁ δὲ, μὴ θέμις εἶναι τῇ πρεσβείᾳ (καὶ γὰρ καὶ οἱ
πρέσβεις, ἔλλιπες ὄντες καὶ τὸν βίον φιλόσοφοι,
τὸν Μιθριδάτην μᾶλλον διέσυρον ἢ σωίζων)
ἅρμοττο εἶναι τὸν Μιθριδάτην· καὶ τῷ τε καὶ παι-
δικὰς Ἀσιοβαρζάνη τὴν ἀρχὴν βεβαιοτέραν
ἐποίει, καὶ ὅτι τὰς εἰσβολὰς τὰς Μιθριδάτου
βασιλείας κλίζει πόλιν ἐκλίνειαν. ἐν τούτοις δὲ,
τε Μουρήνας καὶ ὁ Μιθριδάτης διαπρεσβεύον-
ται πρὸς ἀλλήλους, ἀνὰ μέρος ἑκάτερος
κατὰ τὸ ἑτέρου καὶ ὅτι συμμαχίᾳ. τῷ μὲν Ῥω-
μαίων τὰ ἰσχὺν φοβερὰν ἡγοῦντο, ἀρρώδουν δὲ
καὶ τὴν γειτνίασιν τοῦ Μιθριδάτου. διὸ ἀποκρί-
νονται τοῖς παρ' αὐτῶν πρέσβεσιν, ὡς πρότερον
πολέμων ἀναῤῥαγέντων, μόλις ἂν τὴν εἰρήνην
τηρεῖν δύνασθαι, μήπω γε ἑτέροις ὅπλοις χρεῖν.
ἀλλὰ γὰρ Μιθριδάτῃ μὲν συμβάλλουσιν οὐκ ὀλίγοι
πρὸς τὴν σπουδὴν ὁρμᾶν, καὶ περὶ τοῦ βασιλείου
κινεῖν τὸν πόλεμον, ὡς εἰ ταύτῃ ἕλοι, τὰ λοι-
πὰ κρατήσει ῥᾳδίως· ὁ δὲ Μιθριδάτης πολλῇ
δυνάμει καταστρατοπεδεύσας ταύτῃ, εἰς αὐ-
τοπρόσωπον πόλεμον καθίστηκε· καὶ πείραις μὲν
τὰ κατ' ἀρχὰς ἐπικρατέστερα ἦν τὰ τοῦ βασι-
λέως, εἶτα εἰς ἀγχώμαλον ἡ μάχη συνεστράφη,
καὶ εἰς ὄκνον ἡ μάχη τὸ σπουδαῖον παρέσχη-
σε τοῖς πολεμίοις. διὸ καὶ Μιθριδάτης μὲν εἰς τὰ
περὶ

περὶ τ φάσιν καὶ τ καύκασον ἐστράπετο· Μιθρή-
νας ὃ ἀπῆρεν εἰς τ ἀσίαν, καὶ τὰ οἰκεῖα ἕκαστος
διεπίθει. μετ' ὀ πολὺ ὃ χρόνον Σύλλας ἐν ῥώ-
μῃ πολλὰ τὰ· καὶ πέμπουσιν ἡ σύγκλητος ὅπως μὲ
τ βιθυνίαν Αυρήλιον Κότταν, ὅπως ὃ τ ἀσίαν
Λεύκιον Λεύκολλον, οἷς ἦν ἐν πολλῷ πολεμεῖν
Μιθριδάτῃ. Μιθριδάτης ὃ ἄλλον τε στρατὸν
συχνὸν παρεσκεύάζετο, καὶ τριήρεις μὲν ὑ' τῶν ὃ
μικροτέρων τ νεῶν, πεντηκοντήρων τ καὶ κερ-
κύρων ἀριθμὸς ὢν οὐκ ὀλίγος. Διαφάντῳ ὃ
τῷ Μιθάρῃ δυοῖν αἰῶν δοὺς, πέμπει πρὸς τὴν
καππαδοκίαν. φρυρὰς τ πόλεσιν ἐγκαθιστάναι·
οἱ δὲ Λεύκολλος εἰς τὸν πόντον ἀφίκοιτο, ὑ-
παν πάζειν, καὶ τ πρόσω πορείας ἀπείργειν. αὐ-
τὸς ὃ μὲθ' ἑαυτῦ πεζὸν μὲν στρατὸν ἦγεν, πεν τε-
καίδεκα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ δισχιλίους ἐπὶ
τοῖς μυρίοις. ἅρματά τε δρεπανηφόρα σωε-
πῆν μὲν κ' καὶ ρ', καὶ πᾶς ἄλλῳ μηχανοποιὸν οὐκ
ἐνδεὲς πλῆθος. ἠπείγετο ὃ διὰ τ παμφυλίας εἰς
τ γαλατίαν· καὶ ἐναπαῖος εἰς
τ βιθυνίαν ἀφικνεῖτο. Λεύκολλος ὃ Κότταν μὲν
ἐφορμεῖν κελεύει τῷ καλχηδονίων λιμένι, παν-
τὶ τῷ ναυτικῷ· τὸ ὃ Μιθριδάτου ναυτικὸν πλεί-
στον τ ἐφάνη, παρ' αὐτ οὐκ ἐλέχθη· μὴ ἀ-
φορμὰν μὲν αἰτησαμένων παρέχον, οἷα ὃ ἐκὼς, ἐπ
μιξίας γινομένης, Αρχέλαος ὁ τ ναυτικῦ στρατ

λαβεν Σιλλῖνον καὶ Σάτυρον στρατηγοὺς τῆς Ἡρακλείας ἄνδρας· καὶ οὐκ ἀνῆκεν ἕως ἀνέστησεν λαβεῖν πέντε τριήρεις συμμαχίδας εἰς τὸν πρὸς Ῥωμαίων πόλεμον. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς προφάσεως (ὅπερ καὶ Ἀρχέλαος ἐμηχανᾶτο) τὴν Ῥωμαίων ἀπέχθειαν ὁ Ἡρακλεώτης δῆμος ἐπάτησατο. δημοσιωνίας γὰρ τῶν Ῥωμαίων ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι καθισώντων, καὶ τὴν Ἡράκλειαν διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν ταύταις ὑπεδέχετο. οἱ δὲ δημοσιῶναι πρὸς τὴν πόλιν ἀφικόμενοι, καθὰ τὰ ἔθη τῆς πολιτείας, καὶ ἀργύριον ἀπαιτοῦντες, τοὺς πολίτας ἐλύπουν, ἀρχὴν πανδημείας τοῦτο νομίζοντας. οἱ δ', διαπρεσβευσαμένου πρὸς τὴν σύγκλητον, ὥστε τὴν δημοσιωνίας ἀπολυθῆναι, ἀναπεφθέντες ὑπό τινος θρασυτάτου τῶν ἐν τῇ πόλει, τοὺς τελώνας ἀφανεῖς ἐποίησε, ὡς καὶ τὸν θάνατον αὐτῶν ἀγνοεῖσθαι. πολέμου δὲ ναυτικοῦ πρὸς χαλκηδόνα πόλιν Ῥωμαίοις καὶ Ποντικοῖς συστάντος, καὶ πεζῆς δυνάμεως τῆς βασιλικῆς καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς εἰς μάχην ἀλλήλαις συρραγείσης (ἐστρατήγει δὲ τῆς μὲν Κόπας, τῆς δὲ Μιθριδάτης) βέποισιν οἱ βασιλῆς καὶ τὸ πεζὸν τοὺς ἱππέας, καὶ πολὺν αὐτῶν φόνον εἰργάσαντο. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ περὶ τὰς ναῦς ἐγένετο· καὶ ὑπὸ μίαν ἡμέραν γῆς καὶ θαλάσσης τοῖς Ῥωμαίων στρατε-

λατεύ-

λελύμασο σώμασι, διαφθαρέντων ἐν μὲ τῇ ναυμαχίᾳ ὀκτακισχιλίων, τετρακισχιλίων ϗ πενταποσίων ἐάλωκότων· τῶ ὃ πζῶ σρατεύματο ἰταλοὶ μὲ τειακόσιοι ϗ πενταποσιάλιοι, τῶ ὃ Μιθριδατείων, ϛασέρναι μὲ ὡσὶ τριάκοντα, τῶ ὃ λοιπο῀ πλήθους ἑπτακόσιοι. ὕτως ἀρθέντα τὰ Μιθριδάτεια πάντων τὸ φρόνημα κατεδούλω. Λεύκολλος ὃ ὁπὶ τῶ σαγαρίω ποταμο῀ σρατοπεδεύων, ϗ μαθὼν τὸ πάθο, λόγοις ἀνελάμβανεν ἀθυμήσαντας τοὺ σρατιώτας. τρεπομένω ὃ ὅτι κίζικον σὺ μεγάλῳ φρονήματι Μιθριδάτω, ϗ πολιορκεῖν τ' πόλιν βολομένω, Λεύκολλος ἐπακολωθήσας ϗ συμβαλὼν πολέμῳ, νικᾷ τοὺ ποντικοὺς ἀνὰ κράτο· βραχὺ μὲ πείοις μυριάδος ἀνελὼν, ϛειακιλίοις ὃ ϗ μυρίοις λαοὺ αἰχμαλώτοις. τὸ ὃ Φιμβριανῶν σράτευμα ὑποπτῶς ἔχον ὡς διὰ τὸ ὡσὶ Φλάκκον τόλμημα ἐκ ἂν αὐτοὺ ἔτι νομίσειαν οἱ ἡγεμόνες ἔυνοις, ἔπεμπον κρύφα πρὸς Μιθριδάτιω, αὐτομολίαν ἐπιφήμιοι. ὁ ὃ ἕρμαιον τ' ποφάσκλησιν ἡγησάμος, ὡς νὺξ ἐπέβαλεν, Αρχέλαον πέμπει βεβαιῶσά τε τὰς ὁμολογίας, ϗ τοὺ ποχωρήσαντας ἄξειν. οἱ ὃ Φιμβριανοὶ, ἐπεὶ τότοις Αρχέλαος παρεχώρησο, αὐτὸν μὲ σωέλαβον, τοὺ ὃ σὺ αὐτῷ

διεχειρίσαντο. ἐπὶ τούτῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀτυχήματι καὶ λιμὸς ἐπιπίπτει αὐτῇ τῇ στρατιᾷ, καὶ πολλοὺς ἀπώλλυεν. πλὴν ὅτῳ πολλοῖς παθήμασι κάμνων, κωλύειν τοῦ πολιορκίας τέως οὐκ ἀφίστατο, εἰ μὴ ὀλίγον ὧν πολλὰ καὶ παθὼν καὶ φεύξας, ὅμως ἀνάλωτον λιπὼν τὴν πόλιν, ἀνεχώρησεν· τοῦ μὲν πεζοῦ Ερμαῖον καὶ Μάειον ἡγεῖσθαι καταστησάμενος, στρατὸν ὃν βρισμυείους ἄγοντας· αὐτὸς δὲ διὰ θαλάσσης πλέων τὴν ἀναζυξιν· ἐπιβαίνοντες δὲ αὐτῇ τῶν πλοίων, πολλοὶ παθῶν ἰδέαι συνέπιπτον. οἱ γὰρ ἐμβαίνειν μέλλοντες εἰς αὐτὰς, τὰς μὲν, ἤδη πεπληρωμένας, τὰς δὲ καὶ μελλούσας, κατεῖχον ἐξαρτώμενοι· καὶ ὠθοῦντο τὸ πλῆθος τοῦ τοῦ θρώντων, αἱ μὲν κατεδύοντο, αἱ δὲ ἀπεπλέοντο. τοῦ κωλυομένοι διασάμενοι ὥρμησαν ἐπὶ τὰ τοῦ πολιτῶν στρατόπεδα, καὶ τοὺς ὑπολειφθέντας καμάτῳ διαφθείροντες, ἔτι παλαιῶν ὑπολελειμμένον τῷ στρατοπέδῳ, διήρπαζον. Λεύκολλος δὲ διώξας ὅτι τὸν αἴτιπον ποταμὸν τὸ πεζὸν, ἀπροσδοκήτως καταλαμβάνει, καὶ φόνον πλὴν τοῦ πολεμίων ποιεῖ. Μιθριδάτης δὲ ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ὡς ἠδυνάτο, πλεῖστον ἐπλεόνει. ταύτης δὲ διαμαρτὼν, ὅτι βιθυνίαν διασῶσαι ἐπειρᾶτο καὶ Βάρβας συχνοὺς ἰταλῶν ἐπαγόμενος ἦκεν, καὶ μὴν καὶ Τειάειος ὁ ῥωμαίων ἡγεμὼν ἀναστρατοπεδασάμενος τῇ ἀπαμείφ

μείᾳ πολιορκεῖν ἐπέσῃ, οἱ ἀπαμεῖς ἀνῃρέθησαν ὅσα ἠδύναντο, τέλος ἀνοίξαντες τὰς πύλας, τύτοις εἰσεδέξαντο. εἶλον δὲ καὶ ἄλλοι τὴν πόλιν ἢ ῥωμαίων ἁλώσεως· ἐκ δὲ ἀσπανὸν ὄλυμπον διέχει τὸ αὔτη. ἐκεῖθεν ὁ Γειδέων ἐπὶ φρυσιάδα τὴν ἐπὶ θαλάσσιον μετὰ τὴν ἁλώσεως ἐδημόνευ. αὕτη δὲ, κίερος τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο, ἐν ᾗ καὶ ἡ ἀργοῦς ἄφιξις λέγεται, καὶ ὁ τῦ Γλαυκοῦ ἀφανισμὸς, καὶ ἡ τῦ Ἡρακλέους ἐπὶ τὸν τύτου ἀναζήτησιν πλάνη, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἕτερα. ἐδημογερόντα δὲ ῥᾳδίως οἱ μετασεῖς ἐδέξαντο, τὸν πονπικὸν διωγμόν. ἐκεῖθεν ὁπὶ νίκαιαν φερομένῳ Μιθριδατείῳ φρουρῷ ἐδημόνευ· οἱ δὲ πονπικοὶ τὸν νοῦν τῦ ἐν νικαίᾳ σωιζόντες ὅτι ῥωμαίοις ἀποκλίνοντα, διὰ τὸν νυκτὸς μετὸ Μιθριδάτιον εἰς νικομήδειαν ἀνεχώρησαν· καὶ ῥωμαῖοι ἀταλαιπώρως κρατῦσι τῆς πόλεως. αὕτη δὲ ἡ πόλις ἡ νίκαια τὸν μὲ λιμνῆσιν ἄγει ἀπὸ Ναΐδος νύμφης, ὄνομα λαχούσης τὸν Νίκαιαν, ἔργον δὲ γεγονὸς νικαέων τῶν μετ Ἀλεξάνδρου μὲ συστρατευσάντων, μετὰ δὲ τὸν ἐκείνου θάνατον, κατὰ ζήτησιν πατείδος, παύτιον τε κτισάντων καὶ συνοικισαμένων. ἡ μὲν οὖν Ναὶς ἡ Νίκαια παῖς λέγεται φῦσαι Σαγαρίου τοῦ κατὰ τὸν χώρον διώνσου καὶ Κιβέλης· παρθενίαν

δ

ὑ μᾶλλον ἢ τ πρὸς ἄνδρα ποθοῦσα ὁμιλίαν, ἐν ὄρεσι καὶ θήραις τ βίον ἔχεν. τούτης ὑ Διόνυσος μὴ ἤρα, ἐρῶν ὑ, ἐκ ἐτύγχανεν· μὴ τυγχάνων ὑ, μηχανᾶις τὸ λεῖπον τῇ γνώμῃ ἀναπληροῦν ἐπεχείρει. πληροῖ πίνων τ χρυσῶν ἀφ' ἧς εἰώθει ἡ Νίκαια πίνειν, ἐπειδὰν ἀπὸ τ θήρας κοπωθείη, ἀντὶ τοῦ ὕδατος, οἴνου· ἡ ὑ, μηδὲν σωφρονοῦσα, καὶ τὸ εἰωθὸς ποιοῦσα ἐμφορεῖταί τε τοῦ ἐπιβόλου νάματος, καὶ ὑπερχεῖ καὶ ἄκουσα τῷ βουλήματι τοῦ ἐρασθέντος. μέθης γὰρ αὐτῶν καὶ ὕπνου λαβόντων, ὅ, τε Διόνυσος αὐτῇ ἐπιμίσγυται, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς φύει Σάτυρόν τε καὶ ἕτερους. οἱ ὑ νικαεῖς, οἳ τ πόλιν ἤρκεσαν καὶ σωφροσύνῃ νίκαιαν, εἶχον πατρίδα φωκίδος γείτονα, πρὸς ἣν καὶ πολλάκις στασιάσαντες, ὑπ' αὐτῆς ἐκείνης ὕστερον τ πατρίδα ἀφῃρέθησαν, καταφρονοῦντα ταύτης καὶ ἀφανισμὸν τῶν ἐν τῇ φωκίδι πολλῇ σπουδῇ καταπεφραγμένων. ἀλλ' ἡ μὲν νίκαια ὕστερον τε τ κλῆσιν καὶ τ οἰκοδομίαν ἔσχεν, καὶ ὕστερος πρὸς χώρησεν ῥωμαίοις. Μιθριδάτης ὑ ἐν τῇ νικομηδείᾳ διέτριβεν. Κότυς ὑ βυλόμενός τῶν προδιημαρτημένων ἀναλαβεῖν, ἦκεν ἀπὸ χαλκηδόνος ἐν ᾧ ἦπτο πρὸς τ νικομήδειαν· καὶ στρατοπεδεύει ν' καὶ ρ' σταδίων τ πόλεως ἄποθεν, τῶν συμβολῶν τ μάχης

ὑπυ-

ὑπυλαβούμενος. καταλαμβάνει ἡ κόπαν σουδῆ πολλῇ αὐτόκλητον ὁ Τειάειος, καὶ Μιθριδάτου ὑποχωρήσαντος εἰς τὴν πόλιν, ἑκατέρωθεν ταύτῃ πολιορκεῖν τὸ ῥωμαϊκὸν παρεσκεύαζετο στράτευμα. ἐπεὶ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐπυνθάνετο, δυσὶ ναυμαχίαις, τῇ μὲν, φεὶ τένεδον, τῇ δὲ, καὶ τ' αἷγιλον Λευκόλλου πολεμοῦντος τοὺ ποντικοὺς νενικηκὼς, καὶ ὐκ ἀξιόμαχον αὐτὸν φεὸς τὴν παροῦσαν δυνάμιν ῥωμαίων ἥξειν τ τὴν ὄπίσασιν, τῷ στόλῳ εἰς τὸν ποταμὸν ἀνέπλει· καὶ σφοδρῷ χειμῶνι φερόμενος, πνεύσαντος μὲν τοῦ πείρων ἀποβάλλει, αὐτὸς δὲ κατὰ τὴν πλειόνων εἰς τὸν ὕπιον ποταμὸν κατημέχθη. ἐκεῖ δὲ διὰ τὸν χειμῶνα διατείβων, Λάμαχον τὸν ἡγεμονεύοντα, φιλίαν ἔχων φεὸς αὐτὸν παλαιὰν, μαθὼν ἄρχειν τ πολιτείας, πολλαῖς ὑποχρίσεσιν εἵλκυεν ὥστε φρουρεσκεύασαι αὐτὸν ἐν τῇ πόλει φρουρεχθῆναι. ἔπεμπε δὲ καὶ χρήματα· ὁ δὲ ἀντεδίδου τὴν αἴτησιν· καὶ δημοδοσίαν ἔξω τ πόλεως λαμφοτάτην φρουρεσκευασάμενος τοῖς πολίταις, καὶ ταύτῃ μηδὲ τὰς πύλας ἔχειν παρεγγυησάμενος κεκλεισμένας, μεθύσας τε τ δῆμον, ἐκ σωφήματος τ' τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐφεστάναι λάθρα φεοπορεσκευάζει τὸν

Μιθρι-

Μιθριδάτιον· καὶ ὅπως ἡ πόλις, μηδὲ τιὼ ἄφιξιν αἰδαινομένων τ ἡραλλεωτῶν, ὑπὸ χεῖρα Μιθριδάτυ γίνεται. τῇ ἐπαύριον ὃ συγκαλέσας τὸ πλῆθος ὁ βασιλεὺς, καὶ φιλίοις δεξιωσάμενος λόγοις, καὶ τ εὔνοιαν πρὸς αὐτ παραινέσας σώζειν, πραξικλείους τ φρουροὺς ἐξκατασήσας, καὶ φρούραρχον Κόννακόειχα, προφάσει τῦ, εἰ ῥωμαῖοι βουληθεῖεν ὅπ βουλεύειν, τ πόλεως ἐκείνυς ὑφ᾽ μαχεῖν, καὶ σωτῆρας τῆ) τῶν ἐποικοδομῶν· εἶτα ὃ καὶ χρήματα διανείμας τοῖς ἐν αὐτῇ, μᾶλισα ὃ τοῖς ἐν τέλει· ὅθὶ τ σινώπης ἐξέπλευσεν. Λεύκολλ ὃ καὶ Κόπας καὶ Τειάειος, οἱ ῥωμαίων αὐτοκράτορες σρατηγοὶ, ὅπ τ νικομηδείας κατ᾽ ἐν ᾠκοδομῆσθαι, ὥρμιντο εἰς τ πόντον ἐμβαλεῖν· ἐπὶ ὃ αὐτοῖς ἡ τ ἡραχλείας κατάληψις ἠγγέλθη, ἡ ὃ πρεσβοσία ὐκ ἐγνώσθη, ἀλλὰ τ πόλεως ὅλης ἡ ἀπόσασις ἐνομίσθη, Λεύκολλον μ᾽ ἐδόκει μετὰ τῆς σρατιᾶς διωκόμενον εἰς τιὼ καππαδοκίαν διὰ τῆς μεσογείου χωρεῖν ὅπ τε Μιθριδάτιον καὶ τιὼ πᾶσαν βασιλείαν, Κόπαν ὃ ὅπ ἡρακλείας· τὸν Τειάειον δὲ, τὸ ναυτικὸν ἀναλαβόντα, πρὸς τὸν ἑλλήσποντον καὶ τιὼ προποντίδα τὰς ὅθὶ κρήτιον καὶ ἰβηρίαν ἀπεσαλμένας Μιθριδατείους ναῦς ὑποσρεφούσας λοχᾶν. Μιθριδάτης ὃ, ταῦτα ἀκέ-

σας,

ων, παρεσκευάζετο, καὶ διεπρεσβεύετο πρὸς
τε τοὺς σκυθῶν βασιλεῖς, καὶ πρὸς τὸν πάρ-
θον, καὶ πρὸς τὸν γαμβρὸν αὐτῆς Τιγράνην
τὸν ἀρμένιον. ἀλλ' οἱ μὲν ἀπεῖπον· Τιγρά-
νης δὲ ὑπὸ τῆς Μιθριδάτου θυγατρὸς πολ-
λάκις ἐνοχληθεὶς, καὶ ἀναδημόμενος, ὅμως
ὑπέστη τὴν συμμαχίαν. καὶ Μιθριδάτης διαφόρους πέμπων καὶ Λουκόλλου στρατηγοὺς, καὶ
τῆς συμπλοκῆς ἐπιγιγνομένης, πολύ ποτε
μὲν συνέβαινον αἱ μεταβολαὶ, ἐν τοῖς πλεί-
στοις δὲ τὰ ῥωμαίων ὅμως κατώρθου· ἠθύμει
μὲν ὁ βασιλεὺς, ἀθροίσας δ' οὖν πεζῶν μὲν
τέτταρας μυριάδας, ἱππεῖς δὲ ὀκτακισχιλίους, ἐξέπεμψεν Διόφαντον καὶ Ταξίλλην ὀπὶ
τοῖς περιπεφαλαμένοις. τῷ δὲ τοῖς περιλαβοῦσι συναφθέντων, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀκροβολισμοῖς ἀλλήλων οἱ πολέμιοι καθ' ἑκάστην
ἡμέραν ἀπεπειρῶντο· εἶτα ἱππομαχίαι συνέστησαν δύο, ὧν τὴν μὲν ἐνίκων οἱ ῥωμαῖοι,
τὴν δευτέραν δὲ οἱ ποντικοί. τριβομένου δὲ
τοῦ πολέμου, Λεύκολλος ἀγορὰν ἄξοντας εἰς
καππαδοκίαν ἐκπέμπει. καὶ μαθὼν Ταξίλας καὶ Διόφαντος πεζοὺς ἐκπέμποισι τρισχιλίους καὶ ἱππεῖς δισχιλίους· ἐφ' ᾧ ἐπιδέμενοι
ἀφαιρήσουσι τοὺς ἀγοράζοντας τὰς ἀγοράς.
καὶ συμβαλόντων ἀλλήλοις, ἐπικρατέστεροι
γενό-

γεγόνασιν οἱ ῥωμαῖοι. πέμψαντος ὁ Λουκόλλου βοήθειαν τοῖς οἰκείοις, ὅπη γίνεται βαρβάρων φείδονται. καὶ τῇ φυγῇ τούτων ἡ ῥωμαίων δύναμις ὁδηγουμένη ὅτι τὸ στρατόπεδον τὸ περὶ Διόφαντον καὶ Ταξίλλιον ἦκον. καὶ καρτερᾶς πρὸς αὐτοὺς τῆς μάχης γιγνομένης, ἐπ' ὀλίγον μὲν ἀντέσχον οἱ ποντικοί, εἶτα τῶν στρατηγῶν πεσόντων ἀπὸ χειρῶν, πάντες ἐνέκλιναν. καὶ Μιθριδάτῃ τὸ παίσματος οἱ στρατηγοὶ αὐτάγγελοι παρεγίνοντο· καὶ πολὺ πλῆθος τότε τῶν βαρβάρων ἀπώλετο. ὅτω Μιθριδάτῃ τῶν πραγμάτων περιφανῶς ἀποκεκλιμένων, τῶν τε βασιλίδων γυναικῶν ἡ ἀναίρεσις ἐπεποίητο, καὶ φεύγειν ἐκ τῶν χαβίρων αὐτὸς, ἐν οἷς διέτριβεν, λάθρα τῶν ἄλλων ὑπηκόων, ὁρμὴ γέγονεν. καὶ ἤλω ἂν ἐν τῇ φυγῇ, τῶν γαλατῶν ἐπιδιωκόντων, καίπερ τὰ φεύγοντα ἀγνοούντων, εἰ μὴ περιτυχόντες ἡμίονῳ χρυσὸν καὶ ἄργυρον τῶν Μιθριδατείων χρημάτων φερούσῃ περὶ τὴν ἁρπαγὴν τούτων ἐσχόλασαν. καὶ αὐτὸς εἰς ἀρμενίαν διασώζεται. λέγεται δ' ὅτι μὲν Μιθριδάτου Μάρκον Πομπήϊον ἡγεμόνα ἐξέπεμψεν. αὐτὸς δ' ὅτι χαβίρων μὲν ὅλης ἠπείγετο τὴν δυνάμεως· καὶ τὴν πόλιν περιπαθῆ, σφᾶς αὐτοὺς περιδεδιότας τοῦ βαρβάρου ὑποπτεύοντας εἶχεν, καὶ τὸν τείχων ἐκκειόσιν.

εἰδσεν. ἐκεῖθεν ὃ πρὸς τ ἀμισὸν ϖλησμονὼς, καὶ λόγοις παρμινῶν τοὺ ἐν αὐτῇ, ῥωμαίοις ϖροσχωρεῖν, ἐπεὶ ὐκ ἔπειθεν, ταύτῃ λιπὼν, εἰς τ ἐυπατρίαν μεθίστη τ πολιορκίαν· καὶ ῥαδύμως καταγωνίζεδς ταύτης ϖροσεποιεῖτο, ὡς ἂν καὶ τοὺ πολεμίους εἰς ὅμοιον ῥαδυμίας ζῆλον ἐκκαλεσάμενος, ἐξ αἰφνιδίου μεταβολῆς κατορθώσῃ τὸ μελετώμενον. ὃ καὶ γέγονεν, καὶ τ ϖόλιν ὅπως εἶλεν τῷ σραπηγήματι. ἄφνω γὰρ κλίμακας ἁρπάσαι κελεύσας τοὺ σραπώτας, τῷ φυλάκων ὀλίγων πιστῶν ϖροσδοκηκότων, ἀλλ' ἐν ὀλιγωρίᾳ διακειμένων, διὰ τῶν κλιμάκων τὸ τεῖχος ὑπερβαίνειν τοὺ σραπώτας ἐπέτρεψεν. καὶ ὅπως ἦλω ἐυπατρία, καὶ αὐτίκα κατέσκαπτο. μετ' ὀλίγον ὃ καὶ ἀμισὸς ἑάλω, διὰ τῶν κλιμάκων, καὶ αὐτῆς ὁμοίως τῶν πολεμίων ἐπιβάντων τοῖς τείχεσι. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲ φόνος τ πολιτῶν ὐκ ὀλίγος γέγονεν, ὕστερον ὃ τ ὄλεθρον Λεύκολλος ἐπέσχεν, καὶ τὴν ϖόλιν αὐτοῖς καὶ τ χώραν τοῖς διασωθεῖσιν ἀποκατέστησεν, καὶ οἰκειότερον ἐχεῖνο. Μιθριδάτης ὃ ϖρὸς τ γαμβρὸν ϖλησμονὼς, καὶ σωτηρίας τυχεῖν ἀξιῶν, ταύτης μὲ ὐτυχάνει φρουρὰν ὃ τῷ σώματος παρ' αὐτοῦ λαμβάνει, καὶ τ ἄλλης δεξιώσεως μετεῖχεν. ἔπεμψε ὃ καὶ Λεύκολλος ϖρὸς Τιγράνην, ϖροσβεύτην Ἄππιον Κλώδιον,

δίον, Μιθριδάτῃ ἐξαιτῆ. ὁ δὲ οὐκ ἔδωκεν, φήσας τὸν ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, εἰ τῆς γαμετῆς πατέρα ποιήσοιτο, διαλαβεῖν μοιχὸν ὡς εἶπε Μιθριδάτης, καὶ αὐτὸν εἶναι δυσωπῶν δὲ τὸν ὁπλιτικὸν. χάριν δὲ καὶ ἐπιστολὴν πρὸς Λεύκολλον τοῦ εἰρημένους λόγους ἔχουσι· ἣν πως παρώξυνε τὸν δεξάμενον. ὁ γὰρ ἐπέγραψεν αὐλὸν αὐτοκράτορα, ἐγκαλῶν ὅτι μηδὲ αὐτὸς ἐκεῖνον τὰς ἐπιστολὰς βασιλέα βασιλέων προσηγόρευσεν. ἐνταῦθα μὲν καὶ ἡ πεντηκαιδεκάτη καταλήγει ἱστορία.

ἱστορία δὲ ἡ ἑξῆς τάδε ἀφηγεῖται. ἀναλαβὼν Κόπας τὰ ῥωμαϊκὰ στρατεύματα, καὶ τὴν ἡρακλείας ἐχώρει. ἀλλὰ πρῶτον μὲν ἐπὶ προυσιάδος ἦλθε· (ἡ δὲ προυσιὰς, πρὶν μὲν ὑπὸ τοῦ παρρέοντος αὐλὼν ποταμοῦ κίερος ἐκαλεῖτο· ὁ δὲ τὴν βιθυνίας βασιλεύσας, τὴν ἡρακλεωτῶν ταύτην ἀφελόμενος, ἐξ ἑαυτοῦ μετωνόμασεν.) ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν πολιχνὴν καταλαβὼν θάλασσαν, καὶ παρελθὼν τὴν παραλίαν, τοῖς καὶ κορυφὴν τείχεσι τὸ στράτευμα προσέβαλεν. ἐνάρρωσε μὲν τὴν τῶν χωρίων οἰκήσεως ὀχυρότητα, καὶ καρτερῶς τοῦ Κόπα πολιορκοῦντος, σὺν τοῖς φυγάσιν ἀντεμάχοντο· καὶ φόνος ἦν τῶν ῥωμαϊκοῦ πλήθους πλέον, τραύματα δὲ πολλὰ τῶν ἡρακλεωτῶν ἐν τοῖς βελῶν. Κόπας οὖν ἀναγκαλεῖται

λεῖται τ' πειχομαχίας τὸ στράτευμα, κ) μι-
κρὸν στρατοπεδείαν ἄποθεν, ὅλον ἔτρεπε τ'
σκοπὸν εἰς τὸ τὰς ὁπ' τ' χρείας ἐξίδους ἔρ-
γειν τῶν πολιορκουμένων. ἀπανιζόντων δὲ τῇ
πόλει τῶν ὀπτηδείων, πρεσβεία πρὸς τὸν
Ἀποίκους ἐξεπέμπετο, ζφῆς δι' ὠνῆς αἰτῆ-
σαι χορηγίαν. οἱ δ' τῇ πρεσβείᾳ ἠτμένιζον.
πρὸ Θρασέος δὲ ὁ Τριάριος τὸν ῥωμαϊκὸν
στόλον ἔχων, ὥρμησεν ἀπὸ νικομηδείας ὁπὶ
τὰς ποντικὰς τριήρεις, ἃς πρεσεῖπεν ὁλό-
γ@ πρί τε κρήτην καὶ ἰβηρίαν ἐξαποστα-
λῆναι. μαθὼν δὲ τὰς ὑπολοίπους ἐς τὸν
πόντον ἀνακεχωρηκέναι, (πολλαὶ γὰρ αὐτῶν
κ) χειμῶνι κ) τ' κατὰ μέρ@ ναυμαχίαις
εἰς διαφθορὰν ἦλθον) καταλαμβάνει τ' ταύ-
τας, κ) τὴν μάχην πρὸ τῆς τένεδον συγκρο-
ῆ· ἑβδομήκοντα μὲ ἔχων ῥήτρεις αὐτὸς, τ' δ' πον-
τικῶν ἀγόντων βαρὺ λεούσας τῶν ὀγδοήκοντα. ἐπεὶ δ' συνέχυ ὁ πόλεμ@, κατ' ἀρχὰς
μὲ ἀντεῖχον οἱ τῦ Θαπλέως, ὕστερον δ' ζφῆς
αὐτῶν λαμπρᾶς γενομένης, τὸ ῥωμαϊ-
ων ἀνὰ κράτ@ ἐνίκησε στράτευμα. κ) οὔπω
ἅπας ὁ Μιθριδάτει@ στόλ@, ὅσ@ ἐπὶ τὴν
ἀσίαν αὐτῷ συνεξέπλευσεν, ἐάλω. Κόπας δ'
παρὰ τὴν ἡράκλειαν στρατοπεδεύων, ὅλῳ μὲ
ὠ ὡσσέβαλεν τῇ πολιορκίᾳ τέως τῷ στρα-

τῆ, καὶ μέρος ἦ σεσῆγεν, ἐνίους μὲ τῶν ῥωμαίων, πολλοὺς ἦ σεβαλλόμενος τῶν Σιδυνῶν· πολλῶν ἦ καὶ πλωσκομένων καὶ ἀναιρυμένων, μηχανὰς ἐπενόει, ὧν ἐδόκει τοῖς πολιορκουμένοις ἡ χελώνη φοβερωτέρα. ἐπάγει γὰρ ὅλιν ταύτην τὴν δλιώαμιν συσκινήσας πύργῳ τινὶ, ὑποπλως ἔχοντι πρὸς τὸ παθεῖν· ὡς ἦ ἅπαξ καὶ δεύτερον πληγεὶς, ἀ μόνον τῆς ἀδξαν διεκαρτέρει, ἀλλὰ καὶ ὁ κριὸς τ ἄλλης ἐμβολῆς σεφαπεκλάθη, εὐθυμίαν μὲ τοῖς ἡρακλεώταις, ἀγωνίαν ἦ παρέσχε Κόπα, διατεράτευε αὐτὸν ὡς ἂν ἡ πόλις αἱρεθείη ποτὲ. τῇ ὑστεραίᾳ δ' ἦν πάλιν ἐπαγαγὼν τ μηχανὴν, καὶ μηδὲν ἀνύσας, καθαιρεῖ μὲ τὸ μηχάνημα, ἀποτέμνει ἦ καὶ τὰς τῶν μηχανοποιῶν κεφαλὰς· καὶ φεύγουσιν τῆς τείχεσι καταλιπὼν, μὲ τῶ λοιπῶ πλήθει εἰς τὸ καλούμενον πεδίον λίχμιον διέτεινεν, ἀφθονίαν ἔχοντος τῶν ἐπιτηδείων τ χωρίου. κἀκεῖθεν τὴν τῶν τὴν ἡράκλειαν χώραν ἅπασ' ἐδῄου, εἰς πολλὴν ἀμηχανίαν τοὺς πολίτας συνελαύνων. διεπρεσβεύετο γοῦν πάλιν πρός τε τοὺς ἐν σκυθίᾳ χρόνου πόντας καὶ Θεοδοσιανοὺς καὶ τοὺς τῶν βόσπορον διώκτας ἐπὶ συμμαχίαν· καὶ ἡ πρεσβεία ἀνέπρεφεν ἔμπρακτος τῶν ἦ πολεμίων ἐπικειμένων τῇ πόλει, ἀ πολὺ ἔλαττον αὐτῆ τὰ λυποῦντα

τα

τα ἔνδον ἐπῄσθετο. ὑ γὰρ ἠρκουῶτο οἱ φρυκτοὶ οἷς διέζη τὸ δημοτικὸν· τύπτοντες ὃ τοὺς πολίτας, χρησιμεῖν ἃ μὴ ῥᾷον ἰῶ αὐτοῖς, ἐξ ἀνάγκης ἐκέλευον. ϗ τῶν φρουρῶν ἔτι μᾶλλον ἰῶ χαλεπώτερ⊙ ὁ ἐφεσικὼς αὐτῶν Κονναιόειξ, ὐκ ἀπείργων, ἀλλ' ἐπιβέπων τοῖς ὑσὸ χεῖρα τὴν βίαν. τιμὼν δὲ τὴν χώραν ὁ Κόπας, πάλιν προσβάλλει τοῖς τείχεσιν. ἀθύμοις ὃ τοὺς στρατώτας πρὸς πολιορκίαν ὁρῶν, ἀπάγει τῆς τειχομαχίας, ϗ πέμπει καλῶν ἅ Τειάειον τάχ⊙ ταῖς τειήρεσιν ἀφικνεῖσθαι, ϗ κωλύειν ἅ διὰ τῆς θαλάσσης ἐπισιτισμὸν τῇ πόλει. λαβὼν ὗν αἷς εἶχεν ὁ Τειάει⊙ ϗ ῥοδίοις εἴκοσι ναυσ, ὧν σύμπαν τὸ πλῆθος εἰς τρεῖς ϗ τεσσαράκοντα ἐτέλει, εἰς ἅ πόντιν διαβαίνει, ϗ μιμοῦνται Κόττα ϗ ἅ καιρὸν ϗ τὴν ἄφιξιν. ὑσὸ ὃ τὴν αὐτὴν ἡμέραν Κόπας τε τῆς τείχεσι ἅ στρατὸν προσῆγε, ϗ ὁ κατάπλους τῶν Τειαρίου νεῶν ἐπεραίνετο. σωταραχθέντες οὖν οἱ ἡρακλεῶται πρὸς τὸ αἰφνίδιον ἅ τῶν νηῶν ἐφόδου, ναῦς μὲ ὀκτὼ τὴν θάλασσαν τριάκοντα καθεῖλκον, ὑδὲ ταύτας ἀκριβῶς πληροῦντες· τὸ ὃ λοιπὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐξέποντο. ἀνήγετο μὲ ὁ ἡρακλεωτικὸς σόλος πρὸς τὰς ἐπιπλεούσας ἅ πολεμίων. πρῶτοι γὰρ ῥόδιοι (ϗ

γδ ἐδόκουν ἐμπειρία τε καὶ ἀνδρείᾳ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἐλλείπειν) ἐνεβράγησάν τε ἐς ἡσυχλείας· καὶ παραχρῆμα μὲν κατέδυσαν βοδίων μὲν δύο, ἡμιονικλεώπωλες δὲ πέντε· ἐπιγιγνόμενοι δὲ τῇ ναυμαχίᾳ καὶ ῥωμαῖοι, καὶ πολλὰ παθόντες, καὶ ποιήσαντες τοῖς πολεμίοις, πέρον δὲ ὅμως κακώσαντες, ἐξέφυγον τοὺς ἐς ἡσυχλείας, καὶ ἐδύγειν ὑπάρξαντες πρὸς τὴν πόλιν, πέντε καὶ δέκα ἀποβαλόντες καὶ δέκα. αἱ δὲ ψαῦλαι αὐτῶν, πρὸς τὸν λιμένα ἐνορμιζόντο λιμένα. ἀνίσχει δ' οὖν καὶ τὸ πρὸν τῆς πολιορκίας ὁ κόπος· οἱ δὲ περὶ τὸ Τειάδειον ἀναχώμασι καθ' ἑκάστην ἀπὸ τοῦ λιμένος, τοῦ στηναι ἐμμένειν τοῖς πολιορκουμένοις ἀπεκώλυον· καὶ σανίσι χαλεπὴν τὴν πόλιν κατεῖχεν, ὡς ὀλιγάνθρωπον τὰ ἀπίκα τῶν τὴν λεγομένην χρῆναι τοῦ στόμου προσκόψαι. ὅπη δὲ τοῖς ἄλλοις κακοῖ, καὶ λοιμὸς αὖ τοῖς ἐπιπεσών, εἴτε ἐκ θεῶν ἀέρων, εἴτε ἐκ τῶν σωμάτων διαίτης, ποικίλως ἐπὶ ποικίλοις παθήμασιν ἰδίαις τισὶ φθοραῖς ἀπεργάζεται. ἐν οἷς καὶ Λεύμαχος πρωτέρῳ καὶ μακροτέρῳ τῶν ἄλλων ὀλέθρῳ διέφθαρτο. ἔφασκον δὲ μάλιστα καὶ τῶν φρουρῶν νόσον, ὡς ἀπὸ τετραλίων χιλίους ἀποθανεῖν. τοῖς ῥωμαίοις δὲ τὸ πάθος οὐκ ἐλάνθανεν. καὶ ὁ Κονναχόειξ κακοπαθῶν ταῖς συμφοραῖς, ἔγνω τοῖς ῥωμαίοις προσδόναι τὴν πόλιν, καὶ τῇ

τῷ

τῷ Ἡρακλεωτῶν ἀπωλείᾳ τὴν ἰδίαν σωτηρίαν ἀλλάξασθαι. συνελαμβάνετο δ' αὐτῷ καὶ Ἡρακλεώτης ἀνὴρ, ζηλωτὴς τῆς Λαμάχου προαιρέσεως, Δαμοφελὴς ὄνομα, φρούραρχος καὶ αὐτὸς τῇ πόλει, μετὰ τὸν Λαμάχου φόνον, καταστάς. ὁ τοίνυν Κονναχόρις τὸν Κόπταν μὲν, ὡς βαρὺ τὸ ἦθος καὶ ἄπορον, ἐφυλάττετο, πρὸς τὸν Τειρέσιον δ' συνετίθετο. συνέτρεχε δ' τούτοις καὶ Δαμοφελὴς ἐκ ἐναντίον. καὶ λαβόντες σωτηρίας αἰτίαν εὐδαιμονήσειν αὐτοὶ ἤλπιζον, πρὸς τὴν προδοσίαν παρεσκευάζοντο. ἐξ ἐπιτολῆς οὖν τὰ πρόβατα τοῖς νομεῦσι, διέπιπτεν εἰς τὸν δῆμον. εἰς ἐκκλησίαν οὖν ἡ πόλις συνέδραμον, καὶ τὸν φρούραρχον ἐκάλουν. Βεβαιοῦσι δ' τὴν ἐν τῷ δήμῳ ἀνὴρ ἐπιφανὴς πρὸς Κονναχόρεια πολεμικῶς, τά τε κατέχοντα τὴν ἡράκλειαν διεξῆει, κἀκείνῳ δοκεῖ, δὴ καιρὸν πάντων σωτηρίᾳ διελάμβανεν Τειρεσίῳ διαλέξασθαι. ταῦτα Βεβαιοῦσι μετὰ πολλῆς εἰκοσαμένου δείσεως, διανασὰς ὁ Κονναχόρις, τοιαύτην μὲν συνέκλυσιν ἀπεῖπεν πρόπεσθαι, ἔχεσθαι δ' τῆς ἐλαθερίας καὶ τῶν κρεισσόνων ὑπερίνατο ἐλπίδων. κἀγὼ κἀκ τὸν Καπλέα μαθεῖν διὰ γραμμάτων ἐπὸ

Τισφάνους τε τῦ γαμβροῦ φιλοφρόνως δεδέχθαι, κὴ ὅτι εἰς μακρὰν ἐπεῖθεν ποεσδοκᾶν τὴν ἀπο χεῶσαν βοήθειαν. ἀλλ' ἐκείνοις μὲ ταῦτα ὁ Κοντακόεις ἐσκωπτεύετο· οἱ ὴ ἠρακλεῶται τοῦτοις τοῖς λόγοις ἔξηπατημένοι (ἀεὶ γὰρ αἱρετὸν τὸ ἐρᾴσμιον) ὡς ἀληθέσι τοῖς τεραταδεῖσιν ὀπίστευον. ὁ ὴ Κοντακόεις, ὡς ἠπατημένους ἔγνω, κὴ μέσας νύκτας ἐπιβιβάσας ἡσύχως τὴν τειήρεπ τὸ στράτευμα (αἰ γὰρ ποὸς τὸν Τειάειον σωθῆναι, κακῶν ἀπαθεῖς ἀπέναι, κὴ ἔτι κεκερδακότες εἶπαν, μὴδ' ἑαυτῷ ἄξειν ἐπέτρεπον) κὴ αὐτὸς τούτοις συνέπεσθεν. Δαμοφελὴς ὴ τὰς πύλας ἀνοίξας, εἰς χέμενον τὸ ῥωμαϊκὸν στρατὸν κὴ τὸ Τειάειον εἰσεδέχετο, τοῦ μὲ, διὰ τῆς πύλης, ἐνίους ὴ, κὴ τὸ στεφάνῳ ὑφαινοντας. κὴ τότε τῆς ποεσδοσίας οἱ ἠρακλεῶται ἐπήδοντο· κὴ οἱ μὲ σφᾶς αὐτοὺ παρεδίδοσαν, οἱ ὴ ἐκτείνοντο· τότε χειμήλια κὴ τὰ ὅπλα διηρπάζετο, κὴ πολλὴ τοῦ πολίτας ὠμότης ἐλάμβανεν· μεμνημένων ῥωμαίων ὅπως τὸ φθόνῳ τιὰ ναυμαχίαν πάθοιεν, κὴ ὅσα τε ταλαιπωρηκότες ἐπὶ τῇ πολιορκίᾳ ὑπέστησαν. ἐκ ἀπίχονλογοῦν ὅδε τὴν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς πεφυγότων, ἀλλὰ φθόνῳ τε τοῖς βωμοῖς κὴ τοῖς ἀγάλμασιν αὐτοὺ ἔσφαπον. διὸ πολλοὶ διαπίπτοντες ἐκ τῦ τειχῶν, φόβῳ τῦ ἀ-

ἀφύκτου θανάτου, κατὰ πᾶσαν ἐσπεδάνυωτο χώραν. οἱ ὃ αὐτομολεῖν πρὸς τὸν Κόπαν ἰωαλκάζοντο. ἐξ ὧν ἐπεὶν Θ τῷ τε ἄλωσιν καὶ τ φθόρον τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῷ διαρπαγῇ τῶν χρημάτων πυθόμενος, ὀργῆς ἀνεπίμπλατο, καὶ διὰ ταχέων ἐφ' ὃς τὴν πόλιν ἠπείγετο. συνεχαλέπαινε δὲ καὶ τὸ στράτευμα, ὡς μὴ μόνον τῷ ὅτι τοῖς καταφθαρμένοις εὐδοξίαν ἀφῃρημένων, ἀλλὰ καὶ τῶν λυσιτελειῶν ἁπάσας πρὸς τῶν αὐτῶν διηρπασμένοι. καὶ εἰς μάχην ἂν τοῖς ὁμοφύλοις κατέστησαν ἄσπονδον, καὶ κατεκόπησαν ἂν ὑπ' ἀλλήλων, εἰ μὴ ὁ Τειάειος σπογνοὺς τῇ ὁρμῇ αὐτῶν, πολλοῖς ἐκμειλίξας λόγοις τόν τε Κόπαν καὶ τ στρατὸν, καὶ εἰς τὸ κοινὸν τὰ κέρδη καταθεῖναι σεβαιωσάμενος, τὸν ἐμφύλιον ἀνεχαίτισε πόλεμον. ἐπεὶ δὲ ἐπυνθάνοντο τὸν Κοννακόεικα κατειληφότα τ πον καὶ τῇ ἅμαξιν, αὐτίκα Κόττας τὸν Τριάειον ἐκπέμπει ἀφαιρησόμενον αὐτῶν τὰς πόλεις· αὐτὸς δὲ τοὺς τε προσεχωρηκότας ἄνδρας λαβὼν καὶ τοὺς ἐκ τ αἰχμαλωσίας ἀνθρώπους, τὰ λοιπὰ μετὰ πάσης διεῖπεν ὠμότητ Θ. χρήματα γοῦν διεφθονώμεν Θ, ἃ δὲ τῶν ἐν ἱεροῖς ἐφείδετο· ἀλλὰ τούς τε ἀνδριάντας, καὶ τὰ ἀγάλματα

ἐκίνει, πολλὰ καὶ καλὰ ὄντα· καὶ δὴ καὶ τὴν Ἡρακλέα τὴν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνήρει, καὶ σκιλλοῦ αὐτὸν ἀπὸ τῆς πυραμίδος, πολυτελείας καὶ μεγέθους, καὶ δὴ καὶ ῥυθμοῦ, καὶ χαρίτων, καὶ τέχνης ἕδρενος τῶν ἐπαινουμένων ἀπολειπομένην. λιθίνη ῥόπαλον σφυρήλατον ἀπέρθου χρυσοῦ πεπιημένον χερὶ ἡ αὐτὸν λεοντῆν μεγάλην ἐκέχυτο, καὶ γαυλὸς τῆς αὐτῆς μὲν ὕλης, θελατὴν δὲ γάμων καὶ πότου. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα καλὰ, καὶ θαυμαστὰ ἀναθήματα, ἔκ τε τῶν ἱερῶν καὶ τῆς πόλεως ὀφελών, ταῖς ναυσὶν ἐκατέθετο· καὶ τὸ τελευταῖον, πρὸ ἐνεῖναι τοῖς στρατιώταις κελεύσας τῇ πόλει, χρὶ πολλὰ ταύτην ἐνέφησεν μέρη. ἐάλω δὲ ἡ πόλις, ὅτι δύο ἔτη τῇ πολιορκίᾳ ἀντισχοῦσα. ὁ δὲ Τειρέσιος ὧδε γηγονὼς ἐν αἷς ἀπέστη τὸ πόλεμον, κοινωνὸς (ἦν γὰρ τῆς Ἡρακλείας θεσπιῳδὸς) ἑτέρων καταφθέσει συγκαλύπτειν λεγόντων) δοὺς ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως, καθ' ὁμολογίαν λαμβάνει τὰς πόλεις. ὁ δὲ Κόπτας ἄφρων εἰρημένος, διαθεσπέξαμενος, τὸ μὲν πεζὸν καὶ τοὺς ἱππεῖς ἐμπίμπτει Λαμπόλλῳ, καὶ τοὺς συμμάχοις ἐφῆκεν ὅτι τὴν παρειδών· αὐτὸς δ' ἀνήγετο τῷ στόλῳ. τῶν δὲ νεῶν αἱ τὰ τῆς πόλεως λάφυρα ἦγον, αἱ μὲν καταφόρτοι γενόμεναι, μικρὸν ἄποθεν τῆς γῆς διελύθησαν· αἱ δὲ, ἀπαρκτίου πνεύσαν-

σαντος, ἐξεβεβλήθησαν εἰς τὰ τινάγη, καὶ πολλὰ τῶν ἀγωγίμων ἀπεβάλοντο. Λεόνιππος δὲ ὁ σὺν Κλεοχάρει τῶν ἀπὸ Μιθριδάτου τὴν πυρρίαν ἐπιταχθεὶς, ἀπεγνωκὼς τὰ πράγματα, πέμπει περὶ πρεσβείας πρὸς Λεύκολλον. ὁ δὲ Κλεοχάρης ἅμα Σελεύκῳ (καὶ γὰρ ἦν τοῦτ' ἐκ τῆς Μιθριδάτου στρατηγὸς ἱππασίας τῶν εἰρημένων ἕνα) τὴν Λεονίππου μαθόντες πρεσβείαν, ἐκκλησίαν ἀθροίσαντες, κατηγόρουν αὐτοῦ. οἱ δὲ οὐ προσίεντο· ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς εἶναι χρησός. καὶ οἱ περὶ Κλεοχάρην λύσαντες τὸ πλῆθος τὴν ἔννοιαν, ἐξ ἐνέδρας νυκτὸς ἀποσφάττουσι τὸν ἄνδρα. καὶ τὸ μὴ δηματικὸν ἦχθετο τῷ πάθει, οἱ δὲ περὶ Κλεοχάρην, τῶν πραγμάτων κύριοι καταστάντες, τυραννικῶς ἦρχον· ταύτην νομίζοντες διαφυγεῖν τῆς ἐπὶ Λεονίππου μιαιφονίας τὴν δίκην. ἐν τούτῳ Κινσωρῖνος ναύαρχος Ῥωμαίων, τειχίσεις ἄγων πεντεκαίδεκα σῖτον ἀπὸ Βοσπόρου τῷ Ῥωμαίων κομίζουσας στρατοπέδῳ, πλησίον σινώπης κατῆρεν· καὶ οἱ περὶ Κλεοχάρην καὶ Σέλευκον ἀνταναχθέντες σινωπικαῖς τειχίσεσιν, ἡγουμένου Σελεύκου, καθίστανται εἰς ναυμαχίαν· καὶ νικῶσι τοὺς πολεμίους, καὶ τὰς φορτηγοὺς ὅπλοις τῶν σφῶν ἀφαιροῦνται καὶ

δει-

δει. ἐπῆρθη δ' ἦν οἱ περὶ Κλεοχάρη τῶ καλοσθένους, καὶ τυραννικώτερον ἔτι τῆς πόλεως ἦρχον· φόνοις τε ἀκρίτοις τῶν πολιτῶν χρώμενοι, καὶ τἄλλα τῇ ὠμότητι ὑποχρώμενοι. ἐγένετο δὴ καὶ στάσις πρὸς ἀλλήλους Κλεοχάρει καὶ Σελεύκῳ. τῷ μὲν γὰρ ἤρεσκε διακαρτερεῖν τῷ πολέμῳ· Σελεύκῳ δὲ, πάντας σπονδὰς ἀναιρεῖν, καὶ ῥωμαίοις ὅπλα δωρεᾶς μεγάλας παρασχεῖν τὴν πόλιν. πλοῦν δὲ ἡμέρα τῇ γνωμῇ κρίσιν ἔχειν, τὰ δὲ ὑπάρχοντα λαθραίως ναυσὶ στρογγύλαις ἐνθέμενοι, πρὸς Μαχάρην τὸν Μιθριδάτου υἱὸν, ὃς καὶ ἐκείνου χαρᾶς πρὶν Κολχίδα λῦσαι, ἐξέπεμπον. ἐν τούτῳ δὲ Λεύκολλος ὁ τῶν ῥωμαίων αὐτοκράτωρ ἐπιφανὴς τῇ πόλει, καὶ κρατιστῶς ἐπολιόρκει. ἐπρεσβεύετο δὲ καὶ Μαχάρης ὁ τοῦ Μιθριδάτου πρὸς Λεύκολλον περὶ φιλίας τε καὶ συμμαχίας. ὁ δὲ ἀσμένως ἐδέχετο, εἰπὼν βεβαίους νομιεῖν τὰς συμβάσεις, εἰ μὴ καὶ σπονδὰς ἀγορὰν διαπέμποι. ὁ δὲ οὐ μόνον τὸ κελευόμενον ἔπραττεν, ἀλλὰ καὶ παρεσκεύαζε πέμπειν τοῖς Μιθριδατείοις, ἐξαπίνης ἅλε Σελεύκῳ. ταῦτα οἱ περὶ Κλεοχάρη θεασάμενοι, καὶ τέλεον ἀπογνόντες, πλοῖον πολὺ τῶν ναυσὶν ἐνθέμενοι, καὶ τὴν πόλιν διαπάσαι τοῖς στρατιώταις ἐφέντες (ἦν δὲ νύκτα δὴ ταῦτα ἐπράττετο) διὰ τῶν πλοίων ἔφυγον

εἰς

εἰς τὰ ἑώ πρα τ πόνλω (σάνπγας ἧ χ λαζοὺς
ἐποίκους εἶχον τὰ χωρία, τ ὑπολφθείσαις τ
νεῶν ωδε ἐνέντες. αἰσχομένης ἧ τ φλογὸς, ἥ-
δετο Λεύκολλ τ ἔργου· χ κλίμακας κέ-
λευε ωροσάγειν τῷ τείχει. οἱ ἧ ὑπ ἐβαινον.
φθόρος ἰῶ καὶ ἀρχὰς ὐκ ὀλίγος· ἀλλὰ τὸ παί-
δας Λεύκολλος οἰκτείρας, τ σφαγὴν ἐπέσχεν.
ὕπως μὲ οὖν ἦλω χ ἡ σινώπη. ἔτι ἧ ἡ ἀμάσφα
ἀντεῖχεν, ἀλλ ὑμετ ὐ πολύ χ αὐτὴ ωροσε-
χώρησε ῥωμαίοις. Μιθριδάτης ἧ ἑνιαυτὸν
χ μῆνας ὀκτὼ ἐν τοῖς μέρεσι τ ἀρχῆς δι-
ατρίβων, ὕπως εἰς ὄψιν κατέσῃ Τιγράνου. ἐπεὶ
ἧ Τιγράνης ἐλυσωπήθη εἰς θέαν αὐτὸν κα-
τασῆσαι, μὴ λαμπρᾶς τ τ πομπῆς ἀπάντα καὶ
βασιλικῶς ἐδεξιώσατο. ὅτε ἧ ῥεῖς ἡμέρας ἀπορ-
ῥήτως αὐτῷ ὁμιλήσας, ἐπεὶ α λαμπρότά-
τας ἐστιάσεσι φιλοφρονησάμενος, μυρίας δί-
δωσιν ἵππους, χ ὅτε τ πόντον ἐκπέμπει Λεύ-
κολλ ἧ εἰς τ καστανδικὴν ἐλπλυθὼς, καὶ
φίλον ἔχων τ ἐπάρχοντα ταύτης Αειοβαρζά-
νην, διέβη τ πρὸς δόξαν πόλιν τ εὐφράτην, χ
ωροσήγετο σταλὸν τῇ πόλει· ἐν ᾗ τὰς τ Τιγρά-
νου πομπικὰς φυλακὰς ἐπεθ μεμαθηκὼς, χ πολ-
λὰ τ σφόδρα πρίων. καὶ ἀλελοίπει ἧ χ τὸν
Τιγρανόκερτα πολιορκήσαντας, χ στράτευμα
ἄλλο ὅτι τ πολισμάτων τὰ ἀσυδαιότερα. ὕ-

πω

τω ἢ τ ἀρμάτων καὶ πολλὰ μέρη πολιορκουμένης, ἔπεμπε Τιγράνης ἀναγκάζων Μιθριδάτην. καὶ τρεῖς ἢ ὧδε τ πόλιν εὐθὺς τὰς παλλακίδας ἔθελε, διέπεμπεν· οἱ δὲ ἀγγελοῦντες καὶ τοξεία τ ῥωμαίων τραπεσθαι τὰς ἐξόδους διακλείσαντες, τὰς τ παλλακίδας καὶ τὰ πρόβατα τ χειμαλίων διὰ νυκτὸς ὡς ἐξέπεμψαν. ἡμέρας ἢ ἀναφανείσης, ἐν τῷ ῥωμαίων ἅμα τ θρακῶν ἀνδρείως ἀγωνιζομένων, φόνος τε πολὺς τῶν ἀρμενίων γίνεται, καὶ ζωγρίαι τῶν ἀνηρημένων ἐάλωσαν οὐκ ἐλάττους. τὰ μέντοι γε ὡς ἀποβαλόντα διεσώζετο πρὸς Τιγράνην. διώκων ἢ αὐτὸς ἀθροίσας ὁπτὼ μυριάδας, κατέβαινεν, τὴν τ πλατυόπτερον ἐξαιρησόμενος τ συνεχόντων, καὶ ἀμυνόμενος τοὺς πολεμίους. φθάσας ἢ καὶ ἰδὼν τὸ ῥωμαίων ὀλίγον στρατόπεδον, καὶ σοφιστικοὺς ἐφίει λόγους, ὡς εἰ μὴ τρεπόμενοι παρεῖεν, πολλοὶ, φάμενος σωθῆναι· εἰ δὲ πολέμιοι, παντελῶς ὀλίγοι· καὶ ταῦτα εἰπών, ἔστρατοπεδεύετο. Λεύκολλος ἢ τέχνῃ καὶ μελέτῃ πρὸς τ μάχην παρατάξαι, καὶ διαρρύναι τοὺς ὑπ' αὐτὸν, τρέπει τε τὸ δεξιὸν εὐθὺς κέρας, εἶτα τύτῳ συναπέκλινεν τὸ πλησίον, ἐξῆς δὲ σύμπαντες καὶ δεινή πε καὶ ἀνεπίσχετος τοῦ ἀρμενίου ἐπέκειντο τῷ· καὶ κατὰ λόγον ἡ τῶν ἀνθρώπων

ἔπτα

εἵπετο φθορά. Τιγράνης δὲ τὸ διάδημα
καὶ τὰ βασίλεια τῆς ἀρχῆς ἐπιθεὶς τῷ παιδὶ,
πρός τε τὴν ἐρημίαν διαφεύγει. ὁ δὲ Λεύ-
κολλος ἐπὶ τὰ Τιγρανόκερτα ἀναστρέψας,
ὡς ἔδυ μόπερον ἐπολιόρκει. οἱ δὲ κατὰ τὴν
πόλιν Μιθριδάτου στρατηγοὶ, τὴν ὅλων ἀ-
πογνωκότες, ἐπὶ τῇ σφετέρᾳ σωτηρίᾳ Λευ-
κόλλῳ παρέδοσαν τὴν πόλιν. ὁ μέντοι Μι-
θριδάτης πρὸς Τιγράνην βασιλικώτερον, ἀνε-
λάμβανέν τε αὐτὸν, καὶ βασιλικὴν ἐσθῆτα
περιέθει, τῆς σωμάτου ὑπ' ἐλαττουμένην·
καὶ λαὸν ἀθροίζειν συνεβούλευεν, ἔχων καὶ
αὐτὸς δυνάμιν οὐκ ὀλίγην, ὡς πάλιν ἀ-
ναμαχούμενον τὴν νίκην. ὁ δὲ πάντα τῷ
Μιθριδάτῃ ἐπέτρεπεν, ἔν τε τῇ ἡμεραίᾳ
καὶ σωετῷ τὸ πλέον νέμων αὐτῷ, καὶ μᾶλ-
λον ἀνέχειν εἰς τὸν πρὸς ῥωμαίους πόλε-
μον δυνάμενον. αὐτὸς δὲ πρὸς τὸν πάρ-
θον Φραάτην διεπρεσβεύετο, παραχωρεῖν
αὐτῷ τὴν μεσοποταμίαν καὶ τὴν ἀδιαβηνὴν
καὶ τοὺς μεγάλους αὐλῶνας. ἀφικομένων δὲ
πρὸς τὸν πάρθον τῶν παρὰ Λευκόλλου πρέ-
σβεων, τοῖς μὲ ῥωμαίοις ἰδίᾳ φίλος εἶναι ὑ-
πεκρίνατο καὶ σύμμαχος, ἰδίᾳ δὲ τὰ αὐτὰ πρὸς
τοὺς ἀρμενίους διεπέμετο. ὁ δὲ δὴ Κότταν,
ὃς εἰς τὴν ῥώμην ἀφίκετο, πρῶτα μὲν τῆς
συσκλή-

συσκηνήτης τυγχάνει, πονηρὸς αὐλοκράτωρ καλεῖσθαι, ὅτι ἕλοι τὴν Ἡράκλειαν· διαβολῆς δὲ εἰς τὴν Ῥώμην ἀφικνουμένης, ὡς οἰκείων κερδῶν ἕνεκα τὴν κατὰ πόλιν ἐξανίσειε, μῖσός τε δημόσιον ἐλάμβανε, καὶ ὁ περὶ αὐλὸν τοσοῦτος πλοῦτος φθόνον ἀνεκίνει. διὸ καὶ πολλὰ τῶν λαφύρων εἰς τὸ τῶν Ῥωμαίων εἰσεκόμιζε ταμεῖον, τὸ δὲ τῷ πλούτῳ φθόνον ἐκκρούων· εἰ καὶ μηδὲν αὐτοῦ πρεσβυτέρους ἀπεργάζεται, ἀπὸ πολλῶν ὀλίγα νέμειν ὑπολαμβάνοντας. ἐψηφίσαντο δὲ αὐτίκα καὶ τοῦ αἰχμαλώτους τὴν Ἡρακλείας ἀφιέναι. Θρασυμήδης δὲ τὴν ἐξ Ἡρακλείας εἰς, κατηγόρησεν ἐπ' ἐκκλησίας τοῦ Κόπα, τάς τε τῆς πόλεως εἰσηγούμενος πρὸς Ῥωμαίους εὐνοίας, καὶ εἴ τι ταύτης ἀποκλίνοιεν, ἐκκαλούμενος τῆς πόλεως τοῦτο δρᾶν, μὴ ἧττον τῶν ἐφεστηκότων τοῖς πράγμασιν ἐξαπατᾶν, ἢ καὶ βίᾳ τοῦ ἐπιθεμένων· ἀπεφαίνετο δὲ τὸν τῆς πόλεως ἐμπορισμὸν, καὶ ὅσα τοῦ δρᾶν ἀφανίσαι· ὅπως τε τὰ ἀγάλματα Κόπας καθήρει, καὶ λείαν ἐποιεῖτο, τούς τε ναοὺς κατέσπα, καὶ ὅσα ἄλλα δι' ὠμότητος ἐλθὼν ἐπεπράχει· τόν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον τῆς πόλεως ἀναγράφων ἀναρίθμητον, καὶ τὰ ἄλλα τῆς Ἡρακλείας ὧν ἐσφετερίσατο εὐδαιμονίαν. τοιαῦτα τοῦ Θρασυμήδους μετ' οἰμωγῆς καὶ δακρύων διηκηλυδότος, καὶ τὴν ἠγεμόνων

γων ἐπικλαυθέντων τῷ πάθει· (καὶ γὰρ παρῆλθεν καὶ τὸ τῶν αἰχμαλώτων πλῆθος, ἄνδρες ὁμοῦ καὶ γυναῖκες, μετὰ τέκνων, ἐν πενθίμοις ἐσθήσεσι, θαλλοὺς ἱκετηρίους μετ' ὀλοφυρμοῦ προτείνοντες) ἀνεπαρεληλυθὼς ὁ Κόπας βραχέα τῇ πατρίῳ διελέχθη φωνῇ, εἶτα ἐκαθέζετο. καὶ Κάρβων ἀναστὰς, ἡμεῖς, ὦ Κόπα, φησὶ, πόλιν ἐλεῖν, ἀλλ' οὐχὶ καθελεῖν ἐπηγγείλαμεν. μετ' αὐλὸν δὴ καὶ ἄλλοι ὁμοίως Κόπαν ἠπάσαντο. πολλοῖς μὲν οὖν ἄξιος ὁ Κόπας ἐδόκει φυγῆς· μετριάσαντες δ' ὅμως ἀπεψηφίσαντο τὸ πλατύσημον αὐτοῦ. ἦρξαν δὲ τῶν χώραν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ λιμένας ἀποκατέσχον, καὶ μηδένα δουλεύειν, φῆσον ἔξεινο. ταῦτα Θρασυμήδους διαπραξαμένου, ἐπὶ τῷ παρεῖδε μὲν τοὺς πολλοὺς ἐξέπεμψεν· αὐλὸς δὲ μὴ Βειθαγόρου τε καὶ Προπύλου, (παῖς δὲ ἦν ὁ Πρόπυλος Βειθαγόρου) καὶ τοῦ ἐξῆς ἐπιμένων χρόνους, τἄλλοι πᾶσι ἐπιεικῶς ἐχρήσατο. καί πινων ἐφ' ᾧ ἀνυθέντων, τείσειν ἐπακτείσειν εἰς τὴν ἡράκλειαν ἐπανάγεται. ἀφικόμενος δὲ, πάντα τρόπον ἐπενόει ἀνοικίζειν τὴν πόλιν, καθάπερ εἰς παλιγγενεσίαν ἀναγαλέσθαι. ἀλλὰ πάντα πράττων, μόλις εἰς ὀκτακισχιλίους, ἅμα τοῖς οἰκείοις σώμασιν, συλλεγῆναι κατεπράξατο. Βειθαγόρας δὲ, ἤδη τῆς πόλεως αὐξομένης, ἐλπίδας

ἐλπίδας ἐποιήσατο πρὸς ἐλευθερίαν τ δήμου ἀνενεγκεῖν· καὶ διαγενόμενον μὲ πολλῶν ἐτῶν, ἤδη ἤ τ ῥωμαίων ἡγεμονίας εἰς ἕνα πεπερασμένης ἄνδρα Γαΐον Ἰούλιον Καίσαρα, πρὸς τοῦτον ἠπείγετο· σωεπρέσβυον ἤ αὐτῷ ἄλλοι τέ τινες τῶν ὑπατικῶν, καὶ ὁ υἱὸς Πρόπυλος· γνωσθεὶς οὖν τῷ Καίσαρι Βειθαγόρας, καὶ διὰ πεπαιδευμένος ἐγγυτέρω τῆ φιλία προσγενέσθαι, δι' ὑποσχέσεως ἐγίνετο. ὧ μὲν ἐξ ἐφόδου γε λαβεῖν τὴν ἐλευθερίαν ἠδυνήθη, ἅτε δὴ οὐκ ἐν τῆ ῥώμη, ἀλλ' ἐφ' ἕτερα τοῦ Γαΐου πορευόμενος· οὐκ ἀφίσταλο μέντοιγε Βειθαγόρας, ἀλλὰ πρὶ πᾶς ἤ οἰκουμένω αὐτὸς ἤ καὶ Πρόπυλος συμπεραιούμενος τῷ Καίσαρι, ἐβλέπετο παρ' αὐτῷ, ὡς ὑπομνήσων τ αὐτοκράτορα, τ λιπαρήσεως αὐτὸν ἀποδέχεσθαι. δωδεκαετίας ἤ τ παρεδρίαν διασώζουσης, καὶ πρὶ τ εἰς ῥώμην ἐπανόδου τοῦ Καίσαρος διατεινούσης, ὑπό τ τοῦ γήρους καὶ τῶν συνεχῶν πόνων καταπεσὼν Βειθαγόρας τελευτᾷ, μέγα πένθος τῆ πατρίδι καταλιπών.

Τέλος καὶ τῶν ἐν τῷ ις τ Μέμνονος ἱστορίας.

EXCERPTA QVAEDAM ex Agatharchide de rubro mari.

Ex primo ſermone.

REfert Ptolomæum illũ qui Lagidę ſucceſſit in imperio, elephantos & feras eiuſdem generis fuiſſe primò vernatum; quin & ea animalia, quæ variis ab invicem natura ſedibus diſcluſerat, miro quodam ſtudio ſub unam habitationem tectumque coegiſſe. Conſiderandum hîc quid tradat hiſtoricus. Etenim & ante Ptolemæos, certum eſt complures cicuribus in bello uſos elephantis, uti Porum Indum qui cum Alexandro dimicavit, alioſq; non paucos. Verùm illud mihi voluiſſe videtur hiſtoricus; ſalvâ ſatis fide & integrâ, Ptolomęum Philadelphum vel poſt Macedonẽ omnium primum

vel ex AEgypti regibus primũ, ſummâ in hoc ſtudii genus contentione incubuiſſe.

Mare rubrum nec exinde nominis ſui originem traxiſſe, quia qui Occidentem ſpectant montes Arabici ſinus, propter intenſiorem paulò fervidioremq́; radiorum ſolarium incidentiam, prunæ candentis ſpeciem repreſentant: nec quia quæ Orientem ſpectant littora terræ uberioris, & ſubrubeæ, per multa eiuſdem maritimæ ſtadia exporriguntur, nec exinde quidem rubrum vocitari. Vtcunq; enim tranſitus ſit anguſtior, & ob eminentiores colliculorum, riparumq́; ſuperiectus, ſplendor ille continẽtis, qui utrinque in ſinum demittitur, mari terrenum exhibeat ruborem, formâ quidem omnibus visâ, causâ tamen non cognita; nec ex hoc verò appellationem ſuam ſortiri vult, quanquam ante ſe plurimis id viſum fuerit. Sic ſe habet primæ cauſæ utcunq; non vera expoſitio.

Secũda eodem peccat modo. Statuit enim

enim ſolem ibi loci orientem non terſos, ſplendidoſq; radios in mare iaculari, ſicuti apud nos uſuvenit, ſed qui ſanguinem veriùs æmulentur. Quorum ex obiectu, & oppoſitione faciẽ maris aſpicientibus videri nonnihil ſanguineam, rubriq; nomen induiſſe.

Tertia autem eſt Argolica fidentior paulo cæteris, ſed opinione prorſus evanida. Tradit enim Clinias hiſtoricus, arreptâ iam olim à poetis licentiâ, Perſeum, ubi ex Argis AEthiopiam (quæ tunc temporis Cephenia dicebatur) profectus eſt ſolvendæ cauſâ Andromedæ, inde non ita multò pòſt tranſmoviſſe in Perſas, quos ſuorum alicuius poſterorum appellatione inſignivit, Erythramq; filium genuiſſe, qui ſinum ſui hæredem nominis reliquerit. Huiuſmodi eſt Argolicum de rubro mari commentum. Quartam cauſam quæ & vera eſt, à Perſâ quodam Boxo didicit, idiomate & affectu Græco, relictâq; patria iam tum Athenis victitante. Tale verò quid narabat Perſa. Viguiſſe aliquando his

in locis animosum regem & opulentum Erythram, genere Persam, filium Myozæi, habitâsse autem non procul à mari è regione illarum insularũ quæ adhuc incultæ erant sub Medorũ imperio: tunc enim & Erythras inclaruit. Hic per hyemem totam in Pasargadis consedit, vere autem appetente demum revisit ædes, tûm ut alia commodiùs obiret negocia, tûm etiam ut alternis mutationibus gratiarum aliquid vitæ suæ, & iucunditatis afferret. In huius equorum armentum, quod & maius erat cæteris & numerosius, cùm leones insiliissent, nonnullos superventu suo protinùs dilaniârunt. Qui autẽ supererant, metu visi attoniti & exagitati, quàm maximè cursim potuerunt, petiere maria: erat enim fortè fortunâ ventus à continente impellens. Ibi grandiores fluctibus se committere, & primò quidem versus terram nãtare, deinde verò metu necdũ cessante, vorticibus abripi cœperunt: ægreq; tandem ad ulterioris insulæ oram incolumes pervenissent, nisi ex

capratiis

caprariis unus, præsentissimi iuvenis animi, in fretum se immittens, alium post alium prehensâ cervice expediisset. Cùm igitur rex equos suos nusquam comparentes aliquamdiu inaniter quæsivisset, primus omnium ante se indigenarum ratem compegisse fertur, magnitudine mediocrem, firmitate & iunctură solidam. Quam ubi secundo afflante vento in alveum immisisset, propellentibus undis equos tandem suos invenit, invenit & pastorem. Miratus porrò insulam, urbem condidit iuxta commodi portus stationem, in quam pauperiores singulos ex oppositâ terrâ maritimâ evocatos traduxit. Dehinc etiam & alias insulas quæ nullosdum homines admisissent, missis in diversa coloniis occupavit, & ex antiquâ solitudine ad civilem habitum redegit: tantamq; adeò gloriam ex rebus gestis consecutus est, ut universum eiusce tractus fretũ, quod & capacitate immensum est & magnitudine, ad hunc usq; diem Erythrum appelletur. Causæ autem ap-

Mare Erythræum seu rubrũ unde vocetur.

pellationis differunt inter se. Multum enim interest an mare Erythræ dixeris, vel mare Erythrum. Siquidem illud prius loci Dominum notat, hoc vero micantem in prædictâ naturâ rutilantiam. Concludit igitur non parum distare à mendacio, si quis colorem dixerit mari nomen dedisse; neq; enim rubrum est, sicuti & illud alterum esse constanter verum, quod Persa asseveravit de præfecto.

Neminem à Perseo oriundum, quãquam alii complures id asserant, Persis dedisse appellationem. Non enim se Πέρσας accentu in penultimâ acuta sed περσᾶς ultimâ circumflexâ dictitant.

Esse quæ de Perseo narrantur fabulosa, & commentitia, ex aliis multis fusè probaturus, hæc adiicit. Perseusne tragicã fecerit expeditionem cum larvâ indutâ ense falcato, cæteraq; id genus prodigiis permittentes histrionibus disceptanda, quorũ id interest cõponere, & conciliare si quæ minùs bene in fabulâ conveniant, nos istiusmodi

modi portentorum capita, quàm breviſsimè poſſumus, percurramus. Fuiſſe Centaurum, Gerionem, Cyclopem, Chryſam, Circen, Calypſum, Minotaurum, Scyllam, Chimæram, Pegaſum, Læſtrigonas, Cerberum, Glaucum maximum, Atlantem, Proteum, Nereum, Nereidas filios Aloei, qui in longitudinem excreverat novem orgyarum, latitudinem novem cubitorum. Genus hominum promanâſſe è terrâ (ſi Heſiodo fides adhibēda) primò aureum, deinde argenteum, tandem æreum. Equos cum Achille de futuris collocutos, Sphingem Thebanis ænigma propoſuiſſe, Sirenas ut ad interitum pellicerent audientes, ceciniſſe. Nioben & Polydecten præ metu lapiduiſſe. Ad hæc, Vlyſsis ſocios ex hominibus in ſues, ex ſuibus in homines tranſmutatos. Tantalum propter modeſtiam honoratum, & commenſalem factum Deorum, punitum verò ob linguæ intemperantiam, & in aëre pendulum. Alios orcum petiiſſe diverſo fine: hos ut pro viventi-

bus umbras mortuorum vatum consulerent; illos, ut Proserpinam quasi iam solam & solitariam raperent in uxorem. Quin & vellus aureum fuisse arieti adnatum, malos Libycas aurea protulisse poma, hominem per totius vitæ cursum insomnem perdurâsse, Boream & Notum in vasculo cum cæteris ventis compressos & coarctatos. Pasiphaëm cum tauro, Tyrum cum flumine se miscuisse, neq; ab ullo genere concubitus quantumcũq; prodigioso & alieno abstinuisse. Philomelam in luscíniam, Tereum in upupã, Hecubam in canem domesticum transiisse. Io præterea filiam extitisse fluminis, formâq; tauricornigerâ incitatę bovis Ponticum pelagus transvolâsse: unde & Bosphorum appellatum. Cæneum Lapitham ab initio virginem fuisse ac mulierem, pubescentem in virum transiisse; tandem verò Centaurorum clavis bellè pulsatum, recto vivoq; prout erat corpore terram subiisse. Ledam pro solitâ mulierum fœturâ ovum peperisse, ex quo

egregia

egregia illa Helenæ pulchritudo formata ſit & excuſa. Hellem Phrixumque arietinis pedibus inſidentes alveum traieciſſe, & quod utrinq; occurrit fretum, Helleſpontum à ſe nominâſſe. Herculem maria illa in quibus aſperrimæ dominantur hyemes, lebete tranâſſe: Libyam, cùm nec fata, nec aquas, nec viatores haberet, ſolum peragrâſſe, tantumq; Atlantis orbem ſuſcepiſſe, non parentem mandato, ſed gratiam præſtantem. Pulſante Orpheo & montes lenocinia citharę ſecutos & petras. Carnes ſolariũ boum aſſatas vocem edidiſſe, quæ ab hominibus poſſet intelligi. Manes defunctorum cum vacatione & otio Vlyſſi multa apud inferos liberiùs adganniiſſe, characterem hominis ex informi tantùm umbrâ coniectantes. Quorum hos præ immodicâ potus infuſione nec ventres habuiſſe nec guttura, illos ferrum metuere cùm vulnerari non poſsint. Alios ſaxa volutare corporibus iampridem igni traditis. Nonnullos decidere cauſas mortuorũ

ubi

ubi nulla ſubeſt iniuria, nullum facinus. Quin & illud tandem ultimum ſpectra, & imagines non entium tranſfretare in navicvlâ, idq; ſub Charone nauclero, ac portitore, ne fugam capeſſentes, ſi liberę mittantur, denuò opus habeant reportari. Alceſtidē, Proteſilaum, Glaucum, ubi naturæ conceſſerant, revixiſſe. Hanc ab Hercule reductam, illum ob amorem coniugis, illum verò à vate excitatum, quem Thebana olim cāpeſtria deglutierūt. Vivētem Amphiaraum cum equis & bigâ ſimul terram abſorbuiſſe. Satos porrò dentes ex Cadmæo draconе, qui ingentem vim pugnantium inter ſe emiſerint armatorum. Talum cuſtodem Minois univerſam Cretam tanta cum ſit tamq; latè patens, ter ad minimum ſingulis diebus perluſtrâſſe, cui tamenſoli viventium omnis vita in pedū modò malleolis extiterit. Mori nō potuiſſe Minoëm niſi fervēte aquâ, & bulliente ſuperfuſâ. Vetulum arietem Medææ incantationibus rurſum adoleviſſe. Peliam patrem à Peliadi-

bus

bus coctum ut iuveneſceret. Tres anus Phorcidas uniusoculi beneficio totam vitam tranſegiſſe inviolatã mutuò præſtantes fidem. Arcadas Atticoſq; præter naturam è terra prodiiſſe. Iphigeniam in Aulide cæſam apud Tauroſcythas rurſum cõparuiſſe. Quæq; in Helleſponto demerſa eſt, à patre Acriſio in littora Seriphiorum unà cum infantulo eiectã incolumẽ. Proſtratum à Menelao Paridem in monomachia, derepente in thalamum abreptum, vbi depoſitâ graviorum curâ, & memoriâ ad concubitum ſe accinxerit. Illud lignei equi conceptaculum non eo fine fabre factum, ut caperetur Troia, ſed ut proderẽtur Vlyſſes, & Neoptolemus. Talem tantaq; res ipſa notat ſtultitiam & artificis qui fecerit, & optimatum qui inſcenderint, & Troianorum qui admiſerint in civitatem. Atlantem & cęlum tam immenſum unâ cũ Diis in eo verſantibus humeris ſubiiſſe, & Atlantidas etiam progenuiſſe. Quod planè & impoſſibile. Totam orbem circumire

re Oceanum ſuarumq; undarum cuſtodiâ continere, ultra quem Gorgones habitant; ſic enim placet Heſiodo. Heröum nonnullos integris corporibus per omne ævum apud fortunatas inſulas perennare, quas nemo quiſquam accuratè deſcripſit. Hęc omnia dubię cùm ſint & incertæ opinionis, mulierũ non paucis anſam præbuerunt iuſtiſsimam deridendi. De Diis verò illa quis approbet? hunc in fæmore conſutum enutritumq;, illam in Iovis cerebello tanquam in utero geſtatam, alium ſine patre perfectum (Vulcanum dico) Solem verò propter Atrei facinus in Thyeſtem occaſum vertiſſe in ortũ, ortum denuo in occaſum. Apollinem & Neptunum, ubi per annum in Troiâ ſerviiſſent, non modò mercede falſos eâ quę ex pacto iis debita erat pro operâ in ædificando bobusq; alendis iam recẽs navatâ, ſed & in graviſſimas Laomedonti minas impegiſſe. Dionyſũ præ metu perſequentis Lycurgi ad Thetidẽ in mare cõfugiſſe. Deas inſuper de pulchritudine contẽdiſſe, quarum

rum una quęlibet arbitrum ſuis donis corruperit ad ius negligendum, iudicii tamen eventum peræque omnes fefelliſſe. Magnitudinem Minervæ in viliſſimæ hirundinis corpuſculum ſe demiſiſſe, Excellentiam Iovis in cygni ſpeciem ſe conformâſſe compreſſiſſe, venuſtatem Cereris in rem fędiſſimã turpiſſimam abiiſſe, maximumq; illũ & celebratiſſimum Iovem a fratre uxoris arctiſſimâ ſibi cognatione devincto inſidiis petitum, ab inimiciſſimis verò Titanibus ſervatũ, quos è ſubterraneis vinculis, caligine, cuſtodiâ aſcendentes operãq; prębentes in terrendis Neptuniis, rurſum ſponte ſuâ ad Acherontem ad inferos remeâſſe. Venerem porrò ab homine vulneratam, Martem ab Oto & Ephialto ligatum, Plutonem in regni ſede & imperii ab Hercule ſagittis transfixum, graviſſimos dolores ſuſtinuiſſe. Vulcanum à ſũmitate cœli & faſtigio in Lemnum inſulam deturbatum laborantem, palpitantẽ, & extremũ iam propè ſpiritũ trahentem. Iunoni ad pedes à Iove,

gran-

grandissimas incudes alligatas. In universum Deos mœchantes, fulminatos, mancos, furto deditos, hominibus infirmiores, facile convitiantes, delinquentes, quiritantes; à nulla tãdem earum passionũ liberos, quæ nobis molestiam creantes opem Deorũ cogunt implorare. Hæc igitur & huius farinę plurima qui prodigiosè adeò finxerint, literisq; mandârint, cum ipsi à veritate ab sint longissime, indigni omnino censeantur qui alios veritatem edoceant. Tot rationum vi & firmamẽto nixus Agatharchides, Persei q; inter cætera historiam ad consimiles traducens nęnias, nec mare illud Erythrum à filio ipsius unquam fuisse contendit appellatum.

Huius verò tam iniquæ opinionis ipsum sibi causam esse subdit reprehẽdentem: utpote qui poeticã licentiã ad rerum calculos paulo severiùs examinârit, & exegerit. Cuius reprehẽsionem si quis tollat, fidem antiquitati præhabitam nihilo quàm antea dabit viliorẽ. Ob quid enim Homerum non

arguam

arguam rei incredibilis, dum Iovis & Neptuni narrat litem? nec Hesiodum incusem maiore quã par erat ausu Deorum genealogiam percẽsentem? nec Æschylũ corripiam in multis falsum, & quæ nullo modo concedi debeant plurima scriptitantem? nec Euripidem illum deferã, qui res a Temene gestas Archelao inscripserit, vitamq; Tiresię ad quinq; longiùs ætatum seriem produxerit? nec alios eidem censuræ subiiciam, qui dramata sua figmentis pereque impossibilibus infercierunt? ideo mehercule quia poetæ universi vel scopum sibi destinant veritatẽ, vel delectationem.

Indiam elephantos nutrire, & Æthiopiam Thebis Ægyptiacis conterminam, quin etiam & Lybiam. o

Quatuor loca AEgyptum circumdare, à septentrione pelagus, ab ortu & occasu solitudines, à meridie AEthiopes.

Ptolomæum in bello AEthiopico quingentos è Greciâ equites exciviſſe, coegiſſe: centumq; ex iis quorum erat

in

grandissimas incudes alligatas. In universum Deos mœchantes, fulminatos, mancos, furto deditos, hominibus infirmiores, facile convitiantes, delinquentes, quiritantes; à nulla tãdem earum passionũ liberos, quæ nobis molestiam creantes opem Deorũ cogunt implorare. Hæc igitur & huius farinę plurima qui prodigiosè adeò finxerint, literisq; mandârint, cum ipsi à veritate ab sint longissime, indigni omnino censeantur qui alios veritatem edoceant. Tot rationum vi & firmamẽto nixus Agatharchides, Persei q; inter cætera historiam ad consimiles traducens nęnias, nec mare illud Erythrum à filio ipsius unquam fuisse contendit appellatum.

Huius verò tam iniquæ opinionis ipsum sibi causam esse subdit reprehẽdentem: utpote qui poeticã licentiã ad rerum calculos paulo severiùs examinârit, & exegerit. Cuius reprehẽsionem si quis tollat, fidem antiquitati præhabitam nihilo quàm antea dabit viliorẽ. Ob quid enim Homerum non

arguam

arguam rei incredibilis, dum Iovis & Neptuni narrat litem? nec Hesiodum incusem maiore quã par erat ausu Deorum genealogiam percẽsentem? nec Æschylũ corripiam in multis falsum, & quæ nullo modo concedi debeant plurima scriptitantem? nec Euripidem illum deferã, qui res a Temene gestas Archelao inscripserit, vitamq; Tiresię ad quinq; longiùs ætatum seriem produxerit? nec alios eidem censuræ subiiciam, qui dramata sua figmentis pereque impossibilibus infercierunt? ideo mehercule quia poetæ universi vel scopum sibi destinant veritatẽ, vel delectationem.

Indiam elephantos nutrire, & Æthiopiam Thebis Ægyptiacis conterminam, quin etiam & Lybiam.

Quatuor loca AEgyptum circumdare, à septentrione pelagus, ab ortu & occasu solitudines, à meridie AEthiopes.

Ptolomæum in bello AEthiopico quingentos è Greciâ equites exciviſſe, coegiſſe: centumq; ex iis quorum erat

in

in ipsâ aciei fronte primos belli impetus & pericula excipere, armaturæ cuiusdã levioris specie accinxisse. Stolis enim & equos & insessores stipatis pressioribusq; circũinduit, quas illius loci indigenę casas appellitãt, artificio tam cõcinno elaboratis, ut universum corpus prętersolos oculorum obtutus, contegerent.

Quod à Memphi ad Thebaidem sint quinq; intermediæ prefecturę, numerosam hominum multitudinẽ cõtinentes. Prima est Heracleopolitis, secunda est Lycopolitis, tertia est Oxyrinchitis, quarta est Hermopolitis, quinta est quã illi Phylacẽ seu custodiam, alii Schediã vocitant, ubi terminũ & extremitatem superiorũ omniũ defigunt, statuuntq;. Prædicta verò loca transcendenti, initium Thebaidis occurrit Lycorũ civitas hanc excipit, Veneris, hãc Panon, hãc Thęnis, hanc Bopus, sub quâ Diospolis quam appellant minorẽ. Supra provinciã Tentyritanã est Apollinis quæ dicitur civitas, supra quã Coptus, dein Elephantine,

dein

dein AEthiopum regio & Cortia prima. Sic à Memphi ad AEthiopiam tractus sunt in universum percensiti.

Quòd prope rubrum mare quâ Nilus multis ludit ambagibus & excurrentiis, eò tamen divergit planè & in dextro cubitorum flexu magnam facit divertentiam. Quin & ex vicino mari sinus ad continentem copiosus transmittitur, ut in intermediâ oppositione aqua salsa dulcisq; multi instar luti coalescant. Iuxta hoc igitur prædictum mare loca quædam iis metallis abundant quæ germana dicuntur, exteriori cute admodum nigrâ. Eiusmodi tamen habent in se marmoreas enascentias, ut si iis quicquam compares longè superent, albedine iudicium superante.

Quòd quos extrema sors occupârit, eos tyranni ad dirissimam aurifodinarum servitutem relegent. Alios cum liberis & uxoribus, pessimè habentes, alios autem & sine istis. Postquam igitur hanc nulli cedere miseriam do-

cuiſſet, dein & auri faciendi modum enarrat. Montium (inquit) in quibus aurum invenitur rigidiores ac duriores ubi incẽderint, flammâq; emollierint, ita demũ iis manum admovẽt. Incumbentes petræ ferro lapicidinario comminuũtur. Præit autem iis qui lapidem dividit artifex, viasq; monſtrat effoſſuris. Exinde univerſum opus miſeti cõmuni quadam neceſſitatis ſorte partiũtur. Hunc in modum robuſti & iuvenes locum albicantem non arte ſed vi, ferreis cuneis adhibitis proſcindunt, aguntq; per petram cuniculos plures non rectos, prout aurei ramenti ſitus flagitârit. Modò enim ſurſum reſpicit, deorſum modò, modò ſiniſtrorſum, modò in obliquius formâ jt flexuoſâ non abſimili radicibus arborum. Hi igitur lumina frontibus alligata habẽtes continuè cædunt, ſequunturq; inſtar venæ albedinem. Quin et multifariam motis hàc illàc corporibus fruſta in ſolum deiiciunt. Non hæc propriâ agentes curâ aut voluntate, ſed imminentiâ præſidis coacti, qui increꝛ

crepationem verberibus adiungere nunquam desinit. Impuberes autem cuniculos horum operâ effossos subintrant, ramentaq; deiectorum summo cum labore collecta intra buccas efferunt. Ab his accipiunt provecti; & ex infirmioribus non pauci, lapidem de uno ad aliũ transferentes, donec tandem pervenitur ad Inspectores appellatos. Qui annum sunt intra trigesimum, staturâ validâ, ii lapideas pilas ferreo pistillo gnaviter detundunt. Cũque magnum fecerint cervi simile fragmentum, ad eandem formam metiuntur aliis. Labor autem iste mulierum est quæ in custodias abducuntur unâ cum viris aut parentibus. Siquidem molæ plures adiacent quas in detunsũ ferunt lapidem: ubi tres hinc inde unicuilibet cæsuræ astantes, ita turpiter cinctæ molunt, ut sola pudẽda non videas. Eousq; verò molunt, donec in tenuissimæ siliginis speciem data mẽsura reducatur. Hi omnes qui prædictam fortunæ sortem subierunt, mori multò quã vivere satius ducũt. A muli-

ribus contritum accipiunt ſelangæi, artifices nimirum ad finienda regis negotia deſtinati. Quorum opus ſic ſe habet. Contritum marmor in tabellâ ponunt latiore & ad rectam formam cæſâ, verum nõ uſquequaq; rectâ, ſed & nonnullam habente inflexionem. Poſtmodum affuſâ aquâ manibus terunt, primò quidem leniter, deinde verò magis. Vnde (opinor) quod terreum eſt liqueſcit ſimul defluitq; ratione lævis ſuperficiei: quod verò ſolidius eſt, ibi hœret immotũ. Selangęus porrò ubi ſæpiuſculè lavârit, ſpongias ſibi aſſumit molliores & craſſiores. Quibus aliquamdiu marmor facilè premens, ſolutam materiam infixam poris detergit, firmã verò ſplendidamq; in tabellâ relinquit abſconditam. Difficulter enim præ inſigni põdere moveri poteſt. Ad hunc modũ ſelangæus perpurgata auri ramenta tradit coctoribus. Illi quod pondere & menſurâ acceperint univerſũ in vaſa immittunt figulina. Dehinc (prout eorundem quantitas æſtimata popo-

ſcerit

ſcerit) fruſtum plumbeum, & grana quędam ſalis, nonnihil etiam ſtāni, furfurēq; etiam hordeaceū unà miſcent. Mixta demum operculo ſuperaddito tegentes probè concinnato & undiquaq; perlito, in fornace per quinque dies totidemq; adeò noctes continuas decoquunt. Die ſequenti frigidâ ex æquo calidis reſpondente admotâ in vaſculum conjecta, nihil inibi reperiunt, præter huius modò auri liquorem parum quid immutatum. Sic igitur fit, ut multorum obitu miſerrimo ſimul & infœliciſſimo aurum conquiratur, elaboretur, & ad prædictum finē perducatur. Ipſâ propemodum naturâ oſtēdente auri & inventionem eſſe difficilem; & cuſtodiam periculoſam; & curam inſignem; & uſum, doloris iuxtà voluptatisq; participem; & elaborationem modo hoc AEgyptiaco quodammodo iis antiquiſſimam. Siquidem à primis AEgypti regibus adinvēta eſt metallorum natura. Ceſſavit autem omnis expolitio & cultura, tûm propter AEthiopas, qui numeroſâ mul-

titudine regionẽ invaſerunt, urbeſq; per aliquot annos incoluerunt (à quibus & Memnonia originem traxiſſe fertur,) tûm propter Medorum itidem Perſarumq; imperium. Veruntamen & adhuc noſtrâ ætate reperiuntur in aurifodinis ipſorum inſtrumenta quædam ærea (necdum enim ferri uſus innotuit,) oſſaq; hominum incredibilis multitudinis. Cùm veriſimile ſit non pauca in latis illis ſpacioſisq; cuniculis occultari cadavera. Lacunæ porrò ſũt tàm immenſæ & uſq; adeò dilatatę, ut obliquis ductibus ad ipſum mare pertingant.

Quâ AEgyptus ad auſtrum vergit, quatuor eſſe gentes maximas. Quarum quæ fluminibus adiacet, ſeſamum ſerit & milium: quæ paludibus, arundinem contrectat & molliorem herbulam: quæ erratica, ex carne vivit & lacte: quæ autem maritima, piſces venatur. Poſtrema hæc nec urbes habet, nec domos, nec ullam aliam ſtructuram, in quâ vel ſpecies artis appareat. Eſt autem cæterarum, ut quidam volunt

volunt, longè maxima. Ab Autæis enim qui ultimum receſſum tenent magno mari circundatum, ad uſq; Indiam, Gedroſiam, Germaniam, Perſas & Inſulas iis ſubiectas, Ichthyophagi quaquaverſum habitant. Hi cùm nudi ſunt ipſi, tùm & uxores etiam nudas habent, & ex communibus cõmunes liberos. Voluptatis doloriſq; naturalem modò habent ſenſum; boni verò & mali ne minimam notionem. His nec quæ ex alto petuntur, nec quæ magnis littoribus propinqua victum ſuppeditant. Non enim capturâ piſcium aut alterius conſimilis generis lautiorem præbet hæc terra. Domunculæ omnibus ſitæ ſunt ad promontoria. Quæ cùm & convalles habeant immenſas, & cavernas inæquabiles, & meatus anguſtos, & tortuoſa diverticula, horum ita commodè ſe habentium aditus ſaxis inſuper firmioribus præmuniunt ut naſſarum ſint loco. Quando igitur æſtus ad continentem moverit (fit autem hoc bis per ſingulos dies horâ nonâ & tertiâ) tunc mare

universum littus obtegit, vi suâ secũ ferẽs non paucos pisces, qui dũ in littore hærẽt, cavernas, pabuli gratiâ, solẽt oberrare. Recedente verò æstu, aquæ per lapides & abrupta in locũ declivẽ festinũq; refluũt, pisces verò in cavernis destituti, in paratissimã cedunt prædã & pabulum Ichthyophagis. Sed alii quidẽ pisces (uti diximꝰ) facilè debellantur. Cùm verò canes ceciderint & phocæ maiores, & scorpii, & murænæ & universũ istiusmodi genus, non sine periculo fit conflictus. Quotcunque demum acceperint, petris quibusdam imponunt Meridiem spectantibus, iisdemq; ob continuam radiorum solarium percussionem impendiò calidis. Nec diu in alterâ torreri sinunt quin alteram etiam partem soli obversent. Postmodum apprehensâ caudâ, totâq; mole agitatâ, quod carneũ est omne excidit, prædicti caloris vi dissolutũ. Spinas verò adeo in unũ acervũ diligẽter cõgerũt, ut ex iis cõgestis nõ parvi tumuli eminus visãtur. Dehinc carnẽ lævi petrę superimponentes, fortiter aliquam-

aliquamdiu premunt admixto tandē ſemine paliuri. Eo enim admixto uniuerſam maſſam conſolidant reddūtque ampliorem. Videtur autem hoc ſemen condimenti cuiuſdam & affuſionis ſuavioris habere gratiam. Vbi igitur ſatis iam calcando attriverint, in modum longiorum laterum formantes denuò ſoli obiiciunt. Quibus rurſum deſiccatis, ſedent omnes & epulantur unà, non ad certam aliquam dimenſionem aut pondus, ſed prout cuiuſq; fert libido & deſiderium.

Adverſus repentinas tempeſtates quæ ſolitâ eos capturâ piſciū fruſtrantur, tale quiddā machinari. Vicinā maritimam totā pererrantes conchas ubiq; legunt (maximæ autem ſunt, ut non videntibus incredibilis ſi exprimatur viſura ſit earum magnitudo:) quarum carnibus crudis ad indigentiam ſupplendam famemq; tunc temporis ſatiandam utuntur. Sed quoniā & adhuc piſcibus egent, prænominata rurſum legunt conchylia, eademq; cum recenti algâ & piſcium minorum capitibus

capitibus in fossis reponentes enutriunt. Enutritis (uti dictum est) famem explent, si quando res ita popoſcerit. Quòd si verò utrinq; eos cibus deficiat, ex universâ spinarum congerie succo pleniores & recentiores suis temporibus eximunt. Harum alias petrarum acie conscindunt, alias dentium robore comminuunt, ad morem planè se habentes latitantium belluarum. Ratio est iis potandi multò mirabilior: siquidem per dies quatuor venatibus cantibusq; more patrio incondîtis, & cęteris id genus ludicris congressibus liberè indulgere solent, cùm nihil eos remorari possit ob facilitatem victus. Appetente quintâ, provolant omnes in cõvallem, potandi gratiâ, eas ad confluentias, ad quas armenta sua solent aquare pecuarii. Noctu itinere suscepto, ubi pecuinas hasce aquationes attigerunt, locum undiq; obsident. Dein manus in terram defigentes & geniculatim procumbentes, sũmo cum clamore bibunt non semel modò interspirantes sed & sæpiùs.

Ventribus

Ventribus aquâ, quantâ possunt, inflatis instar utriculorum, vix tandem ad mare retrocedunt. Reversi, totum illum diem pisce & quovis alio cibo inguſtato transigunt. Iacent autem omnes distentis corporibus ęgrè spiritum trahentes, ut quodammodo ebriorum similes videantur ob insignem torporem. A proximo antepridianam diætā repetunt. Atq; ita continuè vivitur, nemine ullius rei curam habente vel sollicitudinem. Morbi iis propter simplicem victum non ita frequentes. Tā-tum vero absunt à longęvitate nostrâ, quanto leniorem habent, & liberiorem vivendi conditionem. Qui intra augustias sunt Ichthyophagi, sic agūt. Qui verò exteriorem maritimam possident, prædâ istiusmodi semper abundant, aquâ autem omnino non egent. Piscem enim succulentum comedentes pœnè crudum, non modò potum non quęrunt, sed ne cogitant quidem. Ferunt autem iucundissimè quæcunq; iis ab initio fortuna obtulit.

In præfatis locis habitantes non eodem

odem modo nobiſcum affici erga res omnium maximè metuendas. Nec enim ferrum cervicibus intentatum diſfugiunt, nec cõvitiis irritantur, nec cęſi vulnere movetur non cæſus. Verùm ſi quâ eos conſimili iniuriâ laceſſant, alienigenæ, facinus illi quidem fixis oculis intuentur crebrò moventes capita. Cæteroquî nullum edunt cõmiſerationis ſignũ, prout eſt in more apud homines. Vnde ego (inquit hiſtoricus) exiſtimo non callere eos diſtinctum ullum aut articulatum ſermonem, ſed partim familiari agitatione, partim nutu, partim vocibus obſtreperis, partim & mimeticâ oſtẽſione quæ ad vitam ſpectant omnia procurare.

De non ſitientibus Ichthyophagis & phocis peregrinum.

ESSE nonnullos adipſis Ichthyophagis conterminos qui quaſi perpetuam pacem firmâſſent fæduſq; iniiſſent, nec ipſi phocas lædunt, nec

à phocis ipsi læduntur. Si quando uniantur, liberè hoc faciunt & sine periculo, nullas invicem struentes insidias, sed & perinde amicè vivunt, ut vel inter homines eiusmodi commercium reperiri vix possit.

Ichthyophagorum alii in speluncis degunt non versus meridiem sed septentrionem positis. Timor enim est à suffocante æstu & ivi solis quæ solet ibi loci esse ignea. Alii ex costis piscium & algâ superiectâ domũculas erigunt. Alii ex summitatibus olearum adinvicem commissis & colligatis. Quod genus oleæ fructum ferre dicit castaneæ nuci persimilem. In quarto ordine qui sunt, huiusmodi utuntur umbraculis. Immensa arenarũ colluvies iam ab omni (uti videtur) ævo in montem usq; excrevit, ita cõtinuo undarum appulsu fortiter compacta, ut universum ratione mixtæ & coalitæ arenæ molem referat planè homogeneam ac uniformem. Ibi cuniculos illi substruunt laxiores paulò maioresq; ut virilem capiant altitudinem

nem. Superiorem, & quæ in vertice eſt, molem omnino non tangunt; eo ſcilicet fine, ut conſolidata meliùs præſidii iis ſemper loco eſſe poſsit & tegumenti. Verùm de ſubſtrato ſolo meatus ducunt longiſsimos ex omni parte verſus ſe invicem perforatos. In quibus aliquamdiu feriari ſolent ventum ſpectantes & auram. Recedente verò æſtu, expoſitam prædam (uti iam ante diximus) cupidè arripiunt. Mortuos ſuos nullâ dignantur curâ, quandoquidem nec ulla eorum mentes commiſeratio ſubire poſsit. Eapropter inhumatos iacêre ſinunt, donec tandem æſtu marino tranſferantur, & pabuli vice piſcibus obiiciantur. Eorum nonnullis qui ex mari victitant, cùm alia accidere, tùm verò hoc mirandum maximè, quodq; omnem ſuperat conceptum rationis. Nec enim ſciri poteſt, unde tandem in hũc locum in quo iam conſederunt, migraverint. Præſertim cùm acclivis petra deſuper adhæreat, à latere præcipitia viã negent, & adverſa omnis pla-

ga

ga vel pediti ſimpliciter (ut ita dicam) ſit impoſsibilis, tantùm non ratibus, quarum illi architecturam ignorant, perinde inacceſſa. His ita habentibus, reliquum eſt indigenas fateamur qui vim primigeniam imminutã ſervaverint, adeoq; ſemper extiterint, prout è Phyſicis nõnulli iudicavere. Vltra anguſtias (ait) quæ Arabiam cingunt & oppoſitam regionem, inſulæ ſitæ ſunt ſporades, humiles omnes, parvæ magnitudine, multitudine infinitæ, nullũ fructum edentes vitæ utilem, nec ſativum nec ſylveſtrem. Diſtant à prædictâ terrâ ſtadiis quaſi ſeptuaginta; reſpiciunt autem ad immenſum illud pelagus quo India videtur & Gedroſia continuari. Fluctuatio ibi nulla, ſed ut aliæ aliis anteriores, ita undas viciſſim ſuis excipiunt prominentiis.

Aërem videntur habere ſaluberrimum. Habitant in iis numero non pauci ad hunc modum viventes. Eſt in vicino mari aſpero planè & procelloſo ingens copia teſtudinum, quæ cũ inſigniter latæ ſint magnæq;, marinas

omnes

omnes opinamur. Hæ noctu in profundo morantur, interdiu insularum petunt aprica magis & serena diverticula, in quibus dormiunt, soli obvertentes immensitatem suam naviculis non absimilem. Quo tempore nec opinatò adorientes Barbari arte tandem suâ, conatu, & funiculorum ope in terram longiùs removent; remotas excoriant, excoriatis interiora omnia vixdum semiassa suaviter comedunt. E testis verò quædam sibi tabernacula conficiũt, casarum instar in excelsis locis nõnihil prona erigẽtes. Necnon pro cymbis etiam utuntur & utriculis. Vt idem planè sit apud eos navicula, domus, vas & cibus.

Ab hoc genere non multum disitos benè multos homines cetorum beneficio nutriri quos fretum ejecerit. Quâ eos deficiente alimoniâ (fit autẽ sæpissimè) ossium frustula & extremitatẽs costarum coguntur mandere, ut ita famem suam etiamsi ægrè, solentur tamen. Genera igitur Ichthyophagorum quæ ad notitiam nostram perveneranț

venerant, (infinita enim necdum nota) totidem ferè sunt.

Vita cùm nostra tota sita sit in rebus necessariis & supervacaneis, prædicti Ichthyophagi iis carent omnibus quæ minùs necessaria, quæ autem magis, abundant omnibus. Ita scilicet numine procurãte divinitus satiati, exterum omne studium aversãtur quod mentes solet naturasq; nostras seducere. Nec enim principatum appetentes litem illam fortunæ dubiam subeunt miserumq; conflictum, nec plus æquo cupientes multa aliis inferunt ipsi, multa ipsi vicissim ab aliis quę vitare possent patiuntur, nec certamina maiora conflant in noxam cædemvé hostium, nec periclitantur amissione suorum, nec lucrum vitæ navigando præferentes infœlicibus eventis dolorem metiuntur. Sed cùm paucis egeant parum & dolent, quòd satis est, possidẽtes, quod plus satis, negligentes. Movet eos non incognitum absens, sed si desideratum quid præsertim ubi festinante appetitu serùs

potiuntur. Itaque is cui omnia cordi sunt, verè beatus erit in ratione naturæ, utcunq; non sit opinione humanâ. Legibus porrò nõ gubernantur. Quid enim opus est subesse eum præceptis, qui vel sine his novit bene facere. Supra Ichthyophagos ad Astaboram fluvium, qui AEthiopiam transit, & Libyam, (est autẽ Nilo multò humilior, committitque se tandem maiori confluentiæ, ubi cinecturâ sua Meroën insulam describit;) Ad hunc inquã Astaboram in utrâque ripâ habitat populus non ita frequens. Quorum vita sic habet. Ex propinquâ palude radices arundinum effossas terrè lavant, lotas particulatim atterunt lapidibus. Vbi iam mollescere materia, ut fingi formarique possit ad cohæsionem, liba inde conficiunt manum implentia, quibus æstu solari nonnihil assatis pro cibo utuntur. Habent isti inevitabile malum, leones qui in paludibus insidiantur. Sub exortum verò canis, infinita culicum multitudo nascitur, quę populum ad stagna recurrentem illęsum

finit

sinit, leones verò cogit exulare. Neq; hoc tantopere fit morsus infestatione, quanquam nec ea ferenda, atq; peregrino illo vocis stridore, & inusitato. Verũ hęc narrentur ut paradoxa. Quid enim vero dissimilius, quàm ut leones cedant culicibus, homines autem eiusmodi malo liberentur? Excipere prędictos Hylophagorũ genus, & eorum qui ex semine victitant, parum differens. Siquidem hi cadivis arborum fructibus vescuntur omnes, idq; sub æstatem tantùm. Per reliquum tempus gramine quodam in umbrosis convallibus & ex se satis solido, & caulem nutriente affinem iis, quę appellãtur buniades.

Cuius illi non omnem, sed mollissimam modò herbulam comedunt. Noctu ea sibi loca in quibus à ferarum incursu tutissimi dormire possunt, eligunt. Oriente iam sole, cum liberis, & uxoribus arbores omnes conscendunt, certatimq; prehensis ramorum extremis, succum inde hauriunt tenerrimum levissimè epulantes. Adeoque

oque se per totius vitæ curriculum assuefaciunt, ut & incredibili inter conscendendum celeritate utantur, & mirâ agilitate non manuum modò, digitorum, pedum, sed & reliquarum planè partiũ. Siquidem ab alio ad alium ramum facilè transiliunt, & in iis locis in quibus non satis fida statio, à se invicem divellunt. Idq; faciunt ostentandi gratiâ, ut & qui viderit consternetur, nec tamen aliis imperitis audeat enunciare. Ramum quemlibet succulentum dentibus contritum in ventriculis statim decoquunt. Vnde ea corporum exilitas, ut si quando de sursum cadant, vix plagam sentiant. Nudi omnes communem habent liberorum ortum, promiscuum concubitum. De locis inter se sæpiusculè digladiantur. Perit tandem eorum pars maxima fame confecta, ubi annũ attingit quinquagesimum. Tunc enim affusio morbus patrius, solet iis oculorum aciem discurrendo excæcare.

De

De iis qui dicuntur venatores.

VLtra Hylophagos, qui ab indigenis vocati venatores. Sub arboreis illi frondibus plurimùm deliteſcunt, ut exinde de improviſo feras (eſt enim earum proventus ibi loci longè maximus) iaculandi arte, quam unicè callent, proſternant, proſtratis epulentur. Deficiente hoc genere viatici, pellibus ferarum quas cæperant, medentur fami. Madefaciunt autem priùs aquâ, dein levi igni ſuperimponunt, dein iam propè cinereas per cętus dividunt & contubernia.

De Elephantophagis.

AB hâc regione qui occaſũ verſus plurimùm diſtant, Elephantorum carnibus veſcuntur. Alii ab arbore in quâ ſedent, ferarum tranſitus obſervant, manibusq; caudâ apprehẽſâ, pedibus ſiniſtrum fœmur obequitãt. Poſthæc ſecuri expeditâ dextrum po-

plitem crebris ictibus feriunt, donec tandem nervos abſciderint. Adeoq; ex hâc parte prementes, ex alterâ caudam tenentes incumbunt, quaſi iam de vitâ contentio. Et rectè illud. Vel enim occidere neceſſe eſt, vel mori; diſcrimen temporis negat tertiũ. Cadente tandem belluâ propter vulnerum frequentiam, & immodicum ſanguinis profluvium, ſocii omnes illico advolant, vivæq; adhuc poſteriores carnes abſciſſas comedunt, de reliquo ultima eius expectantes. Qui igitur in huiuſmodi venatione ſummo ſe periculo obiiciunt, huiuſmodi ferè ſunt. Alii autem in hunc modum tutiùs venantur. Latent in dumoſis quà feræ tranſeunt, tres homines, uno tantùm arcu accincti, pluribus autem ſagittis ſerpentum veneno intinctis. Adventante igitur iam belluâ, unus hic arcũ pede firmat, reliqui duo nervum quantâ maximâ vi poſſunt, intendentes, emittunt ſagittam, deſtinato ſibi medio latere, cuius illa ſeptum penetrans, breviores quæ inibi ſunt coſtarum tranſadigit

digit. Vnde fit ut ingens hæc vi plagæ concita, miſereq́; laniata ruat in terram.

Tertiũ genus elephantophagorum ſolet tunc demum inſidiari, ubi feræ pabulo diſtentæ ſomnum capeſſerint. De quibus illud porrò ſciendum, non dormire eas in terrâ reſupinas, ſed craſsiſſimis & validiſsimis arboribus incumbentes. Adeò ut qui propè ſtipitem pedes, ſolum leviter tangant, latus autem cum univerſâ mole ligno ſuperferatur. Atq; hac ratione dormire illi quidem videntur, non dormiunt. Nec enim ſecus fieri poteſt, cùm & ingens timor altis ſoporibus immineat, & præſetiſſimus cadentẽ ſequatur interitus obnaturæ impotentiã. Qui igitur ex huiuſmodi prædâ victitant, condenſis nemorum pererratis, & cubili tandem feræ deprehenſo, à poſtico ſecant arborem eouſq;, donec neq; tota in terram propendeat, nec tamen nimis valida, utpote parvo momẽto innixa, relinquatur. Bellua cùm iam à paſcuis reverſa ſolito ſe cubili reclinaverit, diſ-

orum alati pediculi, formâ quidem ricinis adsimiles, paulo autem minores iis qui in canibus. Parturiunt luem pectus, & venter; dehinc universam corporis substantiam cum ipsâ adeò superficie petit, & absumit. Nec verò affecti perinde se habent in initio atq; in accessione. Primò enim leniùs, eorum instar, qui scabie impetuntur. Postea verò graviùs, ut se etiam discerpant. Sed ubi iam crescente malo & bestiolæ simul excreverunt, & tenues insuper sudores fusi, mirum quàm intoleranda miseros cruciet dolorum acerbitas. Atq; isti quidem seu humorum, seu alimenti, seu aëris id vitio fiat, ita moriuntur.

Acridophagis contermina est regio satis magna, varietate pascuorum abũdans. Integrè tamen deserta, & circumvicinis omnibus inaccessa. Non quòd à principio ita habuerit, sed propter incredibilem multitudinem scorpionum, & araneorum, quos nonnulli quadrimaxillares appellant. Gens ea vi imbrium nata primò, universam deinde

deinde terrã implêſſe dicitur. Cui tanto malo cùm indigenę pares nõ eſſent, nec niſi fugâ clades vitari poſſet, ſalute patrię præhabitâ, deſtitutam ex eo tẽpore hominibus reliquerunt. Nec eſt quòd hæc minùs credibilia videantur. Quandoquidem & murium arvalium copia ex Italis, & paſſerum iacta ſemina abſumentium ex Medis, & ranarum cælitus deplutarum ex Autariôtis non paucos ſolùm vertere coëgerunt. Adde ſi placet & his ex Lybiâ leonum impetu vaſtatas urbes, & alia etiam loca complurima infortuniis ſane multis longéq; fidem ſuperantibus denudata.

De Cynamolgis & Troglodytis.

VLtimi ad meridiem ſunt quos Græci Cynamolgos, accolæ barbaros ſylveſtres appellant. Capilli iis promiſſiores, ſtupendæ barbæ. Canes alunt Hyrcanorum more inſigniter multos magnoſq;, non ſolùm ut immenſa Indicorum boum examina, quę regi-

regionem ſuam ab æſtivo ſolſtitio ad uſq; mediam hyemem infeſtant, venentur, ſed ut fœmellarum etiam lacte nutriantur, prout è ferino ſolent. Quę ad meridiem extima ſunt, iam ſunt expoſita. Troglodytæ verò huiuſmodi.

Statum habent planè tyrannicum, communes liberos, communes & uxores. Solam regiam contrectare nefas. Quam ſi fidentior quis violârit, ovis ei mulctæ loco ſolvenda. Sed ut apertiùs dicã, hæc apud eos vivendi ratio. Per hyemem (ubi iam ſpirant Eteſiæ, totaq; iis regio impetuoſâ de cœlo pluviâ perfunditur) lacte vivunt & ſanguine in unum coalitis, ac in vaſe priùs quomodolibet ad ignem calefactis. Appetente æſtate, ſub dîo agunt, & in paludoſis pro pinguiori gramine ſæpiùs committuntur. Si quæ pecorum provectiora ſint, vel morbida, mactãt culinarii, quos impuros vocitant. Troglodytici pueri non ulli hominum, ſed vel tauro, vel iuvencę parentum nomina tribuunt, illum patrem, hanc matrem

trem appellantes. Sic & arieti, & ovi. Propterea quòd familiare sibi & quotidianum alimentum non à parentibus sumant, sed ab istis. Vtuntur potu idiotæ paliuri succo, tyranni ex flore quodam confecto, quem passo è nostris deterrimo assimilârim. Reliquum corpus nudi, coxas habent solas pellibus obtectas. Ex more Ægyptiorum circumciduntur omnes, nisi quos Græci mutilos dixerunt. His enim non ea solùm pars uti cæteris circumcisa, sed & novaculæ acie iam adhuc infantulis tota exciditur. Vnde & ex mutilatione sibi nomen asciverunt.

Autor quanquam Atticista fuerit perelegans, usus est voce cameræ minùs Atticâ.

Troglodytæ porrò defunctos suos ita sepeliunt. Viminibus paliuri cervicẽ & crura inter se cõmittunt, dein editiori loco imponentes lapidibus immẽsis admisto risu eousq; feriunt, donec figuram defuncti prorsus penitus obruerint. Tandem etiam & lapidibus capræ cornu superiniecto, indolẽ-

tes

tes redeunt ac ſereni. Atq; ita ſuis prudentiſsimè parẽtant, ſi prudentię illud cenſendum non lugere non lugentes. Lites omnes, & pugnas, quæ ob viſum repentè pabulum ineuntur (nec enim ob aliud quicquam certatur) fœminæ grandævæ in medium prodeuntes ſolvunt. Quibus illud potiſſimùm curę, ut verbis quàm poſſint placidis animos iam ſedent incitatos.

Somno utuntur non prout alii homines. Nam cùm infinita eos gregum ſequatur multitudo, tintinnabula quędam ſolent de cornibus maſculorum omnium ſuſpendere, ut exinde ſonus reliquas feras pervadendo provocet. Adventante nocte in cubilia cogunt, ſuperneq; palmularum cratibus inſternunt. Conſcendunt has & fœminæ & pueruli. Viri autem accenſis in orbem ignibus, & patriis quibuſdam fabulis de cantatis, ſomnum propellunt, curâ hâc in aliquammultis naturam ipſam neceſſariò vincente. Cùm verò quod omnibus debetur ſenium ingraveſcit, ut ne poſsint diutiùs armenta

ſequi

sequi, caudâ bovinâ cervicibus circumditâ, & à tergo fortiter revinctâ vitam finiunt. Sin timidior quis mortem differat, licet aliorum cuivis benevolè instare, donec monendo simul, & increpando segnitiem excusserit, eoq; tandem perduxerit. Neque hoc senibus tantùm faciunt, sed & iis etiam quos vel morbus tardior, vel ulla partium oblæsio sequendis gregibus ineptos reddidit.

Addit terram universam quatuor cingi partibus: Oriente, Occidẽte, Septentrione, & Meridie. Quarum occiduam Lycus & Timæus fusè explicârunt; orientalem Hecatæus, & Basilis; septentrionalem Diophantus, & Demetrius; meridionalem (utcunq; de seipsâ importuna veritas) nos ipsi.

Hominum vitas multùm differentes intercapedo non multa discrevit. Siquidem à Męotide palude non pauci cum navibus etiam onerariis decumani Rhodum appulerunt. Inde post dies alios quatuor continuos, Alexandriam. Inde etiamsi in adversum flumen

minatum. Quo aliàs quamcunque petram acceſſerit, applicato ferit pectore. Cùm elephanto autem certaturus (ſiquidem his pro pabulo aſſiduè dimicatur) ventrem ſubit, cornuque in orbem ſciſſo, protinus exanimat. Et hâc ratione qui perierint elephantos plurimos videre eſt. Sin verò non pulſâſſe ventrẽ contigerit, tunc vice verſâ, huius ille proboſcidem ſubit, & vi dentium laniatus (maxima cùm ſit huius ad illum roboris imparitas) ſæpiuſculè langueſcit, deciditq;.

De Camelopantherâ.

APud Troglodytas eſt quæ apud Græcos dicitur Camelopanthera, compoſitã ſortita & appellationem, & naturam. Varietate ſiquidem pantheræ inſignitur, magnitudine cameli, craſſitudine nimis quàm credibili. Cervicem habet adeò exporrectam, ut vel de ſummis arboribus fructum poſſit decerpere.

De

De Sphinge.

SPhinges, Cynocephali, & Cepi ex Troglodytide, & Æthiopiâ mittuntur Alexandriam. Sunt autem ſphinges eâdem qua pingũtur formâ, niſi quòd hirſutæ omnes, & naturâ mitiori. Aſtu pollent, & ut ſe gerant, quodammodo vidẽtur didiciſſe. Tam eſt eorũ in omnibus mirãda concinnitas. Cynocephalus corpore deformẽ hominem repræſentat, vultu canem. Vocem edit mugitui ſimilem: ferus eſt ſupra modum, totuſq; indomitus. Aſpectum tranſmittit à ſuperciliis oculiſque iniucundum planè, ac tetricum. Hæc de maſculo. Fœmineæ porrò illud accidit, ut ſemper extra corpus vulvam ferat.

De Cepo.

CEpus faciem habet leonis, corpus pantheræ, magnitudinem damæ, ex varietate nomen mutuatus.

Prędictis autem omnibus carnivori tauri immitiores multò, difficiliusque subigendi. Magnitudine illi domesticos superant, & velocitate: rubent autem insigniter. Ora iis patula, & ad aures usque dehiscentia: oculi supra leoninos cæsii. Cornua aliàs movere solent instar aurium, in pugnâ autem pertinaciùs obfirmant. Et quod in iis singulare, pilos habent non deorsum, sed caput versus contortos. Insidiantur ut plurimũ fortissimis, & reliqua in prædam animantia venãtur, greges patrios infestant maximè. Soli & lance & arcu illæsi sunt: unde adhuc nemo ex iis vivum capere potuit, utcunque multi strenuè contenderint. Quòd si fortè quis in foveam delapsus, aut alio eiusmodi astu circumventus sit, præirâ citissimè suffocatur. Eapropter non immeritò belluam hanc Troglodytæ leonis habere fortitudinem, equi celeritatem, robur tauri censuerunt, itaq; ex omni parte invictum, ut vel ferro non cedat.

De Crocuta.

Quæ ab Æthiopibus crocotta dicitur, geminæ est naturæ, caninæ simul & lupinæ: utriſque tamen efferatior multò, & gravior, tûm propter aſpectus immanitatem, tûm propter unguium acumina. Mirandâ vi pollet inter cæteras, dentibus & ventriculo omnium maximè. Exinde enim fit, ut unumquodq; genus oſſium facilè conterat, contrita digerat. Sed digeſtionem eius taceo, nec enim explicari poteſt. Sunt qui imitari hanc ſcribant humanam vocem: nobis tamen neutiquam perſuadebunt, nec ſi illud porrò adiecerint ſolere homines de nocte ſuis nominibus compellare, quos ad virilem quaſi vocem exeuntes, ſubitaneo impetu diſcerpant, comedantque.

De serpentibus inusitatæ magnitudinis.

PLurima ibi dicuntur esse Serpentium genera, omnia magnitudinis inusitatæ, & ex venatione aliorum victitantia. Qui à nobis (inquit) visus est maximus, erat triginta cubitorum. Fit autem omnis serpens etiam maximus obsequentior multò, si penuriâ victus aliquamdiu laboret. Etenim quem vidisse se dixit, ubi iam propter cibos continuè admotos, & feritatem simul deposuerat, & vehementiorem appetitum induerat, coniectus intra septum victimis satiantes, eò tandem mansuetudinis immitem priùs redegere, ut nihil aliorum existimet vel securius esse posse, vel formidolosius. Et in eo sanè non absimilem se gessit iis quæ capiuntur animalibus, quorum pertinaciora egent, faciliora nutriuntur. Omnis autem bellua mansuetudinem discit, non ex ratione quod melius suggerente, sed

ex

ex animo pręteriti infortunii memoriâ conterrito.

Sed (inquit) multa hîc cùm sint stupenda, & à consuetudine nostrâ remota, eos tantùm tractus qui memoratu fuerint dignissimi, percensebo. Ab Arsinoë urbe dexteram continentem iuxtà eunti calidæ occurrunt, pluribus alveis è petrâ sublimi in mare exundantes. Quarum angusti meatus non aquam dulcem sapiunt, sed amaram quandam salsedinem fontem ipsum referentem. Stagnum excipit Nili rivulus, laticulis quibusdam in profundam vallem excurrens. Non longè à stagno in ampliſſimâ planitie, mons quidam assurgit minio tinctus, nihil habẽs in se porrò eximium, præter rubicundum illũ à summitate demissum colorẽ, quo intuentium oculi ut sæpe offenduntur. Montem excipit magnus portus, qui olim Myos seu murinus, nunc Veneris vocatur. Tres ibi insulæ iacent, quarum duæ oleis abundant. Tertia minùs sylvosa, earum alit avium multitudinem, quæ melea-

grides dicuntur. Has iuxtà est sinus impurus, quē præterlegenti insula occurrit alto circumflua, & ad octoginta stadia porrecta. Serpentinā vocant, eò quòd priùs omni genere serpentiū scaturierit, qui nostrâ ætate iā nulli sunt. In eâ insulâ est Topazium, lapis pellucidus, vitro similis, iucundum in auro aspectū præbens. Hunc insulares, iussu regio eidem & colligendo, & custodiendo præfecti, ita inveniunt. Noctu, divisis turmis, circumeūt, omnifaria secum vasa ferentes. Nam quę in petris gemma, interdiu solari luce, ut ne appareat, offuscatur: verùm exortis iam tenebris, ubicunque loci fuerit, micat undiq;. Eo viso, custos locum splendentem tanto describit vase, quanta est apparentis magnitudo. De die rursum advolat, æqualemque huic petræ ambitum extindens, gnaris artificibus tradit poliendum.

Dehinc pelagus ita contractū est, & humile, ut duabus ulnis fundum non ampliùs superet. Viriditate vestitur

stitur, non aquæ nativâ, sed ex algâ & musco confusis adventitiâ. Vnde tantam habet marinorum canum sine numero fæcunditatem. Quâ eâdem de causâ, prædictus alveus longis & expeditis navibus ferendis commodior. ¡Siquidem tranquillus est, & fluctuum expers, piscium q; incredibilem largitur copiam. Verùm quæ elephantos vehunt naviculæ, non parvam suo malo miserationem movent spectantibus. Etenim, vel fluctu subito in petram actæ, vel in arenosum aliquem colliculum, planè dubiam reddunt navigantium salutem. Hinc primò luctus ingens oboritur, & eiulatio, nec tamen meliorem eventum desperant. Videre enim fuit, quos eò redactos angustiarum æstus marinus intumescentium vi repentè undarum sublevârit. Sed deficiente iam viatico, infinitæ miseriæ discruciant. Adeò tãdem conficiuntur omnes, vel fame, vel, si huius diuturnitatem ferre nequeant, gladio; vel, si ne hoc, mari se devoventes. Sic quæ â Tauro sunt ad

Ptole-

Ptolemaïdem, omnia ſunt expoſita. Quæ ſuperiora his, flexum habẽt mirabilem. Nec enim ad Meridiem vergunt regionis, ſed paulò magis ad Orientem, umbraſque ad horam uſque ſecundam in oppoſitum Boream eiaculantur. Quinetiam & flumina demittunt ex iis montibus quos Pſebæos appellitant. Regio ipſa quà mediterranea, plena eſt elephantis, rhinocerotibus, tauris, apris. Quà fretum ſpectat, tota inſulis ſtipatur naturâ ſuâ infrugiferis, & ignoto avium genere, nec à nobis unquam viſo, refertis. Exinde mare profundum, navigabile, cetos fovens tam immenſos, ut qui viderit, conſternetur. Nec tamen adhuc periclitatus eſt quiſpiam, niſi ſi qui fortè neſcii in criſtas inciderint. Navigantes enim ſequi curſim non poſſunt, retuſis illico ad lumen oculis, ſi ſemel è mari vultus erexerint.

Quæ ſupra Phæniconem partes, variis rupium faſtigiis occupantur. Iis autem quæ ad mare excurrunt, ripa anguſta

gusta subiacet & porrecta. Iam dictæ maritimę locus ille conterminus, quẽ ab anatum frequentiâ Nessam vocitârunt. Nessa autem hæc non longè est à promontorio insigniter sylvoso, rectaq́; tendit in Petram civitatem, & Palæstinam. Eò (prout fama est) Gerræi, Minæi, & omnes vicini Arabes, è superiori regione thus, aliasq́; merces deferunt aromatarias.

Sinum ultra Læanitem quem Arabes circumcolunt, est Bythemanẽsium terra copiosa, campestris, tota irrigua & diffusa. Ex herbis & arboribus Agrostin modò nutrit, & Medicam, & Lotum virilem staturam æquantem, cæterarum nihil. Multæ in eâ nascuntur efferę cameli, multæ cervorum, & damarum cohortes, multi ovium greges, & ineffabilis mulorum boumque numerus. Sed totidem bonis iniqua sors malum admiscuit, producente simul terrâ magnam leonum, luporum, & pãtherarum vim, ut fœlicitas loci calamitatũ causa videri possit incolis. A proximis littoribus

toribus sinus ducit in extimam regionis oram, quingentorum stadiorum non minùs latitudine patens. Qui intra habitãt, Batmizomanenses dicuntur, & ex venatione vivunt terrestrium ferarum. Huic tres insulæ succedunt, multis instructę stationibus quarum primam Isidi sacram, secundam Succabam, tertiam Salydo nominârunt. Desertæ omnes, & oleis obumbratæ, non eiusmodi quales apud nos, sed quales natura loci patitur.

Vltra has insulas videre est ripam lapideam & prærltam. Regionem ea munit Thamydenorum Arabum, ad quam per plura mille stadia omnium difficillimè navigatur. Nec enim vel ullus ibi portus commodus, vel statio in anchoram, vel secessio in tegmen, sed ne vel species promontorii, quod asylum est nautis apprimè necessarium. Abinde paulò littus aliud peraquosum extenditur, & mons quem Læmum appellant, immenso suo ambitu species arborum, stirpiumque omnimodas circumplectens.

Tractum

Tractum monti confinem * Dedebę tenent, partim paſtores, partim agricolæ. Quorum medium fluvius ex ſe trifariam diviſus interſecat, ramenta auri deducens tantâ ubertate, ut cœnum ipſum ad oſtia congeſtum eminùs effulgeat. Incolæ expoliendi eius artem non callent: ſunt verò hoſpitales admodũ, & perhumani, nec tamen omnibus, ſed iis ſolùm, qui ex Peloponneſo & Bæotiâ eò advenerint. Fertur enim (ſi avitis fabulis credendum) multa Herculem antiquitus in hanc gentem contuliſſe beneficia. His contermini Aliłæi & Caſſandrenſes, in terrâ ſuperioribus multò potiore. Nec enim cœlum vel frigeſcit iis, vel ſicceſcit, vel caleſcit nimis, ſed molli quâdam & ſpiſsiore tegitur nubeculâ, quæ ſubinde irrorans, hyemem, æſtatemq́; reddit temperatã. Maxima eius pars frugifera eſt, utcũq; omnis culta non ſit propter inſcitiam aliorum. In ſpatioſis terræ cuniculis, auri multùm fodientes inveniũt, non arte illud aut peritiâ liquefactum, ſed ſpon-

* q.d. Aurea gens à voce Caldaicâ זהב quæ aurum ſignificat.

ſpontaneum, &, ut Græci ex re natâ vocant, apyron. Cuius minima pars olivæ nuclei, media meſpili, maxima nucis eſt inſtar regiæ. Quod perforatum unà cum lapillis pretioſis circa manuum iuncturas, collumq; geſtitant. Ad vicinos traductum penè nihili vendunt, triplo auro æs, duplo ferrum permutantes. Argentum apud eos auri tantundem decies valet, ex abundantiâ huius penuriâ illius dignitate æſtimatâ, quomodo ſolet univerſa hominum vita non rei naturam, ſed uſum reſpicere. His finitimi Carbæ, quorum continentem portus profundus excipit, multas emittens ſcaturigines. His Sabæi, gens Arabum longè maxima, & undequaque beata. Nam & tellus eorum omnium eſt ferax, quæ apud nos vitæ tuendæ utilia, & corpora incolentium noſtris firmiora, & greges inſuper armentorū infiniti. Suaviuſculus odor univerſam ita maritimā perfundit, ut qui acceſſerint, voluptatē hauriant & viſu, & conceptu multò ſuperiorem.

periorem. Etenim maritimæ balsamum non exiguum adnascitur, & casia, & alia quædam herbula, quæ recẽs aspectu iucundissima, inveterata subitò debilior. Adeò ut vis ipsa fruticis deficiat priùs quàm ut ad nos possit integra sinceraque transmitti. Mediterraneam partem sylvæ occupant densæ & præamplæ, in queîs excelsæ arbores myrræ, thuris, cinnamomi, palmæ, calami, aliorumque consimilium nascuntur. Ita ne explicari quidem potest, quanto gustu visuq; potiora habeant aromata. Non enim reconditis illi fruuntur aut antiquis, aut à nutritio solo disiunctis, sed divino iam incremento vigentibus, & ex nativis congenitisque principiis mirabile quiddam suavitatis emittentibus. Vnde factum, ut nonnulli his pridem gustatis, humanarum fœlicitatum immemores, ambrosiã se decerpsisse crediderint, reipsâ nomẽ suâ excellentiâ dignũ flagitante. Circa hos odoriferos saltus commune genus latitat serpentium, tam præclaris quasi bonis inviden-

invidente fortunâ, & salutari noxium admiscente. Ne quis dehinc Titânum in morem insolescat, aut contempto numine rebus adhuc integris efferatur; quin potiùs adversarum collatione & memoriâ edoceatur. Istrautem serpentes colorem habent puniceum, longitudinē palmarem, morsum planè insanabilē, si supra lumbos vulnerent. Feriunt enim in altum salientes.

Apud Sabæos aromata sunt odore suavissima, sed grata minùs. Minùs enim afficit sensum cui à pueris assuevimus, imò retundit veriùs, nullâ unquam mutatione cōtingente. Verùm enimvero, cùm constanter valetudinam suam tueri non possint, puriori quâdam vi aëris subinde corpora perspirante, & debitam crassitiem paulò magis solvente, donec in extremum desinant languorem; solent ut plurimùm asphalto, hircique caprâ suffumigatis, nimiæ fragrantiæ appulsum tollere, & austeriori admixto dulcius minuere. Sic bona quælibet moderatè

ratè ſumptâ,& opportunè proſunt,ſin nec moderatè,nec opportunè,poſſeſſionem reddunt omnino inutilem.

Sabęorũ Metropolis, quę toti genti nomen dedit,Saba dicitur, in monte non magno ſita, omniumq; Arabiæ civitatum pulcherrima. Communis rex præfecturam habet à populo, partim honorificam,partim miſeram.Honorificam,quia multis imperat,nullius facti,quod illud cunq; fuerit,rationem redditurus.Miſeram verò,quia ſuſceptâ ſemel curâ,palatio rurſum movere non audet. Si moverit,antiquo oraculo lapidare omnes iubentur: adeò prę-eſſe cæteris periculoſum. E viris, illi ſub dîo agẽtes, præ continuâ ſegnitie ita effœminantur, ut parum fœminis fortiores evadant.Hi rebus bellicis exercẽdis,colendæ terrę,mittendiſq; in maiori navium genere coloniis incumbunt. Vehunt autem & alia,& odoriferum illum fructum in ulteriori natum ripâ,Arabicè dictum Larimnan. Cui odor eſt ſuffituum eorum longè gratiſsimus,qui corporęos, ut plurimũ

languores pellere dicuntur. Cùm verò aliud genus ſtirpium terra non ferat, coguntur cinnamomum & caſiam, ob quotidiana miniſteria, reliquoſq; vitæ uſus, incendere. Tam inæquali manu ſua bona ſors diviſit, his parcè nimis, illis abundanter nimis.

Sabæorum non pauci pelliceis utuntur naviculis, æſtu nimirum hoc eos docente, utcunque delitiis innutritos. Nihil enim Sabæis & Gerræis videtur affluentius, qui pretioſiſsima omnia & Aſiæ & Europæ complexi ſunt. Hi Ptolomæi Syriam auro, hi Phœnicum induſtriam optimis mercaturis divitem fecerunt, & eiuſmodi infinita. Sunt enim exquiſiti nō in mirandis ſolùm toreumatis, & poculorum varietate, ſed etiam in excellentiâ quam habent lectorum, & tripodum, & aliorum, ſi quæ ad ornandas ędes ſuſpendi ſoleant; adeò ut non pauci regiam ſupellectilem poſsidere videantur. Columnas porrò multas conflari hîc ſcribit ex auro & argento; quin & oſtia, & tecta phialis excipi cre-

crebris gemmis nitentibus, & intercolumnas ſpeciem præbere elegantiſsimam,&,verbo, ſummas eſſe apud hos aliorum divitias. Hactenus ſufficiat oſtendiſſe quouſque res noſtræ & Sabæorum conſentiant, differantvè. Qui niſi longiùs abfuiſſent abiis, qui univerſam terram copiis ſuis luſtrare ſolent, laborum iam ſuorum domini, curatores ſine dubio extitiſſent alienorum. Nec enim ſocordia libertatem diu tueri poteſt.

Mare candorem habet fluenti æmulum, ut ſit cur miremur cauſam, & ſtupeamus. Inſulæ fœlices iuxtà ſunt, in quibus pecora omnia alba, nec fœminarum ulli cornu adnaſcitur. Eo cōfluentes videre eſt naves accolarum mercatorias, plurimas quidem à ſtatione quam prope Indum flumen Alexander defixit, non paucas etiam à Perſiâ, Carmaniâ, & finitimâ univerſâ.

Quæ in cælo apud eos, mira ſunt; cuiuſmodi circa Arctum contingit. Siquidem ab Auguſto menſe, Athenienſibus

ensibus solenni, nulla ex iis septem stellis quæ Arctum muniunt, aduſq; primam vigiliam apparet, in septembri ne usq; ad secundam, in sequentibus eâdem ratione. Reliquarum stellarum planetas omnino non esse visendos, alias maiores quàm sunt videri, alias incertis temporibus oriri & occidere. Supra Ptolemaidem apparentia solis singularis esse fertur, & inusitata. Primò enim, non sicuti apud nos lucem in aurorâ aliquamdiu micantem cernimus, dein orientem solē; sed nocte adhuc obscurâ subitò effulget, nec dies priùs iis illucescit, quàm solem intueantur. Secundò, è medio pelagi videtur emergere. Tertiò, ad modum ignitissimi carbonis, scintillas magnas eiaculatur, has in ambitu sui, illas verò longiùs. Quartò, formam habere aiunt, non disci usquequaque rotundam, sed crassæ columnæ initio adsimilem, quæ à summitate luculentiorem reddit aspectum instar capitis. Quintò, nec splendorem ullum, nec radium emittit, vel in terrā, vel in ma-

re

re, quoad prima hora abierit; sed planè ut ignis habet luce destitutus. Horâ autem secundâ in scuti speciem totus assurgit, quã cum luce simul & in terram, & in mare ita incredibilem, calidãq́ue transfundit, ut utrũq; summum nec ferendum existiment. Sextò, circa occasum omnia secus contingunt. Cùm enim subiisse iam terram videtur, trium horarum non minùs spacio deinceps illuminat, quam illi diei partem longè gratissimam opinantur, & iucundissimam. Vbi varias marinorum fluxuum causas enumerâsset historicus, & omnes nihil in se veri continentes reiecisset, confestim subdit; Quòd autem hæc omnia garrulitatis sint pudendæ, & silentio comprimendæ, nec iis tantillum conferant quæ iam modò dicta sunt, facile est cuivis perspicere. Statimq́ue, adiectis aliis eundem sensum spirantibus, rursum inquit; Fluxus, & terræmotus, & ventorum, & fulminum, & huiusmodi universorum, causas, unde fiant, iis cedimus inquirẽdas, qui faciliùs po-

E3

terunt explicare. Causas verò communium eventuum unde generentur, ipsi nos à peritis edocti docuimus. Quibus forsan probabiliores in hypothesi prodigiosâ firmãdâ cuperemus, in historiâ autem verâ, nec opus est, nec debemus.

Oleis antedicti alvei tale quid novum refert accidere, Exundante mari teguntur omnes, refluente perpetuò virent. Est autem ibi in imis petrarum, nigro iunco affinis plantula, quam esse comam Isidis ferunt indigenæ, poëtico figmento fidem astruere conantes. Hæc dum undâ pulsatur, multifariam flecti solet, tenella tota cùm sit, aliisque stirpibus assimilis: sin præcisam quis auræ sub dîo exposuerit, ferro utique confestim durior evadit.

De Æthiope pisce.

QVòd cũ multa alia piscium mõstra prædictæ regiones pariant, tûm inter cæteros piscem impendiò nigrum,

nigrum, magnitudine virili, quem ex effigie simâ vocant Æthiopem. Eum qui olim cæpêre, propter insolitam deformitatem nec aliis vendere, nec ipsi comedere voluerunt. Processu autem temporis utrumque iam, & quidem rectè fit. Sic igitur in quinq; libris, meridionalium gentium historiam, quàm potuimus accuratè, digessimus. Verùm de iis insulis quæ in mari posteriùs visæ, & vicinis gentibus, & aromatibus, quorum Troglodytica terra ferax est, omnino loqui supersedimus. Nec enim præ ætate labori tanto pares sumus, multis pridem à nobis de Asiâ Europâque conscriptis: nec ipsi adeo commẽtarii, unde singula hauriremus, ob crebras in Ægypto defectiones, diligẽter inspici possunt. Qui autem scientiâ verè historico dignâ instructus, & gloriolę ex industriâ captandæ paulò cupidior, res ipsas sigillatim perviderit, planè non detrectabit,

Ex Memnone excerpta quædam.

OPus Memnonis historici, à primo sermone ad sextumdecimũ, ea sibi tractanda destinavit, quæ circa Heraclæam Ponti contigêre: ostendens, quot in urbe tyranni rerum potirentur, quid egerint, quomodo affecti fuerint, nec non aliorum & vitas, & exitus, &, quę cum his cõnexa sunt, singula.

Clearchum igitur primum omnium in Heraclæâ tyrannidem affectâsse scribit, philosophiæ eum non penitus ignarum, utpote qui & Platonis asslecta fuerit, & Isocratem Rhetorẽ per quatuor ãnos studiosè audiverit. Crudelẽ verò subditis, & sanguinâriũ, si quem aliũ, se præbuisse, eoq; provectũ insolentiæ, ut Iovis se filium nuncuparet, nec vultum nativâ ornari tincturâ pateretur, sed his illisque subinde fucis variegâsse, ut fulgore simul & rubore intuentes percelleret. Mutâsse etiam indumenta sæpiùs, ad terrorem aliis incutien-

cutiendum, ſibi venuſtatem concilian-
dam. Nec in his ſolùm malitiam ſuam
exeruiſſe, ſed & in benemerẽtes ingra-
tũ, in omnibus violẽtum, ac ſupra mo-
dum ferocẽ extitiſſe. Strenuum porrò
in iis, quæ vel adverſus ſuos, vel ex-
traneos facienda ſuſceperat. Et bib-
liothecã, ſupra omnes alios ſui ordinis
tyrannos, inſtructiſſimã reliquiſſe. Ve-
rùm ubi aliquot multas in ſe conſpira-
tiones initas propter homicidia, inhu-
manitatem, arrogantiam, devitâſſet,
tandem à Chione Matris filio, viro u-
tique magnanimo, & ſibi ſanguine cõ-
iuncto, Leone etiam, & Euxenone, a-
liiſque non paucis, mortiferum vulnus
accepit, & acerbiſſimo cum dolore pe-
riit. Publicum enim ſacrificium immo-
laturus erat tyrannus. Quam amici
Chionis opportunitatem ſuo favere
inceptui arbitrantes, eiuſdem ipſius
manu, per communis hoſtis ilia ferrum
traiiciunt. Hic vero multumdiu, &
ſæviſſimê diſcruciatus, viſiſque omni-
modis conterritus, (occurrerunt enim
iam umbræ eorum, quos ille priùs im-

piè

piè mactaverat) postero tandem die fatis concessit, anno vitæ suæ quinquagesimo octavo, tyrannidis autem duo decimo. Fuere tunc temporis in imperio Persarum Artaxerxes, & post eum Ochus, quos Clearchus adhuc vivens, crebris legationibus compellavit. Tyrannicidæ viriliter pugnantes, in ipso impetus momento à satellitibus pęnè omnes cæsi sunt. Qui deinceps capti, gravissimis suppliciis vitā finierunt. Huic in principatu successit Satyrus frater, tutelāq; unà suscepit puerorum Timothei, ac Dionysii. Crudelior ille & Clearcho, & omnibus qui unquā uspiam fuerunt, tyrannis. Nec enim fraternos solū insidiatores acerrimè punivit, sed & filiolos, qui parentum facinus ne novisse quidē poterant, nihilo tractavit clementiùs: neque hoc solùm, sed & à multis planè insontibus, maleficorum pœnas exegit. Mathemata philosophiæ, aut cuiusvis alterius disciplinæ, ne gustavit quidem. Animo erat ad cædes paratissimo, & cui humanitatis addiscēdę nulla

nulla vel cura fuit, vel propensio. Verùm, etiamsi undequaque pessimum, tandem tamen satietas cępit civilis cędis, & sanguinis. Ob fraternum amorem verè primas meruit. Imperium enim suis nepotibus illęsum servaturus, tantam in eo curam posuisse fertur, ut cum uxore victitans adamatissimâ, noluerit tamen ex eâ liberos suscipere, sed omni, quâ potuit, arte fœtus orbitatem procurâsse, ne quem fraternæ soboli insidiaturum relinqueret. Vivens adhuc, senectâ ingravescente, Timotheo regno cessit nepotum natu maximo. Nec ita multò post insanabili gravissimoque morbo correptus est. Cancer enim pudendum intra & coxendicem subintrans, in interiora sæviùs grassabatur. Vnde laxatâ iam carne, anhelitum sudores adeò intolerabilem spirârunt, vt nec ministrorum, nec medicorum ulli graveolentiam ulceris ferre possent, aut fætorem. Dolores insuper continui, & acerrimi, totum corpus miserè agitatum vigiliis & convulsionibus prodidere, donec

nec vi tandem ipſius mali ad ipſa uſque viſcera penetrante, expiravit. Tremendum huius obitum, & Clearchi, qui paulò ſeriùs inſpexerit, dediſſe pœnas videbit eorum, quæ & crudeliter, & impiè in cives patrârāt. Sępenumero enim, dum laboraret, mortem ſibi comprecatum dicit, nec aſſecutum tamen. Sed per plurimos dies acerbiſsimo tabefactum morbo, ita demum obiiſſe: Anno vitæ ſuæ ſexageſimo quinto, tyrannidis 7°. Accidiſſe autem iſta omnia iam tum, cùm apud Lacedæmonios regnaret Ageſilaus.

Timotheus ſuſceptum principatum ad placidiorem multò, magiſq; popularem ſtatum redegit, ut non, ſicut reliqui duo, tyrannus, ſed Euergetes, & Soter ob inſignia merita diceretur. Siquidem fæneratoribus de ſuo perſolvit debita, & de ſuo etiam indigentibus ad mercaturas, reliquoſque vitæ uſus, ſine ullâ ullius lucri ſpe impertiit. Ex ergaſtulo nō inſontes ſolū, ſed reos etiã dimiſit. Iudex ſimul ſeverus, & mitis, & ut qui cętera bonus, ita qui

in

in præstandis promissis nunquã fidẽ fefellerit. Vnde fratrẽ Dionysiũ cùm aliàs paterno amore ãplexus est, tûm socium unà habuit regni, dein & successorem. Quinetiã in rebus bellicis fortiter se gessit. Magnanimus enim fuit, & generosus, tam corpore quàm animâ, nec nõ ad inducias ineũdas facilior. Res eminus vẽturas prospexit optimè, prospectas ad finem potuit fœliciſſimè perducere. Affectu fuit sanè quàm misericordi, & humano. In audaciâ pertinax admodum, in comitate benignus iuxtà & placidus. Quare viventem inimici omnes, si quãdo infensũ, timuerũt, subditi verò suaviſſimum habuerunt, & mitiſſimũ. Mortuus ingens sui desideriũ reliquit, luctumq; unà desiderii æmulũ excitavit. Huius autem frater Dionysi°, corpore iuxta morẽ magnificè cremato, libavit ei ex ocellis lachrymas, ex visceribus singultus. Edidit q; etiã certamina equestria, nec equestria solũ, sed & scænica, & thymelica, & gymnica, alia quidẽ sub ipsũ momẽtũ, alia verò deinceps splẽdidiora.

Atq;

Atque hæc noni & decimi Memnoniorum librorum hiſtoria curſim, ut ita dicam, complectitur. Timotheo qui ſucceſſit Dionyſius, principatum adauxit, poſt Perſas ab Alexandro ad flumen Granicum devictos. Tunc enim cuivis licebat impunè ſua adaugere, ſucciſâ iam potentiâ Perſicâ, quæ priùs obſtiterat. Poſtmodum verò ſubiit incommoda, & infortunia, præſertim ab iis exulibus, qui Alexandrũ Magnũ iã tũ totius Aſię conſpicum imperatorem legationibus ſuis, & de reditu in patriam, & de reſtituendâ etiam democratiâ ſollicitârunt. Quæ propter pænè regno exciderat, & ſine dubio excidiſſet, niſi ſuâ ſummâ prudentiâ, & verſutiâ, & favore civium, & obſequio Cleopatræ, bellorum minas diffugiſſet. Partim cedens, irãque ſuis tûm leniens; tûm fallens dilationibus, partim etiam viciſſim ſe opponens. Poſtquam verò Alexander, vel adventitio aliquo mortis genere, vel naturali morbo in Babyloniâ expirâſſet, Dionyſius, audito

audito nuntio, lætitiæ ſtatuam erexit. Ad primum famæ appulſum, eo planè modo affectus, quo ſolent inſigniter dolentes. Propemodum enim circumactus ceciderat, mentiſque impos videbatur. Perdiccam imperio potitum, Heracleani tranſfugę eâdem ratione incitârunt. Dionyſius autem conſimili arte utens, multa in ſe cõflata pericula, in acie (ut aiunt) novaculæ devitavit. Cæterùm Perdiccâ ob nequitiam à ſuis interfecto, ſpes omnes transfugarum perierunt, ſtatuſq; Dionyſii quaquaverſum factus eſt beatior. Maximum verò momentum fœlicitatis erat ei in ſecundis nuptiis. Duxit enim Amaſtrin filiam Oxathræ fratris Darii, cuius Alexander ſubacti filiam Stateram duxerat. Adeò ut conſobrinæ eſſent, ſeque ipſas ob communem educationem inſigniter amarent. Hanc Amaſtrin Alexander, Staterâ ſibi iunctâ, Cratero amicorum intimo coniunxit. Alexandro autem defuncto, Craterique animo paulò magis vergente ad Philam Antipa-

tipatri filiam, placuit Amaſtrin cum Dionyſio collocari. Hinc facilè ſummus evaſit, tûm ex opulentiâ novarum nuptiarum, tûm propriâ etiam contentione. Dionyſii enim Sicilię tyranni ſublato principatu, univerſam ipſius emit ſupellectilem. Neque verò hec eius imperiũ firmârũt modò, ſed & fœlicitas, & benevolentia civiũ, & multorũ regimen, quibus iam antè non imperavit. Quinetiã Antigonus Aſię monarcha, ob ſplendidã in Cypri oppugnatione navatam operam, Ptolomęum nepotem, ducem eorum qui circa Helleſpontum, Dionyſio generum dedit eius filiæ, quam ex priori ſuſceperat coniuge. Ita in ampliſſimum honorem evectus, tyranni nomen depoſuit, aſſumpſit regis. Sed cùm omni curâ & metu vacuus, quotidianæ aſſuefieret lautitię, in immẽſum excreſcens corporis moles, prętcrnaturali obeſitate intumuit. Vnde factũ, ut non modò in rebus gerendis ſegnior eſſet, ſed & ſi quando obdormiret, etiamſi longis aciculis confixus (unicum

cum enim hoc fuit veterni & torpedinis remedium) ægrè tamen expergefieret. Postquam verò tres ex Amastre liberos, Clearchum, Oxathrem, & filiam matri cognominem genuisset, iam moriturus, omniũ hanc facultatum dominam designavit, & liberorum, utpote adhuc tenellæ ætatis, cum quibusdam aliis procuratricem: Anno vitæ suę quinquagesimo quinto, principatus autem tricesimo. In quo mitissimum se gerens, (prout iam antè dixi) mitis appellationem ex affectu sortitus est, ingensque sui cum luctu desiderium reliquit subditis. Veruntamen & post ipsius obitum nihilominùs floruit civitas, Antigono, tûm liberis Dyonisii, tûm civibus etiam prospiciente. Qui cùm ad alias curas diverteret, Lysimachus, Amastre ductâ, curam suscepit Heraclææ, & puerorum. Et primò quidem impensissimè amavit; verùm avocantibus negotiis, reliquit eam Heraclææ, suaque in negotia fortiter incubuit. Non ita multò pòst, multis laboribus

expeditis, refocillādi sui gratiâ in Sardes civitatem accersitam peræquè adamavit. Sed cùm ille Arsinoen Ptolomæi Philadelphi filiam deperiret, Amastris dissociata petiit Heraclæam. Eòque veniens, de sui nomine civitatem, Amastrin condidit. Clearchus, ætatem vbi virilem attigisset, urbi præfuit, & in bellis non paucis, partim alios iuvandi, partim repellendi causâ exercebatur. In quorum uno adversum Getas auxiliarem se præbens Lysimacho, cum eodem captus est: sed dimisso Lysimacho, & ipse tādem eius operâ dimittebatur. Clearchus hic & Oxathres paterni cohæredes regni, non modò patre clementiam subditis minorem multò præstiterunt, sed & piaculare insuper facinus admiserunt. Matrem enim parum admodum delinquentem, impiissimâ fraude navi impositā, submergi fecêre. Quapropter Lysimachus sæpe memoratus Macedoniæ rex, etiamsi ob Arsinoes connubium Amastrin seorsim vivere coegisset, pristini tamen

adhuc

adhuc amoris ſcintillas retinēs, & crudele ſimul facinus deteſtans, pertinaciſſimè mentem ſuam coercuit. Cumque variis machinis, & latendi ſtratagematis, ſolitam Clearcho & Oxathrę amicitiā ſpecie tenus exhibuiſſet, (fertur enim fuiſſe hominum ſui ævi in occultando conſilio peritiſſimus) Heraclæam tandem venit, quaſi horum commoda procuraturus. Vbi paterni affectus larvâ aliquamdiu iuvenes amplexus, maternā demum cædem vindicavit, interfectis matricidis, Clearcho primùm, dein Oxathre. Peractâ ultione, urbem in ſuam redegit poteſtatem, ſpolia opum tyrannicarum convaſavit plurima, ſtatumq; popularem civibus optatum permittens, ad ſua revertitur. A reditu cępit Amaſtrin laudare, & admirari ipſius tûm morū ingenuitatem, tûm imperii ſimul magnitudinem, robur, excellentiam, prę-cipuas laudum Heraclæę tribuens, aliquas autem Tio, aliquas etiam Amaſtri, quam ipſa ſibi cognominem condidit. Exinde facta Arſinoe earum

expeditis, refocillãdi sui gratiâ in Sardes civitatem accersitam peræquè adamavit. Sed cùm ille Arsinoen Ptolomæi Philadelphi filiam deperiret, Amastris dissociata petiit Heraclæam. Eòque veniens, de sui nomine civitatem, Amastrin condidit. Clearchus, ætatem vbi virilem attigisset, urbi præfuit, & in bellis non paucis, partim alios iuvandi, partim repellendi causâ exercebatur. In quorum uno adversum Getas auxiliarem se præbens Lysimacho, cum eodem captus est: sed dimisso Lysimacho, & ipse tãdem eius operâ dimittebatur. Clearchus hic & Oxathres paterni cohæredes regni, non modò patre clementiam subditis minorem multò præstiterunt, sed & piaculare insuper facinus admiserunt. Matrem enim parum admodum delinquentem, impiissimâ fraude navi impositã, submergi fecêre. Quapropter Lysimachus sæpe memoratus Macedoniæ rex, etiamsi ob Arsinoes connubium Amastrin seorsim vivere coegisset, pristini tamen

adhuc

adhuc amoris scintillas retinēs, & crudele simul facinus detestans, pertinacissimè mentem suam coercuit. Cumque variis machinis, & latendi stratagematis, solitam Clearcho & Oxathrę amicitiā specie tenus exhibuisset, (fertur enim fuisse hominum sui ævi in occultando consilio peritissimus) Heraclæam tandem venit, quasi horum commoda procuraturus. Vbi paterni affectus larvâ aliquamdiu iuvenes amplexus, maternā demum cædem vindicavit, interfectis matricidis, Clearcho primùm, dein Oxathre. Peractâ ultione, urbem in suam redegit potestatem, spolia opum tyrannicarum convasavit plurima, statumq; popularem civibus optatum permittens, ad sua revertitur. A reditu cępit Amastrin laudare, & admirari ipsius tûm morū ingenuitatem, tûm imperii simul magnitudinem, robur, excellentiam, prę-cipuas laudum Heraclæę tribuens, aliquas autem Tio, aliquas etiam Amastri, quam ipsa sibi cognominem condidit. Exinde facta Arsinoe earum

urbium cupidiſſima, precata eſt haberet quæ cupiit. Lyſimachus elato quã magnificè dono primæ petitioni non annuit, poſtea verò impensè rogatus ceſsit. Fuit enim, ut Arſinoe in perſuadendo potentiſsima, ita Lyſimachus præ ſenio expugnatu facilis. Suſcepto igitur civitatis principatu, mittit eò Cumanum Heraclitum, virum ſibi benevolum, cæterôqui rigidum, & in conſiliis inveniendis ſagaciſſimum. Qui Heracleam veniens, alia per quidem ſtrenuè tranſegit negotia, civiũq; multos criminationibus involvẽs, non pauciores affecit ſupplicio, adeò ut vixdum viſam fœlicitatem amiſiſſe viderentur. Dehinc Lyſimachus, impellente Arſinoe, optimum filiorũ & provectiſſimum Agathoclem, de ſuperiori natum coniuge, latenti primùm veneno aggreditur. Eo autem fœliciſsimè evomito, impudentiſsimè confecit. Coniectum enim in carcerem, ſub mentito inſidiarum prætextu tolli iuſsit. Patravit hanc carnificiam Ptolomæus Arſinoæ frater, quem

ob

ob sævitiam & crudelitatem, Ceraunũ vocitârunt. Lysimachus itaq; propter liberorum cædem iure suis exosus fuit. Quod cùm Seleucus inaudiisset, facileq; porrò futurum eum principatu exùere, cuius iam tum ad defectionem civitates spectabant, cum eo dimicavit. In pugnâ cecidit Lysimachus, trãsfixus telo, feriente Malecone Heracleotâ, qui tunc temporis sub Seleuco meruit. Cuius ita defuncti imperium Seleuco accessit. Atq; in his Memnoniæ historiæ libellus duodecimus consumitur.

In decimotertio scribit Heracleotas, audito Lysimachum periisse interfectum ab Heracleotâ, fuisse animis confirmatos, & in pristinæ libertatis desiderium erectos, quam sub indigenarum tyrannide, & postea sub Lysimacho 84. annos continuos amiserant. Venerunt igitur ad Heraclidem, petentes migraret è civitate, non modò nullo affectus malo, sed splendidis etiam muneribus donatus, ut avitam ipsi libertatem recuperarent.

Cùm verò non ſolùm perſuaſiſſent, ſed & iratum inſuper quoſdam punire cernerent, pacto cum præſidiariorum primoribus hâc lege inito, ut æquum ius civitatis,& eorum quibus privati ſunt,reſtitutionem haberent, comprehenſum Heraclidem in cuſtodiâ tenuere. Et exinde inſignem nacti libertatem, acropolis mænia ſolum uſq; proſtraverunt, miſſaq; ad Seleucum legatione, Phocritum interea civitati præfecerunt. Zipœtes autem Bithyniæ regulus, infenſus Heracleotis ob Lyſimachum, & Seleucum, hoſtili excurſione terram ipſorum infeſtavit. Neque tamen copiæ eius omnino intactæ abierunt, ſed pœnè paria malè geſtis referentes. Sub hoc tempus, Aphrodiſium mittit Seleucus ad urbes Phrygiæ, & ſuperiacentes Ponto curandas, inviſendas. Qui cùm ex libito,prout voluit,feciſſet omnia, reverſus, civitatum laudavit cæteras, unam modò Heracleã incuſavit, quaſi rebus Seleuci parũ favẽtẽ. Hęc autẽ rex ęgrè ferens,veniẽtes ad ſe legatos minis excepit,

cepit, & territatione. Verũ inter cæteros Chamæleon nequicquam minas expaveſcens, ita regeſſit; Hercules carôn Seleuce: (carôn autem Dorienſi linguâ fortiorem ſonat. Seleucus, quid rei hoc eſſet, non intelligens, præ irâ ſe aliò avertit. Legatis verò nec domum redire, nec manere tutum videbatur. Hæc ubi Heracleotæ accepiſſent, tùm alia ad pugnam neceſſaria, tùm commilitones ſibi aſciverunt, legatione miſſâ ad Mithridatẽ Ponti regem, Byzantios, & Chalcedonẽſes. Qui autem ex Heraclææ tranſfugis ſuperfuerunt, patriam denuo capeſſere, uno ex iis ſuadente Nymphide, facilemq; futurum reditum indicante, modò poſſeſsiones avitas non repeterent. Nec difficulter tandem perſuaſit; redituq; eâ ratione ſuſcepto, & appellentes iſti, & excipiens civitas conſimili utrinq; lætitiâ perfundebatur, his illos peramicè ſalutantibus, nihilq; eorum, quæ ad integerrimum victum ſpectare poterant, detrectantibus. Ad hunc modum Heracleotæ

egregiam antiquæ politiæ formam resumpserunt. Verùm Seleucus fœlici ex Lysimacho partâ victoriâ elatus, in Macedoniam transmittere statuit, tûm ut patriam, è quâ olim Alexandrum ad Persicā expeditionē cōmitabatur, invisere; tûm ut traditâ filio Antigono Asiâ, eliquum ibi vitæ suę tempus iam senex transigeret. Ptolomæus autem Ceraunus, post devictum à Seleuco Lysimachū, & ipse ei subiiciebatur, quem non ut captivum neglectui habuit, sed ut regis filium singulari tutelâ dignatus est, promissoq; etiam magnifico aluit, quamprimùm obiret pater, in AEgyptum paternum imperium deducturum. Hunc ille istiusmodi curâ confovit, impium verò beneficia nequicquam meliorem reddidere. Structis enim insidiis benefactorem suum adoritur, cædit, equoq; conscenso in Lysimachiā transvolat. Vbi coronam gestans, cum splendido satellitio descendit ad exercitum, invitis ipsum salutantibus, regemq; vocantibus, qui non ita pridem

Seleu-

Seleuco paruere. Antigonus Demetrii, ubi quæ facta ſunt reſciviſſet, in Macedoniam feſtinavit illico, ut pedeſtri, navaliq; certamine Ptolomęum anteverteret. Ille autem univerſâ Lyſimachi claſſe inſtructus, viciſsim ſe oppoſuit. Cuius inter naves, quæ ex Heraclæâ accerſebantur, aliæ ſeremes, aliæ quinqueremes fuerunt, aliæ immunitæ, una etiam octiremis, Leontophoros, ſeu leonem ferens dicta, ſingularis magnitudinis iuxtà & pulchritudinis. In hâc enim centũ remigabãt ſeriatim diſpoſiti, ut ex altero tantùm latere ſederent viginti quatuor, quaqua verſum mille ſexcenti. Qui autem à tranſtris pugnârunt, mille ducẽti fuerẽ, pręter duos etiam gubernatores. Inito conflictu, vicit Ptolomæus, fuditq; Antigoni claſſem, navibus Heraclæanis ſupra alias ſtrenuè certantibus, & ex iis præcipuè Leontophoro octiremi. Re infœliciter geſtâ, Antigonus in Bæotiam ſeceſsit, Ptolomæus in Macedoniam. Firmatoq; iam regno, nativam prodens impietatem

ex patrio AEgyptiorum more duxit Arsinoen, cuius à Lysimacho genitos filios trucidavit omnes, ipsamq; postea uxorem suam principatu abdicavit. Ita cùm per duos annos mirè multumque sæviisset, tandem à turmâ Gallicâ, quæ ob famem solum vertere cogebatur, & iam tum Macedoniam occupârat, in pugnâ discerptus, dignissimas crudelitate suâ pœnas subiit. Vivum enim cæperunt Galli, de elephanto saucio, cui insederat, excussum. Antigonus autem Demetrii, qui navali dudum pugnâ laboravit, occiso Ptolomæo, Macedoniæ regnum arripuit. Seleuci verò filius Antiochus, etiamsi pluribus bellis ægrè universum patris imperiũ acquisisset, misit tamen cum exercitu ducem copiarum Patroclem, ad regiones cîs Taurum debellandas. Ille rursus Hermogenem allegit sibi, genere Aspendium, qui & in alias civitates, & in Heraclæam movere statuit. Heracleotis verò legationem mittentibus initâ amicitiâ, confestim abscedit, & per Phrygiam in Bithyniã

vertitur

vertitur. Vbi locatæ à Bithynis insidiæ, & ipsum egregiè dimicantē, & universum etiam exercitū peremerūt. Quapropter cùm Antiochus in Bithynos expeditionem acturus esset, horum rex Nicomedes, per legatos petiit ab Heracleâ auxilium. Et quidem voti fiebat compos, suam vicissim operam pollicitus, si quando eædē ei angustiæ obvenirent. Interea Heracleotæ Cierum & Tium urbes, & tractū Thyniacum, multâ vi pecuniarum effusâ, in suam denuo potestatem redegerunt. Amastrin autem (erat enim & hæc unà cum aliis adempta) etiamsi pecuniâ belloq; tentarent, neutiquam cæpere. Siquidem præfectus eius Eumenes tantâ irâ excanduit, vt gratis hanc potiùs Ariobarzani Mithridatis filio, quàm nummos offerentibus Heracleotis dederet. Sub id temporis, Zipœtes Bithynus, Thyniacę Thracię regulus, bello Heracleotas impetiit. In quo multi ex iis fortiter pugnantes occubuerunt. Et quidem Zipœtes vicit robore, sociâ autem manu accedente,

fugâ

fugâ victoriam dehonestavit. Victi iam omnium pro quibus pugnabatur domini, impunè suorũ cadavera sumpserunt, combustaq; in urbem portantes, rei bellicæ primatum monumento magnificè donaverunt. Eâ tempestate, Antiocho filio Seleuci, & Antigoni Demetrio, obortum est bellum sanè quàm diuturnum, validissimis utrinq; copiis oppositis. Erat à partibus Antigoni Bithyniæ rex Nicomedes, Antiochi autem plures. Necdum fratres occurrerunt, cùm Antiochus Nicomedem contra bellum appararet. Qui & aliunde conquisivit auxilia, & ab Heracleotis triremes tredecim socias missâ legatione impetravit, itaq; instructus, Antiochianæ classi adversatur. Sed cùm aliquamdiu è regione stantes, neutri pugnam inciperent, incassum abiere. Postquam verò Galli Byzantium venissent, terræq; eius plurimùm infestâssent, bello fracti Byzantii mittunt petituros subsidia. Prębuere omnes prout poterant, inter cæteros Heracleotæ, quantum legatio postulavit,

poſtulavit, mille aureos. Verùm non abhinc diu Nicomedes Gallos, qui Byzantium vaſtârant, ſæpiuſculè priùs Aſiam inaniter tentantes, ex conventione tamen invitis Byzantiis tranſmiſit. Pacta autem huiuſmodi fuerunt. Vt Nicomedi, & poſteris eius barbari ſemper eſſent benevoli. Vt inconſulto Nicomede, nemini opem ferrent, vel per legatos ſubſidia petẽti. Vt amici eſſent amicis eius, inimici inimicis. Vt auxiliarentur Byzantiis, ſi quando opus eſſet, & Tianis, & Heracleotis, & Chalcedoniis, & Cieranis, & nonnullis aliis populorum principibus. Ob hæc ferè pacta, Nicomedes Gallorum multitudinem in Aſiam traiecit. Quorum clariſsimi & ſpectatiſsimi in ducendo fuerunt ſeptemdecim, ex iis autem præcipui, Leonnorius & Luturia. Gallorum iſte in Aſiam traiectus, minari primò incolis perniciem videbatur, in exitu tamen profuit. Nam cùm democratię civitatum tollendæ reges ſtuderẽt, hi contrà ſe opponentes acerrimè tutaban-

tabantur. Cæterùm Nicomedes, armatâ barbarorum manu in Bithynos, & Heracleotas sui auxiliares, regione ipsorum potitus est, incolasq; ad unum omnes excîdit, reliquum prædæ Galatis concessit partiendum. Qui cùm in multum terræ procurrissent, redeuntes tandem, eam quam sibi præ aliis selegerant, Galatiam nunc dictam, in tres partes divisere, hos Trogmos, hos Tolostobogios, hos Tectosages vocantes. Trogmi civitatem Ancyram, Tolostobogii Tabiam, Tectosages Pisinuntem condidere. Nicomedes eò amplitudinis evectus, civitatem sibi cognominem erexit adversam Astaco. Astacum verò fundavit Megarensium colonia, Olymp. 17. Sic enim vocare iussit oraculum, de nomine cuiusdã Astaci, viri utiq; nobilis & magnanimi, ex antiquissimis illis Spartis, & gigantibus Thebanis oriundi. Hæc sæpe à conterminis impetita, bellóq; afflicta, cessit tandem Athenien-sibus in patriam, pristinæq; miseriæ oblîta, glorioſa simul & potens evasit

sit, Dydalso iam tum Bithynis imperante. Quo defuncto, regnavit Botiras, vixitq; annos 76. Hunc excepit filius Bas, qui Calantum Alexandri ducem, etiamsi ad pugnam instructissimum, superavit tamen, & Bithyniâ Maçedones abegit. Vixit ille annos 71. regnavit 50. Cuius filius & successor Zipœtes, bellicâ virtute insignis, Lysimachi ducum alterum peremit, alterum suo longissimè regno propulit, ipsumq; adeò Lysimachum. Antiocho etiam filio Seleuci eius potentissimi, qui Asiæ & Macedoniæ imperavit, fuit potentior, civitatemq; de sui nomine extruxit sub monte Liparo. Moriturus, quatuor reliquit filios superstites, anno vitæ suæ 76. regni 48. Huic natu maximus succcesit Nicomedes, qui non fratres erga, ut frater, sed ut è plebe aliquis, se gessit. Bithynię verò principatū, tûm aliàs munitissimum reddidit, tûm præcipuè Gallorum in Asiam traiectione, urbēque (prout paulò antè dictum est) sibi cognominem erexit. Nec ita multò

pòst

pòst lis orta est Byzantios inter & Calatianos Heraclææ quondam colonos, & Istrianos, pro Tome emporio Calatianis contermino, quod in privatos illi usus vertere cogitabant. Poscunt igitur ab Heracleotis utriq; per legationem subsidia. Hi verò neutri parti auxilium, sed pacis arbitros miserunt, utcunque re infectâ discedentes. Calatiani ab inimicis multa perpessi, tandem ultro ad inducias convolârunt. Erant enim ita miserè affecti, ut vixdum se recipere potuerint. Seriùs paulò Bithyniæ rex Nicomedes, (quandoquidem ex priori natus cõiuge Zeilas, novercæ Etazetæ machinis incitatus, ad regem Armeniorum aufugerat, qui autem ex secundâ nati coniuge adhuc infantierunt,) moriturus hæredes instituit secundæ coniugis liberos, tutores autem Ptolomæum, Antigonum, populum Byzantiorum, Heracleotarum, & Cianorum. Cæterùm eo defuncto, Zeilas cũ exercitu, quem Galli Toloſtobogii animosâ impleverant confidentiâ, ad regnum venit

nit capessendum. Bithyni verò illæsum parvulis principatum servare cupientes, matrem horum cum Nicomedis fratre collocant; ipsi à prædictis tutoribus acceptâ manu Zeilã sustinẽt, crebrisq; pugnis & mutationibus subinde confligentes, amicè tandem convenerunt. Verùm, quia Heracleotæ supra alios in bello egregiè dimicârãt, & in pacto etiam firmando, quod è re maxime foret, suaserant, Galli ut hostilem Heracleam ad Calletem usq; flumen depopulabantur, prædâq; opulentissimâ ditati domum rediere. Antiocho autem Byzantios oppugnãte, 40. triremibus opem tulerunt Heracleotę, bellumque ad minas provexerũt. Paulo pòst desiit esse in vivis Ariobarzanes, relicto parvulo Mithridate, Gallis infensissimo. Cuius illi spretâ pueritiâ, regnum infestârunt. Deficiente alimoniâ succurrerunt Heracleotæ, misso ad Amysum civitatem frumento. E quâ Mithridatianis facilius fuit transvehere, & solari famem. Ob hanc rursus causam, Galatæ Heracleam no-

vis copiis invaserunt, donec per legatos egisset cum iis. Nymphis autem historicus fuit legatorum præcipuus, qui & universum in commune exercitum quinque millibus aureorum, & duces sigillatim singulos ducentis placatos è terrâ fecit abscedere. Dehinc Ptolomæus Ægypti rex, summâ undique cinctus bonorum affluentiâ, non paucas urbes splendidissimâ largitione donavit. Inter cæteras, Heracleam quingentis frumenti artabis, cuius & templum in arce Herculeâ Proconesio lapide extructum restauravit.

Hucusque in contexendâ historiâ provectus autor, ad Romanum divertit imperium, ostendens, & unde orti sint, & quomodo Italiam occupârint, & quæ Romam conditam anteverterint, quæ subsecuta fuerint, & qui in eâ regnaverint, & contra quos pugnaverint, & regium insuper statum, & monarchiæ in consulatum mutationem; & quomodo à Gallis Romani vincerentur, captaque fuisset civitas, ni Camillus quamprimmum adveniens

ens expediisset; & quomodo eunti in Asiam Alexandro, monentiq; Romanos per epistolam, vel imperarent ipsi, siquidem possent, vel cederent fortioribus, auream illi coronam talentis pluribus æstimatam transmiserint; et quomodo adversus Tarentinos & Pyrrhum Epirotam his auxiliantem dimicârint, & nonnunquam ferentes mala, nonnunquam referentes, Tarentinos subegerint, Pyrrhum Italiâ penitus fugerint; & quæ Romani adversus Annibalem & Carthaginenses fecerint; & quæ adversus Hispanos & alii gesserint, & Scipio, & quomodo ab Hispanis rex designatus titulum respuerit; & quomodo victus Annibal fugerit; & quomodo Ionium fretum Romani traiecerint; & quomodo Perseus Philippi filius, suscepto Macedoniæ principatu, conditiones fœderis, quas cum patre suo Romani dudum pepigerant, iuveniliter violârit, tandemque debellatus fuerit, Paulo AEmilio triumphante; & quomodo Antiochum Syriæ, Comagenæ,

genæ, & Iudææ regem bis fundentes Europâ pepulerint. Hactenus quæ circa Romanum imperium acciderunt, percensuit historicus. Exinde autem novissima repetēs, scribit Heracleotas missâ legatione ad Romanorū duces, qui tunc temporis in Asiam venerant, non modò lubenter exceptos, sed & humanissimis etiam literis fuisse compellatos, promittente Publio AEmilio, nec amicitiæ senatus, nec alterius cuiusvis curæ, si quando opus esset, quicquam defuturum. Postea verò ad Cornelium Scipionem clarissimum illum qui Romanæ ditioni Libyam adiecit, mittentes, nuperrimè testatam amicitiam sancierunt. Ad eundem rursus paulò pòst, petentes pacem Antiochi, & Romanorum. Eoque fine rogationem scripserunt ad Antiochū, quâ hortabantur, ne cum Romanis inimicitias exerceret. Verùm Cornelius Scipio Heracleotis rescripsit ad hunc modum: Scipio dux & consul Romanorum, Heracleotarum senatui, & populo salutem. Quâ in epistolâ

pistolâ, & se iis plurimum dicit favere, & Romanos à pugnâ adversus Antiochum conceptâ destitisse. Eadem Lucio Publius Cornelius Scipio frater eius, & classis præfectus, Heraclææ etiam rescripsit. Parum interfuit temporis, cùm Antiochus & Romani iustâ acie dimicarent, in quâ debellatus Antiochus, conditiones quasdam subire cogebatur. Fuerunt autem huiusmodi. Vt Asiâ cederet universâ, ut elephantis & classe privaretur, ut Comagenæ, & Iudææ ambitu potentissimum imperium finiret. Heraclæa autem, ad novos subinde Romanorũ duces iteratâ legatione, solitam semper benevolentiam, & humanitatem experta est. Tandemque fœdus iecerunt Romani, & Heracleotæ, spondentes amicos se invicem, & socios futuros, pro quibus, & contra quos ferret occasio. Cui rei ut fidem facerent certiorem, in duabus tabulis æreis similes conventiones incîderunt. Quarum altera apud Romanos in æde Iovis Capitolini figebatur, altera

etiam Heraclææ in æde Iovis posita est.

Hæc postquam in 13. & 14. suæ historiæ meminisset autor, in procemio 15. narrat Prusiam Bithyniæ regẽ, virum utique strenuum & industrium, præter alias civitates, Cierum Heracleotarum subegisse, mutatoque nomine, Prusiadem appellâsse. Cepit & Tium iis ipsis parentem, adeò ut à mari ad mare Heraclæam cingeret. Quapropter validissimè oppugnans, incolarum non paucos trucidavit, ipsamque pœnè urbem cepisset, ni scalam ascendenti crus lapide è murorum pinnis proiecto fuisset comminutum, suoque ita infortunio obsidionem solvisset. Percussum Bithyni non sine magno labore ad sua tollutim reportârunt. Vbi cùm pauculos tantùm annos ab ictu superfuisset claudus, sicuti etiam vocabatur, obiit. Qui verò supra Pontum Galatæ, ante Romanorum in Asiam adventũ, tentandi maris cupidi, Heraclæam, utpote facilem expugnatu, præripere contenderunt: visa enim est antiquâ

Româ

Româ inferior multò, quin potiùs despicatui habenda. Adoriuntur itaq; summâ vi, & universis copiis. Neque verò hæc sociorum neglexit auxilia, sed, prout in tantâ temporis angustiâ potuit, comparavit. Cùm igitur aliquamdiu obsedissent, magnâ rerum necessariarum inopiâ laborabant. Galli enim non in apparatu, sed in animo bellicam præstantiam posuerũt. Quare dum ad res necessarias conquirendas è castris longiùs evagantur, excurrẽtes cives, & de improviso adorti, ceperunt castra, multisque interfectis, in regione palantes omnes sine ullo negotio prehenderunt. Adeò ut vix tertia pars universi exercitus Galatiam salva attigerit. Quo tam insigni successu, in avitæ gloriæ & fœlicitatis spẽ erecti sunt. Romanis autem contra Marsos, Piligros, & Margucinos (gentes hæ sunt supra Lybiâ freto Gaditano conterminæ) duabus triremibus constratis opem tulerunt, belloq; ad undecimum annum strenuè confecto, pluribus tunc honorariis donati

in patriam redierunt. Dehinc Mithridatē inter & Romanos, conflatum est bellum, per quidem grave illud, & ex invasę Cappadocię prętextu natū. Hāc enim Mithridates, postquā Arathē nepotē è sorore suâ Ariaratho genitū, partim fraude, partim iuramento fœderis apposito circūvenisset, et suâ manu sustulisset occupavit. Fuit enim à puero in cędē & sanguinē propēsissimus. Quare cū ānos modò tredecim natus imperium susceperat, matrem illico paterni simul regni participem custodiâ inclusam, & vi, & miseriæ tædio confecit. Neque hoc ei satis videbatur, nisi maternæ cædi fraternam adiiceret. Subiugavit etiam reges circa Phasin, aduſq; plagas superiacentes Caucaso, finibusque imperii propagatis mirè intumuit. Quocirca Romani, ne quid sub eius animo lateret malefici, subverētes, Scytharum regibus paternas quamprimum possessiones reddere iusserunt. Ille, etiamsi mandatis æquissimè responderet, socios tamen ascivit sibi Parthos, Medos, Tigranem Armenium

menium, Scytharum principes, etiam & Hiſpanos. Nec verò aliæ huius belli cauſæ quas præbuit, defuerunt. Nam cùm Romanus ſenatus Nicomedem filium Nicomedis, & Nyſæ, Bithyniæ regem crearent, Mithridates Nicomedem cognomento bonum elegit. Vicit tamen iudicium Romanum, invitò Mithridate. Et ſeriùs paulò, ubi civilem in Republ. Romanâ ſeditionem Sylla & Marius excitârant, Mithridates 40. peditum millibus, decem equitum, duci Archelao traditis, iuſſit in Bithynos expeditionem agere. In quâ expeditione confligenti Archelao ceſsit victoria, fugitq; Nicomedes cum pauculis comitibus. Hoc comperto, Mithridates, & auxiliarium inſuper adventu factus elatior, ex Amaſianâ planitie movit continuò, & quindecim myriadibus ſtipatus, per Paphlagoniam contendit. Marius autem, quin Nicomediani commilitones ſolâ Mithridatis famâ territi aufugerant, cum Romanis non multis Menophani præfecto ſe oppoſuit, & in fugam

gam actus totum amisit exercitum. Fidenter itaq; Bithyniam ingressus Mithridates, & civitatum, & ipsius etiam regionis sine pugnâ evasit dominus, urbiumq; Asiæ alias vi, alias deditione cepit ultroneâ. Adeò nova, & subita rerum omnium facies emersit, solis Rhodiis pristinam Romanos erga tuentibus amicitiam. Ob quam Mithridates, & mari, & terrâ bellum contra eos adornavit. Insigniter tamen vincentes Rhodii, parum abfuit quin regē ipsum in navali pugnâ vivum cepissent. Posthæc, audiens Mithridates Romanos per singulas urbes sua consilia impediisse, scripto mandavit omnibus, ut uno die suos singulæ Romanos interficerent. Et quidem parentes multæ tantam cædem ediderunt, ut uno & eodem die 80, millia ferri aciem subierint. Eretriâ autem & Chalcide, & totâ Euboeâ, & aliarum urbium nonnullis Mithridati accedentibus, fusisq; etiam Lacedæmoniis, Romani Syllam cum bene magno exercitu, in crescentis tyrannidis

rannidis occursum emiserunt. Qui adventu suo alias civitatum ultro deficientes, alias vi cepit, non parvâ Ponticorum manu in acie profligatâ. Cepit etiam & Athenas, quas dubio procul excidisset, ni Senatus ei quamprimum hanc mentem inhibuisset. Sed cùm sæpiùs dimicarent, vincerentque semper Pontici, tandem successu in deterius mutato, regii victus inopiâ, quam effusè nimis prodegerant, nec in suum commodum reponere nôrât, premebantur. Et ad extremum miseriæ deveniissent, nisi Taxilles Amphipoli captâ, & eapropter ad ipsum deficiente Macedoniâ, rerum inde necessariarum copiam suppeditâsset. Hic & Archelaus ultra sexaginta millibus adunatis in Phocide regione Syllam operientes, castra fixerunt. Qui Lucinium Hortensium sex Italorum millia ducentem adiungens sibi, intervallo satis magno consedit. Et quando Archelai milites ad frumẽtationem tumultuariè procurrerunt, de repentè adortus eorum castra invasit

vaſit, occiſiſq; illico fortiſsimis, à quibus non metuit, hos intra certam quãdam ſtationem concluſos, ignes iubet accendere, ut nullâ infortunii ſuſpicione præbitâ, ſuos redeuntes exciperent. Succeſsit ſtratagema, ſplendidamq; Syllani victoriam reportârunt. Cæterùm Chios ob opem Rhodiis latam inculans Mithridates, Dorylaum emiſit ſubditurum. Qui urbe difficulter tamen potitus, regionem Ponticis diviſit, cives navibus impoſitos traiecit in Pontum. Atqui Heracleotæ priſtinæ cum Chianis amicitiæ memores, in prætervectu Ponticas naves, quæ captivos vehebant, aggrediuntur, impetuq; in eas non renitentes facto (nec enim poterant) ad civitatem perduxere. Statimq; iis quibus opus erat abundè refectos, cum magnificis muneribus patriæ reſtituerunt. Atqui Senatus ad bellum Mithridaticũ proſequendum conſules emiſit Valerium Flaccum, & Fimbriam, eâdem Syllæ etiam commendatâ operâ, ſi placeret modò; ſin minùs, ſeorſim, ut antea,

pugna-

pugnaret. Hic in initio cum variis conflictatus miseriis, fame nimirum & belli infortunio, tandem in pluribus evasit superior. Per Byzantios verò in Bithyniam movens, inde in Nicæam, restitit. Idem & cum suis egit Fimbrias. Verùm indignante Flacco, quòd Fimbriam milites, utpote humaniorem, sibi imperare mallent, probriq; hoc loco & ipsi, & militum primarius obiectante, duo præ aliis irritati confestim trucidârunt. Quapropter Senatus mirum in modū Fimbriæ succensuit, sed tamen occultatâ aliquantisper irâ, consulatum ei decrevit. Qui omnium iam copiarum præses, civitatum alias volentes, alias renitentes cepit. Cui in occursum Mithridatis filius, Taxille, Menandro, Diophanto, ducumq; præcipuis, necnon ingenti etiam manu comitatus, perrexit. Et in primis quidem conflictibus obtinuerunt Barbari. Postea verò Fimbrias pugnæ detrimenta aliquo resarcire cupiens stratagemate, (multitudine enim hostes superârūt)

ubi

ubi flumen quoddam uterq; exercitus attingens hoc intermedium posuerat, ex inopinato magnâ vi imbrium cadẽte, sub crepusculum transit. Et in altissimo iam somno oppressos irruens, ad unum pœnè omnes non sentientes interfecit, nisi qui è præfectis & equitibus pauculi necem fugiendo evitârant. Quorum è numero Mithridates Mithridatis filius, & ipse etiam incolumis ad patrem pervenit Pergamum. Mario autem à fugâ Romam capessente, veritus Sylla ne illatam sibi vindicaret iniuriam (erat enim factionis contrariæ) missâ ultro ad Mithridatem legatione, fœdus pollicetur. Cumq; rex inducias amplexus veniret illico precaretur, lubẽtissimè profectus est Sylla. Et copiis utrinque interpositis, in Dardano tandem convenerunt. Vbi seorsim ab aliis hęc inter se pacti sũt. Vt Mithridates Asiâ cederet. Vt Bithyniæ & Cappadociæ nativi reges imperarent. Vt universa Ponti ditio Mithridati firmaretur. Vt Syllæ Romam redituro

turo triremes 80. daret, & tria insuper talentorũ millia. Vt Romani civitatibus, quæ ad Mithridatem transvolârunt, ignoscerent, etiamsi hoc neutiquam ex pacto succesſerit. Multas enim postea Romani urbium subiugârunt. Sylla igitur ita in Italiam splendidè reverso, secessit urbe Marius. Rex autem sua repetens, non paucas earum, quę ob præsentem calamitatem defecerant, gentium, deintegro subiecit. Posthæc à senatu Muræna imperator est designatus. Ad quem misit rex petituros, ut conditiones cum Syllâ nuperrimè initæ constarent. Ille parum attendens legationi (legati enim ortu Græci, instituto Philosophi) Mithridatem inculsâsse potiùs, quàm laudâsse videbantur, festinavit adversus eum. Et stabilito Ariobarzani Cappadociæ regno, in ipsis imperii Mithridatici foribus civitatem condidit Ecinæã. Sub hoc tempus Muræna & Mithridates insimul ex adverso opem ab Heracleotis petierunt. Qui Romanorum potentiam formidolo-

midolosam iudicabant, timuerunt etiam & à vicinitate Mithridatis. Quocirca ita legatis responderunt, in tantâ bellorum tempestate vix suam se servare posse provinciam, nedum aliis opitulari. Murænæ dehinc non pauci suaserunt in Sinopem ageret, & adversus regiam pugnaret urbem. Hanc enim cepisset modò, reliquis facillimè potiturum. Sed Mithridates magnis eam copiis obmuniens, bellum ipse in suâ personâ operiebatur. Et in primis quidem velitationibus viccrunt Barbari. Postea verò, ubi ad manus ventum est, alacritatē segnitiâ dehonestârunt. Eapropter Mithridates in tractum Phasidis, & Caucasi, Muræna in Asiam, ad sua uterque procuranda abierunt. Paulò pòst Romæ Sylla moritur, mittitque Senatus in Bithyniam Aurelium Cottam, in Asiam Lucium Lucullum, mandans, ut cum Mithridate confligerent. Mithridates igitur, & aliarum copiarum bene multas, & triremium quadringentas apparavit. Minorum verò navium, 50. remis

acta-

actarum, & caudatarum seu cercurorum ingentem multitudinem. Diophanto etiam Mithari filio manu datâ in Cappadociã mittit, & ad præsidium civitatibus imponendum, & ad Lucullo, si in Pontum rueret, obviandum, ne longiùs prorueret. Ipse peditum in suo exercitu 15. habuit myriades, equitũ millia 22. falcatorũ curruũ centum viginti, satisque machinarum quæ bellicis usibus deserviunt. Et per Timonitidem Paphlagoniam in Galatiã contendens, nono demũ die Bithyniã attigit. Dũ hęc gerũtur, Cottã Lucullus cũ universâ classe in Calcedonẽsi portu iussit subsistere Classem verò Mithridaticam Heraclææ littora præterlegentem civitas non excepit, cõmeatum tamen petenti annuit. Vnde facto, prout verisimile erat, cõmercio, Archelaus navium præfectus, Silinũ & Satyrum, principes in civitate viros, prehendit, nec dimisit, donec ab iis quinque triremes socias in bellũ Romanum accepisset. Quo facinore, ex astutiâ Archelai, Heraclææ popu-

lus Romanis inviſus reddebatur. Quare poſtquam in aliis civitatibus publicanos conſtituiſſent, & hanc ob prædictam cauſam iiſdem unà ſubiecerunt. Publicani itaque urbem ingreſſi, & præter politiæ conſuetudinem, argentum expoſcentes, contriſtârunt cives, ut qui ſervitutis iſtud initium ducerẽt. Et cùm in tanti oneris levamen ſenatum ipſum appellare debuerant, à quodam inter cives audaciſſimo inducti publicanos ſuſtulerunt, ut ne, quo mortis genere perierint, ſit deprehenſum. Cęterũ claſſe Romanâ ad Chalcedonem cum Ponticâ certante, peditatuque regio ibidem cum Romano confligente (præfuit autem huic Cotta, illi Mithridates,) Baſternæ Italos magnâ eorum ſtrage editâ profligârunt. Idem & in navali accidit certamine. Vt uno die, & mari, & terrâ, Romani miſerimè proſternerentur, cæſis in navali pugnâ 8. millibus; captis 4. millibus & quingentis, in pedeſtri pugnâ 5. millibus & trecentis Italorum; è Mithridaticis autem Baſternarum triginta modò,

modò, reliquæ multitudinis septingẽtis. Ita de subito evecta Mithridatis conditio, omnium animos perdomuit. Quando igitur mirùm inflatus ille ad Cyzicum obsidẽdam se accinxit, Lucullus è vestigio subsequens, pugnamque committens, Ponticos insigni fudit victoriâ, cæsis myriade paulò plurib⁹, captis etiam tredecim millibus. Fimbriani autem, veriti ne non duces ob recentem Flacci necem benevolis erga se animis afficerentur, clàm miserunt ad Mithridatem, fugam pollicentes. Qui in lucro hoc ponens, appetente nocte Archelaum, & ad fœdus sanciendum, & ad transfugas secum ducendos, destinavit. Fimbriani verò advenientem Archelaum ceperunt, comitesque eius interfecerunt. Post hoc regis infortunium, multi etiam in exercitu fame conficiebantur. Nec tamẽ tot uno momẽto miseriis laborãs, à Cyzici obsidione destitit. Verùm paulò pòst, cùm multa passus multa etiam regessisset, urbe discessit inexpugnatâ. Et peditum supra 30. millia,

Eumœo, Marioque ducenda tradens, ipse marinum iter capessebat. Conscenſuro autem navigium, variæ malorum imagines obversabantur. Qui enim triremes inierant, vel plenas, vel penè plenas penduli eas tenebāt. Vnde factū est, premēte multitudine, ut naviū aliæ omnino demersę, alię ſubversę fuerint. Eo viſo, Cyziceni in Ponticorum caſtra impetum fecerunt, & iugulatis iis qui feſſi adhuc ſupererant, reliquum omne diripuerunt. Lucullus etiā peditatū ad flumen Æſipū inſecutus, ex inopinato tandē aſſequitur, magnaq; ſtrage cōcîdit. Mithridates, reſūptis ut potuit viribus, Pirinthū obſedit, eâq; excidēs, in Bithyniā trāſiit. Cùm verò Barba multis Italis comitatus, Triarius etiam Romanorū dux, convaſatis omnibus, uni Apamæę oppugnandæ inſtarent, Apamæani quoad poterant reſiſtentes, tandē reſeratis portis intromiſere. Ceperūt & Pruſam urbē Romani, ſub Aſiatico Olympo ſitam. E quâ Triarius in Pruſiadē maritimā cum exercitu contēdit. Hęc autem Cierus olim

voca-

vocabatur Argi appulsu nobilis, & Hylæ disparatione, & Herculis in eo quęrēdo errore, & huiusmodi plurimis. Accedentem facilè Prusaenses admittebant eiectis Ponticis. Inde in Nicæam Mithridatico præsidio custoditam movit. Scientes autem Pontici quantum Romanos erga animis propenderent Nicæi, noctu ad regem in Nicomediām avolârunt. Atque ita Romani sine ullo negotio urbe potiti sūt. Nicæa verò civitas, nymphę cuiusdam Naidis Nicææ appellationem induit. Conditā certissimum est à Nicæanis, qui Alexandro olim in expeditionibus bellicis affuerunt. Eo autem defuncto post quæsitam aliquamdiu patriam, hanc demum & extruxerunt, & incoluerunt. Atqui Nais Nicæa à Satyro eiusce tractus regulo, & Cybelâ prognata dicitur. Quæ congressu virginitati posthabito, montanæ venationi unicè indulsit. Hāc Bacchus deperiens, quia aliàs non potuit, dolo sibi conciliare nitebatur. Implet igitur vino fontem, de quo Nicæa venando

fessa bibere solebat. Illa nullius rei prę-scia bibit, & insidioso tumens liquo-re, vel invita subservit amantis deside-rio. Nam cùm ebrietate simul, & som-no premeretur, Bacchus ex eâ Satyram alioſque filios procreavit. Nicæani verò, qui civitatem erectam incoluerunt, patriam habuere vicinam Phocidi. Cũ quâ sæpiùs altercantes, à Phocensibus tandem certatim exciſi, & patriâ exuti sunt. Huiusmodi igitur Nicæa habuit appellationem, & principium, atque ita in Romanorum partes transiit. Sed ut ad cęptum redeamus argumentum, Mithridates in urbe Nicomediâ hæsit: Cotta verò à noviſſimę cędis iacturâ se recipere cupiens, relictâ Chalcedone, migravit versus Nicomediam. Et 120. ab urbe stadia castrametatur, bellicum congressum declinans. Ad quem ul-tro festinavit Triarius, & recedente iam in urbem Mithridate, Romani u-trinque obsidionem parabant. Postquã verò inaudiisset rex, duabus pugnis na-valibus, ad Tenedum alterâ, alterâ in Ægæo mari, Lucullo duce fugatos

Ponti-

Ponticos, & videret porrò ſuas præſentibus Romanorum copiis longè impares, claſſem flumini commiſit. Graviſſimâque obortâ tempeſtate, triremium nonnullas amittit, ipſe cum plurimis in Hypium flumen defertur. Vbi ad fugiendam procellæ vim moratus, in Lamachum Heracleotam, cum quo veterem amicitiam coluerat, incidit. Et comperiens eum tunc temporis urbi præfuiſſe, variis pollicitationibus, & nummis etiam induxit, ut intra Heraclææ muros ſe admitti curaret. Ille tandem nec ægrè poſtulato annuit. Et civibus ad lautiſſimas extra urbem epulas invitatis, portas occludi vetuit. Populoque inebriato, eodem ipſo die cum Mithridate paciſcitur, ut ex occulto derepente urbē invaderet. Quo facto civitas, ne ſentientibus quidem Heracleotis, Mithridati ſubiicitur. Subſequenti die rex convocatum populum, placidiſque verbis exceptum monuit in recenti amicitiâ perſiſteret, civitatique præſidiariorū quatuor millia, præfecto iis Connacorice, impoſuit. Hos

enim dixit urbem & incolas, si quando Romani impeterent, propugnaturus. Ita demum pecuniis in populum, maximè verò in primates effusis, Sinopen navigavit. Lucullus autem, Cotta, & Triarius, Romanorum imperatores Nicomedię convenientes, Pontum aggredi statuerunt. Sed ubi captam fuisse Heraclæam nuntiabatur, quam tamen non ex proditione, sed verius defectione captam existimârunt, tutissimum visum est, Lucullum cũ maximâ copiarum parte in Cappadociam per mediterranea ipsum adversus Mithridatem, totumque regnum emittere, Cottam adversus Heraclæam, Triarium verò cum classe circa Hellespontum, & Propontidem, Mithridaticis navibus ad Cretam, & Iberiam missis, in reditu insidiari. His acceptis Mithridates, conquisito unde potuit apparatu, misit ad Scytharum principes, & Parthum, & generum suum Tigranem Armenium. Negârunt cæteri omnes, unus solùm Tigranes à filiâ Mithridatis & sæpe, & importunè rogatus, tandem

dem poſt aliquam moram prębuit ſuppetias. Rex igitur multos ſubinde Lucullū contra duces deſtinavit. In quorum conflictibus, etiamſi variæ mutationes acciderint, in plurimis tamen Romani ſuperiores evaſerunt. Sed cùm animus iam regi labaſcere inciperet, quadraginta peditum millia, octo equitum, ducibus Taxille & Diophanto, in pręmiſſorum miſit ſubſidiū. Qui prioribus copiis adunati, belli impetū egregiè ſuſtinuerunt. Et in initio quidem per ſingulos ferè dies velitabantur invicem. Poſtea verò duæ pugnæ equeſtres fiebant; in quarum alterâ Romani, in alterâ Pontici obtinuerunt. Bello longiùs protracto, miſit quoſdam Lucullus in Cappadociam, ad commeatum ſubvehendum. Quod ubi reſciſſēt Diophātus & Taxilles, 4. peditum millia, duo equitum, viam inſidere iubent, ut ex occulto invadentes auferrent commeatum. Hinc conflictu oborto vicerunt Romani, mittenteque ſuis opem Lucullo, Barbaros inſigniter fuderunt. Quorum ulteriùs

premē-

premẽtes vestigia, ad Taxillis & Diophanti usque castra insequebantur: ubi pugnâ etiam factâ vehementissimâ, restiterunt aliquamdiu Pontici, dein cedentibus prętectis, omnes avolârũt. Ingens tunc cęsa est barbarorum multitudo, cuius tantæ cladis nuntii duces fuere. Ita rebus Mithridaticis præclarè concisis, regiisque fœminis interẽptis, ipse clàm subditis è Caberorũ civitate, in quâ eo momento vixit, aufugit. Et ab insequentibus Galatis, etiamsi fugientem ignorarent, captus fuisset, nisi fortè in asinum auro argentoq; Mithridaticis onustum incidentes, his diripiendis unicè vacâssent. Rex enim dum hæc fiebant, Armeniam salvus attigit. Lucullus ad insequendum Mithridatem, Marcum Pompeium ducem emisit, ipse cum universis copiis in Caberos contendit. Civitateq; circumsessâ, muris illico potitus est, & barbaros se dedentes in fęderatorum album retulit. Inde Amysum petens suasit Romanis accederent. Vbi verò persuasum non est, ad

Eupa-

Eupatoriam transtulit obsidionem. In quâ oppugnandâ segniùs versabatur, ut civibus in eandem segnitiem prolapsis, subitâ mutatione urbem impeteret. Quod perinde ex voto contigit stratagema. Derepente enim suos scalas arripere iubens, dum adhuc custodes eorum potentiam nihil tale metuentes floccifecerunt, etiam mœnia fecit transcendere. Ad hunc modum capta est Eupatoria, statimq; pessundata. Parum temporis interceſsit, & Amysum eâdem ipsâ ratione ceperunt. In quâ primò ingens civium cædes edebatur. Postea verò Lucullus grassantem militum sævitiâ inhibens, us qui supererant, & urbem, & regionem dedit incolendam. Interea Mithridates ad generũ Tigranem salvus pervenit. Quem etiamsi compellare se cupientem suâ non dignaretur præsentiâ, satellitio tamen ornavit, & aliâ, quâ sũmâ potuit, fovit humanitate. Misit autem Lucullus, exposcẽdi Mithridatis causâ legatum ad Tigranẽ, Appium Clodium. Cui ille traditurum

se

se penitus negavit. Metuere enim iustissimā hominum querimoniam, si patrem uxoris proderet. Et quanquam aliàs flagitiosum nôrit, revereri tamen affinitatem. Misit porrò epistolam huiusmodi verba habentem. Quę Lucullum mirè exacuit, quòd imperatoris titulo non ornaret, causatus quòd nec iste se priùs in epistolâ regem regum vocaret. Hactenus quintidecimi libri historiam pertexuimus. Sequentia sic habent. Cotta sumpto Romanorum exercitu, in Heraclæam acturus obiter egit in Prusiadē. (Prusias verò à præterfluente ipsam rivulo Cierus olim vocabatur, dein Heracleotis adempta Bithyniæ cuiusdam regis nomen ascivit.) Exinde in mare Ponticum devergens, maritimāq; oram prætervectus, altissimos exercitu muros circumdedit. Heracleotæ ipsius loci munitioni fidentes quanquā validissimè oppugnaret Cotta, cum suis tamen custodibus pertinaciter restiterunt. Et strages quidem Romanorum facta est multò maior, non pauci verò ex his etiā missilibus

silibus figebantur. Cotta igitur suis à murali certamine revocatis, eminus magis castrametatur, huic uni operæ incumbens, ut omnes obsessorum exitus occluderet. Verùm deficiente in urbe commeatu, per legatos ab exteris ciborum pro pecuniâ nundinationem petere cogebantur. Quam illi statim lubentissimè concesserunt. Sed antehac paulo Triarius cum universâ Romanorũ classe è Nicomediâ solvit ad Ponticas naves, quæ in Cretam & Iberiã (sicuti iam antè præmonuimus) mittebãtur, adoriendas. Vbi autẽ comperisset triremiũ reliquas fuisse Pontũ redituras, (multæ enim tempestatibus, variisq; insuper pugnis confectæ sunt) has demum prope Teneduni assecutus aggreditur, ipse septuaginta modò triremes habens, Pontici autem octuaginta. Conflictu inito, regii primum impetum sustinuerunt, tandem strenuè fugati insignem Romanis dedere victoriam. Ita universam classem Mithridaticam, quæ cum ipso in Asiam simul navigavit, ceperunt, Cotta verò

rò prope Heracleam ſedens, totum exercitum obſidioni nunquam admovit, ſed ex viciſſitudine, nunc Romanos, nunc Bithynos. Multis autem vulneratis, & occiſis, machinas excogitavit, quarum teſtudo obſeſsis viſa eſt maximè formidoloſa. Hanc igitur ſummâ vi turriculæ cuidam admovet ruinam minanti. Vbi verò ſemel iterumque agitata non modò præter omnium expectationem perduravit, ſed etiam & alies ante cæteras concuſsiones diſsiluit, geſtierunt admodum Heracleotæ; mœrore autem longè maximo affectus eſt Cotta, ut qui civitatem expugnari poſſe deſperaret. Subſequenti die eãdem rurſus machinam admovet, nihilumq; proficiens, incenſâ machinâ fabros decervicavit. Et præſidio muris appoſito, cum reliquâ multitudine in campum Lycæum divertit rebus neceſſariis abundantem. E quo omnẽ Heraclææ tractum depopulans, in miras cives redegit anguſtias. Denuo igitur Heracleotæ, miſſâ legatione ad peninſulares Scythas, Theodoſianos,

&

& Bosphoranos principes, auxilium ab iis impetrârunt. Civitas interim ab hoste deforis gravissimè afflicta, pœnè eadem intus persensit mala. Custodes enim plebeio victu non contenti, cæsos cives, etiam quę facilè non poterant, præbere compulerunt. Sed tamen iis multò sævior fuit præfectus Connacorix, qui tantum abfuit à vi suis interdicendâ, ut etiam permiserit. Cæterùm Cotta regionem undiq; populatus, ipsis rursum mœnibus appropinquavit. In quibus oppugnandis, ubi milites vidit languidiores, à murali pugnâ revocans, Triarium cum navibus adesse quamprimùm iubet, ut, ne in urbem commeatus subveheretur, impediret. Triarius itaq;, assumptis, præter eas quas habuit, viginti Rhodiis, cum classe 43. navium, præsignificatis Cottæ adventu & tempore, Pontum festinavit. Eodem verò die & Cotta muros exercitu cinxerat, & Triariana etiam classis apparuit. Heracleotæ igitur subito navium appulsu conterriti, naves & ipsi in mare triginta de-

duxerunt, & ne illas quidem militibus impletas. De cætero obsidioni repellēdæ incubuerunt. Classis autem Heraclæana adventāti hostili in occursum ivit. Primi itaq; Rhodii (hi enim peritiâ & fortitudine aliis præcelluisse videbantur) cum iis conflixerunt, pugnâq; initâ, tres Rhodię, quinq; Heracleanæ submersæ sunt. Accedentes autem Romani multa inter dimicandum passi sunt, multa etiam regesserunt. Tandem verò naves Heraclæanas magis infestatas ad urbem usq; ipsam, cū iacturâ quatuordecim fugere compulerunt. Quæ fugatæ in magnum se illico portum recepere. Posthæc soluta obsidione, peditatum amovit Cotta. Triarius è portu indies excurrens, aditum iis intercluſit qui cibaria ad alēdos obsessos erant delaturi. Hinc tam intoleranda urbem fames occupavit, ut frumenti semodius pro octuaginta nummis Atticis venderetur. Cui malorum cumulo accessit pestis, vel ex aeris intemperie, vel inusitato victu nata, quæ sub idem momentū

in

in cives grassabatur, varium variis afflictionum formis interitum admiscens. Inter quos speciatim Lamachus acerbiori aliis multò, & diuturniori mortis genere absumptus est. Maximè autem contagio custodes confecit, ut ex tribus millibus mille perierint. Quæ tanta cùm esset, diu Romanos latere non potuit, calamitas. Connacorix ob totidem miserias malè habens, statuit Romanis civitatem prodere, ut Heracleotarum interitu suam salutem mercaretur. Cui, qui in eâdem proditionis causâ Lamachum æmulabatur, affuit Damopheles, & ipse etiam Heracleota, præsesq; alter urbis post Lamachi obitum designatus. Atqui Connacorix à Cottâ, sibi ut rigido nimis & infideli, cavit, cum Triario autem, consentiente non minùs Damophele pactus est. Acceptis igitur, ob quas se tutissimos futuros sperabant, conditionibus, proditionem adornârunt. Sed cùm, quæ clanculum egerant in vulgus spargerentur, convocatione factâ præsidem appellârũt.

Civesq; inter cæteros eximius Brithagoras ad Connacoricē accedens, præsentem Heraclææ miseriam insignem illam aperit, suadetq;, si ita sibi videatur pro communi salute, Triarium ocyùs conveniat. Hæc multis subinde precibus impensissimè petente Brithagorâ, surgens tandem Connacorix tale se quicquam pepigisse omnino negavit, quin potiùs libertati tuendæ unicè incumbere. Adiecit enim se per literas rescire, quàm humaniter Mithridates à genero suo exceptus fuerit, & inde brevi satis subsidii expectare. Connacorix iis quidem talia prætendebat. Heracleotæ verò sermonibus eius decepti (semper enim quod cupimus, eligimus,) commentis istis perinde ac veris fidem habuerunt. Ille, ubi astutiâ suâ vidit circumventos, sub nocturnum conticinium exercitu quiete navibus imposito, (pacta enim Triarii & incolumes abire, & si quid lucrati essent, secum abducere permiserunt) simul enavigavit. Damopheles autem, reseratis portis, infusum cum Triario

ario exercitum admisit, aliis portam intrantibus, aliis muri summitatē trā-scendentibus. Et tunc demum proditionem senserunt Heracleotę, aliiq; seipsos dedidere, alii perimebantur. Supellex omnis pretiosa, & monumēta quævis insigniora direpta sunt, variaq; cives exercuit crudelitas. Nec enim vel iis pepercere, qui ad sacras ædes convolârant, sed prope statuas arasq; occiderunt. Quocirca multi ad fugiendam inevitabilem mortem de mœnibus delapsi, per omnem regionē oberrârunt, nonnulli ad ipsum Cottā fugere cogebantur. A quibus ille & captam urbem, & interitum hominum, & direptionem pecuniarum intelligens, irâ sufflatus quàm celerrimè ad civitatem perrexit. Succensuit etiam exercitus, ut qui non modò omni rerum gestarum gloriâ, sed emolumento etiam fraudaretur. Et in bellum utiq; implacabile exardescentes, ab invicem fuissent conciſi, ni Triarius, præscito ipsorum furore, placidissimâ oratione permulsisset, pollicitus se pro-

ventum omnem & lucrum in medio positurum. Sed ubi Connacoricem Tium & Amastrin occupâsse inaudierunt, Cotta illico Triarium misit ad civitates auferendas. Ipse eos qui pridem accesserant, & captivos etiam comiter assumens sibi, in reliquum omne omni sęvitiâ involavit. Congestâ enim undecunq; pecuniâ, ne à templorum quidem violatione abstinuit, sed ipsas adeò statuas, multas sanè illas, & egregias, ab imis fundamentis convulsit. Inter cæteras Herculem forensem habitu micantem pyramidali. Cui nihil sumptus, magnitudinis, ordinis, elegantię, artis etiam exquisitissimę defuisse videbatur. Erat hanc prope clava solida, ex obryzo auro fabrefacta, & de hâc etiam supernè magna pellis leonina fundebatur, thecam iuxtà habens appositā, in quâ arcus, & sagittæ recubuerunt. Multa porrò alia summæ venustatis & excellentiæ donaria, è templis, & urbe surrepta, navigiis imposuit. Tandemq; milites suos ignem urbi admovere iubens, in non

paucis

paucis ipſam combuſsit partibus. Capta autem fuit à biennio obſidionis. Cęterùm Triarius ad ſuprà nominatas urbes accedens, Connacorici, qui Heraclææ proditionem aliarum expugnatione occultare ſe potuiſſe opinabatur, impunè datâ abeundi licentiâ, ex pacto eas accepit. Cotta verò ubi quę dixi feciſſet, & equites peditesq; in Luculli ſubſidium miſiſſet, cum univerſâ claſſe continuò ſoluturus, ſociorum ad ſuam quemq; remiſit patriam. Sed navium quæ civitatis ſpolia duxerunt, aliæ plenæ exiſtentes à terrâ paulò ferebantur, aliæ flante Boreâ in littus reiectæ multa ſpolia amiſerunt. Leonippus autē, cui cum Cleochare Mithridates Sinopen demandârat, rebus iam omnino deſperatis, proditionem Lucullo per legatos inſinuat. Quo cōperto, Cleochares & Seleucus (æquā enim & iſte habuit cum iiſdem præfectis autoritatem) in conventu urbis Leonippum arguebant. Cives verò inſontem & bonum iudicantes, accuſationi parum auſcultârunt. Quocirca il-

li, cùm amorem plebis & benevolentiam ſubmetuerent, ex improviſo, concinnatis de nocte inſidiis, hominem interimunt. Patrato facinore vulgus indoluit. Cleochares autem & Seleucus rerum potiti tyrannicè præfuerunt, ut qui ita ſe omnem Leonippi cædis ultionem evitaturos crederent. Sub id temporis, dux Romanæ claſsis Cenſorinus, frumentũ à Boſphoro in quindecim navibus vehens ad copias ſublevandas, prope Sinopen conſedit. Cui Cleochares & Seleucus Sinopicis triremibus in occurſum euntes dimicabãt, victiſq; Italis, naves onerarias ſuo magno cum lucro reportârunt. Inflati igitur hoc ſucceſſu, maiori in urbem tyrannide graſſabantur, & indictâ cauſâ ſublatis civibus, de reliquo ſævitiæ genere nihil non exercuerunt. Atqui tandem oborta eſt iis adinvicem altercatio. Huic enim optimum videbatur in bello perſiſtere; Seleuco, Sinopenſes ad unum omnes interficere, & ob magnifica munera civitatem Romanis prodere. Neutrius tamen vicit ſententia.

Sed

Sed postquam rotundis navibus sua bona latenter indidissent, ad Macharem Mithridatis filium, qui eâ tempestate in Colchide egit, miserunt. Interea Lucullus ad urbem accedens acerrimè aggreditur. Cuius continuò amicitiam, & societatem, Machares Mithridatis filius per legationem postulavit. Et quidem lubenter acquievit Lucullus, dicens se pro ratis conventiones habiturum, modò ne quibusdam Sinopensibus mitti curaret commeatum. Ille non tantùm non fecit imperata, sed quæ Mithridaticis in usum apparaverat, ad Seleucum & Cleocharem transmisit. Qui cũ advecta accepissent, nihilq; porrò spei superesse viderent, magnâ vi pecuniarũ congestâ, militibus urbẽ diripiendã (noctu enim fugam adornârũt) concessere. Et facta direptione, cũ quibusdã navigiis in interiores Ponti recessus, ubi Sanegę & Lazi habitant, igne reliquiis naviũ iniecto, fugerũt. Surgẽteq; in altũ flãmâ, quid novi accidisset deprehẽdens Lucull°, suos muro scalas iubet admovere.

Transcendunt milites, primoque impetu non paucos interimũt, donec Lucullus miseratione affectus cædem inhibuisset. Hac demum ratione Sinopem expugnârunt. Adhuc autem reluctabatur Amasia, quæ & ipsa non ita multò pòst in Romanam pervenit ditionem. Sed ut redeamus paulò, Mithridates annum unum integrum & octo menses in Armeniâ hærens, Tigranem videre neutiquam potuit. Quem cùm exoratus ille in conspectum suum admitti voluit, splendidâ pompâ regioq; comitatu stipatus obviavit. Et per tres cum eo dies seorsim collocatione habitâ, lautissimis demum epulis excepit, equitumq; myriade donatum in patriam remisit. Lucullus autẽ in Cappadociam migrans amicitiâ, & ope Ariobarzanis inexpectatò pedes traiecit Euphraten, urbemque illam cinxit exercitu, in quâ regias concubinas fuisse asservatas, & monumentorum pretiosissima reposita compererat. In cuius dum ipse oppugnatione versatur, alios Tigrano-

certam

certam reliquit obsessuros, alios cæterarum urbium præcipuas impetituros. Totidem igitur uno momento partibus obsessâ Armeniâ, misit Tigranes qui Mithridatem revocarent; selegitq; manum ad urbem, in quâ concubinæ fuerunt, tuendam. Quæ ubi eò adveniens intercluſisset Romanorum è castris exitus, crebrâ sagittatione effecit tandem, ut concubinæ omnes & monumentorum pretiosissima de nocte expedirentur. Illucescente autem die, Romani cum Thracibus fortiter dimicantes, magnâ eorum strage editâ non pauciores occisis vivos ceperunt. Veruntamen quæ præmissa sunt ad Tigranem illæsa pervenere. Qui octuaginta millibus coactis descendit ad Tigranocertam præsenti obsidione eruendam, hostesque propellendos. Eminus autem Romanorum paucitatem intuens, in fastuosa hæc prorupit verba, si quidem legatorum instar venirent, sanè multos veniſse, sin hostium instar, valdè paucos. Hæc locutus instruxit ordines. Lucullus verò ubi arte se & de-

deliberatione ad pugnam accinxisset, suosque egregiâ implêsset confidentiâ, dexterum cornu statim profligavit: eo fugato, inclinavit proximum, dein universa acies. Fugamque vehementissimam consimilis interitus sequebatur. Quocirca Tigranes, diademate, regiisque insignibus induto filiolo, ad arcem se recepit munitissimam. Lucullus Tigranocertam repetēs acriùs multò oppugnavit. Sed qui in ea fuerunt Mithridatis duces, in tam perditâ & profligatâ rerum omnium conditione, ut ipsi incolumes evaderent, civitatem Lucullo tradidere. Posthæc Mithridates Tigranem adiens, solatur deiectum, & regiâ veste induit prioris æmulâ. Quinetiam novas copias suadet cogere, ut recentem cladem, siquâ posset, ulciscereturr. Atqui Tigranes in uno Mithridate recumbēs spes omnes posuit, ut qui non solùm fortitudine, & prudentiâ anteiret multò, sed & bellum Romanos contra sustinere posset faciliùs. Ipse Phradati Partho per legatos Mesopotamiâ, Adiabene,

&

& magnis illis cessit campestribus. Quē eundem cùm legati à Lucullo missi convenirent, is impendiò se favere dixit Romanis, societatem insuper pollicitus, eâdemque Armenios latenter est amplexus amicitiâ. Dehinc Cotta Romam reversus, à senatu Pontici imperatoris titulo ornatur, quia Heraclæam ceperat. Sed incusatus confestim, quòd sui solius lucri causâ tantam civitatem evertisset, odium publicum, & invidiam simul ex opum conflavit abundantiâ. Quapropter multis in ærarium spoliis introductis, ne ita quidem mitiores reddidit, ut qui ex infinitis pauciſſima se decerpsisse crederent. Paulò pòst, ubi Romani Heraclææ captivos liberare decrevissent, Thrasymedes Cottam pro concione accusavit, ostendens, & quàm benevolè civitas erga Romam afficeretur, & si minùs unquam benevolè, hoc vel ex eorum qui præfuerant astutiâ, vel eorum qui adorti sunt vi contigisse. Adhæc, urbis incendium, & in quot partes igne desæviretur, luctuosissimè

fissimè enarravit, quomodo Cotta statuas in prædam sustulisset, templa diripuisset, aliaq; eiusmodi plura summę crudelitatis argumenta, quàm immẽsa porrò vis auri argentique in civitate fuerit, cuius ille omnẽ in proprios usus verterat affluentiam. Hæc cum gemitu & lacrymis percensente Thrasymede, duces calamitatis miseratione condoluerunt. (Iuxtà enim cõplures erant captivi viri, mulieres etiam, & pueri atris vestibus amicti, ramosque supplices cum eiulatu protendentes.) Cotta verò huic incusationi obviam iturus, succinctã sui in patriâ dialecto concinnavit apologiã, statimq; sedit. Surgens autem Carbo, Nos (inquit) civitatem expugnare, tibi, non diruere, Cotta, permisimus. Post quẽ alii peræque ipsum insimulârunt. Non paucis igitur exilio multandus videbatur, pœnam tamẽ mitigantes latum ei clavum solummodo ademerunt. Factâ in Cottam animadversione, Heraclæotis regio, mare, portus omnes restituebantur; scitaque etiam est lex, ne cui

in

in posterum servirent. His confectis, Thrasymedes in patriam dimisit plurimos. Ipse cum Brithagorâ & Propylo Brithagoræ filio secutâ opperiens tempora, reliquum negotiorū procuravit: Et transacto aliquot annorum curriculo, tribus onerariis Heracleam defertur. Vbi totus restaurandæ civitati incubuit, & quasi de novo ortu regignendę. Sed cū vires omnino omnes adhibuisset, vix octo millia numeratis etiam mancipiis coëgit. Brithagoras, adauctâ iam urbe, spem populo dedit pristinæ libertatis recuperandæ. Et post annos bene multos, devoluto ad Caium Iulium Cęsarē imperio, ad hūc ipsum contendit. Fuere ei comites itineris aliquammulti primarii, & filius etiam Propylus. Notus verò quamprimum Cæsari Brithagoras, & id agens ut interioris esset amicitiæ, promissis alebatur. Nec tamen libertatem citò assequi potuit, Romæ Iulio nunquam subsistente, sed in alia subinde loca discursante. Quem per universum terrarum orbem cum Propylo secutus Britha-

Brithagoras, tandem in gratiam receptus est, & ab eodem ipso imperatore designato, petitionem habuit lubentissimè indultam. Vbi igitur duodecim annos Cęsari assedisset, profecturo iam Romam versus imperatore, senio, & continuis insuper laboribus confectus, non sine ingenti patrię suæ mærore obiit.

Finis eorum quæ è decimosexto
Memnonia historia
libro excerpta
sunt.